

SLOVENIJA / STRANKE SO ZAČELE PRVE POGOVORE O SESTAVI NOVE VLADE

Rahli dotiki po volitvah

Stranke skušajo potisniti v ozadje medsebojne zamere iz predvolilnih dni in iščejo poti, ki bi peljale k učinkoviti vladni koaliciji - Prvo besedo ima LDS kot najmočnejša stranka

TANJA STARIC

Novi slovenski parlament se bo prvič sestel 23. decembra, ko bo tudi prisegel predsednik države Milan Kučan. Uradnih rezultatov volitev sicer se ni, vendar se vrstni red strank, ki bodo zasedale mesta v novem državnem zboru, ne spreminja. Se vedno je najuspešnejša Liberalno-demokratska stranka, sledijo pa ji Slovenski krščanski demokrati, Združena lista in Slovenska nacionalna stranka. V parlamentu bodo se Slovenska ljudska stranka, demokrati in zeleni. Izidi se niso dokončni, zato ni izključeno, da si bodo mesto v državnem zboru priborili tudi socialdemokrati. SDSS, ki je zelo blizu praga za vstop v parlament, bi z delitvijo glasov tistih strank, ki so kandidirale samo v nekaterih enotah, morda lahko zagotovila poslansko mesto vsaj prvemu s svoje nacionalne liste - Janezu Jansu. V parlamentu bosta zagotovljena (če se sedanji odstotki ne bodo bistveno spremenili) tudi dosedanja ministra Dimitrij Rupel in Igor Bavcar, pa tudi predsednik skupščine France Bucar. Demokratska stranka, ena od porazen letosnjih volitev, bo očitno le zasedla vsaj pet poslanskih mest.

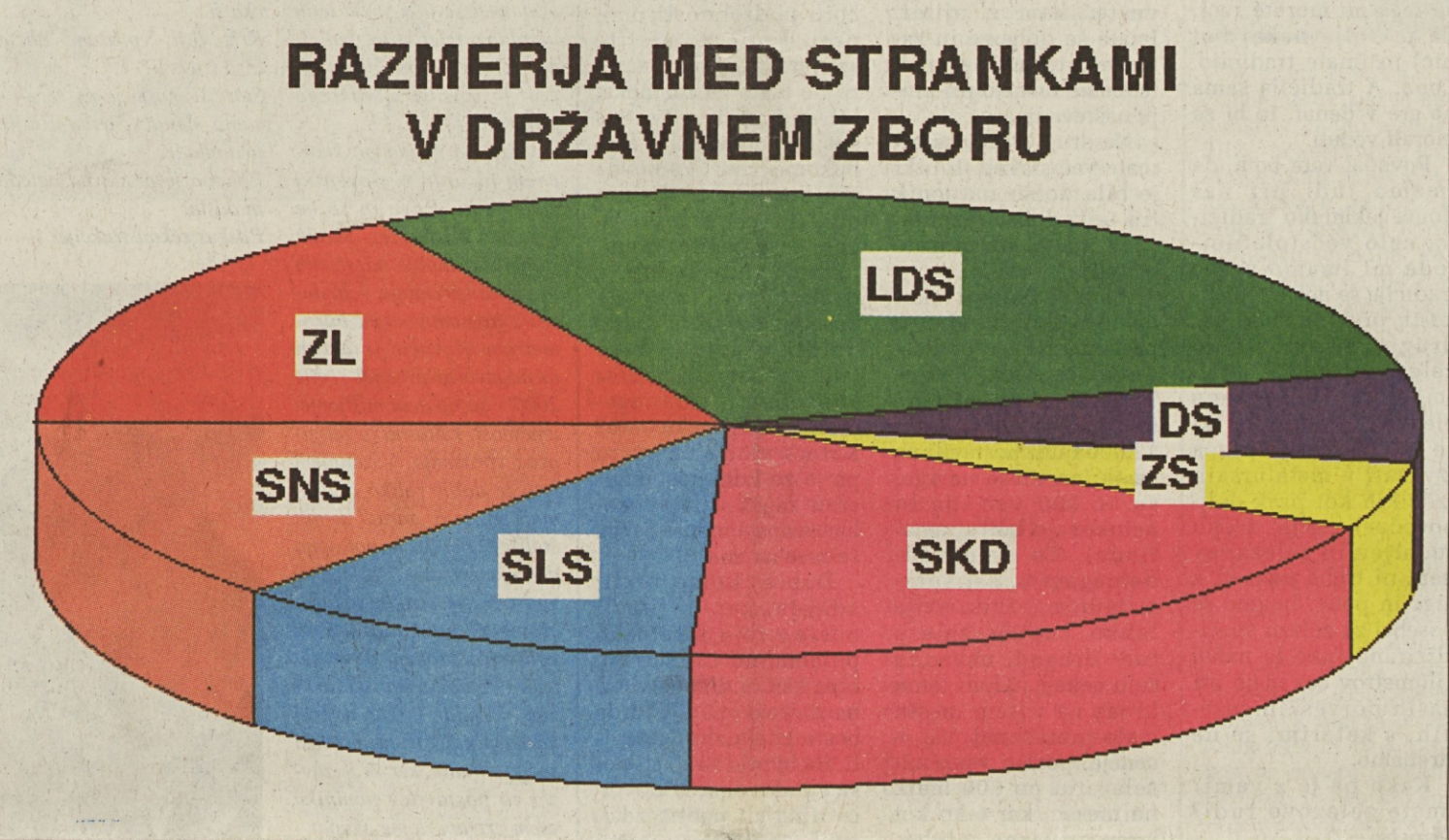
Sicer pa so ocene volilnih rezultatov sila različne. Liberalni demokrati pravijo, da so uspeh pričakovali, preseneča pa jih razlika s strankami, ki jim sledijo. Krščanski demokrati priznavajo, da so pričakovali višji odstotek glasov in so napovedali, da se

bodo za nekaj dni umaknili v samoto, kjer bodo analizirali izide volitev. Zelo zadovoljne so članice Združene liste, ki napoveduje združitve vseh levih strank na slovenskem političnem prizorišču, tudi socialdemokratov in socialistov.

Lojze Peterle je včeraj nekajkrat ponovil, da želijo sodelovati v prihodnji vladi. Po volitvah sta se z mandatarjem nove vlade Janezom Drnovškom slisala samo po telefonu, resni pogovori naj bi se začeli v prihodnjih dneh. Liberalno-demokratska stranka ponavlja, da - razen Jelencice SNS - iz prihodnje vladne koalicije ne izključuje nobene stranke. Združena lista pravi, da bi sodelovala v vladni koaliciji, ki bi bila socialdemokratsko usmerjena, demokrati pa po volitvah nikogar več vnaprej ne zavračajo.

Možnosti so torej tri: koalicija liberalnih demokratov in krščanskih demokratov, skupaj se z eno od manjših strank, potem levsredinska koalicija LDS, Združene liste, demokratov in zelenih ter »velika koalicija« LDS, SKD in Združene liste. Najbolj je verjetna prva, po kateri bi mesto zunanjega ministra pripadlo Lojzetu Peterletu ali Ivanu Bizjaku. Seveda pa bosta tudi v tem primeru obe stranki imeli precej težav v svojih vrstah in - predvsem SKD - tudi s svojimi zavezniki.

Očitno se torej pogovori sele začnajo, stranke pa napovedujejo, da bo nova koalicija znana sele čez teden ali dva.

Graf prikazuje razmerje med strankami v državnem zboru: ker gre za neuradne in delne izide, ga nismo opremili s številkami. Pri prikazu nismo upoštevali dveh poslancev, ki bosta zastopala italijansko in madžarsko narodnost. Razpredelnica desno pa vsebuje podatke o volilnih izidih na volitvah leta 1990, podatke iz raziskave SJM 92, ki smo jih objavili prejšnji teden, in delne izide volitev v državni zbor na podlagi 72, 62 odstotka prestetih glasov.

STRANKA	1990	NAPOVED SJM 92	1992	RAZLIKA 1990 -1992
 LDS	14,5	23,2	23,3	+ 8,8
 DS *	—	10,5	5,1	—
 NDS *	—	—	2,3	—
 ZL **	17,3	16,8	13,4	- 3,9
 SKD	13,0	21,1	14,8	+ 1,8
 SLS	12,5	6,3	8,8	- 3,7
 SNS	—	9,5	10,0	—
 ZS	8,8	7,4	3,6	- 5,2
 SDSS	7,4	5,3	3,1	- 4,3
 SSS	5,4	—	2,8	- 2,6
 LS	3,5	—	1,5	- 2,0

* Leta 1990 SDZ 9,8 odst.

** Leta 1990 SDP

BRUSELJ / MINISTRI ES

Evropa je zaskrbljena zaradi Maastrichta in kriznih žarišč na Balkanu

V Evropi obžalujejo tudi švicarski »ne«

BRUSELJ - Zunanji ministri Evropske skupnosti so se v ponedeljek v Bruslju pogovarjali o pripravi na vrh dvanajstere, ki bo 11. in 12. decembra v škotskem Edinburgu.

Na dnevnem redu so bile tudi razmere v nekdanji Jugoslaviji, vendar kaže, da bodo ministri o tem razpravljali sele danes. Ministrska dvanajsterica je razpravljala o posledicah, ki jih bo imel za Evropsko skupnost švicarski »ne« v zvezi s priključitvijo k Evropskemu gospodarskemu prostoru.

Podobne odzive in izraze obžalovanja je bilo iz bruselskih palač in drugih evropskih prestolnic slisati po danski zavrnitvi sporazuma iz Maastrichta, za kar so se tudi Danci odločili na referendumu. Zunanji ministri Evropske skupnosti bodo poskušali najti rešitve tako za danske kakor tudi za britanske težave v zvezi s ratifikacijo sporazuma iz

Maastrichta. Nadaljnje financiranje Evropske skupnosti oziroma nacrt za njen proračun, znan tudi pod imenom Delors II, je med ministri povzročil precej ostrih polemik, saj je bila nedavna pot britanskega premiera Majorja namenjena prav prepričevanju svojih revnejših kolegov, naj zmanjšajo porabo sredstev, ki jih Španija, Portugalska, Irska in Grčija vsako leto dobivajo iz skupne bruselske blagajne.

V Bruslju so zasedali tudi kmetijski ministri evropske dvanajstere, ki so vnovic razpravljali o težavah z nedavnim sporazumom med Evropsko skupnostjo in Gattom.

Ob tej priložnosti so bile v Bruslju napovedane velike demonstracije nezadovoljnih kmetov. Protestniki so sicer v poslopje, kjer so zasedali kmetijski ministri, metali petarde, vendar do hujših izgovodov ni prišlo.

MOJA BANKA
BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Musicali za mularijo in odrasle

O novem slovenskem musicalu za otroke Milana Dekleva Mi se ne damo plše Matej Bogataj, o uspešnem musicalu z motivi iz monarhistične zgodovine Elisabeth, ki ga uprizarjajo na Dunaju, pa Tamara Deu.

..... stran 3

Trst v četrtek brez avtobusov

V Trstu in po vsej državi bo v četrtek štirurna stavka (od 9. do 13 ure) soferjev mestnih in medkrajevnih avtobusov. Stavko je proglasila sindikalna zveza CGIL, CISL in UIL. S tem protestom hočejo sindikati opozoriti na vse nerešene probleme prevoznega sektorja.

.....stran 5.....

Dežela načrtuje povsem nove gorske skupnosti

Deželni odbornik za krajevne uprave Dario Barnaba je včeraj predstavil načrt za korenito preureditev gorskih skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini. Zakonski osnutek med drugim predvideva tudi močno zemljepisno okrnitev Kraske gorske skupnosti.

.....stran 5 in 6.....

Sredi Trsta oropali bančno agencijo

TRST - Dva roparja, od katerih je bil eden oborožen s samokresom, sta včeraj iz agencije hranilnice iz Vidma in Pordenona, ki ima svoj sedež v Ul. Battisti v Trstu, odnesla približno 70 milijonov lir v gotovini. Po ropu sta zbežala z vespo, ki so jo kmalu zatem našli v neki bližnji ulici. Preiskovalci so nemudoma vzpostavili česne bloke, za zlikovcema pa se je izgubila vsaka sled.

.....stran 6.....

Za obnovo ceste z Oslavja v Števerjan

Obnova ceste z Oslavja v Števerjan, ki je zaprta zaradi velikega usada, je ena od zahtev, ki jih bo goriška pokrajinska uprava predložila deželi ob jutrišnjem obisku odbornika za prevoze Cruderja. Dežela naj bi tudi omogočila združitve prevoznih podjetij APT in CISP in finančno podprla načrt pokrajinske uprave za ureditev raznih cest.

.....stran 8.....

Zakaj je Švica zavrnila evropsko povezovanje?

Mladi švicarji, ki se zavzemajo za enotno Evropo, obtožujejo hribovske prebivalce.

..... stran 12.....

Zmagovalce boli glava

Volilni rezultati so bolj ali manj znani. Zmagovalci že zdaj vedo, da bo težko sestaviti koalicijo. Možnosti so tri, nobena pa ni posebej dobra.

..... stran 14

Teniška elita od danes v Münchnu

Razen Američana Jima Courierja in Nemca Borisa Beckerja bodo od danes do nedelje na teniškem »grand slam cup« v Münchnu nastopili vsi najboljši teniški igralci sveta. Privablja jih, poleg želje po uspehu, tudi mamljiv nagradni sklad šestih milijonov dolarjev. Po zmagi ZDA proti Švici (3:1) v finalu Davisovega pokala je torej tenis spet v središču pozornosti ljubiteljev športa.

.....19. stran.....

Znamo srečo deliti z njimi?

LJUBLJANA - Dan odprtih vrat srečo znamo deliti je akcija, ki jo za begunske otroke pripravlja iniciativna skupina pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Predlagajo namrec, naj bi slovenske družine 20. decembra povabile v goste begunske otroke in njihove matere, ki sicer živijo v begunskih centrih. Nada Kirm-Spolar, članica iniciativnega odbora, je na včerajšnji novinarski konferenci povedala, da se mora to družjenje nadaljevati, da bo lahko prav vsak otrok deležen delca sreče. Le na individualni ravni bomo lahko pomagali otrokom v duševni stiski, je dejala, saj jim prav vsak izhod iz begunskega centra pomeni veliko duhovne hrane. (B.H.)

KOMENTAR

Pozabili so na bogove

MIRAN J. LESIAK

Zdaj, ko je volilne vročice konec, si velja zastaviti neumno vprašanje, namrec, zakaj so bile volitve sploh potrebne? Arhitekti slovenske državnosti bi v odgovoru uporabili ustavnopravne razloge: zato pač, da se prek njih vzpostavijo organi nove države, ki je leta 1990 se ni bilo na svetovnem zemljevidu. Toda parlamentarne volitve so visele v zraku že dosti prej, preden je Slovenija dobila državnost in sprejela nov ustavni red. To pa pomeni, da predčasne volitve niso bile potrebne predvsem ali zgolj iz formalnih razlogov, temveč zato, da bi z njimi po mesecih burnih strankarskih peripetij preverili politični okus volilcev. Člani danes že pokojnega parlamenta, katerih politične ocene so bile le redkokdaj uglasene, so se - kar zadeva potrebo po razpisu predčasnih volitev - strinjali v tem, da bi morale volitve na novo določiti politični prostor, pokazati, koliko dejanske podpore uživa vsak posamezen politični subjekt in vsak ideološko-politični blok. Da se je pri tem vsaka stranka zanašala na to, da bo s preverjanjem volje volilcev utrdila lasten politični položaj, je razumljivo samo po sebi.

Vendar se ni zgodilo nič takega. Od nedelje naprej nimamo v Sloveniji nobenih novih in nobenih nič bolj razpoznavnih političnih meja, kot smo jih imeli do sobote, nobenih trdnjih pregrad, nobenih locnic, na podlagi katerih bi bilo mogoče bolj suvereno graditi hegemonijo enih političnih konceptov nad drugimi. Tisti, ki so razpisali predčasne volitve, so od volilcev zahtevali politično opredeljevanje in licitiranje, vendar so se jim volilci preprosto - izneverili. Pri izpolnjevanju volilnih listic namreč niso upoštevali klasičnih političnih delitev in tudi niso odgovarjali na vseskozi sugerirana vprašanja, ali naj vladajo levi ali desni. Namesto tega so glasovali za politično brezbarven in ideološko ravnodušen pragmatizem, za sposobnost prilagajanja sedanosti, za umetnost vrhovodstva, torej za stalno lovljenje ravnotežja med posamičnimi političnimi cilji in politično stvarnostjo. Volilci so s svojo odločitvijo v resnici pretentali izvoljenje stranke, zato ni čudno, če so bile te najbolj presenečene nad volilnimi rezultati. Pragmatizem, to v slovenskem volilnem telesu očitno najbolj cenjeno politično vrtilno, bi bilo treba poslej pisati z veliko začetnico.

Volitve 92 pomenijo zmagoslavje pragmatizma, potemtakem zmagoslavje LDS-ovske nezamerljivosti ne na levo, ne na desno, SKD-jevskega preračunljivega slovesa od odbijajočega ideološkega naboja, pravčasnega SDP-jevskega pokopa obremenjujoče hipoteke preteklosti in zmagoslavje Jelencicevega trgovanja z nacionalizmom kot najbolje prodajanim političnim blagom ta hip. Politike nasploh ni mogoče ustvarjati z apriorizmi in velikimi naceli, politike v Sloveniji pa ni mogoče krotiti ne z zgodovino, ne s sokantnimi ogledi in ne s preštevanjem levih in desnih. Volilci so slej ko prej nevaležni državljani. V letu in pol so pozabili na vse zasluge za narod, na vse medalje, na vse mitske junake. Pravzaprav nanje niso pozabili, ampak so se jih spomnili tako, da so Janšo, Bavčarja, Kacina, Rupla, Pucnika, prav vse, ki so med volilno kampanjo verjeli, da jih bodo pomnili po njihovih delih (in so zato o njih pisali celo knjige), vrgli s piedestala, na katere so jih sami postavili.

Kaze, da imajo slovenski volilci preprosto drugačno, moderejše dojemanje politike, kot jo imajo domače politične stranke. Kaze, da slovenski volilci in slovenske stranke preprosto ne govorijo enakega jezika. Da se preprosto ne razumejo, zato je tudi vprašanje, če so stranke, ki se danes ponasajo z deset ali več odstotki glasov, res lahko prepričane, da so volilcem prodale natančno tisto blago, ki so jim ga hotele prodati. Kaj pa, če so volilci kupili nekaj, česar ni nihče razstavljal v izlozbi?

GOSPOD JAKOBSON:

Gospodarska požarna bramba

Takole na stiri oci, kolegi; mi zna kdo lepo preprosto razložiti, kaj pravzaprav hočete? Na primer, nimate morja (tiste slane luže ne stejem zares) pa se hočete preživljati z ribištvo. Potem ste vsi penasti, ker se vam račun ne izide.

Ali: se naprej boste železarili. O. K. Pravite, da imate tri bankrotirane železarne (za katere se tega ne morete reči, da je bolje nekaj kot nič) in imate tradicijo. Lepo. A tradicija sama ne gre v denar, to bi že morali vedeti.

Povedal vam bom, da imamo tudi pri nas doma jeklarsko tradicijo, celo večstoletno - toda mi imamo poleg tradicije se nekaj malenkosti: prvič, imamo trg, drugič, imamo svojo železovo rudo, tretjič, imamo obilje cenene električne energije (ki se nam jo bolj splaca izvažati v metalurški izdelki kot prek daljnovodov), četrtič, svojih rudarjev in železarjev nam ni treba uvazati z juga in petič, imamo se posebej za železo specializirano lukko le nekaj kilometrov čez mejo pri naših norveških sosedih, s katerimi se ne streljamo.

Kako pa je z vami? Imate železovo rudi? Nimate.

Imate na pretek poceni elektrike? Nimate.

Imate zaledje za zbiranje starega železa? Nimate.

Imate vsaj trg? Figo, ne pa trg. (Nekdanji jugoslovanski se vam je sesul, na svetovnem pa vladata konkurenca in recesija, poleg tega ponujajo Rusi in ves nekdanji »tablor« na milijone ton jekla za bagatelno ceno. Imate torej vrabca na strehi.

Pravite, tradicija. Bila, prijatelji, bila - preden ste polovico ljudi uvozili iz drugih republik, zdaj pa ne

veste, kam z njimi. Imate se dolgo in zastarelo tehnologijo. S tem smo nekako pri kraju nastevanja.

Na drugi strani pa nimate več slavne JLA, ki je bila dober naročnik (in tudi dober plačnik, vsaj tega ji ne morete očitati).

Ampak recimo - kot je dobesedno rekel v parlamentu vaš predsedniški kandidat France Tomsic - da si »ne morete spogati«, da bi 12.000 ljudi postavili na cesto (on jih je navrgel se 50.000 več, da bi učinkovalo bolj dramatično). To se mi zdi demagogija, saj spremljajoca industrija lahko kupuje železo tudi drugod, navadno celo ceneje. Kljub temu bi jaz na vašem mestu malo preračunal, kaj je ceneje: poslati vsakemu železarju po 600 mark na mesec, kar tako kot izraz pri-jazne solidarnosti, ali pa je res bolje železariti in vsak mesec pridelati se malo več izgube?

Pa recimo, da vas vasi zdajšnji strategji (tokrat ne »farbajo« (kot so vas ze nekajkrat doslej), ko zagotavljajo, da trg in konkurenčnost nista problematična (samo kot medklis: doslej ste dumpinški izvoz jekla pokrivali z višjo ceno na domačem trgu, ki ga ni več!). Dodajmo se, da tudi tiste pol milijarde mark za sanacijo ne bo tragedija, ker boste, kot pravite, s tem ogromno pri-

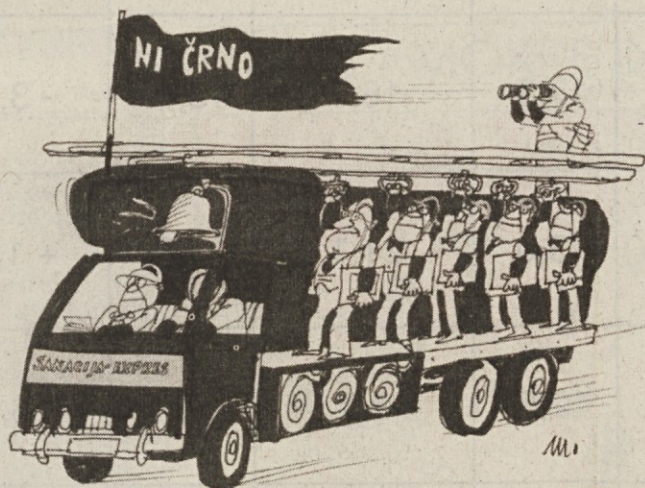
hranili (moram priznati, da se na to vašo matematiko ne spoznam in bi dobil cvek). Ne pa zaradi vaših prejšnjih izkušenj zanima, ali ne boste zaradi te sanacije se bolj mačehovski do vse tiste ipidustrije, ki mukoma se kar rine, ceprav ni bila nikoli pripuščena k državnim jaslom?

Kot ekonomista me zanima se nekaj tehničnih podrobnosti: najprej, kako se mislite »zavarovati«, da sanatorji ne bodo že čez nekaj let spet stali v vrsti s svojimi sanacijskim klubkom v roki? Pa ne, da jim boste zarubili klubok? Precej humoristično, če dovolite, zvenijo tudi tiste resne, v parlamentu izrečene besede, da mora vlada dobiti pravico, d bo lahko zagotovila »zares sposoben management«. Ali se hecate? Katera vlada na svetu pa je že kdaj gospodarstvu zagotovila sposoben management? Saj ga se zase ne zna!

Dobro, bomo rekli: zdaj je, kar je. Imeli boste svojo strateško pomembno industrijo, brez katere državotvorci ne morejo spati. Morda boste kdaj celo ugotovili, da bi bila za to strateško zadovoljstvo dovolj četrtna ali petina zdajšnjih zmogljivosti (saj si menda niste zadali za nalogo, da boste za ves Balkan branili demokracijo?).

Mimogrede, samo se tole: Kaj se je zgodilo z vaso generalno razvojno usmeritvijo? Se ne tako dolgo nazaj ste se na vsa usta jezili na zvezno gospodarsko gasilsko strategijo, ki je reševala le najbolj zaženo. Če prav razumem, se greste zdaj gospodarsko gasilstvo v lastni reziiji?...

Ja, mogoče je pa res skrajni čas, da dobite vlado, ki bo v stiski vsaj znala zmoliti »Marija, pomagaj nam« ...

VANDALIZEM

Le sekaj, sekaj smrečico...

MILAN MEDEN

V noči med četrtem in petim decembrom je bilo požarih okoli stideset smrek v živi meji ob poti na domacijo Petra Kovačiča - Persina (Rakitna - hišna številka 112).

Kovačič je prepiran, da ne gre za sosedski spor. Z vasačani se dobro razume. Kot predsednik krajevne skupnosti se je v starih letih ubadal s telefonijo, kabelsko televizijo, asfaltiranjem cest in ureditvijo vaskega središča.

Javnost ga pozna po kritičnem pisanju o slovenski stvarnosti. Pove in se ne umakne. Ni farizej. Svojih stališč ne kupuje na sejnih in jih ne spreminja v soglasju z javnomnejskim barometrom. Kovačič je glavni in odgovorni urednik revije 2000 - časnika za mišljenje, umetnost, kulturno in religiozna vprašanja. V zadnjem letu je dobil veliko anonimnih groženj zaradi svojih stališč. Persin je politično dovolj nevtralen. Ne sedi v vodstvu krščanskih socialistov - ni bil kandidat na volitvah. Skromno pove, da izvira iz domobranske družine. Vendar je kar naprej na nasprotni strani: na vasi so se »ribali«, ker se je zavzel za postavitev pomnika vsem žrtvam vojne skupaj - ne glede na pripadnost različnim vojaškim formacijam. Večina je vztrajala pri spomeniku za domobranci.

Nacelno odklanja politizacijo vasi. Pa kaj: diferenciacija gre naprej - čes da so farski spet ogroženi. Zato se stopnjujejo pritiski na tiste, ki se zavzemajo za dejansko spravo med ljudmi. Kovačiču dihaajo za ovrtnik, ker javno opozarja, da se slovensko politično prizorišče fasizira. Bogokletna je tista politika - pravi Kovačič - ki se sklicuje na krščanski etos, v isti sa pi pa izganja bosanske begunce iz podalpeškega raja.

»Toda poudariti je treba,« je zapisal Persin v Republiki 2. decembra »da taka politika tlakuje pot za mars nacističnih band. Kje smo tedaj, če se politični barometer v Sloveniji nagiba v prid takšni politiki, ki razglašča etnično čiščenje Slovenije?«

Dva dni kasneje so padle smreke ip vitek bor. Z ročno zago. Nekaj dreves je bilo starejših: dvajset - petindvajset let. Mladicam je Nekaj zavilo vrat. Od kod je prislo?

Ja, reče priletna ženska - Kovačičeva so fejs. Pridni. Verni. Nekateri jim zamerijo, ker se družijo celo z rdečkarji.

Križ božji - vprašam - ali se niso izumrli?

Starejši možki je nesrečen - sama škoda: Strup. Hudič ima mlade.

Policija je prišla na ogled in odšla.

Poskus rekonstrukcije.

rjem, ker so bili Peterletovi volilni plakati na Rakitni prespricani s kljukastimi križi.

Četrta varianta: divide et impera. Iz gozda sta se splazila člana docela in vseskozi plebejske organizacije Thule (slovenen - Boden). Med zobmi imata žagi.

Peta varinata: dejstva. Prvega, ki je mislil s svojo glavo, prebutajo; drugi skoči skozi okno; tretji gre prostovoljno pod vlak; četrtega ustrelijo po pomoti; petega počastijo z molotovo; šestemu zastropajo psa; sedmega privežejo na sra-

Prva varianta: Kovačiču poci film. Vzame zago in adijo drevesa. Pokliče Republiko. Hoče v časopis. Strinja se s postavitvijo pomnika samo za domobranci. Toda ker zbujajo videz tolerančnega človeka - isče alibi.

Druga varianta: iz doline so prilezli rdečkarji za zaganji. Vzrok: obremeniti je treba farske.

Tretja varianta: farski se hočejo mascevat rdečkami.

motilni stebel; osmemu porazirajo drevesa. Sama naključja.

Medtem so se politiki ukvarjali z vlogo erotike v množični propagandi ter z erotičnimi učinki svojih obljub. Glave so imeli potisnjene goloboko v zrelo hudičevk. Vendar s furijami ni mogoče sklepati kompromisov.

Nekateri bo moral konj brccniti v glavo, da se jim bo posvetilo, za kaj gre.

KULTURA IN NESLOVENC

Ne gre le za denar!

TONE ŠTEFANEČ

Na Slovenskem zivi veliko neslovencev, med njimi pa je tudi kar nekaj takih, ki se ukvarjajo s kulturno ustvarjalnostjo ali pa bi to radi poceli, vendar nimajo možnosti. Samo v Ljubljani je 980 ljudi, ki se združujejo v albanskem, srbskem, hrvaškem, makedonskem, madžarskem in italijanskem kulturnem društvu. Seveda pa ne kaže pozabiti na italijansko in madžarsko narodnostno skupnost.

S poglabljanjem političnih naspotij pa, kot so ugotovili na nedavni seji predsedstva ZKOS, narasča med neslovinci zanimanje za kulturno udejstvovanje, saj so v političnem smislu ti ljudje marsikdaj porinjeni na rob dogajanja; »zasluge«

za to imajo predvsem nekateri strankarski prvaki.

ZKOS je v svoj program dela za leto 1993 zapisala, da bo enakopravno obravnavala kulturno življenje neslovencev pri nas. To seveda pomeni, da je treba tudi neslovenskim kulturnim skupinam in duštvom, ki so zunaj Ljubljane, denimo na Ravnah na Koroskem ali v Kopru, po organizacijski in finančni plati pomagati pri njihovem delu. Tudi ta društva je treba vključevati v programe dela občinskih organizacij in mestne ZKO v Ljubljani, ki si že dolgo prizadeva, da bi bili neslovinci, vsaj kar zadeva kulturo, enakopravni s Slovenci. Seveda pa to velja tudi

za obe narodnostni skupnosti, ki pa sta bili že doslej deležni precejšnje pomoči.

Potrebe po enokopravnem obravnavanju neslovencev v kulturi se zavdajo tudi na državnem ministrstvu za kulturo in so temu namenili tudi določena sredstva.

Seveda pa ne gre zgolj za denar, ampak tudi za to, da vsem omogočimo izražati lastno kulturno identiteto, ki je lahko most med različnimi kulturami in narodi ter državami.

Ze prijateljska naklonjenost večinskega slovenskega naroda do kulturnih potreb neslovencev bo rodila nove kulturne dosežke in obogatila nas skupni kulturni vsakdan.

POŠTA

Kdo zravna vse v puščavo

Tri dobre stvari so me spodbudile k temu, da se oglasim, tokrat z nekoliko polemичnim pisanjem. A žal ne vem, na koga naj naslovim to pismo. Morda na tistega neznanega kulturnega »cinitelja«, ki na nekem odločilnem, a vse-kakor skritem mestu vleče vrvice tako, da je na našem kulturnem prizorišču puscava videti se večja, kot v resnici je.

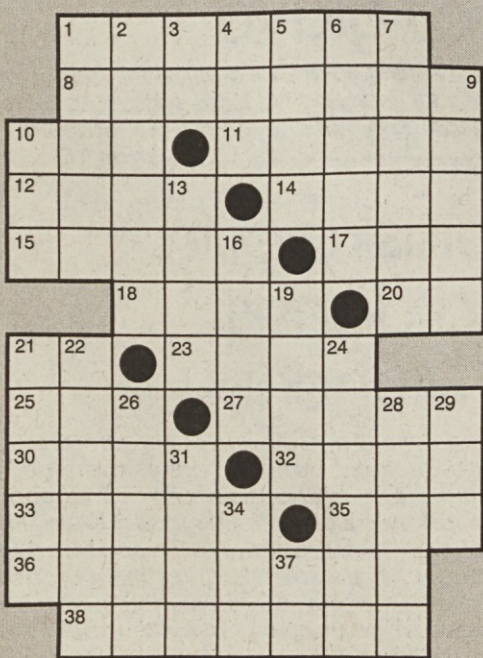
Prva stvar je članek v Crnkovičevih Razgledih. Tam je v članku na račun Republike zunanega videza med drugim sočnim razmislijanjem zapisano, da je Ljubljana prestolnica države, Trst pa »bogu zahrbtna provinca«. Kot vedno ima Crnkovič tudi tokrat prav, gorje meni, če ne bi imel!

Druga stvar je ocena Česnjevega vrta v Primorskem dnevniku. Stisnjena je namrec na samo dno strani, tako da jo kar težko opazim med tistimi razkošnimi žuzelkami in metulji, zgoraj pa piše Kultura. Kam ste pospravili starega, dobrega Čuka, gospoda? Komaj si je utrdil kritiske kosti, že ga ni več.

Tretja stvar je imenitna gledališka igra, ki sem si jo ogledala 28. novembra. Ker pac gledalci soustvarjamo gledališki dogodek, si dovolim ob tem nekaj pripomb. Ne samo, da je bila predstava v celoti tako dognana, da bi zaslužila zares večjo pozornost, kakor ji je bila odmerjena v oceni Primorskega dnevnika, ampak bi si človek želel, da bi kak gledališki človek o njej napisal esej.

Kakšna igra! Tisti imenitni višek Mire Sardoc, ko se pogovarja z večnim studentom o ljubezni. Hlad, treznost, v gib, drzo in besedo ujetjo spoznanje, ki ni nič več sentimentalnost, nič več patos... Kakšna »ponosna ženska« neki! In Vladimir Jurc, cigar Lopa-hin je zaljubljen v staro strukturo Česnjevega vrta, ki jo pred našimi očmi s taksnim užikom rusi, kan-nalja in otrok hkrati. Ali pa Tone Gogala v tesnih hlačah svojega ubožnega povzpetskega zapeljavanja (medtem ko v kuhinji med posli, vemo, čaka nanj njegova mati). Kdaj smo na trzaskem odru videli tak-snega Antona Petjeta, tako preciznega, bil je nekakšen sivi, misli Duh roparskega casa... Stranska vloga, iz katere je Petje ustvaril eno najvidnejših. Mislim, da je režiser Boris Kobal s svojo nič kaj preprosto vizijo Česnjevega vrta nakazal poleg psihološkega, ponekod do fine grotesknosti pomaknjene videnja (zlasti razvidnega v podobi Sarlote Lidije Koulovic in v plesu ter na drugih mestih) se druge razsežnosti. Car predstave pa je v neobčajni poetičnosti, ki jo ustvarja s suverenim in svežim branjem mojstrovine A. P. Čehova (s premori npr., z ritmom, z razpolaganjem z odrskim prostorom). Kaj ni to slovenski odrski Amarcord, kakrsnega je Kobal napovedal že v režiji Cankarjevih Hlapcev? Ali bo tudi dosežek šel tako čudno mimo? Kdo ali kaj je tisti ali tisto, kar pri nas vse zravna v puščavo, da se potem pač gospodu Crnkoviču z njegovega ljubljanskega razglednega stolpa tudi tako zdi?

Ivanka Hergold

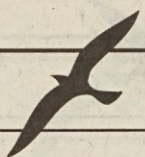

Vodoravno:

1. prebivalka pomembnega grškega pristanišča, 8. vzdevek francoskega cineasta pod 22. navpično, 10. življenjska tekočina, 11. nadav, predujem, 12. nemški inženir, izumitelj po njem imenovane motorja z notranjim zgorevanjem (Nikolaus), 14. učenci, ki ne končajo letnika, 15. Odisejev oče, 17. trenje, 18. ljubiteljsko združenje, društvo, 20. Nikolaj Asejev, 21. Hans Makart, 23. spremljevalec boga Erosa, 25. če macki stopis na..., zacvili, 27. površina, območje, 30. sodobni slovenski pesnik in pisec humoresk (Jože), 32. ime igralke Kacjanove, 33. slovenski mladinski pesnik in pisatelj (Karel), 35. bit, bistvo, 36. format knjige, kvart, 38. pripadnik svetovnega judovskega gibanja.

Navpično:

1. vrsta, zvrst, 2. opozorilo, karanje, 3. Leon Epp, 4. glavno mesto Baskirske avtonomne republike, 5. raven, stopnja, 6. klaja, krma za živino, 7. amniji, plodnik, 9. majhen turski srebrnik, akka, 10. osiljena palica, 13. kraj južno od Ljubljane, 16. gorski vzpon, 19. okraj-sano ime Borislav, 21, tip Volkswagrovega osebnega avtomobila, 22. na današnji dan leta 1861 rojen pionir francoskega filma, ki je postavil prvi filmski atelje na svetu (Georges, Potovanje na Luno), 24. sporočilo na daljavo, 26. staroperzijsko plemo med Evfratom in Indom, 28. sorodnik po moški strani, 29. izrastek na glavi, 31. okrajšano ime Jovan, 34. ime režiserja Russella, 37. Rudolf Inemann. Zmago Pezdirc

V Prešernovem gledališču v Kranju upri-
zarjajo izvirni
musical za
otroke Mi se ne
damo

Musicali za mularijo

Samo na prvi pogled je presenetljivo, da od 70. let obvladujejo mladinsko književnost predvsem aktualni, celo najizrazitejši predstavniki sodobne slovenske književnosti, medtem ko so se prej s tem žanrom sprijemali predvsem specialisti, ki niso dosegli večjih uspehov pri pisanju »za odrasle«.

Vdor velikih pesniških in pisateljskih imen je zmanjšal prejšnjo didaktičnost del za otroke, prehod od poučnosti in vzgojnosti v estetsko igro pa je posledica spoznanja ustvarjalcev, da pisanje za otroke »ni larpurlarizem, ampak iskanje pesmi na nedotaknjemem ozemlju. Ni posnemanje otroškega sveta, ampak govorjenje o svetu iz drugačne, nedolžne luči«, kot si je svoje postopke zamislil D. Zajc.

Drugace povedano: v času, ko je zaradi tehtnosti pesniške tradicije primarni lirizem naiven in redundanten in se avtorji hote opredeljujejo do že napisanega, je pisanje za otroke zapik, ki omogoča kreacijo z ničelne točke, z začetka.

Podoben premik se je nekaj kasneje dogodil v »otroški« dramatik in v njenem uprizorjanju, kjer je podobno kot v »odraslem« gledališču prevladalo spoznanje, da je vse uprizorljivo, tudi ne-

dramatična besedila, in da nemimetično gledališče zlahka sprejme vase glasbo, sonce, ples ...

Vsestransko izredno kvalitetna in inovativna predstava je bila uprizoritev pesmi N. Grafenauerja Skrivnosti v SMG, ki jo je režiral J. Pipan, glasbo, ki je vsako od pesmi kodirala z drugo drugo zvrstjo, od oberkrainer paradije do rock and rolla, pa je zlozil G. Lesnjak.

Iz imenitne otroške poezije je torej mogoče napraviti musical, ki izrablja različne glasbene

zanre, ne da bi poezija karkoli izgubila. Nasprotno: poezija je sprožila cel kup predstav, v katerih se glasba pojavlja kot rap v Zajčevem Zakaju in Vprašaju v režiji M. Koruna ali kot songi (J. Novaka) v Stotisočnogi B. A. Novaka istega režiserja, pa vse do pravih koncertov z atrofirano spektakelsko plastjo v Mačku Muriju K. Kovica ali san-sonov za otroke S. Markarovičeve, ce nastejemo le nekatere najbolj uspešne in izrazite spoje glasbe, poezije in gledališča v zadnjem času.

Ob nastetih predstavah je treba posebej izpostaviti tudi oba musicala M. Dekleva in režiserja B. Kobala, Totalka odstekan dan, ki so ga letos igrali v CD, in Mi se ne damo, katerega premiera je bila prejšnjo sredo v Prešernovem gledališču v Kranju.

Ce je bil prvi blize nonsens poeziji, saj gre za fantastični narobe svet, v katerem psi vodijo gospodarje in Indijanci vdrejo »pod Alpe, kjer snemajo skalpe«, je drugi bolj realistična storija o mulariji, ki ji represivne institucije od solskih oblasti do družine ne dovo-

lijo organizirati plesa.

Po mnogih peripetijah se zadeva srečno razplete.

Med Deklevove dialoge, ki gladko tečejo, in imenitno, poznavalsko označujejo osebe, ki niso brezimna mularija na eni in odrasli na drugi strani, temveč vecplastni individualni liki znotraj generacije, so vložene duhovite in nabrite pesmi, katerih soavtor je D. Ursič.

Uglasbil jih je L. Krajncan in se lotil glasbenega miksa, ki vključuje podalpsko jodlanje in blues, rock in rap.

Vsi ti glasbeni zanri so

V naslovu: Z vaje Mi se ne damo v Prešernovem gledališču Kranj (Foto: arhiv), desno: iz dunajskega musicala Elisabeth (Foto: arhiv)

imenitno izbrani in se fino prilagajajo vsebini pesmi in situaciji, v kateri nastopijo. V predstavi so solidno odpeti, posebej če upostevamo, da je večina nastopajočih adolescentov. Ob uglasbitvi pa sta oba musicala nabita s plesnimi vložki, za katere je poskrbela koreografka M. Horvat. V Mi se ne damo se držijo velikega razpona in ji sledijo s steptanjem, revijskimi plesi, pa tudi parodičnim kobancanjem, ki poudarja neokretnost, togost in okostnelost represivcev.

Zelo dobri so tudi nastopajoči: ob desetih mladostnikih, ki igrajo, prepevajo in plešejo, predvsem iztopata S. Cerjak kot Ravnatelj in M. Visnar kot nerazumevajoči in butasti Danetov (Zajčev) oče, R. Krajncanova pa je igralsko precej slabša. Moti tudi nekvalitetno predvajana glasba, dosledno posneta na play-backu, za kar verjetno ni potrebe, predvsem pa tehničnih možnosti (kranjskega?) gledališča.

Ceprav je v tem prednovoletnem času precej otroških predstav, se je za kranjski musical vredno malo popeljati z avtom.

Ali pa upati, da se bo predstava plasirala kot uspešnica in kot taka gostovala podolgem in počez.

GLEDALIŠČE / MUSICAL NA DUNAJU

Elisabeth

Teater an der Wien, vstopnina: 100-900 ATS

TAMARA DEU

V obeh turistov je Dunaj mesto, kjer je tradicija se vedno močna. Slika je sestavljena iz Mozartovih bonbonov, dunajskega valčka in modre Donave. Toda Dunajcan ve bolje. Pogled v zakulisje njegove psihe pokaze drugo plat medalje.

Musical Elisabeth, ki je doživel premiero konec avgusta, združuje oboje: s tem zeli zadovoljiti tako turista kot k morbidnosti nagnjenega Dunajcana.

Zgodba cesarice Sisi, ki jo pripoveduje njen morilec Luigi Lucheni, poskusa biti drugačna kot v filmu z Romy Schneider iz leta 1955. Elisabeth (P. Douwes) je osamljena ženska, ki se bojuje zase in svojo prostost na dušec discipliniranem habsburškem dvoru. Njena ekstrava-

gantnost moti mater Franca Jozefa (V. Gernot) Sophie (E. Ludwig), ki ji je podrejen ves dvor. Ob problemih, ki jim ni došla, se mlada cesarica zateka v osamljenost in grenkobo, ljubezen do Jozefa se krhko prelomi. Ko ji prepovedo celo vzgojo lastnih otrok, začne zavračati ljudi, pogosto potuje in pise pesmi. Pesmi o smrti.

Zgodnja smrt hčere Sofije in samomor sina Rudolfa povzročita, da se Elisabeth vedno bolj zateka v objem smrti, ki jo pooseblja njen ljubimec (U. Kröger). Z mesenico zadržane erotike, hladne groznice in čudovitega glasu v hipu očara občinstvo. Ko cesarico zabode anarhist Lucheni (E. Freeman), njene zadnje besede »Kaj se je zgodilo z menoj? izve-

nijo v poljubi s Smrtjo.

Toda musical Elisabeth ne izzveni. Izvrstno sceno (H. Schavermoch), ki sicer lebdi med kicem, tehnično dognanostjo in kreativno domiselnostjo, izpolnjuje kar 28 postavitev. Besedila (M. Kunz) in glasbena spremljava (L. Sylvester) poudarijo dinamičnost skupinske in statičnost individualne plesne koreografije (D. Callahan). Postavitev Elisabeth v režiji H. Kupferja je stala 2,5 milijona ameriških dolarjev.

Musical, za katerega pravijo, da bi lahko nastopil tudi na broadway-skem odru, ne govori samo o ljubezni, temveč skicira Avstro-Ogrsko iz zornega kota 20. stoletja. In to s kritičnimi očmi. Musical, s katerim se Dunaj vsekakor lahko pohvali.

ZDAJ IN NIKOLI

Avtomobilske tablice

ANDREJ BLATNIK

Da, vedel sem, da si je mogoče v samostojni Sloveniji po novem za doplačilo izbrati avtomobilsko registracijo, vendar sem o tem prišel premisljati sele, ko sem pred svojim pragom zagledal crn mercedes s tablico LJ-666-666.

Tisti, ki imate vsaj nekaj izobrazbe s področja satanizma, boste razumeli tesnobo, ki me je obsla.

No, izkazalo se je, da Satan se ni prinesel neplacanih položnic, se vec, bolje obveščeni so mi povedali, da vozilo menda pripada docela zemeljskemu lastniku enega nepreštevnih ljubljanskih lokalckov.

Ce je bila v preteklosti izbira simbolnega izražanja pod odbijajem bolj omejena in je bilo treba za tablico s takšnim sporočilom imeti res dobre zveze, pa se zdaj odpirajo siroke možnosti za vstop v svet esebne izpovedi, sem sklepam.

Končno imajo vsi vozeči priloznost povedati svoje sporočilo svetu v sestih crkah (kar navsezadnje ni tako malo) na ekonomski osnovi, za trinajst tisočakov in pol, kar je bistveno manj od stroškov se tako skromne samozaložniške pesniške zbirke, torej mora biti zadeva v deželi, kjer je vsakdo vsaj naskrivaj pesnik, zelo privlačna.

Z velikim zanimanjem sem pričel spremljati slovensko pomorno slovstvo. Rezultati? Razocarjanje, priz-

nam. Ne le, da ni najti domislic, ki bi lahko vsaj za silo tekmovala z grafiti, biserčki z obrezi Ljubljani, se bolj mučno je z registracij prebrati, da Slovenci nimamo povedati nic večjega od sebe - večina jih predstavlja osebnost ime, nemara lastnikovo, ali ime lastnikove firme.

(Nekateri so svojo možnost sporočila svetu zavrgli celo za placilo - videli boste celo vrsto avtomobilov, na katerih napisu UNI sledi trimestna številka. Kar uganite, katera firma je placevala brezplacne tablice tistim, ki so bili voljni propagirati njen izdelek.)

Vrsta lastnikov avtomobilov je na tablici ponovila znamko ali tip avtomobila, kot da bi tega ne znali opaziti sami (ali, uberimo za nase v moč besede zaverovano bolj optimistično različico, kot da stvari postanejo resnične sele tedaj, ko jih tudi zapišemo).

Bojda je nekdo na svojo tablico napisal JEZUS, toda nemara boste ne glede na svetovni nazor priznali, da takšno sporočilo svetu ni pretirano izvirno.

Pravzaprav tako propagiranje lastnega ega ali njegovih materialnih pritliklin ne bi smelo presenecati; dolgo casa je bilo potlaceno, navsezadnje ima tudi ugodne stranske rezultate.

(Slovenski založbi v največjem razmahu obe nosita v poimenovanju lastnikov priimek; brez

tega bi morda bolj pazili na za reklamo namenjeni denar in bi jima javni nastopi ne pomenili toliko.)

Domnevati pa smemo, da priljubljenost lastnih imen izhaja tudi iz tega, da ni lahko zdrzati metafizičnih pritiskov, ki jih na vozniaka avtomobila lahko zvali tablica z neenotnim napisom ON JE, kakršnega nam sugerira literatura.

Ime (voznika, njegovega avtomobila, njegove firme) predstavlja omejeno, pa vendar obstoječe območje možnosti, in kolikor je neprenehno potrjevanje njegovega obstoja duhamorno, to glede na muhaste, spreminjive case lahko razumemo.

Kulturni zgodovinar ne tako zelo prihodnje dobe si bo zanesljivo dal na pristojnem kraju izpisati vse po naročilu izdelane registracijske oznache in bo iz njih oddal del utripa slovenske ustvarjalnosti.

Nesistematičen in nagel pogled po slovenskih cestah nas prepričuje, da bodo tablice sporočale predvsem BIL SEM.

Brez presežka, ki bi obvesčal, kako in zakaj, torej brez tistega, kar ponavadi ne brez patetike imenujemo esenca.

Kako drugače od duhovitih in domiselnih sporočil z, recimo, kalifornijskih tablic!

Naj se tolažimo s tem, da imajo strožje omejitve hitrosti kot Slovenci in da jih bomo že dohiteli?

»Je morda kakšna replika?« je na začetku dodatka h gala koncertu Beltinske bande s prijatelji vprašal karizmatični slovenski rocker in nepopravljivi nostalgik Vlado Kreslin.

To je bil na sobotnem koncertu tudi edini dovolj jasen namig na tisto, kar nas je čakalo v nedeljo, vendar je kazalo, da je ironijo teh besed popolnoma raz-

prodana Linhartova dvorana Cankarjevega doma zelo dobro razumela.

Prisrčen smeh, ki je sledil, je lepo pokazal, kako siti smo takih ali drugačnih replik, insinuacij in nebuloznih predvolilnih sloganov, pokazal pa je tudi to, da vendarle obstajajo stva-

ri, pri katerih mnenja in stališča Slovencev niso diametralno nasprotna.

Da je to prav kultura oziroma glasba, ali, se bolje, nostalgija, ki jo na tak ali drugačen način vsi nosimo v sebi, je seveda toliko bolj zanimivo in poučno.

Koncert je namrec vsaj za dobri dve uri

Beltniška banda (Foto: Egon Kaše)

GLASBA / OCENA KONCERTA

Brez replike

V soboto, 5. decembra, je bil v CD koncert Vlada Kreslina in Beltinške bande

JURE POTOKAR

iznicil vse mogoče politične delitve, ki v tej s pojmom demokracije obsedeni mladi državi dokazujejo, da o kakršnikoli spravi (v najbolj obcem smislu te besede) se dolgo ne bo mogoče govoriti.

Da imamo Slovenci glasbo radi, je resnica, ki se nam očitno zdi tako samoumevna, da o njej nima smisla posebej govoriti. Pa bi morali.

Tudi marsikateri politik bi se namrec lahko veliko naučil iz tega, kar se je v zadnjih dveh ali treh letih posrečilo Vlado Kreslinu.

Ta glasbi popolnoma zapisani rocker z vsaj dvajsetletnim stažem je namrec v tem času uresnil projekt, ki domacim politikom nekako ne gre od rok.

Ne samo, da je k sodelovanju pritegnil generacijsko, slogovno in se kako drugace zelo različne ljudi, da je o svoji popolni eksistencialni zavezanosti glasbi preprical starse, ki zdaj navdušeno pojeta z njim, ampak je s svojim nenavadno eklektičnim pogledom na glasbo »okuzil« tako rekoc vso Slovenijo.

Ljudi je preprical o kriteriju »izbire po sodnosti«, kot bi nemara dejal prijatelj Ales Debeljak, to pa je kriterij, ki je navadno tudi najbolj ekskluzivističen in najmanj množičen.

Jasno je, da ta podvig zahteva določene kvalitete. Vlado Kreslin ima

glas, ki na izjemno poln način izraža najdrobnejše otenke clovekovega razpoloženja in custvovanja, premore pa tudi pokončno etično drzo, zaradi katere se - rock and rollu navkljub - ne more odreči svojim koreninam, stvarim, ki ga povezujejo z domom, in ljudem, ki k temu domu spadajo.

To pa je obenem tudi ključna stvar, tista, zaradi katere veterani iz Beltinske bande, ki so imeli - ce parafraziram jasno, da tega ni mogoče ocenjevati z ustaljenimi kriteriji, da so prisli na prireditve, na kateri tehnična brezhibnost ni tako pomembna, kot je pomembna nevidna custvena vez med izvajalci in poslušalci.

To pa je - kljub prostoru, ki ze zaradi same konfiguracije ne omogoča najboljsega stika med odrom in avditorijem - vzpostavil tudi sobotni koncert.

O tem so zgovorno pripovedovali zadovoljni obrazi obiskovalcev, ki so zapuscali hram slovenske kulture in se po obicajnem cakanju pred garderobami nenadoma spet znasli v cemerni, dezeveni in vetrovni predvolilni noči, sooceni z vsakdanjimi skrbmi, a obenem bogatejši za delce tiste pristne domacnosti, ki nam zaradi vse hitrejše zivljenjskega utripa nezadržno polzi iz rok.

To pa je tudi tisto, kar zares steje, mar ne?

Videti je bilo, kot da je vsem obiskovalcem koncerta popolnoma jasno, da tega ni mogoče ocenjevati z ustaljenimi kriteriji, da so prisli na prireditve, na kateri tehnična brezhibnost ni tako pomembna, kot je pomembna nevidna custvena vez med izvajalci in poslušalci.

To pa je tudi tisto, kar zares steje, mar ne?

NOVICE

Smrtna nesreča v tržaški luki

TRST - V tržaški luki se je sinoči nekaj pred 19. uro pripetila huda nesreča, v kateri je izgubil življenje 39-letni delavec Guglielmo Contedua, ki je bil zaposlen v pristaniški ustanovi CULP. Moški je delal na ruski tovorni ladji Kirkov, ko je vanj iz nepojasnjenih razlogov zagrmela velika bala bomba. Umrli je med prevozom v bolnišnico.

Iščejo dojenčka

NEAPELJ - Končno se je vrnila na svoj dom babica devetmesečne punčke, ki je v sredo»izginila«iz bolnišnice»San Giovanni di Dio«v kraju Frattamaggiore v okolici Neaplja. Karabinjerji, ki raziskuje primer, so namreč nasli žensko v njenem stanovanju, od koder je pred dnevi odšla: preiskovalci so prepričani, da je z njeno pomočjo hči odpeljala dojenčka iz bolnišnice neznano kam.

Afera je izbruhnila pred nekaj tedni, ko je sodišče za mladoletne odvzelo dojenčka materi zaradi izredno težkih razmer, v katerih živi družina. Dojenčka je sodišče zaupalo zupanu Občine Grumo Nevano Pietru Chiacchii, ki je odredil, da mora otrok v bolnišnico zaradi bronhitisa. Prejšnjo sredo pa so zdravniki prijavi izginotje dojenčka A.P.: karabinjerji so preiskali stanovanja vseh materinih sorodnikov, vendar doslej otroka niso našli.

Aretirali goljufa

NEAPELJ - V kraju Vallo della Lucania v okolici Salerno so aretirali 37-letnega Franca Ferollo, medtem ko je od zakonskega para (imen niso povedali) prejel vsoto v višini 13 milijonov lir. V zameno naj bi zakoncem bil obljubil, da bo sodišče arhiviral postopek proti njima. Pod obtožbo, da je sodeloval s Ferollo pa so karabinjerji prijavi sodnim oblastem 40-letnega Antonia Sabio. Karabinjerji so z Aceli nadzirati Ferollo prav na prijavo zakoncev, od katerih je zahteval dokaj visoko vsoto: ugotovili so, da se je moški hvalil, da ima»pomembna znanstvena«sodišču, in za svoje usluge zahteval visoke honorarje.

Izsiljeval je občinski odbor: aretiran

CIRO MARINA (CATANZARO) - Karabinjerji so aretirali 30-letnega Vincenza Carluccia, ki je izsiljeval člane občinskega odbora in kaže tudi uslužbenec te kalabrijske občine. Dolžijo ga namreč, da je večkrat z grožnjami prisilil člane občinskega odbora, da mu izročijo vsote denarja. Karabinjerji nadalje menijo, da je Carluccio tudi zažgal vhodna vrata občinske palače 19. novembra letos. Vsega skupaj, naj bi Vincenzo Carluccio»inkasiral«pol milijona lir.

TRST / PREDSTAVILI JADRANSKI KOLEDAR 1993 S KNJIŽNO ZBIRKO

Ljubezen do gora in »čarne« zgodbe v letošnjem paketu

Včerašnje predstavitev so se udeležili avtorji in sodelavci

BREDA PAHOR

TRST - Leto, ki je skorajda že za nami, bi lahko glede založniških pobud ZTT označili za leto galebovega vzleta, ne pa labodjega speva. Optimistično noto so v včerašnji predstavitev Jadranskega koledarja 1993 s knjižno zbirko vnesli uredniki te vsakoletne pomembne pobude Založništva tržaškega tiska. Kot je izrecno poudaril urednik zbornika in namiznega koledarja Miran Kosuta galebov let označuje izdajanje Primorskega dnevnika v oblikovnega vidika - je poletela tudi revija Galeb, in končno se lepša bodočnost piše tudi nekaterim drugim (trenutno ukinjenim) predstavnikom periodičnega tiska ZTT. Sicer pa - je naglasil odgovoren za knjižne izdaje ZTT Marko Kravos, v reziji katerih Jadranski koledar prihaja med nas tradicionalno v predprazničnem obdobju - prodaja knjižnega paketa ZTT se zdaleka ni v tolikšni meri upadla, kot se je to dogodilo sličnim slovenskim koledarskim ponudbam. Poleg zbornika in namiznega koledarja so v tokratni zbirki se roman-prvenec Igorja Skamperleta Sneg na zlati veji, vodnik po slovenskih gorah Stanka Klinarja Sto slovenskih vrhov in »čarne«primorske zgodbe Pavla Medveskega Skrivnost in svetost kamna.

Marko Kravos pozdravlja številne udeležence včerašnje predstavitve (Foto Krizmančič)

Pri knjižnih izdajah ZTT uverjeni, da tudi s prodajo letošnjega paketa, ki je zanimivo in vabljivo zasnovan, ne bo večjih težav. Ob tem velja takoj naglasiti, da je cena za zbornik, namizni koledar in tri knjige precej zmerna: v Italiji celotna zbirka stane 55.000 lir, v Sloveniji, kjer jo razdeljuje založba Mihelac, pa 6.600 SIT.

Kaj naj bi pravzaprav naročili oziroma dobili za 55.000 lir ali 6.600 SIT? Zanimiv prerež življenja na Primorskem in dogajanja v svetu v letu 1992, kar prinaša zbornik Jadranskega koledarja; kot je na včerajšnji predstavitvi pojasnil urednik Miran Kosuta, zbornik ohranja vsebinsko porazdelitev v dva sklopa - v aktualistično-kronikalnega in v

TRST - Predsednik Deželne slovenske komisije Socialistične stranke iz Furlanije-Juljske krajin Rudi Pavšić je v imenu vseh slovenskih socialistov čestital Milanu Kučanu ob njegovi izvolitvi za predsednika Republike Slovenije. Slovenci iz naše dežele, ki se prepoznavajo v idealih socializma, družbenega napredka in postenih medčloveških odnosov se veselijo Kučanove izvolitve in dejstva, da se je zanj opredelila velika večina slovenskih državljanov.

Slovenski socialisti so tudi prepričani, da bo predsednik Republike Milan Kučan znal na najboljši način predstavljati in tolmačiti potrebe in voljo slehernega slovenskega človeka zato tudi naše narodnostne skupnosti, kateri je vedno stal ob strani.

Tudi Slovenska skupnost je čestitala potrditvi predsedniku Republike Slovenije Milanu Kučanu in mu zazelela, da bi mogel v novem mandatu uspešno delati v korist vsega slovenskega naroda, ne glede na državne meje in razlike med Slovenci, ki so jih tudi včerajšnje volitve potrdile.

SSK je naslovila pismo tudi na dosedanjega predsednika slovenskega parlamenta dr. Franceta Bucarja in se mu zahvali-

la za vso pozornost, ki jo je izkazoval Slovincem v Italiji v času svoje visoke službe.

Predsednik SKGZ Klavdij Palčić je poslal predsedniku Kučanu brzojavko, v kateri med drugim pravi:

Dragi predsednik, z velikim zadovoljstvom spremljamo volilne podatke, ki potrjujejo, da je tvoja izvolitev za predsednika suverene in mednarodno priznane Slovenije dosežena z rezultatom, ki na jasen in odločen način izraza priznanje državljanov Slovenije tvojemu dosežanju delu kot tudi veliko zaupanje, ki ga polagajo v tvoje nadaljnje

Predsednik FJK Gonano čestital Milanu Kučanu

V Furlaniji-Juljski krajini je vladalo precejšnje pričakovanje za volitve v sosedni Sloveniji in to predvsem med predstavniki javnih uprav.

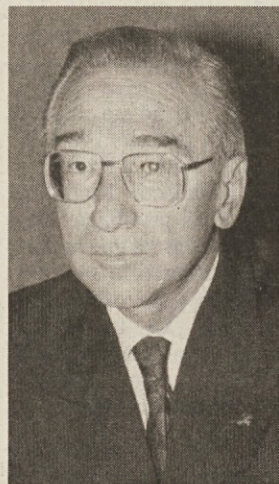
Predsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Nemo Gonano je včeraj takoj čestital novoizvoljenemu slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu za velik uspeh. »Zjutraj smo izvedeli za zaupanje, ki Vam ga je slovenski narod potrdil in Vas ponovno

vođenje države.

Slovenci v Italiji se prav gotovo v veliki večini pridružujemo takšni oceni. Zato ti želim, v svojem in v imenu SKGZ, iskreno čestitati v pričanju, da bodo tvoja prizadevanja in prizadevanja slovenske države kot doslej odločno usmerjena tudi v razreševanje odprtih vprašanj nase skupnosti kot tudi v pospeševanje njenega nadaljnjega razvoja ob vedno tesnejši dejavni povezanosti z matično domovino.

Kučanu je čestital tudi Milos Budin: V imenu Slovenske komponente Demokratične stranke levice FJK in svojem

izvolil na najvišjo državno mesto,«je v brzojavki zapisal Gonano. »Velika večina volivcev Vam je izročila svoj glas ter s tem izničilo drugi krog glasovanja. Dovolite mi, gospod predsednik, da vam najiskrenejše čestitam z voščilom, da bi nadaljevali svoje uspešno delo v korist svojim ljudem in demokracije, pa tudi miru in sodelovanju med narodi.«je zaključil svojo čestitko predsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine.

Nemo Gonano, predsednik Furlanije-Juljske krajine

TRST / ZARADI PRIPOMBE EGS O KRŠENJU NAČELA SVOBODNE KONKURENCE

V Bruslju se spet pogovarjajo o usodi finančnega centra »off shore« v Trstu

Pogovore vodita generalni ravnatelj italijanskega zunanjega ministrstva Januzzi in glavni direktor ravnateljstva EGS za vprašanja svobodne konkurence Hellerman, a niso zadnja.

BRUSELJ - Vprašanje tržaškega finančnega centra off shore je bilo včeraj v središču srečanja v Bruslju med generalnim ravnateljem italijanskega zunanjega ministrstva Januzzijem in generalnim direktorjem ravnateljstva EGS za vprašanja svobodne konkurence Hellermanom. Za razliko od tega, kar se je v zadnjih dneh govorilo, na srečanju ni prišlo do dokončnih odločitev glede usode centra, katerega ustanovitev predvideva državni zakon za obmejna področja, EGS pa jo osporava, češ da ni v skladu z njenimi določili o svobodni konkurenci.

Kot nam je včeraj potrdil tržaški evropski poslanec Giorgio Rossetti, pri-

stojni komisar EGS Leon Brittan doslej ni se niti uradno izročil italijanski vladi note, v kateri osporava ustanovitev proste finančne cone v Trstu, tako da ni niti začel teči rok 30 dni, v teku katerih bi morala italijanska vlada odgovoriti na pripombe EGS. Res pa je, da je italijanski vladi dejansko že zdavnaj znana narava teh pripomb in da se že dalj časa vrstijo stiki in sestanki med italijanskimi predstavniki in Brusljem za premostitev nastalih težav. Sestanek med Januzzijem in Ellermanom sodi v ta niz.

Poslanec Rossetti nam je glede teh sestankov povedal, da so bili doslej z italijanske strani, zal, premalo povezani, saj so

se hodili posamično pogovarjat z Brittanom najrazličnejši ljudje, od ministrov De Michelisa, Carlija in Colomba do bivšega predsednika Dezele FJK Biasuttija in predsednika Tržaške trgovinske zbornice Tombesija, in to brez predhodno dogovorjenih stališč. V bodoče bi se to ne smelo več ponavljati, saj so se pred dvema tednoma na sestanku na italijanskem zunanjem ministrstvu dogovorili o uskladitvi nastopov.

Glede strategije, ki naj bi jo Italija ubrala za obrambo tržaškega finančnega off shorea, pa je sam Rossetti posredoval italijanski vladi več predlogov. Tako je npr. opozoril, da bi morali na

pogajanjih poudariti negativne posledice, ki jih ima za celotno EGS kriza na evropskem Vzhodu in se posebej razkroj Jugoslavije. V ustanovnih listinah EGS je namreč določilo, na osnovi katerega bi pravila o skupnem trgu lahko obsli v izrednih primerih, kakršne lahko predstavljajo naravne ujme ali globoki politični pretresi. Rossetti je nadalje predlagal, naj bi se Italija povežala pri tej pobudi z Avstrijo, ki ima veliko izkušenj na področju finančnega sodelovanja z Vzhodom. Center bi vsekakor moral nuditi sredstva za investicije samo v vzhodnoevropskih državah, ne pa v državah članicah EGS, s

cimer bi se izognili bistvu opazk glede kršenja načela o svobodni konkurenci. Predvsem pa je tržaški evropski poslanec pozval italijansko vlado, naj čim prej imenuje svoje predstavnike v izvršni komisiji EGS in tako omogoči njeno prenovu z že predvideno premostitvijo sira Brittana, ki je s svojo osebno strogostjo ali mogoče celo togostjo tudi nekaj prispeval, da se je zadeva tako zapletla.

Z italijanskega zunanjega ministrstva smo zvedeli, da se bodo pogovori v Bruslju nadaljevali se danes. Njihova vsebina in zaključki za zdaj niso znani, po vsej verjetnosti pa bodo sami udeleženci pogovorov že danes objavili tiskovno poročilo.

VOLITVE / ANKETA MED BRALCI

Za Kučanovo zmago vedo vsi

Mnoge slovenska politika ne zanima

TRST - Zadovoljstvo nad dejstvom, da so bile v samostojni republiki Sloveniji svobodne volitve, zadovoljstvo nad uspehom predsednika Kučana, a tudi majhna pozornost do političnih dogajanj v matični domovini - to so bile bistvene značilnosti, ki so izšle in miniankete o slovenskih volitvah med bralci Primorskega dnevnika. Slovenci v Italiji pozitivno ocenjujejo slovensko parlamentarno pot, Milan Kučan ostaja v njihovih očeh osrednja slovenska politična osebnost, mnogi pa so v težavah pri razumevanju slovenskega političnega sistema in inflacije strank, nekako tako, kot se tudi dogaja v Italiji.

Ob tem gre omeniti še eno nič kaj prijetno dejstvo: nekateri so odgovorili, da jih sploh nič ne zanima, kar se dogaja taces v Sloveniji. Morda gre le za osamljena posamična mnenja, ki verjetno niso gosto razpredena med pripadniki manjšine, a jih gre vseeno zabeležiti in tudi pomisliti nanje.

Med bralci Primorskega dnevnika smo zbrali sledeča mnenja o volitvah v Sloveniji: Boris Rebula (Sempolaj): »Volitvam v Sloveniji sem zelo malo sledil in ne vem, kaj bi o tem povedal. Slovenija je

demokratska država, ljudje so izvolili, kar so zeleli. Nisem politik, ne ukvarjam se s politiko in ne bi vedel, kako oceniti slovenske volitve.«

Marko Grgič (Fernetiči): »Mislim, da so bili rezultati volitev predvidljivi, da ni prišlo do velikih presenečenj.«

Ivan Gregoric (Milje): »Zadovoljen sem s Kučanovo izvolitvijo. Prepričan sem bil, da bo zmagal, saj je zelo simpatičen. Vlada, ki je doslej vladala, mi je bila vse, zato upam, da bo ostala. Zelel pa bi, da bi Istra pripadala Sloveniji, saj me kot Istrana čudi, da so Slovenci pustili Istro Hrvatom.«

Branko Hrovatin (Brisčki): »O izidu volitev nisem obveščen. Vem le, da je bil ponovno izvoljen Kučan. Volitvam v Sloveniji nisem prevec sledil, ker se ne zanimam za politiko.«

Boris Bandi: »Ne vem za rezultat volitev. Vem le, da je zmagal Kučan, in mislim, da je prav tako, saj je fejš človek.«

Marija Legisa (Prečnik): »Sploh nič me ne zanima, kar se sedaj dogaja v Sloveniji.«

Majda Grgic (Krmek): »Ne spoznam se na slovensko politiko, ker je prevec strank in ne poznam njihovih programov.«

Boris Krmec (Dolina):

»Ne vem, kaj bi rekel. Zdi se mi pozitivno, da je bil izvoljen Kučan. V tem je tudi nekaj melanholije do komunizma. Moja je zrel, a videli bomo, ali se bodo z njim strinjale tudi stranke v parlamentu. Upam vsekakor, da bo slo v Sloveniji na bolje; to bi bilo dobro tudi za nas, sosede.«

Boris Mozina (Trst): »Zdi se mi, da so sle volitve v red. Pokazale so, kaj dejansko ljudje mislijo, ljudsko mnenje je prišlo do izraza. Po mojem mnenju so bivši klerikalci pričakovali najmanj 60 odstotkov glasov, nekako tako, kot je bilo na Kranjskem v casih zupana Ivana Tavcarja, prijatelja mojega očeta, ki je bil med ustanovitelji Narodno-napredne stranke. Sedaj so glasovi razpršeni med strankami. Menim, da je Drnovskov uspeh pozitiven. V Drnovsku vidim pametnega človeka, ki ni strupen ne na levo ne na desno, ki dela za dobrobit mlade slovenske države. Sedaj bo treba vsaj deset let trdega dela, kot se Slovenija izkopa iz krize.«

Ivanka Mozetič (Trst): »Volitvam v Sloveniji sem malo sledila. Mislim, da je v redu, kar so volivci izbrali, podrobneje pa volitev ne bi vedela oceniti.«

(Mnenja zbral M.K.)

SARAJEVO / RANJEN SNEMALEC TG1

Neprobojni jopič rešil Škerka

SARAJEVO - Neznanci so v nedeljo med ilidžo in sarajevskim letališčem divje streljali na avtomobil snemalne ekipe italijanske radiotelevizije RAI, ki ga je vozil nas sodelavec Walter Škerk. Kroglo so zadele v ramo televizijskega snemalca, ki so ga ranjenega takoj pripeljali v Split, od koder so odpotovali in od tukaj z letalom v Italijo. TV ekipa se je nato znova vrnila v Sarajevo. Kot smo izvedeli so letete krogle zadele tudi Škerka, ki pa ga je rešil neprobojni jopič. Nas

sodelavec, ki z italijansko TV ekipo tokrat sodeluje tudi kot prevajalec, je na srečo ostal popolnoma nepoškodovan in je sinoči, skupno s kolegi, dospel v neki sarajevski hotel, kjer bo ostal najrjz se nekaj dni.

Na tržaskem sedežu RAI so nam včeraj zvečer povedali, da je imela ekipa TG1 vsa potrebna dovoljenja za varno vožnjo do Sarajeva. Iz Rima so kasneje uradno sporočili, da zdravstveno stanje ranjenega snemalca ni hudo in da bo zdravel v nekaj dneh.

Prizor je iz Olava, vendar je Walter Škerk bil priča podobnim scenam povsod

DEŽELA / TISKOVNA KONFERENCA ODBORNIKA BARNABE

Gorske skupnosti: odslej le šest namesto desetih

Predstavili so tudi študijo za združitev manjših občin
Doberdob naj bi se združil z Ronkami, Zgonik z Repentabrom

Dario Barnaba

letu 1993 namenila gorskim skupnostim nekaj nad 100 milijard lir.

Deželni parlament pa se bo moral izreči o predlogu odbornika Barnabe, da bi občine Humin, Centa in Cedad izostale iz gorskih skupnosti. Mesto v teh telesih naj bi ne imele niti tiste občine, ki nimajo pretežno hribovitega značaja.

Kar zadeva deželni predlog, naj bi manjše občine poiskale resitev svojim težavam v združevanju, je Barnaba predst-

skih-zaposlitvenih podlagah, ne pa na etničnih. V projektu za Cedaško namrec predvidevajo združitev občin iz Nadiskih dolin z občinami Moimacco, Remanzacco in Premariacco. Krminski projekt predvideva združitev občin Krmin, Dolenje, Koprivno in Moraro, gorški pa združitev občin Steverjan, Slovrenc ob Soci, Farra, Mus in Sovodnje; Doberdob naj bi se združil z Ronkami, Zgonik z Repentabrom.

Povedati gre, da so to le predlogi, saj se bodo o taksnem združevanju morale izreči posamezne občinske uprave.

S tem v zvezi je Barnaba orisal potek taksnega združevanja (unione) oziroma spajanja (fusione).

Kar zadeva odločitev občin Speter, Sovodnje in Podbonesec v videmski pokrajini, ki so se se izrekle za združitev, bo naslednji postopek predvideval ljudski referendum (tokrat bo za razliko od prvega referenduma uraden).

Ce se bo večina prebivalstva v posameznih občinah izrekla za združitev, bo predvideni postopek združevanja lahko stekel že v prvih mesecih prihodnjega leta, dodatna finančna sredstva za takšen projekt pa bi v občinske blagajne stekla po letu 1993.

vil izsledke študije, ki so jo izvedli leta 1991. Na tej podlagi so ugotovili, da prebivalci malih občin plačujejo najvišje davke za najslabše storitve, najbolj izhodiščni položaj pa bi bil združitev taksnih občin (v deželi od 219 kar 41 občin ne presegajo 1.000 prebivalcev) v večje enote. Studija agencije "Fantelli e Partners" predvideva 27 taksnih možnih projektov. Iz beznega pregleda lahko rečemo, da je študija slonela pretežno na gospodar-

Konec tedna važne volitve v Italiji

V nedeljo, 13., in v ponedeljek, 14. t. m., bodo v 56 občinah v Italiji ter v pokrajini La Spezia upravne volitve. Volilnih upravičencev je skupno 1.007.781, od katerih je 481.045 moskih in 526.736 zensk. Volive so bile za isti datum razpisane se v 7 drugih občinah, a jih ne bo, delno zato, ker se niso predstavile kandidatne liste, delno zato, ker so razpise suspendirala pristojna upravna sodišča.

Za to volilno preiskusno vlada v italijanski vsedržavni javnosti in seveda se posebej v političnih krogih precej zanimanje, bodisi zaradi precejšnjega števila zainteresiranih volilnih upravičencev, bodisi zaradi delikatnega političnega položaja v nekaterih krajih, v katerih bodo volitve. To npr. velja za občino Varese, kjer bo prišlo do vnovičnega merjenja moči med Severno ligo in tradicionalnimi strankami, ki bo imelo posledice tudi na vsedržavni ravni.

AVTOBUSI / OD 9. DO 13. URE

Javni prevozi: v četrtek 4-urna stavka

Protest proti politiki vlade

TRST - Promet v Trstu (in tudi po vsej Italiji) se bo v četrtek spet ustavil. Ne zasebni, pač pa javni. Sindikalna zveza zaposlenih v javnih prevozih CGIL, CISL, UIL je namrec za jutrišnjem okli-

cala 4-urno stavko v krajevnem javnem prevozu, da bi z njo opozorila na kopico odprtih vprašanj, ki se daj časa zuli zaposlene v javnem prevozu. Stavka bo potekala s sledecim urnikom. Vozniki mestnih avtobusov bodo stavkali od 9. do 13. ure in sicer tako, da bodo avtobusi, ki bodo odpotovali z glavnega postajališča pred 9. uro, prevozili progo ter se zatem vrnili v skladišče. Vozniško osebje se bo nato ob 12.30 zbralo v skladiščih, vozniki bodo prepeljali avtobuse do glavnih postajališč, od koder bodo krenili na običajne proge ob 13. uri. Osebe operativnega oddelka bo stavkalo prav tako od 9. do 13. ure, medtem ko bo uradniko osebje stavkalo zadnje štiri ure vsake delovne izmene ne glede na urnik. Zaposleni bodo vsekakor zagotovili neobhodno potrebne službe.

Zaposleni v javnih prevoziščih hočejo s stavko protestirati zoper neizpolnjevanje obvez italijanske vlade in zoper

zamude pri resanaciji in reorganizaciji javnih prevozov v Italiji. Po njihovem mnenju vodi sedanja vladna politika na pot strahovitega krčenja javnih prevoznih služb. Vozniki ze vrsto let opozarjajo na vse večjo zmedo v mestnem prometu in na strahovito onesnaženje. To povzroča avtomobilistom nemajhne zamude, skodi pa zdravju meščanov. Potenciranje javnih prevozov bi lahko v mnogem pripomoglo k izboljšanju sedanjega nevarnega stanja, a kaj, ko se tako vlada kot tudi javne uprave bolj malo zanimajo za te probleme. Javni prevozi so bili oslavljeni, to je privedlo do velike finančne luknje (kakih 10 tisoč milijard lir), kar sedaj ogroža njihov obstoj in tudi place zaposlenih.

Sindikalna zveza je ob proglasitvi stavke iznesla nekaj jasnih zahtev, na katere opozarja ze vrsto let. V prvi vrsti konkretno reformo javnih prevozov z določitvijo nalog in odgovornosti; postopno izničenje deficita, ki sedaj hromi delovanje avtobusnih in drugih prevoznih podjetij; nova konkurenčna podjetja javnih prevozov in nazadnje tudi nove delovne pogodbe, ki so bile z zadnjim vladnim odlokom zamrznjene.

BENETKE /

Beminija so včeraj zaslišali beneški sodniki

BENETKE - Beneški sodniki so včeraj v sklopu preiskave o podkupninah in nezakonitem financiranju strank več ur poslušali bivšega ministra za prevoze senatorja Carla Berninija (KD). Bernini je pred časom dobil sodno obvestilo in je sam pristal na zaslišanje, kljub temu da pristojna senatna komisija se ni dala privoljenja. Bivšega ministra za prevoze Berninija je včeraj poslušal sodnik Carlo Nordio, ki je novinarjem povedal, da je slo za pravo zaslišanje.

PORTOFERRAIO / BRODOLOM

Ko se pustolovščina spremeni v tragedijo

Polemike o zakasneli reševalni akciji so neumestne s takim vremenom ne bi smel a jadrnica na morje

PORTOFERRAIO - Morje se vedno skriva tri trupa tragičnega sobotnega brodoloma 12-metrške jadrnice Silvia v vodah Elbe nekaj milj od Marciana Marine. Reševalci so včeraj zaman poskušali s podvodnimi snemalnimi kamerami odkriti trupa, močan jugo jih je namrec prisilil, da so se vrnili na obalo, med drugim je bila pod vodo tudi izredno slaba vidljivost. Pet trupel je v nedeljo opazila posadka hidrogliserja, ki pluje za Pianoso. Reševalcem je uspelo iz morja povleči trupla 44-letne Adelaide Cavalchini in 34-letne Nadie Zuffi, ostala tri trupa (skipper Gianni Bianchini, Riccardo Miosi in Maria Luisa Dal

Mas) pa so potonila.

Medtem pa se na Elbi vsi sprašujejo, kako je sploh mogoče, da se je osem ljudi podalo na razburkano morje, ko so vsa meteorološka sporočila napovedovala poslabšanje. Ze res, da je bilo vseh osem izkušnih jadrcev, a sobotna plovba je bila pravi izziv smrti, ki se je tragično koncal, saj je ugasnilo pet življenj. Ob tem so odvec vse polemike o zakasneli reševalni akciji, saj Silvia ne bi smela izpluti iz varnega pristana. Da bi bila mera polna, so v poznem popoldnevu iz Portoferraia skupaj s Silvio izplule se štiri druge jadrnice. Brodolom je Silvia doživela ze po nekaj miljah

plovbe, ko se je ob močnem udarcu skoraj razpolovila in se v štirih minutah potopila. Brzkone je zadel a kako podvodno cer, saj si drugace ne moremo pojasniti tako hitrega brodoloma. Posadki je se uspelo poskakati v napihljivi rešilni splav. Pet ur jih je morje premetavalo in nosilo proti vzhodu. V zalivku Mandriola pod Rtom Vita na skrajnem severovzhodnem delu Elbe je splav zagnalo na ceri, trem (40-letni Giorgio Cataldi iz Firenc, 43-letni Angelo Pezzotti iz Milana in 34-letni Maurizio Stefani) je z odrgninami uspelo rešiti se iz vodnega objekta, za ostalih pet pa so bile ceri in razburkano morje usodni.

ARENZANO / ZARADI PRETIRANE HITROSTI

Šest mrtvih v čelnem trčenju v Liguriji

Voznik prisme je prebil zaščitno ograjo in zapeljal na nasproti vozeči pas

Skrotovičena pločevina pločevina na avtocesti Ventimiglia-Genova (Telefoto AP)

ARENZANO (GENOVA) - Prevelika hitrost in spolzko cestišče so včeraj ugasnili življenje šestih oseb na avtocesti Ventimiglia-Genova pri izstopu za Arenzano. Po prvih ugotovitvah je voznik neke prisme zgubil nadzorstvo nad svojim vozilom, ki je prebilo zaščitno ograjo in celno trčilo v nasproti vozečo fiesto. Življenje so izgubili voznik prisme Cesare Brambilla, neka Cilenka s svojima 14 in 10 letnima otrokoma ter zakonca Sacchi, ki sta bila v fiesti, Brambillova žena pa je bila le ranjena.

RIM / IZRAELSKI PREMIER V ITALIJI

Rabinov opomin ob naraščanju rasizma

Posebna pozornost palestinskemu vprašan

Rabin se je poklonil nacističnim žrtvam v Ardeatinskih jamah

RIM - »Kjerkoli se pojavljajo nacizem, rasizem in antisemitizem ter si prisvajajo politično senco, tragedija ne zadeva samo Zide, pač pa vse narode. Kar se je zgodilo v tem kraju, to dokazuje.« Izraelski premier Yitzhak Rabin, ki je bil včeraj na uradnem obisku v Italiji, je izbral Ardeatinske jame, kraj, kjer so nacisti za represalijo postrelili 326 Rimljanov, da je nazval opomin Evropi in svetu in vsem tistim, ki jim je svoboda pri srcu, »naj napnejo vse sile in zaustavijo obnavljajoči se razizem in antisemitizem«.

In sploh je bil problem rasizma in antisemitizma konstanta vseh pogovorov, ki jih je imel včeraj Rabin z italijanskimi voditelji: predsednikom republike Oscarjem Luigiem Scalfarom, pred-

sednikom vlade Giulianom Amatom, predsednikom senata Giovannijem Spadoliniem in predsednikom poslanske zbornice Giorgiom Napolitanom. Val rasizma in antisemitizma, ki razsaja v skoraj vseh evropskih državah, se zlasti v Nemčiji, gotovo ni mogel ne biti prisoten v posegih, ki jih je imel izraelski premier med svojim obiskom v Italiji. In ob problemu rasizma je bilo v ospredju se vprašanje miru na Blaznjem vzhodu, problem, ki je z laburistično vlado zadobil nove razsežnosti.

V pogovorih z Amatom je Rabin izpostavil pomen naložb zahodnih držav v izraelskih ozemljih, na katerih živi tudi palestinsko prebivalstvo. Po njegovi oceni je izboljšanje življenjskih

razmer eden od pogojev, ki lahko omogočijo urednicevanje procesa pomiritev. In v tem okviru je kot pomemben prispevek omenil italijanske in nemške projekte. Amato pa je s svoje strani se posebej cenil Rabinovo pripravljenost na kompromisno rešitev.

Državnika sta nato proučila bilateralne odnose med Italijo in Izraelom, ob koncu pa je Rabin, ki je bil na svojem prvem uradnem obisku potem ko je bil izvoljen za predsednika vlade, povabil Amata v Tel Aviv. Izrazil je upanje, da bo Amato sprejel vabilo in dodal, da bo Italija vsekakor vključena v večstranske razgovore o razvoju Blaznjega vzhoda, ki bodo februarja prihodnjega leta v Rimu v okviru mednarodne konference o miru. (VT)

NOVICE

Nov sedež Stranke komunistične prenove

RIM - Jutri bo Stranka komunistične prenove odprla v Rimu svoj osrednji vsedržavni sedež. Na otvoritvi bo s posebnim videoclipom in z odlomkom svojega zadnjega filma Puerto Escondido sodeloval Gabriele Salvatores. Italijanski režiser, ki je letos osvojil oscarja s svojim filmom Mediterraneo, je eden od umetnikov, ki so se odzvali vabilu tajnika SKP Sergia Garavinja. Poleg njega se bo otvoritve udeležil tudi slikar Mario Schifano, ki bo »poti v svobodno posvetil veliko sliko«.

Garavini je v pogovoru z novinarji dejal, da je stranka zelela z otvoritvijo ustvariti tudi priloznost za srečanje in za pogovor. Novi osrednji sedež SKP v Rimu bo v Ul. Barberini.

Elektronska tehnologija za zaščito kulturne dediščine

RIM - V parlamentarnih komisijah nekateri rovarijo proti odloku za zaščito muzejev in ga skušajo razvedeniti, da bi zaščitili korporativne interese na Severu in klientelarne na Jugu. Tako je poudaril včeraj italijanski minister za kulturno dediščino Alberto Ronchey ob odprtju tedna kulturne dediščine v Rimu.

Ronchey je poudaril, da postaja bitka za upravljanje italijanskega kulturnega bogastva vse bolj ostra. Ministrstvo se zavzema, da bi zakonodajo na področju muzejev prilagodili direktivam Evropske skupnosti, novim prijemom pa se po ministrovih besedah upirajo predvsem cuvaji, ki se nočejo prilagoditi novim službenim dolžnostim in novim prijemom. Zakonski odlok, ki ga je pripravil minister, predvideva namreč uporabo nove elektronske tehnologije za zaščito kulturne dediščine, mobilnost osebja muzejskih struktur, možnost, da bi nadzorstvo in druge upravne službe zau-pali zasebnim podjetjem.

Predstavitve novega katekizma v Vatikanu

VATIKAN - Novi katekizem je pomembno orodje za uresničevanje »stalne želje in ne-trudnega iskanja katoliške Cerkve za pomladitev lastnega obraza«. Tako je med drugim poudaril včeraj Janez Pavel II. ob predstavitvi novega katekizma. Svečanosti v kraljevski dvorani Vatikanu so se udeležili diplomatski zbor, predstavniki skofovskih konferenc, rimske kurije in raznih katoliških organizacij.

Papež, ki je novi katekizem označil za enega največjih dogodkov v zgodovini cerkve, je poudaril, da katekizem »zvesto potrjuje krščansko doktrino« in je »darilo, ki je globoko zakoreninjeno v preteklosti, saj je v njem zbrano. sintetizirano in prenešeno tisto bogastvo, ki je v dvajsetih stoletjih zgodovine vselej antično in vselej novo premoženje Cerkve«.

Potem ko je podčrtal, da je v novem katekizmu ohranjeno vse, kar je bistveno v katoliški doktrini, je dodal, da »je staro bogastvo pojasnjeno in formulirano na nov način prav v vidiku večje zvestosti resnici o Bogu in človeku«. In v tem okviru je tudi pripomnil, da »je poglobljenega razmišljanja o Kristusovi skrivnosti zubi pogumem radodaren nauk, ki ga Cerkve namenja za jutri in ki je odprt za izzive tretjega tisočletja«.

Med svečanostjo je Janez Pavel II. osebno izročil izvod katekizma, ki ga je po 6 letih dela pripravila posebna vtičanska komisija, petim škofom s petih kontinentov, paru mladih zakoncev, dvem mladincem in dvem otrokom, da bi poudarili, da je katekizem namenjen prav vsem, ne glede na starost, kulturo in rasno pripadnost.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniško pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristoni 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NLA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535725 fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publiscit
tel: 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirnja 1 stolpec visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zhalvale in sozhalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Narocnina za Italijo - mesečna 23.000 LIT leta 276.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT
Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6.12.1948
Clan italijanske zvezve casopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Današnji umiki trgovin

Sekcija trgovine na drobno pri SDGZ v Trstu obvešča, da bodo danes, 8. decembra, na praznik Brezmadežne, vse trgovine v Trstu lahko neobvezno odprte, če tako izberejo, po normalnem obratovalnem urniku. Zato pa so morali biti, po odredbi Občine Trst z dne 3. 12. 1992, včeraj obvezno zaprti vsi trgovski obrati, z edino izjemo jestvinskih, ki so bili lahko odprti dopoldne. Taksni odredbi, ki predvideva možnost odprtja za 8. december, je botrovalo zlasti dejstvo, da so drugod po Furlaniji trgovine tega dne odprte, kar pomeni se nadaljnjo možnost konkurence za že itak prizadeto prodajno dejavnost v trzaski pokrajini.

Vendar zaradi zamud pri aplikaciji te odredbe in netočnega oz. nezadostnega obveščanja o njenih točnih terminih je včeraj vladala precejšnja zmeda. Večina obratov je bila sicer zaprta, odprti pa so bili nekateri, ki lahko obratujejo ob ponedeljskih jutraj, kot so prodajalne jestvin (npr. drogerije, cvetličarne), in niso bili o tej izredni prepovedi pravocasnoma obveščeni, medtem ko so nekateri večje jestvinske trgovine baje ostale zaprte...

Treu opozarja župana Staffierija na sprejete obveze

Dejstva in ne samo demagoške izjave. To pričakuje Trst od svojega župana in to tudi poudarja v svoji včerajšnji tiskovni noti nacelnik svetovalske skupine Demokratične lige v občinskem svetu Roberto Treu. Pri tem se sklicuje na obveze, ki jih je župan Staffieri sprejel v zvezi z nekaterimi zgocimi gospodarskimi problemi Trsta, začeni s škedenjsko železarno in tovarno Velikih motorjev.

Glede železarne Treu ugotavlja, da kljub zagotovitvi zakladnega ministra ni se nobenega jamstva in gotovosti glede posojil, ki bi dala obratu novega zagona, to posojilo pa je vezano na predstavitve jasnega upravnega načrta, ki se ni bil izdelan in predložen.

Glede tovarne VM pa bi se moral Staffieri sestati z delavskim svetom tovarne in s predstavniki Fincantieri, hkrati pa naj bi se dogovoril za skupno srečanje z ministrom za industrijo. Vse to za skupno iskanje izhoda iz krize, v katero je zaslo podjetje. Tudi v tem pogledu se ni bil storjen noben korak. Medtem pa se Staffieri, dodajamo mi, pridno posveča drugim problemom, kot je obramba italijanstva Trsta, namesto da bi se posvečal obrambi delovnih mest.

Sporočilo glede trgovanja z Bosno in Hercegovino

Trgovinska zbornica v Trstu sporoča, da je ministristvo za zunanjo trgovino zacelo prejšnje dni izdajati ustrezna dovoljenja za izvajanje blaga v Bosno in Hercegovino. V zvezi s tem je predsednik Trgovinske zbornice Tombesi pred nedavnim posegel v Bruslju pri Evropski skupnosti s pozivom, naj spodbudi italijansko ministristvo, da bi po zgledu drugih držav Evropske gospodarske skupnosti poskrbelo za izdajanje dovoljenj.

Trgovinska zbornica vsekakor sporoča gospodarskim operaterjem, da so v zborničnem uradu za zunanjo trgovino na Borznem trgu 14 na razpolago obrazci prosenj, na podlagi katerih bi ministristvo izdajalo ustrezna dovoljenja za trgovanje ne samo z Bosno in Hercegovino temveč tudi s Hrvaško in z Makedonijo.

Komunistična prenova o stanju v Friulii

Pokrajinsko tajništvo stranke komunistične preнове ugotavlja, da je v teku pravi spopad med političnimi silami krajevne in deželne večine glede sestave vodstvenih organov deželne finančne družbe Friulia. Značaj tega spopada in polemik, ki ga spremljajo, daje ne ravno razveseljivo sliko o odnosih med političnimi zavezniki in tudi znotraj posameznih strank večine. SKO tudi ugotavlja, da razne igre in igrice posameznih struj znotraj teh strank prevladujejo nad javnimi interesi, medtem ko bi se bilo treba lotiti reševanja teh vprašanj s povsem drugačnimi kriteriji.

Dve ladji šestega brodogva v Trstu

Rusilec Puget Sound in krizarka Wainwright, dve enoti šestega brodogva ZDA, ki krožita po Sredozemskem morju, sta včeraj pripluli v Trst in bosta v našem pristanišču zasidrani do 18. decembra. Na obeh ladjah je preko 2.000 castnikov, podcastnikov in mornarjev. Med posadko krizarke Puget Sound je tudi skoraj 500 zensk, ker gre za ladjo, ki ni usposobljena za vojne spopade.

Danes bo v trzasko pristanišče prispela še fregata Halyburton s posadko 200 mornarjev. Rusilec Puget Sound je bil v zadnjih enajstih letih v našem pristanišču ze trikrat, fregata Halyburton enkrat, medtem ko se krizarka Wainwright privic mudi v naših vodah.

Med postankom v trzaski luči se bodo clani posadke, kot je ze obicaj, srečali na raznih sportnih tekmovalnih z domacicimi ekipami.

V petek podelitev Zletega sv. Justa Giorgiu Vogheri

Z obicajno slovesnostjo v sejni dvorani trzaskga občinskega sveta bodo v petek, 11. decembra opoldne izrocili vsakoletno nagrado trzaskih kronistov, Zletega sv. Justa - delo velikega mojstra Marcella Mascherinija - osebnosti, ki je s svojim delom pocastila nase mesto v siršem svetu. Letos so to prestizno nagrado podelili zidovskemu pisatelju Giorgiu Vogheri. Slovesnost, ki je javnega znacaja in se je bodo v prvi vrsti udelezili trzaski kronisti, bo odprl župan, nakar so spregovorili nagraje-nec sam.

KRAJEVNE UPRAVE / DEŽELNI PREDLOG

KGS tvega okrnitev Nič novega, toda...

Ali ni Kras homogeno zemljepisno področje?

SANDOR TENCE

Za KGS, za Kras in Krasevce ter za vso slovensko manjšino bi dosledno izvajanje projekta pristojnega deželne-ga odbornika Barnabe predstavljajo zelo hud udarec, saj bi Dezelna dejansko cez noc »obglavila« zelo pomembno in koristno ustanovo.

Politična bitka za usodo gorskih skupnosti, ki se je sicer zacela ze pred meseci, bo sedaj po formalnem koraku dezelne vlade gotovo dozivila kvalitetni skok. Nekateri so vsekakor mnenja, da je predlog Barnabe le propagandističnega znacaja

Ivo Sirca

in ga je treba zato uokviriti v bliznjo kampanjo za dezelne volitve. Drugi pa so prepričani, da dela Dezelna tokat zares in da bo deželni svet ze v zacetku prihodnjega leta uzakonil ta osnutek. Mi smo vsekakor mnenja, da se naša Dezelna glede gorskih skupnosti ne sme togo držati zakona št. 142, ampak mora pri tem vprašanju uveljaviti svoj posebni statut. Ta ji priznava tudi široko avtonomijo odločanja na področju krajevnih uprav in decentralizacije. Glede specifičnega problema KGS pa lahko rečemo, da bi »preureditev« pravzaprav razbila in prizadela homogeno krasko področje, ki naravno zaobjema trzasko in gorisko pokrajino.

Upravni odbor in glavna skupščina KGS sta v preteklosti ze večkrat utemeljeno obrazložila, zakaj nasprotujeta nameram dezelne uprave.

»Zakonski predlog dezelne odbora zal ne predstavlja nobene novosti, odbornikova poteza pa je bila povsem pričakovana«, nam je dejal predsednik KGS Ivo Sirca. Rekel je, da so predstavniki gorskih skupnosti iz Furlanije-Juljske krajine, posebej se zastopniki KGS, ze nekajkrat vpraša-

li Barnabo in predsednika Dezele Turella za sestanek. Njihovo vabilo za soocenje z deželnimi voditelji pa je doslej vedno naletelo na gluha usesa. »Ze tako zadržanje v odnosu do gorskih skupnosti se mi zdi zelo neresno«, je dodal Sirca, po mnenju katerega se za opevano »racionalizacijo« krajevnih uprav skriva gola demagogija.

»Značilno je dejstvo, da je Dezelna, ki doslej ni stedila s svojo klientelarno politiko, pri preurejanju javnih oblasti zacela prav pri krcenju oziroma ukinitanju gorskih skupnosti, ki itak imajo, po krivdi dezelne uprave, zelo omejene pristojnosti. Vse skupaj se mi zdi zato skrajno neresno«, nam je ob koncu dejal Sirca, ki na celu KGS vodi politično koalicio DSL-Komunistične skupine, PSI in Slovenske skupnosti.

Za kroniko naj se dodamo, da je predlog odbornika Barnabe natelel na ostra nasprotovanja v sami deželni večini.

Med nasprotniki tega projekta, ki bo imel v vsakem primeru zelo težko pot v deželnem svetu, je od vsega zacetka SSK, veliko negotovanj prihaja tudi iz vrst furlanske in predvsem karnijske KD.

Odbornik Benvenuti je namrec glasoval proti.

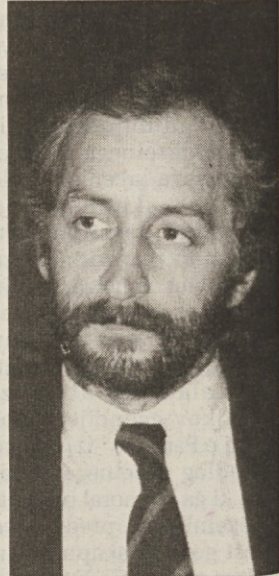
OKOLICA / PREDLOG

Zgonik in Repen: zakaj združitev?

Župana Budin in Colja ne verjameta v zamisel deželnega odborništva

Pavel Colja

Miloš Budin

in Zgonika bi slo tudi za popolnoma neprimerno brisanje zgodovine in tudi tradicije teh dveh krajevnih uprav. »V mislih imam vlogo, ki jo naša uprava igra v odnosu do svojih ljudi, do svojega teritorija in na splošno do slovenske manjšine«, nam je ob koncu še povedal zgoniški župan, ki torej nasprotuje predlogu za združitev obeh občin.

Na isti »valovni dolžini« kot Budin je tudi Colja, po mnenju katerega je trenutno prezgodaj govoriti o združitvi in podobno. »Nasi dve upravi ze dosti casa konkretno sodelujeta in prepričan sem, da bosta to

sodelovanje v bodoce še okrepili. O združitvi, ce bo sploh potrebna, pa bomo govorili cez nekaj let. Sedaj nam je ne more nihce vsiliti, saj bi bil za to nujno potreben državni zakon«, nam je dejal repentabski upravitelj.

Drzava hoce s splosno reorganizacijo krajevnih uprav upravičeno zmanjšati stroške. Za to se potegujeta tudi obe kraski upravi, za morebitno združitev - je mnenja Colja - bi bil gotovo potreben tudi ljudski referendum, saj je prav, da se o takih pomembnih odločitvah izrečuje predvsem občani. (S.T.)

ROP / VAGENCIJI HRANILNICE IZ VIDMA IN PORDENONA

Mlada, oborožena roparja odnesla približno 70 milijonov lir v gotovini

Grozila sta s samokresom - Kljub takojšnji akciji ju sinoči še niso prijeli

DANIEL BIZIAK

TRST - Samo dvajset minut prej so agencijo hranilnice iz Vidma in Pordenona v Ul. Battisti zalozili z denarjem, ko sta okrog 11.15 vstopila mladenica in zakrčala: »To je rop, bodite mirni, sicer vas ubijemo«. Uslužbenci in klienti se niso ganili, saj je eden od roparjev grozil s samokresom, medtem ko je drugi stopil za pult, pobral vrečki z denarjem, zgrabil se sop bankovcev, ki jih je zagledal na mizi, nakar sta se oba pognala na ulico in se z vespo odpeljala navzgor proti Ul. Giulia. Vozilo so kasneje našli v bližnji Ul. Rossetti.

Vse se je zgodilo tako bliskovito, da osebe ni utegnilo sprožiti alarma. Preiskovalce so poklicali po telefonu, a kljub takojšnemu posegu se je za zlikovcema izgubila sled. Po prvih izračunih naj bi agencijo (osrednji sedež hranilnice) sedel na Trgu Tommaseo) »olajšali« za okrog 70 milijonov lir.

Eden od funkcionarjev, Burg (odgovoren za agencijo v Ul. Battisti je Paolo Morrosi) je bil v trenutku ropar v gorjnjih prostorih. Okenca za kliente so namrec v pritličju, vsega skupaj so tri, v zgornji prostor, kjer so upravni uradi, pa vodijo lesene stopnice, pri katerih se je ustavljal ropar s samokresom. Prostor je razmeroma majhen, od okenc do vhodnih vrat je le nekaj korakov, z enim pogledom se v bistvu ujame vse, kar se dogaja. »Na srečo se nikomur, ne

uslužbencem ne klientom, ni pripetilo nič hudega, to je najvažnejše«, je bila prva misel gospoda Burga. »Tedaj je bilo v agenciji pet klientov, trije moški in dve zenski. Zlasti neka starejša gospa se je precej prestrašila.«

Kako sta roparja govorila, v narečju?

»Imela sta nekoliko južnjaski naglas, vendar bi rekel, da sta se pretvarjala.«

Sta bila zakrinkana?

»Na glavi sta imela volneni kapi.«

Kaj pa obraz, je bil morda odkrit?

»Da. Poleg tega nista imela ne brk ne brade, nič takega, kar bi zbujalo pozornost.«

Koliko sta bila stara?

»Mlada sta bila, imela sta približno 25 let.«

Koliko je vseh uslužbencev v agenciji?

»Osem nas je, v salonu pa so bili tedaj stiri.«

Sta ukazala, da izrocite denar?

»Ne, tisti pri osrednjem okencu, ki je šel za pult, je lastnoroco zgrabil dve vrečki, kot da mu stvar ni neznana, bogved. Spotoma je pri sedenjem okencu pograbil še nekaj denarja.«

Sta imela kakšno torbo?

»Ne, nič takega.«

Imate avtomatizni alarmni sistem?

»Imamo, a v takih trenutkih je clovek kot vkopan. Nihče ga ni sprožil. Nemudoma smo poklicali 113 in moram reci, da so bili preiskovalci v trenutku pri nas.«

Banka, v kateri je včeraj prišlo do ropa

(foto Krizmančič)

PRAZNIK / OBDARIL JE OTROKE

Miklavž v soboto obiskal SKD Škamperle v nedeljo pa Marijin dom pri Sv. Ivanu

Po dolgoletnem pomoru so se svetoivanski osnovnosolski otroci preteklo soboto spet srečali z Miklavžem. Učiteljice so jih pripeljale v društvene prostore, kjer so jih animatorke ZSKD skupine »Lupusinfabula« povedle v ocarljivi svet igre. In igraje se, so veselo prikakali Miklavžev prihod. Nekateri so Miklavža videli prvič, zato je bilo razburjenje veliko. Dobrotnik je poleg nasvetov in dovtipov razdelil mednje še drobena darila, medtem pa so iz SKD Union prinesli ko-

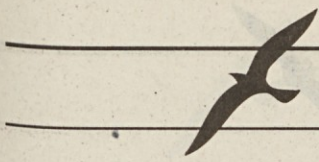
saro sladkarij.

Zabava bi lahko trajala še dolgo, pa so se otroci morali vrniti v solo. Ob tej prilležitosti so namrec starsi poskrbeli za nakup nekaj novih knjig za solsko knjižnico in to presenečenje je otroke cakalo v razredih.

Poleg odbornic drustva so pri pripravah sodelovali še Darja Gruden, Darja Samar, Jasna Tomšic in Marko Civar-di, in priznati je treba, da jim je delo slo lepo od rok, uspeh pa je bil temu primeren. (BK)

Miklavž se je v nedeljo spet prikazal pri

Sv. Ivanu, in sicer v Marijinem domu, kjer so gostu priredili res izjemen sprejem z mladinsko spevoigro v treh dejanjih Miklavževih prihaja, besedilo za katero je priredila Zora Tavcar Rebutla. Igro, pri kateri je sodeloval otroški pevski zbor Kresnice, je režiral Adrian Rustja. Prireditelj je vsestransko uspešno dokazala, koliko se lahko opravi z delom in dobro voljo. Se najbolj pa so je bili veseli najmlajši, saj je Miklavž predvsem njihov prijatelj, miklavževanja pa njihov praznik.

SKGZ / SEJA KOMISIJE ZA INFORMIRANJE

Komunikacijske možnosti se večajo

Posamezne medije bo treba obravnavati bolj sistematično in tematsko kot doslej

Komisija za informiranje SKGZ je na petkovi seji obravnavala program dela, ki je v tekočem mandatu se posebej zahteven. Posledice velikih sprememb v zadnjih dveh letih je bilo občutiti tudi na področju sredstev množičnega obveščanja z zastojo, pri katerih sta zaradi gospodarskih težav izstopali kriza Primorskega dnevnika in odsotnost televizijske informacije kot glavna stebra komunikacije manjšine. Težavam se

prav tako ni izognil periodični tisk, ob pomikanju sredstev pa so zaostale tudi druge oblike nacrtovanih komunikacij.

Novi projekt Primorski dnevnik Republika predstavlja v tem okviru izredno pomemben preobrat ter veliko pridobitev za vse Slovence in potrebna bo stalna zavzetost, da se časopis se nadalje izpopolnjuje in uvrsti s pozornim spremljanjem odziva bralcev. Podpis konvencije o televiziji pa predstavlja realno možnost, da se v doglednem času omogoči začetek slovenskih televizijskih oddaj za manjšino. Uspeh zlasti teh dveh pobud je dejanska prilagoditev, da se dvigne raven komunikacijske sposobnosti manjšine, kar je v sedanjem položaju za Slovence v Italiji nujnost.

Člani komisije so obravnavali tudi vprašanja periodičnega tiska, ki je bil iz ZTT prestrukturiran v okvir zadrage Novi Matajur. Periodika, zlasti

tednik Novi Matajur potrebuje vsekakor pozornost, da se zagotovi njegov obstoj in kakovostna rast. SKGZ se je obnem opremila z lastnim tiskovnim uradom, ki bo skrbel za stike z javnostjo in izvajal vlogo obveščevalca slovenske in italijanske javnosti o delu, pobudah in stališčih SKGZ.

Komisija za informiranje pa ima nalogo usklajevalca vseh informacijskih dejavnosti, ki sodijo v okvir zveze.

Na seji je bila podčrtana potreba po sistematičnem tematskem obravnavanju položaja posameznih medijev, da se glede njihove vsebine in nacrta razvije razprava, v kateri bo dobrodošla vsaka pripomba, ki bo pomagala pri njihovem razvoju.

Se zlasti je bila omenjena nujnost večje prisotnosti informacije o Slovincih v italijanskih medijih, za kar obstajajo danes boljši pogoji kot v preteklosti.

KINO

ARISTON - 15.30-17.45-20.00-22.15 »I protagonisti«, r. Robert Altman.

EXCELSIOR - 15.30, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »La bella e la bestia«. Produkcija Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Un cuore in inverno«.

NAZIONALE I - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Delitti e segreti«.

NAZIONALE II - 16.30, 18.20, 20.20, 22.15 »Ossessione d'amore«, i. Sharon Stone.

NAZIONALE III - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Pomodori verdi fritti alla fermata del treno«, i. Katty Bates, Jessica Tandy.

NAZIONALE IV - 16.30, 19.00, 21.45 »Casa Howard«, i. Anthony Hopkins, Vanessa Redgrave.

GRATTACIELO - 17.30, 19.40, 22.00 »Ragazze vincenti«, i. Madonna, Gena Davis.

MIGNON - 15.30, 17.10, 18.50, 20.30, 22.15 »Guai in famiglia«.

EDEN - 15.30, 22.15 »Le succhiatrici erotiche«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 15.45, 17.55, 20.00, 22.10 »Basic instinct«, i. Michael Douglas, Sharon Stone. Prepovedano mladini pod 14. letom.

LUMIERE - 18.00, 20.00, 22.00 »Alien 3«, i. Sigourney Weaver.

ALCIONE - 15.30, 17.45, 20.00, 22.10 »Taxisti di notte«, r. Jim Jarmusch, i. Roberto Benigni, Wynona Ryder.

RADIO - 15.30, 21.30 »I sensi, il piacere e il sesso«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 8. decembra 1992 BREZM. SPOCETJE

Sonce vzide ob 7.33 in zaton ob 16.21 Dolzina dneva 8.48 Luna vzide ob 15.04 in zaton ob 5.52.

Jutri, SREDA, 9. decembra 1992 VALERIJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 9 stopinj,

zračni tlak 1008 mb pada, brezvetrje, vlaga 60-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 13,5 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Alessia Pelizon, Marco Carere, Laura Mandich, Veronica Boccia, Natascia Boccia, Fabiana Depase, Lorenzo Goglia, Deborah Mauri.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

UMRLI SO: 98-letna Immacolata Imbriola, 69-letna Maria Rigo, 76-letni Carlo Dal Cer, 82-letna Ida Bianchi, 82-letni Libero Corollini, 72-letna Nerina Fusar, 78-letna Antonia Duca, 87-letna Maria Sincich, 65-letni Luciano Vouk, 88-letni Ferruccio Molinari, 95-letna Maria Brandolin, 59-letni Giacomo Amoroso, 89-letna Maria Brazzatti, 78-letna Eugenia Kurganov, 36-letni Paolo Glavina, 91-letna Argia Boscolo.

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Largo Piave 2 (tel. 361655).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

PRIREDITVE

KULTURNI KROZEK
1991 prireja v četrtak, 10. decembra, ob 20.15 v Gradnovi dvorani v Nabrezini zaključno letno prireditve. Sodeloval bo pevski zbor Devinskoga zavoda združenega sveta (vodi Piero Pohlen).

SKAVTINJE IN SKAVTI
3. STEGA SZSO - TS vabijo na prireditve ob 40-letnici ustanovitve slovenskih tržaških skavtov v soboto, 12. decembra, ob 20. uri v Mladinskem domu v Boljuncu. Prikazali vam bodo skavtsko delovanje v Bregu nekod in danes. Toplo vabljeno!

BRISČIKI - V galeriji Pavla Hrovatina je na ogled razstava umetnin in obrti iz kraškega kamna. Urnik: vsak dan, razen ponedeljka, od 11.30 do 19.00.

PREDAVANJE
Kako si pomagamo pri iskanju, astmi in prehladu z bioenergetskimi masazami bo v nedeljo, 13. t. m., ob 9. uri v Domu na Brdini, Proseška 109, Općine. Sledijo praktični prikazi. Vabljeno.

KD PRIMORSKO priredi PEVSKI DRUŽABNI VECER v soboto, 12. decembra, ob 20.30 v Srenjski hiši v Mackoljah. Nastopila bosta MePZ Primorsko in kot gost večera MePZ Società Alpina delle Giulie - CAI iz Trsta. Toplo vabljeno!

ZSKD vabi na SEMINAR O LJUBITELJSKI KULTURI, ki bo v Gorici v Dijskem domu v nedeljo, 13. decembra, ob 10. uri.

KAMEN... razstava kamnitih izdelkov mladih domačin ustvarjalcev v dvorani KD Igo Gruden v Nabrezini od 11. do 13. decembra.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3, vabi v soboto, 12. decembra, na II. srečanje z besednim ustvarjalcem. Gost večera bo znana pisateljica slovenskih uspešnic Marinka Fritz-Kunc. Začetek ob 18.30; prisrčno vabljeno.

OBVESTILA

SPI - ZVEZA UPOKOJENCEV CG

NOVICE

V ladjedelnici preplah zaradi požara na ladji

V trziški ladjedelnici je včeraj zjutraj približno ob 7.30 nastal velik preplah zaradi požara v podpalubju ladje Statendam, na kateri izvajajo te dni zaključna dela. Ogenj se je vnel v podpalubju, kjer so motorji, ki bodo pogonjali ladjo. Sprva je kazalo, da je požar hud, kasneje pa se je izkazalo, da razen preplaha, ki ga je med delavci povzročil gost di, m, skode skorajda ni. Vodstvo Fincantieri je sporočilo, da je ogenj poskodoval le del električnih naprav, kar pa ne bo preprečilo, da bi ladjo redno izročili lastnikom v soboto.

Razstava in predavanje o tehniki bonsai

Ob Andrejevem sejmu je na sedežu UGG v Ul. Rismondo na ogled razstava rastlin, ki jih gojijo s tehniko bonsai. Razstava, ki je v prejšnjih dnehig-larnost res številnih obiskovalcev, je na ogled se danes. Danes popoldne bo ob 16. uri izvedenec Armando Lisetto predaval o gojenju rastlin s to vzhodnjaško tehniko. Ljubiteljem bo predstavil napotke in skrivnosti gojenja miniaturnih rastlin pa tudi filozofski pomen, ki je s tem povezan v vzhodni kulturi.

Danes v Katoliškem domu revija Mala Cecilijanka

Po Cecilijanki odraslih, ki je bila pred nekaj tedni v Katoliškem domu in po koncertu devetih slovenskih in italijanskih pevskih zborov v cerkvi sv. Ignacija na Travnjku bo danes se tretja tradicionalna zborovska prireditev v čast sv. Cecilije. Danes popoldne bo ob 16. uri v dvorani Katoliškega doma Mala cecilijanka, ki jo prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov. Nastopili bodo otroški in mladinski pevski zbori z Goriskega in Trzakega.

Starša našla mrtvega sina zaradi doze heroina

Heroin je včeraj ponoči v Gorici spet terjal mlado življenje. Zrtev je 31-letni Ugo Burgnich, težak pri podjetju Friultraslochi. Umrli je na domu v Ul. Torriani 15, kjer je živel z očetom, 62-letnim upoko-jcem Lucianom in materjo Leonildo. Prav starša sta ob starih zjutraj odkrila sinovo truplo na postelji. Takoj sta poklicala pomoč, vendar je zdravnik ob prihodu lahko le ugotovil, da je sin mrtev. Po vsej verjetnosti je smrt nastopila ob 3. uri. Ob truplu je ležala prazna brizgalka skupaj z drugimi pripomočki za pripravo doze heroina. Burgnich v preteklosti ni nikoli imel opravka s pravico, bil pa je občasni uživalec heroina. Po vsej verjetnosti gre smrti pripisati overdozi. Zadnja doza heroina, ki si jo je nesrečnik vbrizgnil v žilo, naj bi vsebovala nadpovprečno koncentracijo mamila, kakršne njegov organizem ni mogel prenesti.

POKRAJINA / POTREBNA JE POMOČ DEŽELE

Vrsta predlogov glede prometa

Nujna je odprava usada v Števerjanu

MARKO MARINCIC

Problem nujnega posega za odpravo velikega usada na pokrajinski cesti z Oslavja v Števerjan bo na spisku zahtev, ki jih bo pokrajinska uprava predložila dežel-nemu odborniku Cruderju, ko bo jutri na obisku na Goriski pokrajini. Usad na Sovenci sicer ni novost, vendar doslej denarja za popravilo ni bilo. Ob močnem deževju se je usad 16. novembra močno povečal, tako da bo sedaj za popravilo potrebnih vsaj 500 milijonov lir. Cesta je zaradi tega (vsaj uradno) zaprta prometu,

zaradi cesar ima tudi podjetje Apt večje stroške za vzdrževanje proge Gorica-Števerjan. Cruderja bodo zato prosili za finansiranje, ki naj omogoči takojšnje popravilo.

Drugo vprašanje, ki ga bo predsednik Saccavini predložil deželnemu odborniku, je v zvezi s poenotenjem avtobusnega podjetja APT in konzorcija CISP na Trziškem. Poenotenje pomeni gotovo racionalizacijo, toda v začetni fazi se bo zaradi tega deficit podjetij povečal. Vzrok bo zmanjšanje prevoze-

nih kilometrov in posledično zmanjšanja dežel-nih prispevkov, ki so pac odmerjeni na število kilometrov, medtem ko bodo stroški za osebje in vzdrževanje vozil ostali nespremenjeni. Pokrajina bo zato pozvala Deželo, naj finančno podpre pokrajinski nacrt za prevoze.

Druge zelje na spisku, ki ga bodo predložili Cruderju, zadevajo ureditev ceste Trzič-Gradez, obvoznice mimo Foljana in Zagraja, dolgoletni problem realizacije drž. ceste 56-bis proti Vidmu in seveda problem avto-cestne tako v odseku Viles-Gorica kot kar zadeva zvezo Gorica-Razdrto.

Prav s tem v zvezi je Saccavini prejel te dni s slovenskega ministrstva za promet in zveze dopis namestnika ministra mag. Dušana Faturja v odgovor na zaskrbljenost, ki jo je Saccavini izrazil konec oktobra ob pisanju tiska, da naj bi Slovenija opustila avtocestni odsek proti Gorici. Predsednik Pokrajine z zadovoljstvom ugotavlja, da Slovenija ohranja v svojih nacrtih sprejete obveze, in upa, da bi cimprej bile odstranjene finančne ovire, ki se preprečujejo realizacijo prometnice.

Gino Saccavini (foto Studio Reportage)

GOSPODARSTVO / KRIZA HFE

Tovarniški svet ima pomisleke o vzrokih krize

Včeraj so bili na Pokrajini

Delegacija predstavnikov tovarniškega sveta tovarne HFE v industrijski coni v Standrežu in pokrajinskih sindikatov kovinarjev zvez CGIL, CISL in UIL je včeraj obiskala predsednika Pokrajine Saccavini. Seznanili so ga z zaskrbljujočim stanjem v podjetju, kjer 17 od skupno 86 zaposlenih tvega dokončno izgubo delovnega mesta, potem ko jih je vodstvo podjetja vključilo v ti. sezname mobilnosti delovne sile. Tako kot pred dnevi na srečanju s predstavniki goriske občinske uprave so sindikalni predstavniki prosili za posredo-

vanje krajevnih upraviteljev pri iskanju rešitev, ki naj zagotovijo ohranitev sedanje zaposlitvene ravni.

Podjetje HFE proizvaja kontejnerje. V zadnjih letih je doživelo že več kriz. Najnovejša je spet v zvezi s težavami prodora na tržišča, kar pa po mnenju sindikata prese-neca, saj v Italiji v zadnjem času tržišče kontejnerjev sploh ne doživlja krize.

Saccavini je sindika-tom in delavcem izrekel solidarnost in podporo pokrajinske uprave. Obljubil je, da bo stopil v stik z deželno upravo za iskanje vseh možnih

GORICA / POSVET

Krščanstvo v preteklosti mitteleвроpe

MARKO WALTRITSCH

Kulturniki iz srednjeevropskih dežel se bodo konec tega tedna sesli v Gorici na že 26. srednjeevropskem srečanju. Tokrat bo govor o krščanskem tkivu Srednje Evrope. Krščanstvo je v življenju teh krajev igralo precej pomembno vlogo se zlasti v času, ko so iz Bosne proti severu vdiral Turki. Dolga stotletja so v tem prostoru različnim narodom vladali Habsburzi. Njihovega cesarstva ni več mogoče obnavljati, zaradi starih političnih in drugih vezi pa se lahko obnavljajo gospodarske.

Se zlasti sedaj, ko je razpadel vzhodni blok in so se meje ponovno odprle. V verskem ozirju je katoliška Cerkev v tem prostoru igrala pomembno vlogo. Ne gre pozabiti na vlogo in prispevke drugih veroizpovedi kot so protestantska, židovska, pravoslavna in tudi muslimanska. Trgovci so opravljali svoje delo neglede na vero in na narodnost. Sele v poznih casih so razlike prekip-ele in pretrgale marsikate-ro prejšnjo vez.

Na letošnjem srednjeevropskem srečanju, ki se bo pričelo v četrtek popoldne in trajalo do vključno sobote, bomo poslušali poročevalce iz

več držav. Srečanje se bo odvijalo v glavni dvorani palace Attems. Po pozdravih bosta v četrtek ob 16. uri govorila prof. Moritz Csaky z grške univerze in prof. Giorgio Rumi z milanske univerze.

Naslednjega dne ob 9. uri, bo zborovalce pozdravil ljubljanski metropolit mons. Alojz Sustar, zatem bodo predavali: prof. Rudolf Grulich iz Giessena, prof. Luigi Tavano iz Gorice, prof. Franjo Sanjek iz Zagreba, mons. prof. Jozef Tischner iz Krakowa in prof. Max Liebmann iz Gradca. Istega dne popoldne bodo govorili kardinal Achille Silvestrini, dr. France Dolinar iz Ljubljane, beograjski nadškof mons. France Perko, prof. Juan Chalupecky iz Levoce ter prof. Gabriel Adranyl iz Bonna.

V soboto bodo govorili prof. Ernst Suttner z Dunaja, prof. Ion Dumitriu Snagov iz Bukareste, mons. Alexander Ostholm-Dzerowycz z Dunaja, prof. Kalman Benda iz Budimpeste in dr. Bernhard Demel z Dunaja. Ob 12. uri bo okrogla miza o odnosih med krščansko in drugimi veroizpovedmi.

ZKD ZVEZA SLOVENSKEKIH KULTURNIH DRUŠTEV

SEMINAR O LJUBITELJSKI KULTURI

Gorica, 13. decembra 1992, od 10. ure dalje. Dijaki dom »S. Gregorcic«

ZVEZA SLOVENSKEKIH SPORTNIH KULTURNIH DRUŠTEV

ZDRUŽENJE SLOVENSKEKIH DRUŠTEV V ITALIJI

DVE SKUPNOSTI, ENA STVARNOST

srečanje med italijansko manjšino v Sloveniji in slovensko v Italiji

V četrtek, 10. 12. 1992, ob 18. uri v avli »P. Coccolini« (avditorij Fogar), Ul. Seminario 7
OKROGLA MIZA »POLOŽAJ ITALIJANSKE SKUPNOSTI V SLOVENIJI IN NA HRVASKEM«
V soboto, 12. 12. 1992, ob 18. uri v galeriji kinodvorane Vittoria, Travnik 41
odprle razstave piranske slikarke FULVIE ZUDIC
V soboto, 12. 12. 1992, ob 20.30 v telovadnici goriskega Kulturnega doma
nastop piranske plesne skupine KIWI

MIKLAVŽ / ZSKD IZVAJA AKCIJO DARILO ZA NASMEH

Mnoga srečanja z Miklavžem letos v znamenju solidarnosti

Ob darilih zase so otroci prosili tudi za mir v Bosni

Dragi Miklavž, prinesi mi igračo, a ne pozabi na otroke v Bosni in prinesi jim mir. Tako so mnogi otroci pisali Miklavžu in mu željo, da bi bil konec vojne ponovili tudi na stevilnih srečanjih v teh dneh na Goriskem. Miklavž je prinesel dosti daril, konec vojne, je povedal, pa bolj kot od njega odvisi od dobre volje ljudi. Vsekakor bo Miklavž olajšal tegobe begunskih otrok, ki jim bo s pomočjo ZSKD posredoval darila, ki so jih ponudili tukajšnji otroci v okviru akcije "Darilo za nasmeš".

Srečanje z Miklavžem v nedeljo v Dijaskem domu (foto Studio Reportage)

VLOMI / V NEDELJO

Tatovi obiskali šest stanovanj

Stanovanjske miši so izkoristile gnečo ob Andrejevem sejmu

Tatovi so v nedeljo izkoristili gnečo ob Andrejevem sejmu, da so nemoteno izpraznili kar pol ducata stanovanj v raznih mestnih, predelih. Na delu so bili popoldne, ko so bili stanovanjci večinoma na sejmu in so krajo odkrili zvečer ob povratku domov. V Ul. Monferrato 15 so tatovi skozi dvoriščno okno vlomili v stanovanje Else Milocco in odnesli nekaj zlatnine. Zlatnino v vrednosti 1, 5 milijona lir so ukradli tudi v sosednji hiši Natase Skerk v Ul. Friuli 22, kamor so vlo-

mili skozi kuhinjska vrata. V Standrežu so obiskali Jordana Muccija v Ul. Matajur 2 in odnesli zlatnino za približno 5 milijonov lir. Na Korzu Italia 90/B so vlomili v stanovanje Elde Bonardo in odnesli 700 tisoč lir v gotovini ter zlatnino. Nadalje so obiskali stanovanje Marina Cuzzita v Ul. Rossini 13, kjer so ukradli zlatnino se nedoločene vrednosti. Končno so tatovi vlomili še v stanovanje Franca Spanoja v Ul. Oberdan 3 in odnesli zlatnino, ki so jo našli v spalnici.

Danes, 8. decembra, šest svečk na torti stoji, TADA! rojstni dan slavi, prvič je stopil v solske klopi, da se kaj nauči. Srečno v soli in doma in mnogo zdravja voščita nona Zeljka in nona Drago. Voščilom se pridružujejo stric Miran, teta Danica, bratranec Aljek, kateri mu pošilja se kos poljubkov.

OBVESTILA

FOTOKLUB SKUPINA 75 in MO KD SOVODNJE prireja začetniški fotografski tečaj v Kulturnem domu v Sovodnjah. Predavanja bodo 9., 14., 16. in 21. decembra.
ROD MODREGA VALA TRST-GORICA vabi na 39. redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 13. decembra, ob 10. uri na Bukovju v Števerjanu.

KINO

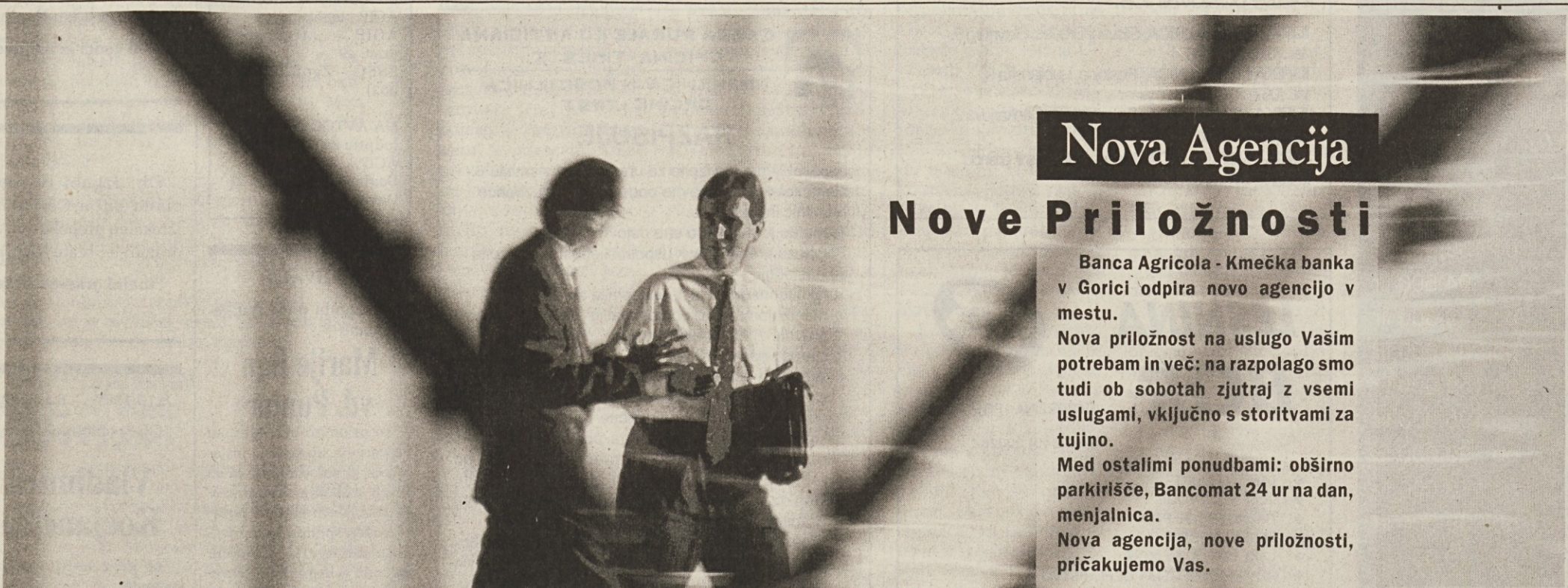
GORICA
VITTORIA 17.00-22.00
»Casa Howard«. Rez. James Ivory. Igrata Anthony Hopkins in Vanessa Redgrave.
CORSO 15.30-22.00
»Infelice e contenti«.
VERDI 15.30-22.00
»Doppia personalità«.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO, Ul. Car-ducci, tel. 530268.
DEZURNA LEKARNA V DOBERDOBU
PRI JEZERU, Vrtna ul. 2, tel. 78300.

POGREBI

Jutri v Gorici ob 9. uri Guido Nibrandt iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 10.30 Luciano Fabris iz splosne bolnišnice na pokopališče v Podgori, ob 12.30 Ljudmila Princi iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Locniku in na pokopališče v Podgori.

Nova Agencija
Nove Priložnosti

Banca Agricola - Kmečka banka v Gorici odpira novo agencijo v mestu.

Nova priložnost na uslugo Vašim potrebam in več: na razpolago smo tudi ob sobotah zjutraj z vsemi uslugami, vključno s storitvami za tujino.

Med ostalimi ponudbami: obširno parkirišče, Bancomat 24 ur na dan, menjalnica.

Nova agencija, nove priložnosti, pričakujemo Vas.

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

V Gorici

Mejni prehod pri Rdeči hiši - Ulica Kugy, 22

NOVA GORICA / RAZSTAVNA DEJAVNOST

Mesto ob meji potrebuje prijazen dom za likovnike

Rotunda novega kulturnega doma je le začasna rešitev

Zaradi prostorske stiske z razstavno dejavnostjo Goriskih galerij so likovniki (Društvo likovnih umetnikov severne Primorske) in Goriski muzej že pred časom nastopili v javnosti z pobudo, da bi kletne prostore v okrogli stavbi novega kulturnega doma uredili za galerijske in sicer kulturne potrebe. Takšen predlog sta podprla tudi republiško Ministrstvo za kulturo in občinski Izvršni svet, ki je na skupščino naslovil sklep, da se nameni deset milijonov tolarjev v letosnjem in enak znesek v prihodnjem letu za odkup prostorov in ureditev galerije.

Po imenju namestnika republiškega ministra za kulturo dr. Jureta Mikuža je najvažnejši argument v podporo takšni naložbi dejstvo, da »ce Nova Gorica ne bo iskoristila te prilike, glede na situacijo, kakšna je, se dolgo ne bo dobila ustreznega razstavišča.« Na to opozarjajo tudi likovniki, ki pravijo, da čaka verjetno podobna usoda kot Galerijo Meblo tudi Likovno vitrino v novogoriški Zavarovalnici Triglav, s čimer regijsko središče Nova Gorica ob številnih uspešnih domačih likovnih umetnikih ne bo imela svoje galerije. »Tako kulturniki kot

politiki se strinjajo, da je potrebno rešiti prostorsko, statusno in finančno vprašanje Goriskih galerij, kamor so vključene dejavnosti Galerije Rika Debenjaka v Kanalu, galerije Osnovne sole v Solkanu in zasednega razstavišča v Pokrajinskem arhivu. Idealna prostorska rešitev bi bila po besedah kustosa-galerista Matjaza Obalna namen-sko zgrajena galerijska stavba, ki jo načrti razvoja Nove Gorice sicer predvidevajo v skupnem kompleksu kulturnih institucij v mestnem jedru. Dosedanje izkušnje žal kažejo, »pravi Breclj,« da v prihodnjih desetih letih galerijska stavba ne bo dograjena, zato je treba poiskati novo razstavišče za potrebe Galerije in muzeja. »Zato tudi Breclj vidi možnost zasednega rešitve te problematike v rotundi nove gledališke stavbe, pri čemer razstavišče nujno potrebuje tudi delovni prostor za kustosa-galerista in ustrezen priročni depo. Prav ob slednjem se pojavljajo pomisleki novogoriškega zupana Sergija Pelhana, ki poudarja, da je najprej potrebno sploh določiti namembnost galerije v smislu, ali bo to samo razstavni prostor ali bo

VALTER PREGELJ

obenem namenjena tudi deponiranju kulturne dediščine za severno Primorsko. Seveda Pelhan ne nasprotuje galeriji kot razstavišču, temveč so - za razliko od Brecljevih pri-ročnih depojev - njegovi pomisleki usmerjeni na široko dejavnost, ki jo trenutno za naše področje dovolj dobro opravlja koprsko Obalna galerija in Goriski muzej. »Nenazadnje bi po mnenju strokovnjakov kletni prostori v rotundi novega kulturnega doma - kljub nekoliko nizkemu stropu - omogočili za daljši čas

oblikovati obsežnejši galerijski program, retrospektivne muzejske razstave, prodajno galerijo in pedagoško-didaktično delo. S tem bi v prostorskem smislu razbremenili Goriski muzej. Prostorske in finančne stiske pehajo Goriske galerije, ki delujejo v okviru Goriskega muzeja, v povsem podrejen položaj. Materialni stroški razstavne dejavnosti so v zadnjih dveh letih tako visoki, da jih iz proračunskih sredstev ni mogoče v celoti pokriti. Pomanjkanje prostora se od začetka letosnjega

leta, ko je Salon Meblo odpovedal uporabo nekdanjega razstavnega prostora v prvem nadstropju. Tako je bila dejavnost Goriskih galerij prekinjena sredi razstavne sezone 1991/92, skrcen program pa je potrebno nadaljevati v zaklonišču novogoriškega Pokrajinskega arhiva. Program razstavne sezone 1992/93 je več kot prepolovljen, saj bodo galerije od običajnih osmih razstav izvedle samo tri, se pravi toliko, da bodo le z domačimi avtorji ohranile kontinuiteto razstavne dejavnosti. Se sreča, da so za večje razstave spet usposobili vilo Bartolomei.

V občini je nekaj likovnih razstavišč, a nobeno ni povsem primerno. (Foto: O'Hara)

NOVA GORICA / GLASBA

Novogoriški koncert glasbe G. Tartinija

IVAN ŠILIC

Na tretjem abonmajskem koncertu v Kulturnem domu v Novi Gorici je konec meseca novembra gostoval Godalni ansambel Tartini iz Ljubljane. Orkestru je dirigiral dirigent Stojan Kuret. Na sporedu so imeli glasbena dela Giuseppeja Tartinija (Simfonija pastorale, Koncert za violino in godala v g-molu, koncert za dve violini in godalni orkester v g-duru) in dva Concertina, št. 1 in št. 2 W. von Wassenaerja. Z orkestrom so nastopili solisti - violinisti: Violeta Smilović, V. Maljnikov, I. Grasselli.

Ce primerjam tokratno izvajanje Tartinijeve glasbe tega ansambla meseca februarja letošnjega leta v portoroškem Avditoriju, je bilo interpretacijsko osmišljanje tokrat bolj dognano in v celoti bolj odmevno, kar gre seveda pripisati dirigentovi pobudi, ki je orkester privedel do sproščenega muziciranja. V novogoriškem koncertu se je za razliko od portoroškega nastopa tudi sam bolj približal umetniškemu jedru in izraznemu Tar-tinijeve-mu slogu.

Muzikalno otipljivo poudarjanje napetega procesa in prepričljiv odziv. Mislim, da po muzikalno osmišljenih dirigentovih interpretacijah sodijo zasnovane in oblikovane med uspele postavitve. Na drugi strani pa so poslušalce precej motile

napake oziroma nevsečnosti pogoste neskladnosti delovanja posameznikov in nepreciznosti intonacije v prvem delu koncerta pri prvih in drugih violinah in tudi klavičembalo je popuscal, čemur se sicer ni dalo pomagati, vendar se je homogenost skupin v drugem delu sporeda opazno izboljšala in tako tudi celotna zlitost ansambla - kar bi ob večji pazljivosti ansambel dosegel lahko tudi v prvem delu. Omenjenih napak si renomirani ansambel vendarle ne bi smel privoščiti, se zlasti ne pred takšno koncertno publiko, kot je novogoriška, ki je znana po veliki glasbeni razgledanosti in glasbeni izobraženosti.

Violinistka Violeta Smilović, ki je tokrat izvajala Tartinijev Koncert za violino in g-molu, se je predstavila kot dovršena violinistka izvajalka bodisi v pogledu virtuosne igre bodisi kot markantna muzikalno obdarjena poustvarjalna osebnost, ki se je najbolj izkazala v srednjem stavku Grave, ki je iz umetnice izvalil najmočnejše doživljajske trenutke. Tudi ostala dva stavka - Allegro - sta bila v svoji bravuroznosti in po muzikalnem navdihu nazorno izoblikovana. V. Melnikov in I. Grasselli sta muzikalno dovolj prepričljivo izvedla Koncert za dve violini G. Tartinija, vendar včasih premalo skla-dno in konsentno.

VIPAVSKA DOLINA / VINOGRADNIŠTVO

Čas je za nove, domače trte

BOVEC / SKUPNI PROSTOR OB REKI SOČI

Narava je ista za ribiče, lovce, turiste, kajakaše in druge uporabnike; le da za ene bolj kot za druge

MIRAN MIHELIC

Skorajda v največji tajnosti se je prejšnji teden sestala ribiška bratovščina in razpravljala o tem, kaj jim je storiti, da bi med seboj usklajili različne interese, ki jih imajo tako ribiči, lovci, turisti in sportniki (kajakaši). Prepričevali so se med seboj, saj razen njih ni bilo nikogar drugega.

Zares škoda pravijo v toliminski občini, da je bil 4 km stran od Bovca v gostilni pri Vžikarju ta posvet; če bi ta potekal v katerem od občinskih centrov, bi o tako kompleksnem vprašanju lah-

ko razpravljalo veliko več ljudi. Da je gostilna nekaj kilometrov stran od Bovca pa verjetno ni pravi vzrok, da ni bilo zraven na primer lovcev. Ribiči so se sestali s predsednikom slovenske ribarske zveze Borisom Dolincarjem, da bi se dogovorili, kako bi v tej občini postavili ribstvo in lovstvo na mesto, ki mu pripadata, zlasti v turistični ponudbi. Rečeno je bilo, da bo zakonodaja olajšala bolj organizirano poseganje

obeh dejavnosti v turistično ponudbo in varstvo narave.

Slovenski zavod za ribstvo je zastopal Jože Ocvirk. S Fedjo Klavara sta poudarila, da se zavod prezivlja s pomočjo prodaje naravnih dobrin (dovolilnice za ribolov), podobno Triglavski narodni park s prodajo lova na trofejno divjad. Kritika je letela na grabeljivost države, ki jih pusti brez sredstev in tako sili v trženje z naravnimi danostmi, kar ni

IDRIJA, TOLMIN/POGOVORI

Kaj so rekli predsedniku in kaj on njim?

Gospodarstvo je glavno

ROMAN BRIC

Ceprav je bil obisk dosedanjega predsednika vlade dr. Janeza Drnovskega prejšnji teden v Idriji in Tolminu sicer strankarsko predvolilno naravnano, so se sogovorniki nanj obracali predvsem z vprašanji, ki zadevajo predvsem tegobe obeh občin in niso bili prav nič strankarsko naravnani.

Idrijski gospodarstveniki in občinsko vodstvo so mu nanizali probleme, ki se večji del nanasajo na izvajanje gospodarskih ukrepov in pogledov na razreševanje aktualnih vprašanj v solstvu, vlogi idrijsko-cerkljanske regije in odnosu do izvoznikov, kamor spadajo največja idrijska podjetja.

Tako je idrijski župan, dr. Janez Podobnik poudaril, da vidi v oblikovanju samostojne idrijsko-cerkljanske regije prednosti večjega razvoja tega območja, zlasti na povsem zapostavljenem področju celotne infrastrukture, ki je za razvito gospodarstvo življenskega pomena. Kar 65 odstotkov proizvodnje v občini je usmerjeno v izvoz, tukajšnje prebivalstvo, ki predstavlja 0, 08 odstotka celotnega prebivalstva Slovenije pa ustvari en odstotek družbenega proizvoda in 3

odstotke slovenskega izvoza. Ravnatelj idrijske gimnazije Milan Cvelbar je goste opozoril na slabšanje razmer v solstvu, odkoder bodo scasoma odšli najboljši kadri, če zanje ne bo poskrbljeno.

Gospodarstvenika Edvard Svetlik in Stane Brelih sta se zavzemala za večje vzpodbude izvoznikom, ki v konkurenčnem boju na tujih trgih nimajo enakih pogojev z drugimi konkurenti.

Razprava Tolminec je bila naravnana na razvoj turizma in trentarske doline, kjer ljudje nimajo pravih možnosti razvoja. V zvezi s tem je Fedja Klavara opozoril na nemočno umiranje Trente, zaplete okrog gradnje HE Krajcarca in ignoriranje pristojnih ministrov. O tej temi je nato razpravljalo se nekaj udeležencev pogovora, ki so ga naslovili: Kaj bo s Tolminsko v Sloveniji jutri?

Drnovšek ni dajal pretranih obljub, le vztrajnim Trentarjem je zagotovil, da se bo pri resornih ministrih osebno poznimal, kaj je z gradnjo male hidroelektrarne Krajcarca, ki je očitno zasenčila vse druge probleme Tolminec.

SEŽANA/HUMANOST

Po darovani krvi dosegajo visok evropski nivo

Priznanja za večkrat darovano kri

OLGA KNEZ STOJKOVIC

Občinska organizacija RK Sežana je v začetku decembra pripravila tradicionalno srečanje krvodajalcev - jubilantov in organizatorjev krvodajalskih akcij. Srečanje je potekalo pod pokroviteljstvom občinske skupščine. Sezanski krvodajalci tudi sicer uživajo vso podporo občine, je med drugim povedal na prireditvi član sežanskega izvršnega sveta Davorin Tercon.

Po kulturnem programu, v katerem je nastopil otroški pevski zbor podružnične sole iz Štanjela pod vodstvom Majde Zgonik in učenci dutovske osnovne sole z igrico Tulipan, je dr.-

Vuksanova z Zavoda za transfuzijo iz Ljubljane povedala, da je na Slovenskem več kot 100 tisoč krvodajalcev in da po številu krvodajalcev na prebivalca dosegamo evropski nivo.

Ni se zgodilo, da bi bolniki ostali brez krvi, za kar gre zasluga krvodajalcem. Poudarila je, da je potrebno v vrste krvodajalcev pritegniti se nove, saj lahko kri darujejo prav vsi zdravi polnoletni občani. Cestitke jubilantom je prinesla tudi Herta Stuflek iz republiške organizacije RKs.

Na Sežanskem je bilo letos 205 jubilantov, ki so kri darovali po večkrat. Priznanja sta podelila dr. Jozica Mugoseva, predsednica sezanskega RK, in Smiljan Groznik, predsednik komisije za krvodajalstvo. Med jublanti, ki so poleg priznanj prejeli se plakete in likovna dela, zlasti izstopajo: Franc Orel (45-krat), Milan Stojnic (55-krat), Smiljan Groznik in Ljubo Majeric (nad 60 krat), Adolf Leskovšek (več kot 70-krat) in Radivoj Gregorič (75-krat).

Izredna krvodajalska akcija, ki jo tudi letos organizira sezanski Rdeči križ pred novim letom, bo 23. decembra. Krvodajalci bodo odšli v Ljubljano, kjer bodo darovali kri na oddelku za transfuzijo pri UKC. Organizatorji pričakujejo tudi tokrat veliko udeležbo sezanskih krvodajalcev.

NOVICE

Krn z dušo

NOVA GORICA - V novogoriškem kulturnem domu bodo drevi, v torek, 8. decembra, ob 18. uri prikazali 240 barvnih diapozitivov fotografa Lada Pavliha. Avtor je projekcijo poimenoval Krn z dušo. Sodelovali bodo tudi dijaki NSC iz Nove Gorice z branjem leposlovnih del o Krnu. Prireja Planinsko društvo N. Gorica. (VC)

Zbirka novel »Imena«

NOVA GORICA - Med slovenske mojstre pisane besede se je zapisalo se eno ime - prof. Marije Mercina. V četrtek, 10. decembra, bosta Goriska knjižnica Franceta Bevka in Literarni klub Nova Gorica predstavila javnosti njen literarni prvenec Imena. Predstavitev bo v Goriski knjižnici - v oddelku za mladino in odrasle (Gradnikove brigade 25), poleg avtorice bodo sodelovali se: likovni opremljevalec, slikar Zvest Apollonio, hrvaski akademik, pesnik in prevajalec Slavko Mihalic, pisatelj Marijan Tomsic, prof. Bojan Ratina, likovna kritičarka Nives Marvin in recitacijska skupina dijakov z NSC Nova Gorica. Predstavitev bo ob 19. uri. (VC)

Konec čakanja na telefone?

BREGINJ - Breginjci kot komaj čaka na urejanje krajevnega telefonskega omrežja. Obljubljeno je, da ga bodo uredili do konca zime. Najprej bo treba povečati zmogljivosti kobariske centrale, potem položiti nov glavni telefonski kabel do Breginje in potem po vseh enajstih vaseh. Sedanji kabel namreč ne ustreza več kot za sedanjih 30 priključkov. Interesov to je sedaj okoli sto, vendar je računati, da bodo potrebe se narascale. Nadejajo se, da bodo svoja skromna sredstva oplenitili s tistimi za demografsko ogrožene, sicer bo ostalo le pri dobrih željah. Za razvoj Breginjskega kota pa je bistvenega pomena tudi dobra cestna povezava naprej v Benecijo. (MM)

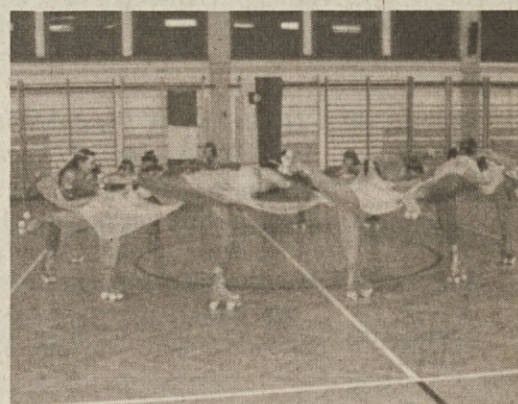
Prodajna razstava daril

KOVARID - V Hotelu Matajur v Kobaridu je agencija Tolminska 5. decembra odprla prodajno razstavo, na kateri je mogoče izbrati praznična darila. Razstavljene so umetniške slike, razne plastike, idrijske cipke in se marsikaj za Božica in dedka Mraza, kar privablja mnoge radovedneže in prave kupce. Med darili so tudi takšna, ki bi pršla prav kot poslovna darila v novem letu. Razstava bo odprta do nedelje, 13. decembra. (MM)

Predstavitev dveh knjig

IDRIJA - V mestni knjižnici in čitalnici Idrije bo v četrtek, 10. decembra, ob 18. uri predstavitev dveh novitet primorskih avtorjev. Pesnik in publicist Jožek Stucin bo spregovoril o svojih pogledih na zbirko znanstvenofantastičnih crtic z naslovom »Zrcalo »Frane Tomsica. Nevrolog dr. Edmond Kovacic pa bo predstavil poljudnoznanstveno knjigo novogoriškega zdravnika dr. Antona Prijatelja »Pijem, torej sem«. V njej je avtor na poljuden način obdelal različne vidike zasvojenosti z alkoholom na Slovenskem. (AB)

Ustanovili kotalkarski klub

RENCE - Pred kratkim so v tem kraju na Vipavskem ustanovili kotalkarski klub. Po besedah predsednika Danila Stepаницa so s kotalkanjem začeli z namenom, da bi bili tudi otroci na vasi lahko deležni lepote in umetniškega izraza tega sporta. Tako poteka v klubu tečaj, ki ga pod vodstvom trenerke Tanje Blazič obiskuje dvainštirideset osnovnosolskih otrok od četrtega do devetega leta. Prvic so renski kotalkarji predstavili svojo dejavnost na kotalkarski reviji, ki so jo priredili v domači telovadnici ob 15. obletnici pobratenja med KS Rence in italijansko občino Staranzano. Sicer pa imajo renski kotalkarji v svojih vrstah kadetskega prvaka Slovenije Uroša Stibilja, njihova največja želja pa je, da bi čimprej dobili kotalkarsko plosčo na prostem (VP)

Samoprispevek ni bil izglasovan

CRNI VRH NAD IDRIJO —Ob nedeljskih volitvah so tu glasovali se o uvedbi krajevnega samoprispevka, s pomočjo katerega naj bi v Zadlogu uredili oskrbo z vodo, v drugih naseljih pa javno razsvetljavo, manjkajoče telefonsko omrežje za približno 30 priključkov in asfaltiranje nekaterih lokalnih cestnih odsekov. Kljub visoki volilni udeležbi se za uvedbo samoprispevka niso odločili: zanj je glasovalo le 39, 78 odstotka volilcev. Sedaj bodo morali poiskati drugačne vire, če bodo hoteli uresničiti vse navedeno.

**ZASTOPSTVO
SERVIS - REZERVNI DELI**

TOMAURO

GORICA (ITALIJA) • ul. Nizza, 15 • Tel. 99-39/481/533923

DO KONCA LETA POSEBNE UGODNOSTI PRI NAKUPU AVTOMOBILOV ROVER NA ZALOGI

POSEBNA DECEMBERSKA PONUDBA

MINI MAYFAIR SAMO 9.990 DM

VSE REZERVNE DELE DOBIMO V 48. URAH

SLOVENIJA / DENARNI TRG

Ob koncu meseca so obresti nižje

JANEZ SAJE

Na medbančnem denarnem trgu se obrestne mere ob koncu meseca, ko se zaključijo obračunsko obdobje, v katerem morajo banke doseči potrebno povprečno stanje obvezne rezerve, ponavadi nekoliko znižajo.

Tako je bilo tudi v zadnjih dneh novembra, saj se je povprečna obrestna mera, po kateri so banke odobraval medbančne likvidnostne kredite, spustila celo pod 16 odstotkov letno. Ponudba prostih sredstev je bila nekoliko višja kot meseca novembra, po njih pa so povpraševale predvsem banke, ki so v predstančinskem postopku. V ponudbah Banke Slovenije za odkup deviz, ki jih centralna banka dnevno pošilja poslovnim bankam, se je v preteklem tednu ustaljen tečaj se naprej zniževal in dosegel raven 60,55 tolarja za 1 nemško marko. Zaskrat kaže, da Banka Slovenije nima namena spreminjati »podjetniških« tečajev bank. Nekoliko vprašljiva pa postaja razlika med tečaji bank, po katerih moramo za 1 nemško marko odsteti več kot 61 tolarjev, in tečajem Banke Slovenije, ki je precej nižji.

Vse banke se v trenutnih razmerah namreč ne morejo povsem samostojno odločiti, ali bodo devize prodale ali ne, pač pa so v to tako ali drugače »prisiljene«. Razlika med tečaji pa seveda pomeni, da imajo banke, ki devize

prodajajo Banki Slovenije, dohodkovno negativni rezultat. Medtem ko na medbančnem trgu ni kakšnih posebnih novosti, pa je vedno bolj burno dogajanje na ostalih segmentih denarnega trga. Poleg izdaje zakladnih menic, ki naj bi se na trgu pojavile od 11. decembra naprej, je kratkoročne vrednostne papirje s 1. 12. 1992 izdal tudi Stanovanjski sklad Republike Slovenije.

Gre za tako imenovane komercialne zapise, ki so nekoliko podobni dvojevkam Banke Slovenije, saj so sestavljeni iz dveh ločljivih delov, pri čemer je en del nominiran v tolarjih in obrestovan po obrestni meri R + 11 odstotkov letno, drugi pa je nominiran v nemških markah in obrestovan po obrestni meri 10 odstotkov letno. Od dvojevk Banke Slovenije se razlikujejo po tem, da je devizni del sicer nominiran v nemških markah, izplačljiv pa je v tolarjih. Ob relativni majhnosti slovenskega denarnega trga in omejenih možnostih, da bi vrednostne papirje lahko uvrstili na primarni trg, je nekoliko presenetljivo, da obe izdaji prihajata na trg tako rekoč hkrati in si tako med seboj konkurirata. Glede na pogoje in dodatne ugodnosti, ki jih ponujata izdajatelj, verjetno lahko pričakujemo večje povpraševanje po dveh letnih komercialnih zapisih Stanovanjskega sklada.

SLOVENIJA, ITALIJA / AVTOCESTA

Italija čaka na pisno jamstvo

Slovenija naj zagotovi 4 milijarde lir.

BOGO SAMS

Osimski krak avtoceste od Razdrtega do Ferneticev in priključek od slovenske državne meje na italijansko cestno omrežje sta blizu realizacije. Skoraj vse je pripravljeno, izdelan je finančni nacrt. Takšna sporočila prihajajo iz italijanskih diplomatskih krogov in z ministrstva za promet in zveze. Celoten projekt je izredno zapleten, gradbeno, zlasti pa finančno-pogodbeno. Odsek Razdrto-Cebulovica, dolg 8,9 kilometra, je skoraj dograjen. Sredstva zanj so prišla predvsem iz virov Evropske banke za razvoj. Tri viadukta naj bi zgradila družba Adria, ki si bo pomagala s komercialnimi krediti. Na odseku ponekod že polagajo asfalt. Toda problem so viadukti. Tistega pri Banderi je mogoče nadomestiti z nasipom prek kraske vrtnice, drugih dveh pa ne. Zlasti bi bil nevaren nasip pri Danah, kjer bi utegnilo nastati mrzlišče. To pomeni, da bi zaradi burje lahko prišlo do nepricakovanih zametov in ledu ter s tem do prekinitev prometa. Na viadukih do tega pojava ne prihaja.

Tezave so seveda z denarjem. Po nekaterih

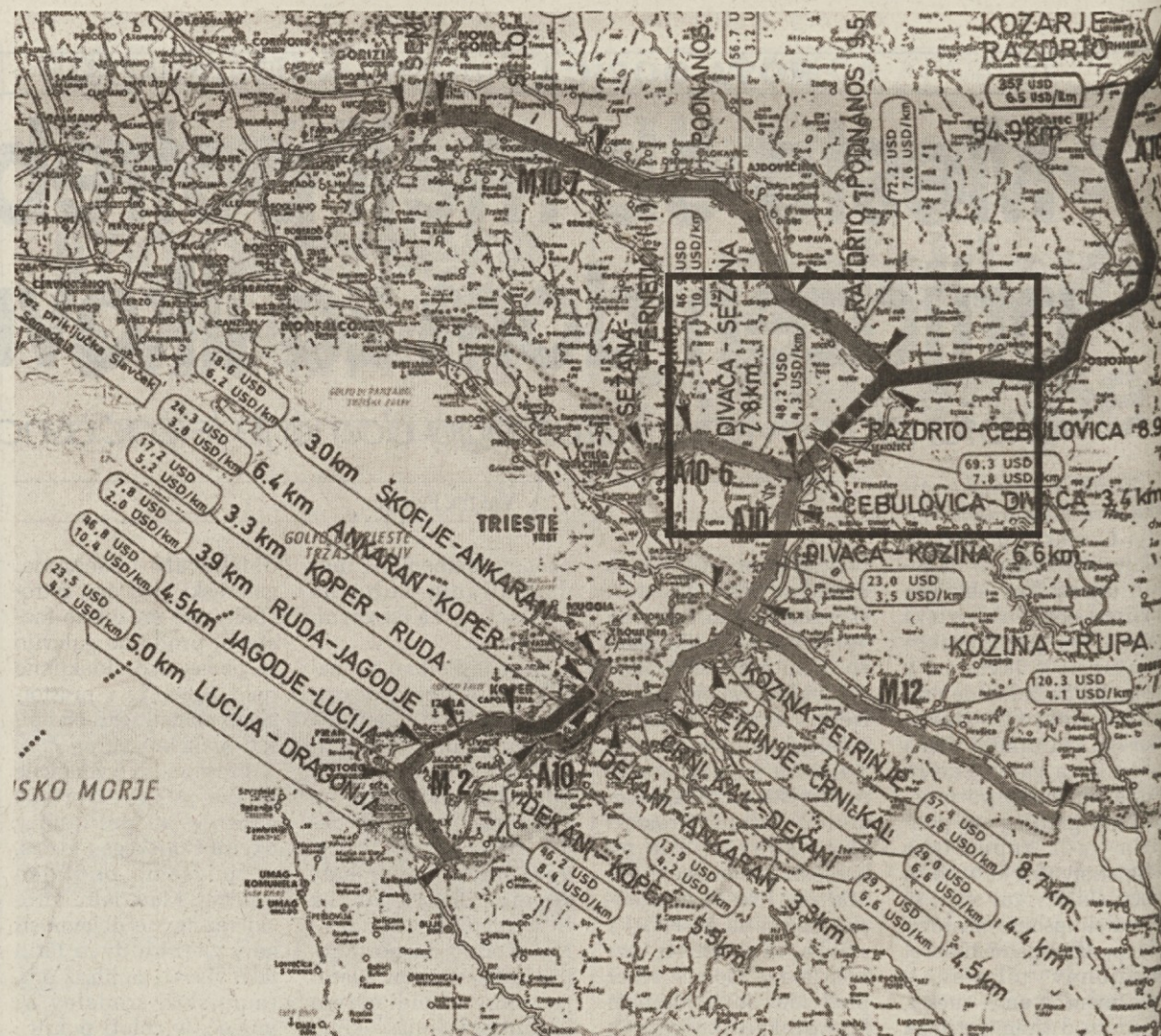
izračunih bi celoten odsek veljal 69,3 milijona dolarjev, torej 7,8 milijona dolarjev kilometer ceste. Deloma gre za slovenska sredstva, ki so v resnici kredit Evropske investicijske banke, in za italijanska sredstva, ki so kredit finančne družbe Medio credito.

Obstaja nevarnost, da se bo začetek gradnje zavlekel, čeprav bi bila cesta prav lahko končana do prihodnje jeseni. Sledita dva med seboj povezana odseka, Cebulovica-Divaca in Divaca-Fernetice. Skupaj gre za dobrih 12 kilometrov ceste, za katero je že narejen finančni nacrt: 26 milijard lir naj bi dobili se po sporazumu Gorja-Mikulic (to so najugodnejši italijanski krediti, strokovnjaki pravijo, da gre v resnici bolj za podarjena sredstva kot za kredit), 22 milijard lir naj bi zagotovili s komercialnimi krediti, 4 milijarde lir pa naj bi prispevala slovenska država. Toda ta sredstva se niso sproščena, ker sredstva iz istega naslova niso bila vrnjena Italiji.

Po nekdanjem sporazumu vseh jugoslovanskih republik je sredstva sporazuma Gorja-Miku-

lic upravljala »Zagrebacka banka«. Slovenija je svoje dolge redno poravnala in poravnala, Hrvaška pa ne. To zdaj ni toliko slovenski problem kot problem hrvaško-italijanskih odnosov. Menda gre samo za tehnično vprašanje jamstev, ki jih bo italijanska vlada s lahko izsilila, in menda je zadeva tik pred rešitvijo. V zvezi s tem informacijski viri, slovenski in italijanski, soglasajo. To vprašanje je v pristojnosti italijanskega zunanjega ministrstva in predvsem predsedstva vlade ter razmerij z ustreznimi hrvaškimi organi.

Naslednji važnejši pogoj pa je, da Slovenija zagotovi 4 milijarde lir in da pisno jamstvo, da bo avtocesta končana (da torej sredstva ne bodo šla v drug namen), tudi če bi se gradnja casovno zavlekla. Casovni zamik gradnje seveda zelo podraži (če upoštevamo samo razvrednotenje denarja na obeh straneh meje). To pismo - obveza je bilo menda že sprejeto na seji slovenske vlade. Tako so nam zagotovili, da italijanska stran ga se ni prejela. Od tega pa sta odvisna sprotitev sredstev in začetek gradnje. Lokacijska dovolje-

nja za gradnjo so izdana, manjkajo se nekatera zemljišča, ki jih že kupujejo. Graditi naj bi torej začeli prihodnje poletje, dela pa naj bi trajala 22 do 36 mesecev. To je spet odvisno od denarja. Če ga bo pravočasno dovolj, bodo lahko začeli graditi socasno na obeh koncih.

Iz navedenega sledi, da je zoga trenutno v slovenskih rokah. Ko bomo resili nekatere probleme, se bo gradnja lahko začela. Koristi, ki bi jih imeli od ceste, so očitne. Ljubljana bi se približala Trstu in celotnemu italijanskemu avtocestnemu sistemu. Zdjaj na italijanski strani pospešeno gradijo se dva

manjša priključka do Ferneticev, povezavo s trzaskim pristanom in sirijo cesto na krajšem odseku med Trstom in Tržicem pri Sesslanu. Po predvidevanjih bi bila lahko cestna povezava med Ljubljano in Trstom zgrajena v treh letih. Seveda pa je nekaj pogojev: hitra pogajanja, izpolnjevanje obveznosti, sprotovanje dogovorjenega; sicer se utegne ponoviti desetletja dolga zgodba v zvezi z gradnjo te ceste.

Tezave pa se vrstijo. Pogajanja je prekinila slovenska vojna, pa birokracija na obeh straneh, pojavila se je zahteva po jamstvu italijanske družbe SACE ... Celo poda-

tki o plačanih porabljenih sredstvih se niso ujeli. Za preproste izračune so porabili več mesecev.

Nic se nismo povedali o drugem kraku avtoceste: Razdrto-Vipava-Nova Gorica-Stara Gorica. Ta cesta je razdeljena na štiri odseke: Razdrto-Podnanos v dolžini 9,5 kilometra, Podnanos-Selo 17,7 kilometra, Selo-Sempeter 12 kilometrov, Sempeter-Vrtojba 1,9 kilometra.

Po približnih izračunih bi za to cesto rabili skoraj dvesto milijonov dolarjev, kar je seveda za vrtočloviska vsota. Denarja ni in edina možnost je, da bi to cesto priključili celotne-

mu nacrtu avtocestnega sistema od Italije do Maribora. To pa pomeni gradnjo cest s koncesijami in izkoriščanje nepovratnih sredstev 94 milijard lir, s katerimi razpolaga dežela Furlanija-Juljska krajina. Najprej mora slovenski parlament seveda sprejeti zakon, ki bo koncesije sploh omogočal. Nato je treba razpisati kriterije za dodelitev koncesij in se odločiti med tremi družbami (dvema italijanskima in eno nemško), ki se za koncesijo potegujejo. Cesta, ki bo peljala iz Trsta do Maribora, je za Slovenijo izredno zahteven projekt, to pa je seveda druga zgodba.

SLOVENIJA / STIKI S ČEŠKO

Za skupne naložbe

Mednarodno združenje Slovenski razvojni partnerji in češko Združenje proizvajalcev investicijske opreme (SCID) pripravljata poslovno srečanje za razširitev gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in Češko.

V združenje SDIC je včlanjenih 51 podjetij iz različnih industrijskih panog (metalurške, kovinarske, gradbene, keramične, prehrabeno-pridelovalne in predelovalne) s posebnim poudarkom na energetiki in ekologiji.

Združenje SDIC je pokazalo zanimanje za 45 projektov, ki so bili predstavljeni v katalogu projektov blejske konference. Zato želijo organizatorji srečanje izkoristiti za predstavitev in konkretno realizacijo poslovnih stikov slovenskih partnerjev s češkimi. Na srečanje so povabili tudi predstavnike zunanjetrgovinskih podjetij, ki se bodo v izmenjavo vključili s kompenzacijskimi posli. Srečanje bo danes in jutri v Ljubljani.

LJUBLJANA

Tovornjaki na vlakih

V ljubljanskem kontejnerskem terminalu se je v zadnjih mesecih precej povečal promet z oprtnimi vlaki. Z vlaki se je iz Ljubljane odpeljalo kar 1205 vozil, skoraj 50 odstotkov več kot v predhodnem mesecu. Vodstvo ljubljanskega kontejnerskega terminala opozarja, da povečanega zanimanja za prevoz tovornjakov z vlaki zal ni mogoče pripisati večji skrbi za čisto okolje. Vzroki za to so druge. Vozniki tovornjakov namreč težko dobijo zadostno število cestnih dovolilnic, potrebnih za vožnjo skozi sosednje države.

HRVAŠKA / SOCIALNA BOMBA

Vse več ljudi na robu preživetja

Hrvaški grozita inflacija in revščina.

IVO JAKOVLEVIĆ

V zadnjem tromesečju se zmeraj vojne leta 1992, preživlja Hrvaška doslej najtežje dni v svoji gospodarski zgodovini. Vso zapletenost te gospodarske drame lahko zgozimo v tako imenovani »misery-index«, ki ga imenujejo »discomfort index«, torej indeks pomanjkanja oziroma revščine in bede.

Hrvaška se danes nahaja v skupini držav, ki so tik pred »eksplozijo socialne bombe«. V skladu s tekočo stopnjo inflacije, je Hrvaška uvrščena v tisto skupino držav, ki jim odkrito grozi hiperinflacija, z malo verjetnosti, da se ji bo izognila.

Indeks revščine na Hrvaškem kaže, da se po

stopnji nezaposlenosti in inflacije država vse leto 1992 nahaja v območju stagflacije, vendar - če k tem izračunom dodamo se pokazatelj neprestanega in že kroničnega padca bruto proizvodnje - postane očitno, da danes hrvaško gospodarstvo razjeda virus slupflacije (v okviru katerega visoko inflacijo in brezposelnost dlje časa spremlja tudi znaten padec bruto proizvodnje).

Ce bo Hrvaški do pomladi s pomočjo UNPROFOR-ja uspelo vzpostaviti oblast na svojem celotnem ozemlju, bo, kot pravijo, z novo ekonomsko politiko poskrbela predvsem za varnost tujege kapitala. Da je Hrvaška

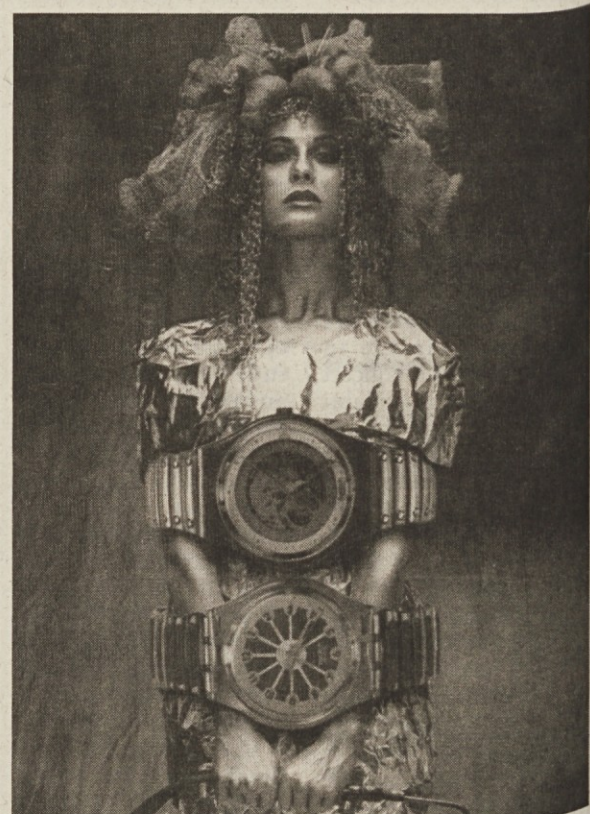
varna za tuje naložbe, bo njena vlada najprej poskusila prepričati izseljence, ki jih zanimajo vlaganja v »staro domovino«, potem pa se tuje družbe, ki jim bodo sledile. Hrvaška vlada naj bi znižala inflacijo z vsemi sredstvi, z začetkom ze napovedanih javnih del pa naj bi bistveno zmanjšala tudi brezposelnost (se posebej po množicni demobilizaciji). Če v tem srečnem razpletu ze cez 12 mesecev upade tudi misery-index, s sedanjih skoraj 27.000 odstotkov na recimo 30 odstotkov letno, bo to zanesljiv znak, da se je Hrvaška napotila po dolgoletni poti proti izhodu iz zapletene gospodarske in socialne krize.

ŠVICA / FIRMA SWATCH

Uro ima

V modi so plastične ure.

TAMARA DEU

Svicaška firma SWATCH, ki je pred nekaj leti pričela izdelovati istoimenske plastične ure, se pripravlja na posel desetletja. S prebrisan ekonomsko politiko je trg najprej zasidala s ceninimi pisanimi urami iz plastike, potem pa nanj dala nekaj posebnih manjših serij ter tako izzvala plaz prodaje na crno. Plastične ure Swatch, njihova realna cena se giblje med 500 in 1000 avstrijskimi silingi, ustreza slogu casa in privlačijo množice kupcev, ki želijo biti preprosto in plastično moderni. Ti posebne modele, kot so Scuba, Automatic, Chronometer, Hocus Pocus in Time to Move (UNO), ze

kupujejo zaradi prestiža. Prestizna pa je tudi njihova cena, saj moramo zanje odsteti od 2000 do 5000 silingov ali pa se več. Na posebnih dražbah se cene nekaterih modelov dvigajo v astronomske višine: t model Kiki Picasso je na primer dosegel ceno 600 000 silingov. Ustanavljajo se klubi ljubiteljev ur firme Swatch, v katerih si evforični zbiralci med seboj izmenjujejo serijske modele, prodajalci na crno pa imajo velik dobiček. Da bi omejili prodajo na crno, so prodajalci ur uvedli posebne liste, na katere se vpisujejo tisti, ki so si zazele enega od teh prestiznih modelov.

NE IMENUJE SE ZAMAN GLOBINSKA MEDITACIJA

Tečaj gama se prične v četrtek 10. decembra ob 18. uri, na Srednji šoli za strojništvo, Ljubljana, Askerčeva 7. Uvodno predavanje - vstop prost.

INFORMACIJE - Center za duhovno kulturo, 061/556-822

Racionalles d.o.o. SLOVENJ GRADEC OB CELJSKI CESTI

GRADITELJI!

BOŽIČNO NOVOLETNI POPUST DO 40 %

IN NAJVEČJA AKCIJSKA PRODAJA DO SEDAJ DO 5. 1. 1993 - KOLIČINE SO OMEJENE!

- OKNA "IZOLIR" IN POLKNA "LESNA" 1. KVAL. - 30%
- FURNIRANA VRATA "SUMO" 1. KVAL. NAV. IN RUSTIKA - 30%
- FURNIRANE STENSKÉ OBLOGE "PAMO" LESNA 1. KVAL. - 30%
- VHODNA IN GARAZNA VRATA - RAZNA - 10%
- HRASTOVI PARKETI - LAMELNI IN KLASICNI - 10%
- OSTRESJA ZA HISE IN ŽAGAN LES - 10%
- MASIVNE OBLOGE IN LADIJSKI POD - 10%
- TEGOLA "CANADESE" m² 790 SIT + P.D. IN SE DRUGI GRADBENI MATERIALI S POPUSTOM
- DODATNA STIMULACIJA 5-10 % - SKUPAJ 40%
- NAD 200.000 SIT - PRAKTICNA DARILA
- DOSTAVA DO 150 km - CE KUPITE ZA 100.000 SIT
- PRODAJA NA KREDIT - CEKI (1+1) (1+2) (1+3)

- I N F O R M A C I J E**
- "RACIONALES" SLOVENJGRADEC TEL.(0602) 41-160, 41-941 FAX: 41-063 ALI PA:
 - "GRADENIK" MARIBOR STUDENCI SOKOLSKA 102, TEL.(062) 104-780
 - "ROGAC" SENTIL PRI MARIBORU TEL.(062) 651-277
 - "PETRA" RADIZEL PRI MARIBORU TEL.(062) 605-414
 - "RACIONALES" NOVO MESTO CEGELNICA 12, (068) 21-623
 - "RIMLJAN" PTUJ RAJSPOVA 14 TEL.(062) 771-250
 - "FAGUS" ZAMUŠANI 87B GORISNICA TEL.(062) 709-014
 - "KEROS" ROG. SLATINA SOTISKA 8 TEL.(063) 813-224
 - "CEDRUS" GROSUPLE BREZJE 8 TEL.(061) 773-378
 - "MAXILES" RIBNICA NA DOL. TEL.(061) 863-342

CE SE DOBRO KUPI, JE ŽIVLJENJE LEPSE! PRIDITE - KLICITE IN ODPELJITE!

MENJALNIŠKI TEČAJI

7. decembra 1992

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIT)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	61,65	62,20	8,72	8,82	6,76	7,00
Akont no.1	61,20	62,20	8,70	8,85	6,90	7,20
Avtohisa Ljubljana*	61,50	62,10	8,69	8,89	6,84	7,12
BTC d.d. Ljubljana*	61,80	62,50	8,50	8,85	6,80	7,20
BTC terminal Sezana*	61,65	62,35	8,65	8,80	6,70	6,96
Banka Vipra, Nova Gorica	61,75	62,37	8,70	8,79	6,75	7,01
Banka Zasavje	61,20	62,20	8,70	8,74	6,90	7,35
Bela vrtnica	61,60	62,40	8,60	8,90	6,80	7,20
Bobr Fuzine	61,60	61,95	8,70	8,85	6,80	7,10
Bobr Trzin	61,60	61,95	8,70	8,85	6,80	7,10
Brdar Koper	61,50	62,08	8,55	8,82	6,70	7,05
Burin*	61,60	62,10	8,70	8,85	6,85	7,15
Capital marketing Vrhnika*	61,00	62,00	8,65	8,80	6,80	7,10
Come 2 Us*	61,40	62,40	8,60	8,80	6,85	7,25
Creditanstalt - Nova banka	61,00	61,90	8,60	8,80	6,90	7,30
Dolenjska banka Novo Mesto	61,00	62,50	8,60	8,80	6,85	7,20
Dom na trgu	61,71	61,99	8,72	8,79	6,85	7,14
Dom - Kaffe*	61,70	62,10	8,74	8,80	6,90	7,07
Emona Globtour*	61,10	61,95	8,60	8,79	6,73	7,02
Euroservis d.o.o. Sezana	61,70	62,00	8,60	8,75	6,75	6,95
Eurotours International*	61,30	62,30	8,65	8,80	6,80	7,15
Feniks Portorož*	61,50	62,10	8,60	8,82	6,72	7,02
Fiba d.o.o. Koper	61,55	62,08	8,60	8,82	6,65	7,06
Firadas d.o.o. Idrija	61,80	62,85	8,60	8,90	6,75	7,09
Golfturist	61,60	62,10	8,62	8,81	6,75	7,10
Hida*	61,65	61,95	8,71	8,80	6,80	7,00
Hipotekarna banka Koper	61,50	62,30	8,60	8,85	6,85	7,15
Hram Rožice	61,75	62,10	8,60	8,90	6,70	7,20
Hranilno kreditna služba	61,65	62,10	8,70	8,82	6,75	7,10
Ilirika Ilirska Bistrica	61,20	62,35	8,45	8,70	6,70	6,92
Ilirika Slovenj Gradec	61,70	62,10	8,68	8,78	6,78	7,11
Ilirika Postojna	61,73	62,18	8,67	8,77	6,85	6,98
Ilirika Sezana	61,66	62,10	8,73	8,81	6,81	6,93
Invest Skofja Loka	61,50	62,50	8,70	8,88	6,80	7,12
Italdesign*	61,76	62,50	8,70	8,80	6,82	7,00
Klub Slovenijales	61,70	62,10	8,65	8,80	6,80	7,10
Komercialna banka Triglav d.d.	61,50	62,38	8,66	8,87	6,86	7,06
Komercialna banka N.G. d.d.	61,41	62,98	8,56	8,94	6,62	6,98
Kompas Hertz Celje*	61,60	62,00	8,65	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Velenje*	61,40	61,80	8,65	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Idrija*	61,80	62,80	8,60	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Tolmin*	61,80	62,80	8,60	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Novo Mesto*	61,80	62,20	8,60	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Krško*	61,60	62,20	8,60	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Bled*	61,60	62,10	8,65	8,80	6,80	7,10
Kompas Holidays*	61,50	62,30	8,70	8,85	6,78	7,12
Kompas Fintrade	61,20	61,89	8,65	8,82	6,80	7,05
Kreditna banka Maribor d.d.*	61,05	62,10	8,65	8,78	6,60	7,20
Libertas Koper*	61,50	61,95	8,63	8,78	6,75	7,00
Ljubljanska banka	60,50	62,00	8,55	8,81	6,77	7,04
MA	61,70	62,20	8,65	8,85	6,90	7,20
Media*	61,70	62,00	8,65	8,80	6,80	7,00
Mercator Turist	61,50	62,20	8,56	8,80	6,73	7,07
O.M.D.B.*	61,60	62,00	8,65	8,85	7,00	7,20
Otok	61,70	62,31	8,70	8,80	6,84	7,05
Petrol*	61,55	61,95	8,65	8,80	6,65	7,05
Positna banka Slovenije*	61,05	62,10	8,40	8,74	6,50	6,99
Publikum Ljubljana	61,70	61,99	8,65	8,79	6,85	7,00
Publikum Celje	61,60	62,09	8,70	8,82	6,85	7,12
Publikum Dobova	61,50	62,40	8,55	8,90	6,90	7,11
Publikum Kranj	61,65	62,25	8,71	8,83	6,85	7,09
Publikum Krško	61,50	62,40	8,55	8,90	6,90	7,11
Publikum Maribor	61,70	62,15	8,70	8,79	6,72	7,15
Publikum Metlika	61,70	62,50	8,60	8,80	7,00	7,20
Publikum Mozirje	61,50	62,19	8,55	8,85	6,90	7,20
Publikum Novo Mesto	62,00	63,10	8,55	8,80	6,80	7,10
Publikum Piran	61,40	62,35	8,45	8,65	6,80	7,00
Publikum Sentilj	61,70	62,15	8,70	8,79	6,72	7,15
Publikum Šentjur pri Celju	61,70	62,00	8,65	8,80	6,85	7,19
Publikum Trebnje	61,80	62,50	8,55	8,85	6,85	7,19
Publikum Zalec	61,75	62,29	8,67	8,81	6,85	7,13
Publikum Sevnica	61,50	62,50	8,55	8,85	6,85	7,19
Probanka Maribor	61,00	62,00	8,65	8,77	6,90	7,20
Roja	61,70	61,95	8,70	8,80	6,60	6,95
Simotisk*	61,60	62,10	8,65	8,80	6,90	7,15
SKB banka d.d. Ljubljana	61,77	61,95	8,77	8,80	6,91	7,05
SZKB*	61,65	62,10	8,70	8,82	6,75	7,10
Slovenska investicijska banka*	61,50	62,10	8,45	8,80	6,85	7,10
Sonce	61,60	62,10	8,70	8,842	6,80	7,05
Slovenijaturist Ljubljana	61,72	61,99	8,71	8,78	6,93	7,03
Sl. hranilnica in posojilnica	61,75	62,20	8,70	8,80	6,80	7,00
Splošna banka Koper*	61,23	62,46	8,40	8,68	6,71	6,94
Splošna banka Celje	61,30	62,00	8,68	8,80	6,84	7,06
Stajerska banka obrti in podj.	61,40	62,00	8,65	8,76	6,90	7,20
Tartarus Postojna	61,35	62,21	8,42	8,65	6,71	6,89
Tentours Domžale	61,60	62,20	8,65	8,85	6,65	7,15
Tourist service Portorož	61,40	62,20	8,55	8,70	6,75	7,09
Tori*	61,60	62,00	8,70	8,85	6,60	7,20
Trias*	61,60	62,10	8,70	8,83	6,80	7,15
Upimo	61,70	61,90	8,72	8,79	6,90	7,00
Valuta*	61,60	62,10	8,64	8,84	6,80	7,15
Wolf	61,12	62,30	8,55	8,80	6,90	7,00
Tečaj velja danes: *						

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKS, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 238 z dne 7. decembra 1992 — Tečaji veljajo od 8.12.1992 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	66,1562	66,3553	66,5544
Avstrija	040	šiling	100	857,4672	860,0473	867,6274
Belgija	056	frank	100	293,9847	294,8667	299,8667
Kanada	124	dolar	1	74,7357	74,9606	75,1855
Danska	208	krona	100	1554,2046	1558,8812	1563,5578
Finska	246	marka	100	1873,3715	1879,0085	1884,6455
Francija	250	frank	100	1775,3287	1780,6707	1786,0127
Nemčija	280	marka	100	6033,4026	6051,5573	6069,7120
Grčija	300	drahma	100	—	46,1189	46,2573
Irska	372	funt	1	—	159,7006	160,1797
Italija	380	lira	100	6,8540	6,8746	6,8952
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	15,0000	—
Japonska	392	jen	100	76,5337	76,7640	76,9943
Nizozemska	528	gulden	100	5367,9183	5384,0705	5400,2227
Norveška	578	krona	100	1477,2786	1481,7238	1486,1690
Portugalska	620	escudo	100	67,6948	67,8985	68,1022
Švedska	752	krona	100	1407,5928	1411,8283	1416,0638
Švica	756	frank	100	6747,1514	6767,4565	6787,7589
Velika Britanija	826	funt sterling	1	150,1110	150,5627	151,0144
ZDA	840	dolar	1	95,2916	95,5783	95,8650
Evropska Skupnost	955	ECU	1	118,5745	118,9313	119,2881
Španija	995	peseta	100	83,6833	83,9351	84,1869

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 7.DECEMBRA 1992

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. 12. 1992 (prodaja ukinjena):					1.000.000	582,207	603,748	1,185,954
6	60,451	116,4413%	120,7495%	118,5954%	100,000	58,221	60,375	118,595
2) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15.MARCA. 1993:					1.000.000	567,436	591,807	1,159,243
101	60,451	113,4872%	118,3613%	115,9243%	100,000	56,744	59,181	115,924

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

7. DECEMBRA 1992	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
A banka	11,00	15,00
Banka Zasavje	14,00	19,00
Hida*	10,00	15,00
Hipotekarna banka Koper	13,00	20,00
Ilirika Postojna	12,50	16,50
Ilirika Ilirska Bistrica	12,50	16,50
Ilirika Sezana	12,50	16,50
Libertas*	11,00	16,00
Otok	12,00	16,00
Sonce	13,00	17,00
Tori*	12,00	18,00

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

7. DECEMBRA 1992	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1375,00	1415,00
nemška marka	875,00	890,00
francoski frank	254,50	262,50
holandski gulden	771,00	793,00
belgijski frank	42,00	43,35
funt sterling	2160,00	2220,00
irski sterling	2280,00	2360,00
danska krona	223,00	230,00
grška dramma	6,00	6,85
kanadski dolar	1075,00	1110,00
japonski jen	10,95	11,35
švicarski frank	965,00	990,00
avstrijski šiling	123,00	127,00
norveška krona	211,50	218,00
švedska krona	201,50	208,00
portugalski escudo	9,00	10,00
španska peseta	11,50	12,40
avstralski dolar	950,00	980,00
madžarski forint	11,00	15,50
slovenski tolar	13,30	14,00
hrvaški dinar	1,20	2,00

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

7. DECEMBRA 1992	v LIRAH	
država	banka	nakupni prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00 11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	11,00 11,80
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,50 12,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	11,00 11,80
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00 12,00
Italija	Kmečka banka Gorica	14,00 14,70
Italija	Tržaška kreditna banka	13,30 14,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

7. DECEMBRA 1992			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6718,3137	6738,5293	6758,7449
Francija	frank	100	13901,2510	13943,0800	13984,9090
Nemčija	marka	100	47286,9350	47429,2230	47571,5110
Italija	lira	100	53,7561	53,9179	54,0797
Švica	frank	100	52844,4040	53003,4140	53162,4240
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1170,9738	1174,4973	1178,0208

opombe :Povzeto po Reuterju.

NOVICE

V Indiji 160 mrtvih po uničenju mošeje

NEW DELHI - Potem ko so fanatični hindujci v Aydohyji v zvezni državi Utar Prades skorajda popolnoma uničili najstarejšo mošejo v državi, je skoraj po vsej Indiji in tudi v drugih državah izbruhnil val nasilja. Hindujci so mošejo uničili, ker naj bi na istem kraju se pred mošejo stal hindujski tempelj, posvečen bogu Ramu. Po policijskih podatkih je samo v Indiji življenje izgubilo 160 ljudi, o napadih muslimanov na hindujske templje pa poročajo tudi iz Pakistana. Po odstopu vlade v Utar Pradesu razmere v tej pokrajini nadzoruje zvezna vlada v New Delhiju. Uničenje mošeje v Aydohyji so že obsodili v Teheranu, protesti muslimanov v Bangladešu pa so se sprevrgli v ostre spopade s policijo, pri čemer je bilo ranjenih več kot 200 ljudi. O protihindujskem razpoloženju poročajo tudi iz Velike Britanije.

V Derbyju je skupina neznancev, najverjetneje muslimanskih skrajnežev, podtaknila požar v tamkajšnjem hindujskem templju. Kako resne so razmere na severu Indije, prica tudi opozorilo britanske vlade svojim državljanom, naj se izogibajo tega dela Indije. (AFP)

Major zagovarja britanski predlog o Danski

HAAG - Britanski premier John Major je branil svoj nedavni predlog za rešitev danskega pravno-političnega vprašanja v zvezi s sporazumom iz Maastrichta.

»Za evropski vrh v Edinburghu smo dosegli kompromis med potrebnimi spremembami, ki bodo Danski omogočile ponoven referendum o potrditvi maastrichtskega sporazuma, in spremembami, ki jih je preostanek držav ES pripravljene sprejeti,« je dejal Major po srečanju z nizozemskim premierom Lubbersom. Londonski BBC pa je objavil izide raziskave Gallupovega instituta, po katerih se kar tri četrtine prebivalcev Velike Britanije zavzema za referendum, na katerem bi se izrekli o ratifikaciji sporazuma iz Maastrichta. Le 16 odstotkov Britancev meni, da je dovolj, če se o tem vprašanju izreče parlament. (STA, AFP)

»Ljudje so utrjeni od vojne«

TBILISI - Predsednik gruzijskega parlamenta Sevardnadze je dejal, da so možnosti za politično rešitev spora z Abhazijo izčrpane. »Ljudje so že utrjeni od vojne, ki jo je treba čimprej zavstaviti,« je dejal Sevardnadze v pogovoru za lokalni radio. V soboto so po daljšem zatíšu v Abhaziji ponovno izbruhnili siloviti spopadi med gruziškimi enotami in abhazijskimi uporniki, ko je življenje izgubilo več kot 20 ljudi. Gruzinsko zunanje ministrstvo pa je Rusiji poslalo protest, v katerem ruske enote obtožuje, da se v gruzinsko-abhaskem sporu vedejo »neprimerno«. (AFP, CINA)

Začetek vojaške operacije v Somaliji

MOGADIS - Prvi del ameriških vojakov se bo v Somaliji izkrčal danes in začel priprave na prihod preostalih 40 tisoč vojakov, ki naj bi v tej afriški državi pred roparji varovali konvoje s človekoljubno pomočjo. Francoski zunanji minister Dumas pravi, da bo operacija, imenovana tudi Vrnimo upanje, v prvih dveh mesecih imela izključno vojaški predznak. Iz somalskega glavnega mesta Mogadisha pa poročajo, da so od tam že pobegnile številne oborožene tolpe. (AFP)

Papež predstavil novi katekizem

VATIKAN - Papež Janez Pavel II. je v ponedeljek med slovesnostjo v apostolski palači v Vatikanu ob navzočnosti številnih škofov in veleposlanikov iz vsega sveta predstavil novi katekizem katoliške cerkve. Nemski kardinal Joseph Ratzinger je vodil komisijo sedmih škofov, ki je kar sedem let popravljala katekizemsko besedilo, saj je bilo treba upoštevati kar 24 tisoč dopolnil. Papež Janez Pavel II. je zatrdil, da je objava novega katekizma (doslej je veljal tisti, ki so ga leta 1566 sprejeli na tridentinskem koncilu) najpomembnejši dogodek v novejši zgodovini katoliške cerkve. Novi katekizem poleg klasične cerkvene doktrine razlaga tudi pojave vrazvernosti in magije, govori o znanosti, genetiki, človeški svobodi, smrtni kazni, odnosu do okolja, delu, lastnini in o spolni moralii. (AFP)

ŠVICA / PO REFERENDUMU

Streznitev po zmagoslavju

Jezni francoski kantoni in mladina

ZVONE PETEK

»Svitarji so kot krompir - oči se jim odprejo sele, ko tijo v blatu,« je komentirala včerajšnje rezultate referendumu o vključitvi Svica v Evropski gospodarski prostor razočarana gospa iz Zeneve. Nasploh je krompir pri ocenjevanju poraznega rezultata pogosta metafora: predvsem se je močno poglubil Roesti-Graben, meja med nemsko (Roesti) in francosko (pommes frites) govorečo Svico. Se bolj pa je zazijal generacijski prepad. »To je bil črn dan za vse zaposlene in za evropsko usmerjeno švicarsko mladino,« je že v nedeljo zvečer komentiral rezultate eden največjih privrženec vključevanja v Evropo, vidno razočarani minister za gospodarstvo Jean-Pascal Delamuraz.

Rezultati so jasni in zlasti za francoski del Svica in za mlade generacije tako boleci, da jih ne bodo zlahka preboleli. Vsi nemški kantoni razen Basla in italijanski Ticino so glasovali proti Evropskemu gospodarskemu prostoru. Nic ni pomagalo, da so tudi v večjih mestih volilci dali prednost evropskemu blizovanju: podeljevali, tradicionalni strah pred vsem, kar je tuje, in pred izgubo legendarne suverenosti

sta opravila svoje. Če je poraz po kantonskih jaseh in boleč (18 proti 8 kantonom oziroma polkantonom), pa je pri 3, 5 milijona volilcih vsega 23.000 glasov (0, 3 odstotka) tehnično nagnilo na stran nasprotnikov.

Po anketi, opravljeni na volitvah, tijo vzroki za zgodovinski »ne« v strahu pred konkurenčno tujo delovno silo (16 odstotkov), izgubo občutljive švicarske samostojnosti in neposredne demokracije (11 odstotkov), na tretjem mestu pa sta domoljubje in odpor do EGS (8 odstotkov).

»Izbrali smo težjo pot v Evropo in namesto avtoceste, ki prek Evropske gospodarske pogodbe pelje v Evropo, smo izbrali ovinkasto, počasno gorsko cesto,« je komentiral rezultate veliki porazenec, minister za pravosodje Arnold Koller. »Toda vlada ne misli odstopiti, saj so nasprotniki vključitve programa. Odločitev moramo spoštovati in iskati najmanj boleče izhode za švicarsko gospodarstvo.«

Iz francoske Svica, kjer je gospodarski položaj najslabši in brezposelnost največja, je slišati ostre tone, tudi take, ki omenjajo odcepitve. »Evropa se združuje, Svica se deli,«

pišejo domala vsi casniki, ki tako kot vlada in politična elita sodijo med porazence.

Tudi evropski odmevi niso prizanesljivi. Iz Bruslja je prišlo jasno sporočilo: Svica se je izolirala, EGS in Efta odločitev obžalujeta, evropsko povezovanje bo teklo naprej brez nje. Švicarski »ne« bo oblikovanje Evropskega gospodarskega prostora za nekaj mesecev zavrl, a ga ne bo zastavil. Sklicati bo treba diplomatsko konferenco, na novo napisati pogodbo, zatakniči pa se utegne pri denarju. Svica bi morala v »pristopni sklad«, ki naj bi ga dobile revnejše članice EGS, vplačati kar 27 odstotkov od skupaj 640 milijonov evrov. Ali bo breme doletelo preostale članice Efte ali se bo zmanjšal fond, je težko reči, saj so potrebna nova pogajanja.

Zanesljivo se bo poslabšal položaj švicarskega gospodarstva in nezaposelnost se utegne v naslednjih letih podvojiti, saj veliki koncerni že napovedujejo selitev naložb, pa tudi obstoječih delovnih mest v »Evropo«. Cas pa bo pokazal, ali so imeli bolj prav zagovorniki evropske odprtosti ali njeni nasprotniki.

NEMČIJA / SPORAZUM VLADE IN OPOZICIJE O BEGUNCIH

Azil bodo dobili samo politično preganjanji

Z novo zakonodajo bo za begunce najbolj odprta evropska država zavračala tiste, ki bežijo pred revščino

KOLN - Po večmesečnih vrocih razpravah in petdeseturnih pogajanjih so se predstavniki nemške vlade in opozicije končno sporazumeli o spremembi zakonodaje, ki določa položaj beguncev iz drugih držav.

Spremembe so bile nujno potrebne, saj je v Nemčijo letos prišlo že skoraj pol milijona beguncev, večina od njih pa zahteva politično zatočišče. Ne gre za politično preganjanje, ki jim je po šestnajstem členu ustave pravica do azila se naprej zagotavlja, ampak za tipične gospodarske begunce.

Bistveno je, da temeljna pravica do političnega zatočišča ostaja. Vsi politično preganjanji bodo v Nemčiji se naprej uživali individualno pravico do azila, kar pomeni, da bodo njihovo prošnjo obravnavali posamezno.

Ta člen bodo dopolnili z določilom, da te pravice nimajo vsi tisti prosilci za azil, ki prihajajo iz držav Evropske skupnosti ali iz drugih držav, kjer spoštujejo zenevsko konvencijo o beguncih ali Evropsko konvencijo o človekovih pravicah.

Katere so te države, bodo določili z zakonom. Begunci s teh

MARTA KOS

področij v Nemčiji ne bodo smeli ostati niti toliko casa, da bi zaprosili za azil. Delegacije nemških strank so na pogajanjih v Bonnu soglasale, da so med varnimi državami zaenkrat že Poljska, Českoslovaska, Avstrija in Svica.

Pravice do azila ne bodo imeli prebivalci držav, kjer političnega preganjanja ni. Ta sez-

nam bodo nemške oblasti se izdelale. Vlada in opozicija sta sprejeli se eno omejitev. Oseba, ki so ji prošnjo za azil zavrnili, se lahko sicer se vedno pritoži, vendar le iz tujine.

To je bistvena razlika v primerjavi z dosedanjim zakonodajo, ki je dopuščala, da so prosilci dolge mesece ali celo leta lahko živeli na račun nemških davko-

placevalcev.

Kompromis o novi begunski zakonodaji je bil nujno potreben zaradi napetega notranjopolitičnega ozračja. Desni skrajneži so dosedanje pasivnost politikov na tem področju izrabljali za napade na tujce v Nemčiji. Begunci z vojnih področij bodo v prihodnje dobili poseben status. V Nemčiji bodo lahko ostali le omejen cas in ne bodo smeli zaprositi za politično zatočišče.

Protirasistične demonstracije v Münchnu (Foto FAH)

PISMO IZ NEW YORKA

Luksuzni šok ameriškega vele mesta v taksistovih očeh

MICHAEL BENSON

imenuje Zemlja.

Ostane pa vprašanje: kaksno vlogo pri vsem tem igramo mi? Mi, ki prihajamo z reaktivnimi letali, se prebijamo skozi milijonsko množico sebi enakih po Broadwayu navzgor in potem čez 14. ulico ali pa dol po 6. ulici in čez na 8. ulico, nato pa naprej z avti čez mostove ali skozi predore? Mi, ki paberjukujemo informacije in jih potem tudi posredujemo drugim, mi, ki služimo, vlagamo in zapravljamo denar hitreje, kot ga drugod lahko natisnejo, pri tem pa se vedno najdemo čas, da se srečujemo, poročamo, množimo in umiramo? Mar smo zgolj interaktivni elektroni v prostranem vozlišču svetovnega kapitalizma?

Nadaljevanje na istem kanalu prihodnji teden... Ropot in zvenket, preobremenjene sinapse in prometni zastoji Manhattanu so kajpada samo ena stran podobe. Včasih se zdi, da imajo v New Yorku rojeni meščani vdelane močnejše varovalke, da lahko prenašajo večje napetosti; po drugi strani se tudi zazdi, da so manj občutljivi. Ena izmed posledic dejstva, da ljudi ne more prav nič več sokirati, je nekakšno cinčno iskanje in izkoriščanje novih virov soka. Sok ima kot vse luksuzno blago svojo ceno.

Vzemite, recimo, krajnva večerna televizij-ska poročila - mrtvaški

banket umorov, zaplembam, mafijskih operacij, rasnih nemirov, prometnih nesrec, obredij črne magije in aretacij mizernih razpečevalcev heroina, vse to iz ust sijocih in jezičnih napovedovalcev, ki se zdijo imuni za vso to kugo. Dogodki, o katerih poročajo, se očitno res dogajajo in so vredni poročanja. Nekaj pa človeka vendarle pretrese in mu izvabi ugovor, in to je tisti farski ton, s katerim pripovedujejo o tej razstavi grozot. »Nikar ne ugasnite televizorja,« rotijo v teh oddajah, kot da bi predvajali kake pornografske programe, »kajti pravi sok vas sele caka! Takoj po temle epepe...«

Osnovni mehanizem je preprost. Tudi poročila so kot vsi drugi teve programi odvisna od ocen gledanosti. Gledanost - sorazmerno natančen izračun števila ljudi, ki so ta ali oni program gledali - potem določa, koliko lahko sleherni studio zaračuna sekundo oglaševalnega casa. Cilj je kajpada ta, da gledalca ne zadržite pred zaslonom samo med predvajanjem posnetkov o kugi, temveč tudi med oddajanjem reklam. Newyorskateve poročila so zares trnek z vabo.

Človek bi si mislil, da lahko le malo stvari se bolj kali mir in pokoj gledalcev kot vsakdanja kronika grozot, ki jih je sleherni večer videti na slovenski in hrvaški televiziji. Rekli bi, da bi potrebovali veliko casa in truda, ce bi hoteli kod drugod na svetu najti kaj tako nečloveškega in vznemirljivega. No, newyorske nočne televizijske klavnice po razseznosti ali pomenu res ni moč primerjati s silo, ki jo Sribi delajo Bosni, zločinom, ki je najhujši v evropski zgodovini 20. stoletja. Zakaj se potem takem zdi, da oba prime-ra ponujata enako vznemirljiv dokaz o sprinenosti, ki je ob koncu tega stoletja vnovič nacela človekovega duha?

Zato, ker v boju za najbolj gledana newyorska teve poročila zmaga tisti studio, ki postreže z najbolj krvavimi novicami.

Resnična newyorskataksistovska zgodba st. 2: 23. novembra ob 15.00. Za ta letni cas nenava-

dno topel val zagrne manhattanski makrocip. Na 14. ulici stopi v taksi neki moski in veli odpeljati proti središču mesta. Taksist in potnik se nekaj casa vozita molče. Pred nekim semaforjem pa prečka ulico skupina crnskih mladoletnikov. Taksist nagovori potnika.

Taksist: »A je res, da so možgani zamorcev manj razviti?«

Potnik: »Kako?! Kje ste pa to slišali?«

Taksist: »En dohtar mi je povedal, da imajo zamorci manj razvite mozgane.«

Potnik: »To je navadno sranje!«

V taksiju je potem med voznjo proti centru nekaj casa vse tiho. Pred drugim semaforjem se taksist spet obrne k stranki.

Taksist: »Ali kaj veste o Eskimih?«

Potnik (previdno): »Aha?«

Taksist: »Drugačni so od nas.«

Potnik: »Kaj mislite s tem?«

Taksist: »So pac drugačni. Srce imajo na desni strani.«

Potnik: »A res?«

Taksist: »Ja - veste, mi ga imamo na levi. Pri njih je pa na desni. Zato so drugačni od nas.«

Pogovor zamre. Taksipripelje do cilja, do 53. ulice. Potnik izroči taksistu sedem dolarjev.

Potnik: »Ne vem, kako je z vami, ampak pri meni je srce sredi tele-sa.«

Taksist: »Sredi?«

Potnik: »Ja. Tudi vi imate srce sredi tele-sa. Verjemite mi!«

HRVAŠKA / PROTI VOJNI

Dramatičen poziv HANU

Akademija znanosti prosi svet, naj pomaga Balkanu

JELENA LOVRIĆ

ZAGREB - Hrvaska akademija znanosti in umetnosti je mednarodni javnosti poslala dramatičen poziv, v katerem zahteva takojšnjo pomoč mednarodne skupnosti. Poziv svetovni intelektualni smetani je v hudem nasprotju z vsem, kar je sicer slisati s političnih odrov. Medtem ko hrvaška uradna politika zatrjuje, da je vojna končana in da Hrvasko čaka svetla prihodnost, Hazu bije plat zvona, kot da gre za vprašanje življenja in smrti. Svoj poziv, naj »v imenu miru in svobode, humanizma in napredka« od svojih vlad zahtevajo, da izpolnijo resolucijo ZN, so hrvaski intelektualci formulirali v starih zahtevah.

Najprej terjajo, naj mednarodna skupnost zaustavi agresorja, pri tem pa pripominjajo, da je ves čas treba upoštevati nekdanjo JLA kot četrto vojasko silo v Evropi. Prav vojaska moč je Srbiji omogočila, da si je prisvojila skoraj celotno oborožitev, kupljeno iz sredstev vseh narodov nekdanje Jugoslavije. Zrtve agresije, pravi Hazu, niso sposobne s svojimi močmi zaustaviti tega vojskega stroja napadalca. Akademija tudi zahteva, naj Bosni in Herce-

govini omogočijo »dokončno in odločno pomoč« pri ohranitvi njene ozemeljske celovitosti in varnosti vseh njenih državljanov. Tretja zahteva se nanasa na uresničevanje Vanceovega nacrtja o razorožitvi paravojaskih sil na območjih, ki jih nadzoruje Unprofor. Na koncu pa Hazu prosi za mednarodno pomoč pri vzpostavljanju normalnega sožitja med Hrvati in tistimi Srbi, ki so ostali znotraj hrvaskih državnih meja. Hkrati obljublja, da so si »ne glede na vse, kar se je dogajalo«, pripravljeni prizadevati za to, da bodo Srbom na Hrvaskem zagotovljene vse pravice, ki ji pripadajo po mednarodnih dogovorih, hrvaski ustavi in zakonih.

Hrvaski intelektualci v svojem klicu na pomoč tudi ugotavljajo, da po zverinski vojni in množičnih zločinih, do katerih je prislo brez pomoči mednarodne skupnosti, ni mogoče vzpostaviti sožitja med narodi in etničnimi skupnostmi, ki se vojskujejo na ozemlju nekdanje Jugoslavije.

Iz njihovega dramatičnega klica pa vendarle najprej seva strah pred novim izbruhom vojne, za katero se v zadnjih dneh zdi, da z eno nogo ze stoji na pragu Hrvaške.

Milan Panić med Beograđani (Foto Fah)

MAKEDONIJA / NACIONALNO VPRAŠANJE

Med srbskim kladivom in bolgarskim nakovalom

Srbi in Bolgari so prepričani, da se bo Makedonija nacionalno prilagodila tistemu, ki si jo bo podredil

BISERKA POVSE-TASIĆ

SKOPJE - Nekateri politične stranke in gibanja v Srbiji in Bolgariji se v prvih decembrskih dneh do Makedonije obnašajo v skladu s trditvijo, ki jo je že v tridesetih letih zapisal srbski avtor Jovan M. Jovanović v knjigi Južna Srbija. V njej navaja, da »so makedonski Slovani gibljiiva množica, ki lahko postane srbska ali bolgarska. Če jih bodo osvobodili Srbi, bodo Srbi, če to storijo Bolgari, pa Bolgari«.

Na povabilo makedonske stranke VMRO-DPMNE (Demokratska stranka za makedonsko narodno enotnost) in njene vodja Ljupčeta Georgievskega se je v Skopju mudil poslanec srbske skupščine, kandidat za predsednika Srbije in vodja srbske opozicije, ki združuje Narodno stranko, SDS za Srbijo in Rojalistični blok, Milan Paroski. Nad njegovim obiskom so precej ogorčeni v delu makedonske politične javnosti. Tako so Reformne sile in Liberalna stranka sestane nek Milana Paroskega in Ljupčeta Georgievskega ocenile kot grobo izzivanje z neslutnimi posledicami. Med ljudmi se je razširilo prepričanje, da se ne bi bilo treba pogovarjati s tistimi, ki zagovarjajo tezo o pravnem nasledstvu Srbije nad ozemljem Republike Makedonije. Čeprav gre za sestanek dveh opozicijskih strank sosednjih držav, tovrstne otoplitve srbsko-makedonskih odnosov ne bi smeli

zanemariti.

Najprej je treba upoštevati okoliščine, v katerih je bil sklican sestanek na pobudo makedonske strani. Mnogi namreč menijo, da eden od vzrokov tici v nedavnem bitpazarskem spopadu makedonske policije z delom albanskega prebivalstva sestra novembra v središču Skopja.

Skopje in Beograd se lahko zblizata prav pri tako imenovanem šiptarskem vprašanju. Teza, ki morda zveni absurdno, se izkaže za pravilno, če omenimo ključne dogovore med VMRO-DPMNE in delom srbske opozicije na celu z Milanom Paroskim. Opozicijski stranki sta se približali v tem, da potreba po vzpostavitvi demokratičnega sistema obstaja tako v Makedoniji kot v Srbiji. Srbski sogovorniki so ovrgli glasne teze o ozemeljskih zahtevah Srbije po ozemlju Makedonije. Tako je Milan Paroski dejal, da vojna v Makedoniji ni mogoča in da ta tema v Srbiji sploh ni navzoča, saj imata oba naroda isti izvor. Ljupce Georgievski pa je pojasnil, da je vojna psihoza potrebna obema režimoma za odvracanje pozornosti javnosti od drugih težav.

Otoplitve med deloma opozicijske javnosti v Srbiji in Makedoniji seveda ni mogoče enaciti z uradnimi odnosi med Beogradom in Skopjem. Toda v sedanjem južnobalkanskem položaju je dovolj pomembno, da

lahko dodatno dokazuje ze zapisano tezo o tem, da bodo trgovanja o skupnih sovražnikih (Albancih?) in možnih zavestnih (pri rušenju oblasti?) znana sele, ko bodo luči na območjih balkanske krčme ugasnile.

Glede na informacije, ki na začetku decembra prihajajo iz Blagoevgrada in drugih krajev Pirinske Makedonije, pa bi lahko trdili, da ledenijo odnosi med Skopjem in Sofijo; v tem primeru na meddržavni ravni, in sicer zaradi popisa prebivalstva, ki ga bodo izvedli v Bolgariji od 4. do 14. decembra letos. Makedonci, ki kot manjšina živijo predvsem v delu bolgarske oziroma Pirinske Makedonije, se na popisnih listih ne bodo mogli opredeliti kot Makedonci. Vsi drugi, tudi Turki in Romi, se bodo lahko opredelili po svoji narodnosti, pravijo v Skopju, le Makedonci se bodo kot »nepriznana« narodnost podpisali v predalček, naslovljen z »drugi, preostali«. Ilinden, makedonsko združenje v Bolgariji, se izjemno glasno bori za to, da bi bolgarska oblast pri popisu priznala makedonsko narodnost.

Toda ob poznavanju bolgarsko-makedonske politike je jasno, da se jim to ne bo posrečilo. Bolgarija je bila sicer prva država, ki je priznala neodvisno in suvereno državo Makedonijo, ne pa tudi makedonskega naroda.

POGOVOR / ŽELJKO VUKOVIĆ, DOPISNIK

Zgodba novinarja, ki je videl umirati bosansko dušo

»Beograd je tak, kakršno je bilo tik pred vojno Sarajevo«

ZARKO RAKOVIĆ

Ko se bo nasel kdo, ki ima dovolj dober zelodec, da lahko prebavi vse trpljenje Sarajeva, se vsem del in napisal, kako je mesto s pol milijona duš ostalo brez duše, bo eno od poglavij zagotovo posvetil Željku Vukoviću, dopisniku Borbe iz Sarajeva. Se pred desetiimi dnevi je bil Željko v Sarajevu. Njegovo ime je postalo znano po vsem svetu. Zelo redka so tista

novinarska združenja (na primer slovensko), ki od bosanskih oblasti niso zahtevala, naj dvema novinarjema Borbe omogočijo, da zapustita Sarajevo.

Prvi, ki je zagrozil Vukoviću, je bil vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić. Na živce so mu sli njegovi članki v Borbi.

Podoba nekje iz Bosne (Foto Fah)

Proglasili so ga za srbskega izdajalca. A Željku tudi vodja Hrvatov Stjepan Kljuić ni prizanesel. Zameril mu je, ker ni dovolj napadal Srbov. In na koncu se je oglasila sama muslimanska oblast in proglasila Željka Vukovića in njegovo kolegico Natko Buturović za špijona jugoslovanske vojske, čeprav sta bila oba na crnem seznamu vojske.

O vsem tem Vuković danes pripoveduje: »Ko so naju proglasili za vojska špijona sem se počutil kot zajec pred tisoči lovcev, željnih in pripravljanih na strel. Vsak norec bi me lahko ubil na vsakem vogalu in se s tem se ponašal. A pustimo to, to je zdaj preteklost. Ko sem se končno vrnil v Beograd, me je najprej presenetil čuden občutek, da sem se pravzaprav vrnil v predvojno Sarajevo. Vse je bilo isto. Ljudje sedijo ravnodušni po kavarnah, si pripovedujejo vice, prisegajo, kot smo včasih mi v Sarajevu, da vojne ne bo, ker se vsi menda poznamo med seboj. Trgovine so polne, denarja pa malo, a to niti ni tako važno, važno pa je, da nihče ne strelja. Tega občutka se ne morem znebiti. Čim dlje sem v Beogradu, vse bolj me spominja na Sarajevo iz tistih dni, ko je znamenita sarajevska »raja« prisegala vsepovprek, Muslimani, Hrvati in Srbi, da bi prej ubili sebe kot pa se sprli drug z drugim. V Beogradu menda sploh ni mogoče, da bi se

sprli Muslimani s Srbi, sprejo se lahko samo stranke. Vojna!

Sarajeva ni več in ga ne bo. Ostala je samo se zemljepisna točka in nič več. Nikoli več ne bo za isto mizo sedela tista »raja«, ki je Sarajevu dajala tako specifično podobo. Stavbe v Sarajevu se dajo popraviti, mogoče jih je spet prebeliti, popraviti tudi poti, ampak to ne bo tisto. Sarajevu so umorili dušo. Nihče mu je ne more vrniti. Veliko ljudi je odšlo za zmeraj. Ne verjamem, da se bodo kdaj vrnili. Veliko jih je umrlo. Čudno je, da javnost tako malo ve o sarajevskih samomorilcih. To so bili tisti pravi Sarajevčani, ki niso hoteli prijeti za orožje, ker niso hoteli ubijati svojih sosedov. Moj bog, kaksne usode. Ubiti sebe zato, da ne bi ubil koga drugega! Zame so to edini heroji, edini iz te vojne!

Ne vem, kako bo tisto malo Sarajevčanov preželo zimo. Lopovi vodijo igro. V parkih so posekana vsa drevesa, ker se ljudje niso imeli s cim greti in na cem kuhati. Krompir prodajajo po gomoljih, eden stane eno nemško marko. Jajce stane tri. Eno samo jajce! Vse, kar so ljudje prihranili, so tudi ze zapravili. Dobesedno so začeli izgubljati glave. Tudi sami bi kradli in ropali, ce ne bi bilo ze vse oropano. Samo se to jim ostane, da primejo za orožje v in storijo tisto, čemur so se do zdaj tako zelo upirali. Iz tega pekla, ki je predvsem pekel duha, obstaja samo se en izhod - samomor.« Izhod?

SRBIJA / POLITIKA

Skrivnosti Dafimenta

Banke z največjimi obrestmi na svetu so v Beogradu

ZORAN JELIĆ

BEOGRAD - Celotno srbsko predvolilno kampanjo bi lahko omejili na najnovejši izjavi obeh premierov, jugoslovanskega in srbskega, o odnosu oblasti do gospodarstva.

Zvezni premier Milan Panić je pred televizijskim občinstvom izjavil, da ni prestopil praga Galenike niti se ni pogovarjal z ljudmi iz tega podjetja, odkar je prevzel predsedniški položaj. Politični položaj je po njegovih izjavah nedopustno izrabljati za poslovne dogovore. Galenika je prvo in doslej tudi edino večje srbsko privatizirano podjetje. Njen lastnik je Panićeva ameriška družba ICN.

Predsednik srbske vlade Radoman Božović pa je v intervjuju za neki beograjski časopis izjavil, da dveh znanih zasebnih bank ne podpira srbska država in da je poslovanje z njima »stvar tveganja državljanov«. Pri tem je Božovićeva vlada »puknila« deset velikih srbskih podjetij, med katerimi večina zdaj ne dela.

Banke, ki jih menda ne podpira Božovićeva srbska država, so nenehno pod pritiskom novega društva oropanih deviznih varčevalcev. Ena od obeh bank, Dafiment banka, ima sedem milijonov deviznih vlog zasebnih

varčevalcev. Vrste pred njenimi poslovalnicami so podobne samo se vsak dan daljšim vrstam pred veleposlaništvij tujih držav.

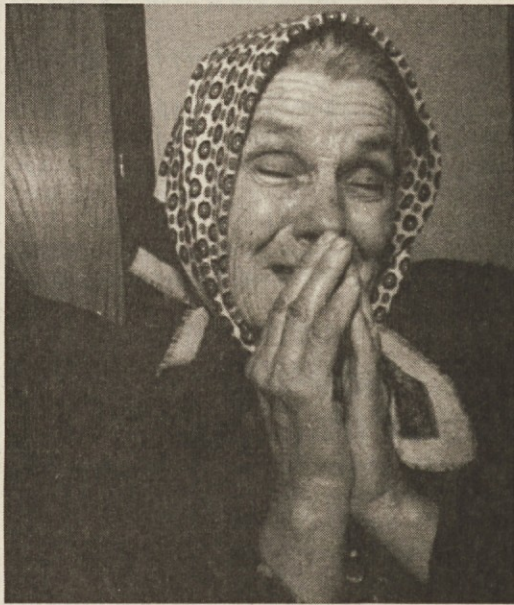
Tudi najbolj urejene države pretresajo afere zaradi zlorab javnih mandatorov. Vprašanje je samo, ali je takšna vladavina dovoljena ali prepovedana ali pa gre za običajen pojav. Pri Božoviću gre verjetno za neuravnoteženost, značilno za ljudi, odgovorne zgolj svojim predpostavljenim. Lastnica Dafiment banke javno izjavlja, da pri njej varčujejo ministri, poslanci in inspektorji; pred kratkim je postal vodja varnosti v tej banki Mihael Kertes, človek, ki mu Milošević nadvse zaupa, in tisti, ki ga je premier Panić zamenjal na mestu vodje zvezne tajne policije. Velik del kreditov iz najnovejše primarne emisije izhaja iz podatkov o gibanju kapitala na beograjski borzi, usmerjen pa je v to banko, kar vsekakor ne bi bilo mogoče brez naklonjenosti oblasti...

Sicer pa takšne banke v urejeni družbi sploh ne bi mogle obstati, tako kot ne premieri, ki nekaznovano »vedrijo in oblajo«. Potemtakem gre za izbiro med pravili, ki veljajo za vse, in despotizmom.

NOVICE

Proti Srbiji uporabiti silo

PARIZ - Kriza v nekdanji Jugoslaviji ogroža evropski mir in Evropa bi morala za ponovno pridobitev ugleda po potrebi uporabiti tudi silo, je dejal Willem Van Eekelen, generalni sekretar Zahodnoevropske unije v pogovoru za pariski časnik Liberation. Van Eekelen meni, da bi morala Evropa zlasti po začetku vojskega posredovanja v Somaliji preiti od besed k dejanjem in preprediti srbski ekspanzionizem. Najprej je treba doseči spostovanje embarga proti ZRJ, nato pa zagotoviti varovanje konvojov s človekoljubno pomočjo za BiH, pri čemer bi morali uporabiti tudi letalstvo in nato v BiH vzpostaviti zascitena območja, podobno kot v Kurdistanu. »Če Evropa ne bo priskocila na pomoč, se bo vojna razširila na ves Balkan, vsa nacela Kevsa, ki smo jih sprejeli po letu 1975, pa bodo doživela poraz,« je za pariski Liberation povedal van Eekelen. (STA, AFP)

Kdo se bo udeležil konference o nekdanji Jugoslaviji?

ZENEVA - Na srečanju vodstvenega komiteja mirovne konference o nekdanji Jugoslaviji, ki bo 16. decembra v Zenevi, bo sodelovalo 31 držav in organizacij na ministrski ravni, je povedal tiskovni predstavnik predsedstva konference Fred Echar. Tokratnega srečanja, ki ga je predlagal francoski zunanji minister Roland Dumas, se predstavniki republik nekdanje Jugoslavije ne bodo udeležili. Navzoče pa bodo države članice ES, ZDA, Rusije in Kitajske, ki sta poleg Velike Britanije in Francije stalni članici Varnostnega sveta ZN, Česko-Slovska in Švedska v imenu Kevsa, Japonska in Kanada, ki bosta zastopali sedem najbolj razvitih držav, ter skupina sosednjih držav, v kateri so Albanija, Avstrija, Romunija in Madžarska. Zenevskega srečanja se bodo udeležili tudi predstavniki Turcije, Saudske Arabije in Senegala ter Mednarodni Rdeči križ, ki bo imel status opazovalca. (AFP)

Pogovori Izetbegović - Boban

MOSTAR - Predsednik predsedstva BiH Alija Izetbegović je v ponedeljek obiskal Mostar, kjer se je pogovarjal z vojskarni in političnimi predstavniki Hercegovine. Pred tem se je Izetbegović v Splitu sestel s predsednikom HDZ BiH Matom Bobnom, ki je po srečanju dejal, da se je pogovarjal s starim prijateljem, s katerim se zdaj bolje razume kot v preteklosti. (STA)

Spopadi v BiH se nadaljujejo

SARAJEVO - O spopadih poročajo iz blazine predsedstva BiH, predstavniki ZN pa so sporočili, da hudi boji potekajo na nekaterih bojiščih v severni Bosni, predvsem v okolici Bihaca, Gradacca in Brčkega. Pripadniki vojske BiH si prizadevajo, da bi v svojih rokah obdržali nekatere položaje v naselju Otet ter tako srbskim enotam preprečili nadzor nad cestno povezavo z letališčem. Sarajevsko letališče ostaja zaprto ze sesti dan, tiskovna predstavница visokega komisariata ZN za begunce v Zenevi Sylvana Foa pa je sporočila, da bodo letala s človekoljubno pomočjo lahko pristala sele v sredo. (STA, AP)

Človekoljubna pomoč za BiH tudi z vlakom

PLOCE, TUZLA - Iz Jadranskega pristanišča Ploče je v ponedeljek zjutraj proti Mostarju krenil prvi vlak s človekoljubno pomočjo. Okoli 100 ton pomoči je namenjena Čapljni, 150 ton pa za mostarsko območje. Konvoj 17 tovornjakov s hrano in zdravili, ki je v nedeljo krenil proti Tuzli, se vedno stoji blokirano 20 kilometrov pred ciljem. Predstavniki visokega komisariata ZN za begunce Peter Kessler je zatrdil, da se pogajanja s srbsko stranjo o razminiranju cestniča nadaljujejo, vendar ni povedal, kdaj bo konvoj lahko nadaljeval pot. (STA)

NOVICE

Izziv gora

Stane Klemenc, alpinist in fotograf, je včeraj v Cankarjevem domu predstavil svojo monografijo z naslovom Gore. Knjiga prikazuje 160 barvnih fotografij z motivi Julijskih, Kamniskih in Savinjskih Alp ter Karavank. Izšla je v samozaložbi. Po besedah Janeza Bizjaka gre v knjigi za zavestno in hotelno avtorjevo distanco od sablonskega ponavljanja klasičnih fotografij, katerih kakovost in vznemirljivost sta prilagojeni nezahtevnemu povprečnemu gledalcu. Avtorjevo sporočilo je drugačno: gorski svet ni lep in obudovanja vreden samo v jesenskih barvah, v junijskem cvetju... Gore so vznemirljive tudi tedaj, ko jih pod meglo ali oblaki težko opazimo, ko tam goraj gospodarijo viharji... Monografija Gore je tudi odlično poslovno darilo, saj so besedila prevedena v angleški, nemški, italijanski in francoski jezik. (A. F.)

SAZU predstavila nova dela

LJUBLJANA - Akademik Tine Logar je predstavil dva nova zvezka Splošnega slovenskega lingvističnega atlasta. Atlas predstavlja kar 11 slovenskih jezikov, v njem pa je več kot 3400 vprašanj iz glasoslovja, oblikoslovja, leksike in semantike. Svoje izčrpane raziskave o zadnjem obdobju življenja in delovanja ameriško-slovenskega književnika in politika Louisa Adamica je v knjigo strnila Janja Zitnik. Janez Oresnik je govoril o svojem novem delu z naslovom Udeleženske vloge v slovenscini. (B.H.)

Obstrukcija volitev v državni svet

LJUBLJANA - Ingo Pas, izvršni direktor Slovenske zbornice obrti in podjetništva (SZOP), je včeraj napovedal obstrukcijo volitev v državni svet, drugi dom slovenskega parlamenta, ce se z Gospodarsko zbornico Slovenije (GZS) ne bodo uspeli dogovoriti. Po njegovih besedah bi moral biti kandidat SZOP uvrščen na ločeno listo, kar pomeni, da bi se GZS morala odpovedati nemu kandidatu. (A.F.)

Službena in hišniška stanovanja v Kranju

KRANJ - V kranjski občini so v objektih, kjer se prvenstveno opravlja dejavnost zavodov in ustanov, dodelili 42 stanovanj. Gre tako za službena kot hišniška stanovanja. Iz dokumentacije ustanov in zavodov je razvidno, da so bila stanovanja dodeljena na podlagi sklepov pristojnih organov v zavodu ali ustanovi. Odločbe ali stanovanjske pogodbe so bile v 9-ih primerih sklenjene za določen čas (za čas opravljanja službenih dolžnosti), v 25-ih primerih pa gre za pogodbe za nedoločen čas. (V.B.)

VOLITVE / ZDRUŽENA LISTA

Velik volilni uspeh leveice

Ribičič: Združiteni kongres januarja - Razočaran Pučnik

KATARINA NOVAK, MAJDA VUKELIČ

»Ceprav smo imeli bistveno manj promocije kot druge stranke in težji dostop do medijev, je volilni izid za Združeno listo pričakovan in zelo dober.« To je v nedeljo opolnoci, ko je bilo že znano, da je Združena lista na volitvah dosegla dober rezultat, v pogovoru za Republiko dejal predsednik Socialdemokratske prenovne Ciril Ribičič, ki je pet ur pred tem prebral svojo odstopno izjavo.

Tokratne volitve so zagotovo prinesle nekaj presenečenj. Prvo je prodor Jelinciceve Slovenske nacionalne stranke ter poraz za Demokrasko in Socialdemokratsko stranko. Glede na dosedanje rezultate je razvidno, da na levi ni nobene konkurence. Tam je zdaj trdno zasidrana Združena lista oziroma stranke, ki jo zastopajo. Te stranke so se pred volitvami podpisale sporazum, s katerim so si zagotovile učinkovito delovanje poslanskega kluba. Ciril Ribičič nam je včeraj pojasnil, da v tem sporazumu ni nicesar o tem, kako bo Združena lista delovala po volitvah. Dokler ni bil znan izid, niso govorili o združevanju v eno stranko. Velika verjetnost je, da se bo to zgodilo na januarskem kongresu, na katerem nameravajo izvoliti novo vodstvo SDP. To bo najverjetneje tudi »združiteni« kongres.

Se pred tem se bo SDP pogovarjala s krščanskimi socialisti, socialisti in socialdemokrati, da se jim pridružijo. O tem, kdo naj bi bil novi voditelj SDP, včeraj nismo zvedeli nič novega. Ciril Ribičič je povedal, da je, kljub temu da je že dvakrat napovedal svoj odstop (lani novembra in letos spomladi), stranka to dejstvo pričakala povsem nepripravljena. Se vedno se najpogostejše omenja ime Boruta Pahorja, ki je sedanji Ribičičev namestnik in »za katerega ni izključeno, da se bo angažiral kot šef stranke«, je izjavil Ciril Ribičič. Za zdaj so se dogovorili le, naj bo nov predsednik stranke parlamentarec - med njimi pa ni Marka Voljca. Slednji je v izjavi, ki smo jo prejeli včeraj, zapisal, da ni povezan s SDP, da ne kandidira za predsednika in da se o tem se ni z nikomer pogovarjal.

Glede na dosedanje izide je veliki poraženec letošnjih volitev Socialdemokratska stranka. Jože Pučnik je dejal, da so izjemno razočarani in da je to velik udarec za stranko. Zdaj bodo morali analizirati vzroke za neuspeh, ki pa zagotovo niso v njihovem programu, je preprčan Pučnik. Kar zadeva uspeh SDP in možnosti koalicijskega bloka, pa je le potrdil, da bodo »sodelovali z vsemi, ki sestavljajo socialdemokratski blok.«

VOLITVE / REZULTATI

Zmage in porazi

V parlament LDS, SKD, SLS, SNS, Združena lista, DS, Zeleni

Zadnji izidi volitev v državni zbor bistveno ne spreminjajo vrstnega reda in odstotkov dobljenih glasov strank, ki so presegle prag za vstop v parlament.

Po za zdaj neuradnih podatkih Republiške volilne komisije je se vedno prepričljivo na prvem mestu Liberalno-demokratska stranka, ki je dobila okrog 24 odstotkov glasov. Janez Drnovsek je na primer v svojem okraju dobil kar 55 odstotkov glasov, Herman Rigelnik pa približno 45.

Krščanski demokrati so na drugem mestu s 14, 28 odstotka glasov. Stranka priznava, da je razočarana nad rezultati. Dobila je sicer več kot na prvih volitvah, vendar precej manj od napovedovanih 20 odstotkov.

Zelo zadovoljna je Združena lista, ki se »drži« na tretjem mestu s 13, 42 odstotka glasov. Veliki met je uspel Slovenski nacionalni stranki Zmaga Jelincica, ki je dobila več kot 10 odstotkov in je tako se močnejša, kot so napovedovale predvolilne ankete javnega mnenja.

Presenečenje je tudi Slovenska ljudska stranka s skoraj 9 odstotki glasov. Predvolilne ankete so jo namreč uvrščale med male stranke,

ki se bodo borile za preživetje.

Demokrati so prav gotovo najbolj razočarana stranka. Najprej je kazalo, da sploh ne bodo prestopili praga za vstop v parlament, na koncu pa so se vendarle obdržali na približno 5 odstotkih, ki jim (skupaj z delitvijo ostankov glasov) zagotavljajo pet poslanskih mest. Igor Bavcar in Dimitrij Rupel bosta odslej poslanka.

V parlament bodo očitno pršli tudi poslanci Zelenih Slovenije. Vse druge stranke pa, kot kaže, nimajo več veliko možnosti, razen socialdemokratov, ki bi z ostanki glasov morda lahko dosegli vsaj mesto za prvega z državne liste - Janeza Janša.

Sicer je volilni sistem tako zapleten, da je težko napovedati, kdo vse bo v novem državnem zboru. Za državni svet pa je znanih le nekaj delnih rezultatov: v Ljubljani vodi Dusan Plut, v Kamniku Ales Ocepek, v Kranju Ivan Kristan, v Murski Soboti Jože Magdic, v Postojni Ivo Benkovič, na Vrhniki Marcel Stefancić, na Obali pa Danijel Božić. Na jesenicah vodi Jože Resman, na Ptujcu Branko Grumen, v Ormožu, Ljutomerju in Lenartu pa Miha Vodenik. (T. S.)

VOLITVE / KOALICIJE

Glavobol po zmagi

Vladna koalicija na tri načine - Začetek pogajanj

TANJA ŠTARIC

Izidi drugih večstrankarskih parlamentarnih volitev potrjujejo napovedi, da bo tudi zmagovalce »dan potem« boleta glava. Jasno je že, da bo silno težko oblikovati novo vladno koalicijo - zaradi razporeditve glasov, nezdružljivosti programov in tudi zaradi osebnih zamer v slovenski politiki.

Janez Drnovsek, očitno novi mandatar, bo zagotovo poskušal uresničiti tisto, kar mu ni uspelo pri prejšnjem sestavljanju vlade - združiti »veliko koalicijo«, v kateri bi bili tudi obe veliki stranki desnice in leve, SKD in Združena lista. Dosedanji neuradni in zacasnji podatki kažejo, da bi trojka LDS - SKD - Združena lista zasedala kar 58 od 90 poslanskih mest. Vendar pa kaže, da je za takšno vladno zvezo le malo možnosti.

Poznavalci namreč napovedujejo pretrese v vrstah krščanskih demokratov, zato ker se bo stranka o skupni vladi pogovarjala z LDS. Povezovanje z levo Zdrženo listo je ob sedanjem razmerju sil v SKD skoraj nemogoče, se posebej, ker stranko pretresa tudi relativno neuspešen volilni izid.

Ostane torej druga možnost, ki je ta hip celo zelo verjetna; koalicija liberalnih demokratov s krščanskimi demokrati, skupaj s se eno manjšo stranko. Ker krščanski demokrati prav gotovo ne bodo privolili v povezovanje z demokrati, ostanejo le se zeleni. Taka koalicija bi (po neuradnih podatkih) stela 49 od 90 poslanskih mest, kar pomeni, da bi bila večina precej manj »udobna« kot v prvem primeru. Tudi zaradi programskih razlik bi bilo sožitje v takšni koaliciji najbrž zelo krhko. Vendar pa bi bila tudi v tem primeru opozicija neenotna in zato sibka.

Tretja možnost ostaja »leva koalicija« liberalnih demokratov z Zdrženo listo, demokrati in zelenimi. Po začasnih izidih bi stela 51 poslancev in bi bila programsko bolj stabilna. Vendar bi politični prostor ostro razdelila na levo in desnico, v opoziciji (SKD, SLS in SNS) pa bi prav gotovo prevladala »trda linija«.

Zmagovalce torej bolj glava, pogajanja pa bodo očitno dolga in zapletena. V najboljšem primeru naj bi novo koalicijo, pravijo stranke, sestavili v stiri najstih dneh.

VOLITVE / OPAZOVALCI

Po volitvah bliže Svetu Evrope

Opazovalci Sveta Evrope: Volitve so bile poštene, svobodne in demokratične

JANA PETKOVSEK

Na svoji zadnji tiskovni konferenci, ki je potekala v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, so predstavniki Sveta Evrope (ti so v preteklih letih spremljali volitve v več državah, ne samo v novih demokratičnih, ampak pa tudi v tistih, kjer so imeli z volitvami težave), ki so v Sloveniji na povabilo predsednika slovenske skupščine Franceta Bucarja, ponovno potrdili, da so nedeljske volitve potekale brez težav, čeprav s parlamentarnimi volitvami doslej nismo imeli pravih izkušenj.

»Slovenija je se korak bliže k evropski družini sedemindvajsetih držav - Svetu Evrope,« je dejal vodja delegacije evropskih parlamentarcev sir Dudley Smith. Poudaril je, da so parlamentarci po obisku številnih volilnih mest v Sloveniji soglasno ugotovili, da so bile volitve svobodne, postene in demokratične.

Parlamentarci so povedali, da nekateri med njimi sploh se niso videli tako profesionalno in na tehnično zelo visoki ravni pripravljenih volitev. Ljudje so volitve opravili rutinsko, predvsem na podeželju pa so volilni dan izkoristili tudi

za družabna srečanja. Smith je izjavil, da bodo parlamentarci Svetu Evrope kmalu podali poročilo z volitev in tej organizaciji hkrati priporočili, naj Slovenijo sprejme med svoje polnopravne članice. Nasa država ima trenutno v Svetu Evrope status posebne gostje, polnopravna članica pa bo najverjetneje postala maja prihodnje leto.

Avstrijski parlamentarec Probst je menil, da je bila volilna udeležba zelo visoka. To je zelo pomembno, saj dokazuje demokratičnost volitev. Demokracija po njegovem mnenju ni nič drugega kot sodelovanje vseh ljudi. Opazovalci so omenili le dve pomanjkljivosti: na nekaterih voliških skrinjice niso bile pravilno zaprte ali zapečatene, ponekod pa ni bilo opazovalcev iz vrst slovenskih političnih strank.

Presenečeni so bili nad ustavno pravico, ki volje nje omogoča tudi zapornikom - ti so volili po postu. Ob tem so opozorili, da bi volitve potekale bolj korektno, če bi volilne listice zapornikov odnesla tako imenovana potujoča komisija. Madžarski parlamentarec je obiskal volišca v Len-

davi, kjer so volili pripravniki madžarske manjšine. Dejal je, da so volitve potekale brezhibno in menil, da je bila Slovenija nanje dobro pripravljena, saj so bili napisi na voliških dvojezični, v slovenscini in madžarscini pa so bili tudi volilni listici.

Madžarski parlamentarec je povedal, da si bo njegova država prizadevala, da bodo imeli pripravniki slovenske manjšine med volitvami na Madžarskem leta 1994 podobne pravice. Opazovalci so obiskali tudi nekaj volišc, kjer so volili ugledni slovenski predstavniki. Tako so se v Ljubljani na voliških lahko pogovorili z nadškofom Alojzijem Susterjem, zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom in predsednikom Milanom Kučanom.

Na vprašanje novinarke televizijske mreže Cable News Network (CNN), da se ji zdi odstop tek volilcev, ki so glasovali za Kučana, previsoko, je britanski parlamentarec Dudley Smith odgovoril, da je Kučan med Slovenci zelo priljubljen in da bo upravičenost izvolitve moral dokazati z delom v novem mandatsnem obdobju.

VOLITVE / NOČ DO JUTRA

Poraženci in zmagovalci, pa še velikanska torta za povrh

Demokrati niso imeli razlogov za slavlje - Združena lista dobila več, kot je pričakovala - Resnična slavljenka je bila LDS - Kučan zelo nasmejan

BOSTJAN LAJOVIC, IVANKA MIHELČIČ

»Tukaj je pa malo bolj živahno,« je ugotovila kolegica, ko sva malo pred polnočjo vstopili v prostore predstavnikov Združene liste na Tomsicevi 5 v Ljubljani. »Ali to pomeni, da prihajata od demokratov...?« se je slišalo kot odmev na njeno glasno razmišljanje. Zasedenici sta se vprašali, kako so to lahko ugotovili, saj sva bili pred tem prav na naslovu Breg 12, kjer je sedež Demokraskte stranke. Zasedenice je bilo v bistvu odveč, saj so bili sinoci demokrati največji poraženci letošnjih volitev.

Temu primerno so se demokrati tudi vedli. O rajanju kajpada ni bilo niti govora. Druscina, zbrana v strankinih prostorih, je bila ob tihem

spremljanju volilnih izidov na televizijemskem zaslonu se najbolj podobna pogrebcem. »Nedvomno je to poraz, saj smo pričakovali več,« sta komentirala Igor Bavcar in Dimitrij Rupel. Zadri-la sta, da za demokrate celoten volilni izid vendarle ni neprcakovan, saj zmaga liberalnih demokratov in visoka uvrstitev Združene liste pravzaprav pomeni prodor liberalno - leve opcije. Razmišljala sta tudi o fenomenu Jelincic, pred katerim so demokrati svarili v dneh pred volitvami, toda, kot sta dejala, očitno ne dovolj zagnano in nekoliko prepozno. Bavcar je hkrati zanikal vse nami-

navdušenimi komentarji, prav posebno »analitično« razpoloženega pa smo »zasočili« Leva Krefta. Strankarski volilni rezultat je odprl predvsem vprašanje možnih vladnih koalicij. »Čisto sredinska koalicija po tem izidu ni več možna. Druga alternativa, ki bi povezala LDS, SKD in Združeno listo, pa je izjemno težavna, saj bi zahtevala nujne spremembe vseh treh strank,« je razmišljal Kreft. »Problem parlamenta bo, ali bo priznal, da je levica že postala normalen koalicijski partner ali ne. Ta hip je jasno le, da Jelincic ni pravi partner, in tisti, ki bo danes razmišljal o koaliciji z njim, verjetno ne bo naletel na odobravanje niti v parla-

Kot rečeno, je bilo tisto noč po volitvah precej bolj živahno na sedežu prenoviteljev in predstavnikov Združene liste. Vsako novo sporočilo, povezano z volilno uvrstitvijo, so pospremili z

navdušenimi komentarji, prav posebno »analitično« razpoloženega pa smo »zasočili« Leva Krefta. Strankarski volilni rezultat je odprl predvsem vprašanje možnih vladnih koalicij. »Čisto sredinska koalicija po tem izidu ni več možna. Druga alternativa, ki bi povezala LDS, SKD in Združeno listo, pa je izjemno težavna, saj bi zahtevala nujne spremembe vseh treh strank,« je razmišljal Kreft. »Problem parlamenta bo, ali bo priznal, da je levica že postala normalen koalicijski partner ali ne. Ta hip je jasno le, da Jelincic ni pravi partner, in tisti, ki bo danes razmišljal o koaliciji z njim, verjetno ne bo naletel na odobravanje niti v parla-

Pa nam je uspelo! (Foto: Jože Suhadolnik / TRIO)

mentu niti pri kasnejših volitvah,« je opozoril nas sogovornik. O fenomenu Jelincic je Kreft menil, da je izdelek časa in okolja. Prenovitelje, zatopljene v razmišljanje, kaj bo prinesel »dan potem«, sva s kolegico zapustili. Ura je bila polnoč in le Cankarjev dom je se bil nekakšno središče (takrat že dokaj utrujenega) povoličnega življenja. Ko sva vstopili, je prvi predsednik republi-

ke že hitel na tiskovno konferenco. Kamere so bmele, fotoreporterji pa so neutrudno poskušali ujeti v svoje objektivne vsele in manj vesele obraze udeležencev letošnje volilne tekme.

Resnični zmagovalci - liberalni demokrati - so takrat že upravičeno slavili dve nadstropji više. V tisti pozni uri niso veliko komentirali in analizirali, ampak so se zabavali in

sladkali z velikansko torto. Vlado Kreslin je pel in prebiral strune, Jasa Zlobec pa politično »nadleževal« novopečenega liberalnega demokrata Miha Jazbinska - glasno ga je opomnil, da ce »ne bo končno uredil izolske marine, bo 'letel' nazaj k zelenim ...« Zunaj se je zehnilo, mraz in utrujenost pa sta lezla v kosti. Največji dogodek iztekajočega leta je bil končno za nami.

»Vedeli smo, ampak da bo toliko...«

Nepriistranski opazovalec večernega slavlja v »Kučanovem volilnem stabu« bi se težko odločil, česa so se številni zbrani bolj veselili: kandidatove prepričljive zmage ali svoje modrosti, da so pravi čas pristopili zraven. Veselja je bilo na pretek, celo »tradicionalno utrjen« predsednikov obraz je sijal, da redko tako. Med številnimi stiski rok in trki kozarcev je bilo slišati pronicljive analize in komentarje predsedniških volitev, čes saj smo vedeli, ampak, da bo toliko... Ko smo pobarali novega predsednika, kako pojasnjuje svoje zmago-slavlje, je najprej zmignil z rameni in potem izjavil, da Slovenci, kot kaže, ne marajo nepotrebnih tveganj in radikalizma, hkrati pa si želimo globokih sprememb. Vendar volilni večer res ni bil primeren čas za globokoumja, ko pa je bilo na mizah toliko dobrot in v kozarcih renski rizling. Pa se oktet Lesna je zapel posebej za to priloznost zloženo pesem predsedniku na cast. Ali je noč zares trajala do jutra, pa naši viri niso uspeli izbrskati, čeprav bi se čudili, če ne bi...

Lepo je biti prvi (Foto: Jože Suhadolnik / TRIO)

Upam, da (jo) bom zmogel (Foto: Srđan Živulović / TRIO)

AVSTRIJA / MOČAN ODMEV V MEDIJAH

Visoka raven demokracije

V Avstriji in še zlasti na Koroškem pozitivno ocenili Kučanovo zmago na volitvah

IVAN LUKAN IN IGOR SCHELLANDER

DUNAJ, CELOVEC - Nedeljskim predsedniškim in parlamentarnim volitvam v Sloveniji so mediji in politiki v Avstriji sledili z velikim zanimanjem. Velik uspeh neodvisnega kandidata Milana Kučana je bil prikazan kot uspeh politika, ki je bistveno prispeval k osamosvojitvi in stabilizaciji nove države, glede parlamentarnih volitev pa je presenetil avstrijske medije dokaj visok odstotek glasov za Drnovskovo liberalno stranko ter relativno slab rezultat Peterletovih Krščanskih demokratov. Posebej pozitivno pa so vsi mediji in vodilni avstrijski politiki izpostavili visoko raven demokracije v Sloveniji ter vzorno organizacijo volitev.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Matevž Grilc je v prvi reakciji za "Republiko" dejal, da volitve v Sloveniji zanj pravzaprav posebnih presenečenj niso prinesle. Zmaga Milana Kučana na predsedniških volitvah je bila od vsega začetka pričakovana, v zvezi s parlamentarnimi volitvami pa je Grilc dejal, da ga nekako vznemirja visok odstotek volilcev Jelinciceve stranke pa po mnenju predsednika ZSO "ustre-

stranke. »O tem pojavu bo treba razmisljati,« je menil Grilc. Nekakšno presenečenje je za predsednika NSKS bil slab rezultat Demokratske stranke, »pa tudi Krščanski demokrati so relativno slabo odrezali, sploh ce se rezultat SKD primerja z rezultatom, ki ga je dosegel njen predsedniški kandidat Bizjak«.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, Marjan Sturm, je prav tako pričakoval Kučanovo zmago, presenetilo ga pa je, da je zmagal že v prvem krogu »in s tako prepričljivo prednostjo«. Zmago Drnovskovih liberalnih demokratov je Sturm tolmačil kot zahtevalo stranki, ki je bistveno vplivala na proces osamosvajanja Slovenije, in zahvalo ministrskemu predsedniku, ki je s svojo umirjeno in strokovno politiko mnogo prispeval k stabilizaciji Slovenije. Krščanski demokrati po Sturmovih besedah niso dosegli tega, kar so sami pričakovali, združena lista pa je postala tista sila, ki dejansko združuje levi blok. Rezultat Jelinciceve stranke pa po mnenju predsednika ZSO "ustre-

za evropskem trendu".

Kot prvi vodilni avstrijski politik je na slovenske volitve reagiral Heinz Fischer (SPÖ), predsednik avstrijskega parlamenta. V telegramu je cestital predsedniku Milanu Kučanu za ponovno izvolitev ter ob tem izpostavil, da »so Slovenci priznali stabilnost, da je Kučan peljal Slovenijo v neodvisnost in da je hkrati veliko prispeval k notranji stabilnosti mlade države«. Fischer je ob tej priložnosti izrazil željo po nadaljnji izgradnji in pospeševanju sodelovanja med Slovenijo in Avstrijo.

Avstrijski zunanji minister Alois Mock pa je izpostavil vzgledni in demokratični značaj slovenskih volitev. Hkrati je pozval države ES in EFTA, da tudi vnaprej podpirajo gospodarski in politični razvoj v Sloveniji. »Slovenija je del demokratične in tržnopolitične Evrope«, je dobessedno poudaril Mock.

Edini negativni odmev in poročanju avstrijskih medijev o volitvah v Sloveniji je prisel na račun velikega števila glasov za Slovensko nacionalno stranko.

AVSTRIJA / ZBOROVANJE NA DUNAJU

Nasprotniki ES se organizirajo

Bo referendum v Švici barometer tudi za Avstrijo

IGOR SCHELLANDER

organiziranjem omrežju in iniciativ proti pristopnim intencijam vlade. Po srečanju je zdaj tudi jasno, da v »Anti-ES-gibanju« ne bo konsensa s takimi nasprotniki ES kot so Jörg Haider in njegovi svobodnjaki, ki svoje nasprotovanje utrjuje predvsem z nacionalističnimi pridržki in predsodki.

Avstrijsko gibanje proti ES sega od strankarskega spektra (Zeleni, kritični socialisti) preko neodvisnih skupin, interesnih zastopstev vse tja do nekaterih predstavnikov gospodarstva in kmetijstva. Proti pristopu so, ker vidijo za Avstrijo več slabih kot pozitivnih posledic. To velja zlasti za področje agrarne ekonomije, pa tudi za (strožno avstrijsko) zakonodajo na primer na sektorju zivilske industrije.

»ES trenutno ni mogoče reformirati«, je dejal na tiskovni konferenci ob zaključku dunajskega zasedanja nasprotnikov ES sindikalist Karl Öllinger, »nemogoče je reševati v njenem okviru vrsto perečih problemov, treba je najti druge oblike evropskega sodelovanja«.

Pereči problemi so na primer pomanjkljive socialnopolitične in ekološke iniciative ES, pravi

Öllinger. Poglavitni problem, ki govori proti ES in EGP, pa je gospodarski lobizem. Industrija, vseeno, ali kemična ali avtomobilska, ima preveč vpliva in moči v primerjavi z socialnopolitičnimi ali ekološkimi lobisti. Öllinger navaja primer s svojega interesnega področja; v Bruslju je po maastrichtskih načelih predviden »gremij za 50 sindikalcev, ki naj sedijo nasproti lobiju 2000 gospodarskih lobistov«.

Avstrijski nasprotniki ES so na svoje zasedanje povabili tudi gosta iz Danske. Hans Kloster je poročal o danskih izkušnjah z ES. Danska je bila prva država-clanica ES, ki je evropski združevalni evforiji letos zadala občutljiv udarec: večina Dancev je na referendumu glasovala proti pristopu k maastrichtskemu dogovoru. Težko odločitvi so bili botri brez dvoma dobro organizirani danski nasprotniki ES - »Ljudsko gibanje proti ES« in »Junjsko gibanje«.

Na prvi pogled neobčajno: najstarejša opozicijska zoper ES je od 1979. leta dalje zastopana s stiriimi od skupno dvajset danskih zastopnikov v Evropskem parlamentu. Medtem ko je ljudsko gibanje načelno proti ES,

se »Junjsko gibanje« izreka za ES, a proti maastrichtskim sklepom. Gibanje je bilo odločilno za odklonilno drzo danskega prebivalstva pri referendumu o maastrichtski pogodbi. Hans Kloster, sekretar »Ljudskega gibanja proti ES«, razmerje sil ocenjuje takole: okoli 20 odstotkov nasprotnikov Maastrichta in ES združuje njegova organizacija, okoli 30 odstotkov pa »Junjsko gibanje« - in tako je Danska glasovala proti Maastrichtu.

Težiščne točke pri kritiki na račun ES so na Danskem predvsem vprašanje politične demokracije in soodločanja ter vprašanje politične unije, ki jo predvideva maastrichtski sporazum. Kloster v Evropski politični uniji vidi poskus ustvarjanja nekakšnih »Združenih držav Evrope« s poenoteno politiko, obrambo, varnostnim sistemom, ipd. Kloster: »Načelno vprašanje pri budoči ES je: bo ostala zakonodajna oblast se na Danskem - ali v Vašem primeru v Avstriji?« Ali z drugimi besedami: kako bo s suverenostjo posameznih držav?

Za danske nasprotnike ES je stvar vsekakor jasna: »Evropska skupnost pod diktatom maastrichtskih dogovorov ni sprejemljiva!«

Občni zbor Enotne liste bo spomladi 1993

CELOVEC - Enotna lista, slovenska narodnostna stranka na Koroškem, bo imela svoj redni občni zbor spomladi l. 1993. To je naznanil njen predsednik Andrej Wakounig. Na občnem zboru bodo izvedli tudi volilni postopek za kandidatno listo za deželnozborske volitve ter začrtali smernice za volilni boj. Wakounig je dalje potrdil, da bo EL na volitvah, ki bodo predvidoma jeseni 1993, "na vsak način kandidirala, saj na deželni ravni trenutno ni stranke, ki bi zastopala težnje slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem".

Pevski zbor "Valentin Polanšek" izdal svojo prvo kaseto

OBIRSKO - Moski pevski zbor "Valentin Polanšek" je izdal svojo prvo kaseto. Nosi naslov "V kraje tuje naj se čuje", posneli pa so slovenske narodne in umetne pesmi ter znane ruske narodne. Zborovodja Emanuel Polanšek je ob izidu prve kasete že napovedal drugo, ki naj bi vsebovala predvsem sodobne mednarodne pesmi ter pesmi očeta pesnika katerega ime nosi zbor.

Slovenska gimnazija pobratena z Borovljčani

CELOVEC - V okviru solske proslave sta se v soboto pobratila slovenska gimnazija in Slovensko društvo Borovlje. Slovesnost so oblikovali dijaski zbori gimnazije ter instrumentalni ansambel in pevci iz Borovelj. Predsednik društva, Melhijor Verdel, je ob tej priliki predstavil dejavnost društva, poudaril pa je tudi, da je društvo tesno povezano s slovensko gimnazijo, saj je večina današnjih nosilcev kulturne dejavnosti društva obiskala slovensko gimnazijo. Društvo je soli predalo tudi božično drevo iz Slovenjega Plajberka.

Ravnatelj Reginald Vospernik je v svojem govoru spomnil na dolgo tradicijo, ki jo goji ta srednja solska ustanova koroških Slovencev v obliki tesnega sodelovanja z društvi na podeželju V okviru slovesnosti sta slovenska gimnazija in SPD Borovlje počastila tudi dolgoletnega ravnatelja Pavla Zablatnika, ki je te dni obhajal svojo 80-letnico.

KOROŠKA / USTANOVITEV DRUŠTVA »VINZENZ RIZZI«

Se bo ZSO spremenila v interetnično organizacijo?

Sturm napovedal za pomlad izredni občni zbor

IVAN LUKAN

CELOVEC - Upravni odbor Zveze slovenskih organizacij na Koroškem je na svoji zadnji seji soglasno dal »zeleno luč« za ustanovitev interetničnega društva »Vinzenz Rizzi«, poimenovano po nemško govorečemu Korošcu Vinzenzu Rizziju, ki se je sredi preteklega stoletja odločno zavzel za spoštovanje slovenskega jezika ter enakopravno sožitje med obema narodoma na Koroškem.

Predsednik ZSO, Marjan Sturm, je v razgovoru za »Republiko« dejal, da status društva »Vinzenz Rizzi« se ni dokončno določen, možna je oblika asociacije, ampak tudi popolna vključitev v ZSO. »Odločitve bo odvisna

od tega, do katerega zaključka bodo prišli nosilci zdaj ustanovljenega iniciativnega odbora (Marjan Sturm, Peter Gstettner in Walter Larcher).

Prvo zasedanje odbora bo 29. januarja 1993, na razgovor pa bodo povabljeni tudi potencialni sodelavci iz celotnega prostora Alpe-Jadran. Tedaj se bo snoval program društva, predvidena je tudi nemška izdaja »Slovenskega vestnika«, glasila ZSO. Preko te izdaje SV zeli ZSO informirati nemško govorečo koroško javnost.

Zaključila pa naj bi se faza oblikovanja novega programa in usmerjenosti

Zveze slovenskih organizacij spomladi leta 1993 z izrednim občnim zborom ZSO ter z občnim zborom društva »Vinzenz Rizzi«. Tedaj naj bi se tudi dokončno definirali odnosi med ZSO in novim interetničnim društvom.

»Zelimo odpreti vrata, z ustanovitvijo interetničnega društva pa smo tudi našli organizacijsko platformo, da vključimo in povabimo k sodelovanju vse tiste nemško govoreče demokrate, ki so zainteresirani na sodelovanju med obema narodnostnima skupnostima v smislu progresivnega sožitja,« je poudaril Sturm

Predsednik ZSO je dalje menil, da spada med naloge novega društva, da ustvarja v tem prostoru novo zgodovinsko zavest, nov odnos do večjezičnosti, da podpira izmenjavo studentov v alpe-jadranskem prostoru, itd. »Proc od provincializma, tja v širšo regijo, ki je večkulturna, večjezična in večetnična«, je geslo novega društva, je poudaril Sturm.

Nova usmeritev ZSO in društva »Vinzenz Rizzi« pa naj bi tudi zopet vzpostavilo zavezanost med slovensko in nemško govorečimi Korošci, katero je v času boja za skupno dvojezično solo na Koroškem, predvsem zaradi neenotnosti med Slovenci, propadlo.

VLADA / HUMANITARNA AKCIJA

»Sosed v stiski«

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Avstrijska vlada je prejšnji teden podala dosedanja bilanca (datirano s koncem novembra) o vseh humanitarnih akcijah za krizna področja na področju bi-vse Jugoslavije:

Akcija »Sosed v stiski«: organiziranih je bilo 1586 tovarnjakov s tovorom v vrednosti 475,8 milijonov silingov. Akciji so se pridružila tudi sredstva javnega obvescanja v Nemčiji, darovali pa so

tudi Južni Tirol in Velika Britanija. Ameriški oddajnik CNN se bo tudi pri-kjučil akciji. Iz avstrijskih zveznih dežel in posameznih občin je prišla pomoč v višini 63 milijonov silingov (vključno s prispevki za akcijo »Sosed v stiski«). Avstrijska vlada je dala na razpolago 174,1 milijona silingov raznim humanitarnim organizacijam (Caritas, Rdeči križ, CARE, HELP CROATIA, Rettet das Kind, ipd., ter za nakup

psenice za BiH, za oskrbo beguncev na Hrvaškem in v Sloveniji, za projekt »Obnova hrvaških občin« - konkretno za Otocac in Gospić). Nadalje tečejo razne akcije za adaptacijo objektov v okolici Dubrovnika, za gradnjo zimskih kvartirjev v begunskih taboriščih, za stanovanjske kontejnerje ter za obnovitev uničenih infrastrukturnih objektov v posameznih občinah hrvaških kriznih območij (akcija »Pomoč za samopomoč«).

Republika

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite v naslednjih krajih na Koroškem:

* Celovec

* Beljak

* Bekštanj

* Bilčovs

* Bistrica ob Zilji

* Brnca

* Borovlje

* Čajna

* Galicija

* Globasnica

* Goselna vas

* Grabštanj

* Hodiše

* Kotmara vas

* Labot

* Loče

* Ločilo

* Miklavčevo

* Področca

* Podgorje

* Psinja vas

* Podklošter

* Rožek

* Selo

* pri Škocijanu

* Svatne

* Šteben

* Šentilj

* Šentjakob

* Škocijan

* Šmarjeta

* v Rožu

* Šmohor

* Šmihelj/Pliberk

* Št. Ilj

* Št. Primož

* Struga

* Tinje

* Velikovec

* Vernberk

* Vrba

* Železna

* Kapla

* Žrelec

AVSTRIJA

Šola in politika

DUNAJ - Avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil je podprl prizadevanja solskih zastopnikov iz vseh zveznih dežel, da je na splošnih in poklicnih izobraževalnih visjih solah treba več pozornosti nameniti politični vzgoji.

Kot je dejal Klestil, zahteva po uvedbi obvezni politični vzgoji ni neupravičena. Sprico razprave o vojni preteklosti, so mnogi avstrijski spoznali, koliko stvari je, o katerih bi morali biti bolj obveščeni in kaj je velikokrat bilo premalo v zarišču razprav.

NOVICE

Kitajska Rumena reka vse bolj onesnažena

PEKING - Hoangho ali Rumena reka se spreminja v pravo kloako pod milim nebom, saj se iz dneva v dan več stopnja onesnaženosti zaradi pesticidov, umetnih gnojil in odpadnih greznicnih voda. Vsako leto odteče v Rumeno reko 2, 12 milijarde ton greznicnih voda in 41 milijonov ton raznih smeti. Poleg tega je treba omeniti, da v porečju te druge največje reke na Kitajskem porabijo 37 tisoč ton pesticidov in 6, 9 milijona ton umetnih gnojil.

Gomji Egipt nevaren za izraelske turiste

TEL AVIV - Rabinov svetovalec za boj proti terorizmu Igal Carmon je izraelske turistične agencije pozval, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, če bi organizirale potovanja izraelskih turistov, ker so ti lahko potencialne tarče islamskih skrajnežev. Do sedaj islamski integralisti se niso napadli Izraelcev, tarča so bili predvsem Nemci, nesporno pa je dejstvo, da so za te skrajneže sovražniki vsi tujci. Carmon je ob tem spomnil, da so tudi ameriške oblasti svoje državljanke pozvale, naj se izogibajo Gornjega Egipta.

Predober kuhar da bi ga izgnali

SYDNEY - Kuha predobro, da bi ga kratkoma izgnali iz Avstralije, ker se je ilegalno priselil, razsodba pa je sprožila kratek stik med sodnikom zveznega sodišča Marcusom Einfeldom in ministrom za imigracijo Gerryjem Handom. Indijski kuhar Soma Plathara ni preprical ministrstva za imigracijo, da je njegova prisotnost v Avstraliji »nenadomestljiva«, to pa mu je uspelo pri sodniku Einfeldu, »ki obozuje indijsko kuhinjo«. Ministrstvo je sedaj dobesedno besno, ker so prevladali navadni »gurmanski« razlogi in ne splošna korist.

Danska policija meži pred prostitutkami

KØBENHAVN - Danska policija že dalj časa kazensko ne preganja prostitutke. Obstoječa zakonodaja predvideva namreč do enega leta zapora za vsakogar, ki prodaja svoje telo. Dnevniku Jyllands posten so visoki policijski funkcionarji iz Københavna, Aarhusa in Odenseja izjavili, da je njihova glavna skrb onesposobiti izkoriševalce prostitutk in ne zenske, ki se ukvarjajo s tem poslom. Tudi sodstvo je v zadnjih desetih letih popolnoma prezrlo oba člena kazenskega zakonika o prostituciji, tako da na Danskem številni ponovno zahtevajo legalizacijo prostitucije.

FANO / LIKVIDIRALI DRUŽINO DIOTALLEVI

Okruten zločin pri Fanu s streli umorili tri osebe

Četrta se v bolnišnici zaradi težkih ran bori proti smrti. Preiskovalci so izključili, da bi šlo za umor in samomor

FANO (PESARO) - V vasi Centinarola pri Fanu se je včeraj pred zoro zgodil okrutni zločin, v katerem so izgubile življenje tri osebe, ena pa je bila težko ranjena. Po začetni negotovosti, ko so preiskovalci sumili, da je šlo za umor in samomor, so kasneje ugotovili, da je bila družina Diotallevi, ki živi v precej osamljeni hiši, zrtve napada. Po vsemu sodeč je bil glavna tarča le 24-letni Adolfo Diotallevi, ki je bil edini ze oblečen, ostale članke družine, ki so se spali,

pa so umorili, ker so se hoteli znebiti priča.

48-letno delavko Roso Eusebi so pokončili s strelom v glavo na hišnem pragu, ko je poskušala zbežati, njeno 26-letno hčer Ivano s strelom v hrbet, ko je v spalni srcaji že zbežala na bližnji travnik, podobna usoda je doletela tudi njenega očeta, 62-letnega smetarja Fernanda Diotallevija, ki se sedaj v anconski bolnišnici bori za življenje. Zdravniki, ki so si pridržali prognozo, dvomijo, da bo lahko preživel, tako da bi preisko-

valcem pojasnil, kaj se je zgodilo na njegovem domu. Diotallevi je v globoki komi, tako da ga umetno držijo pri življenju.

Obdukcija in balistična preiskava bosta morali ugotoviti vsaj približno dinamiko trojnega umora. Adolfa so namreč umorili z več strelmi v kuhinji, njegovo mater in sestro z neposredne bližine, očeta pa so ranili kar z devetimi strelmi, tako da preiskovalci ne izključujejo, da je bil morda morilec le ena oseba, ki je bila oborožena z brzostrelno pistolo.

Poleg tega preiskovalci skušajo ugotoviti, če je imela družina Diotallevi stike s sumljivimi osebami. Skrbno preverjajo predvsem prijateljstva Adolfa Diotallevija, ki je bil kot receno glavna zrtve. Obstaja upravičen sum, da je bil morilec znan držini Diotallevi, ker si drugače ne moremo pojasniti, da so hladnokrvno umorili vse ostale članke. Vseeno pa preiskovalci ne izključujejo, da je šlo za navaden rop, ki se je izjalovil, ker je bil Adolfo že pokonci in je nudił odpor.

Avstralske duhovnice darujejo prve maše po svoji posvetitvi

Joan Claring-Bould daruje svojo prvo mašo v avstralski Adelaidi, potem ko je skupaj s štirimi drugimi ženskami bila posvečena za anglikansko duhovnico

Vsa resnica o amerškem vstopu v II. vojno

LONDON - Zgodovinarji že vrsto let raziskujejo zgodovino druge svetovne vojne. Tako so med drugim sedaj odkrili, da je britanski veleposlanik v Tokiu svoji vladi poročal o možnosti japonskega napada na Pearl Harbour, kar je povzročilo ameriški vstop v vojno, Churchill pa vesti ni sporočil v Washington.

LONDON / JELKE SE BOHOTIJO

Bližajo se prazniki

Novoletne jelke in božična drevesa že krasijo številna evropska mesta, najlepša pa so v glavnih mestih, kjer so kot v Londonu poskrbeli za razkošno razsvetljavo (AP)

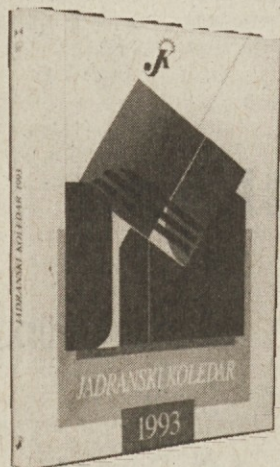

JADRANSKI KOLEDAR

1993

s knjižno zbirko

Veliko več kot lep božični dar

JADRANSKI KOLEDAR ZBORNIK 1993

Življenje na Primorskem in dogajanje v svetu nekdanj in danes: problemi in ustvarjalnost, kronika dogodkov, portreti ustanov in vidnih oseb. Stališča, dokumenti, slike, razvedrilno in koristno branje. Zbornik z nadhimom morja. Str. 208.

Pavel Medvešček SKRIVNOST IN SVETOST KAMNA

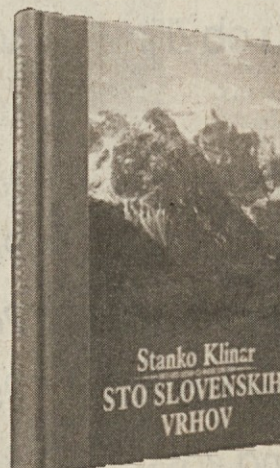
Zgodbe o čarnih predmetih in svetih znamenjih na Primorskem so bogato ilustrirane z barvnimi posnetki kapelic, predmetov in krajev, ki se jih še drži stara vera prednikov. Kulturna dediščina in nadvse zanimivo odkrivanje skrivnih moči v našem okolju. 106 fotografij Rafaela Podobnika, str. 198.

Igor Skamperle SNEG NA ZLATI VEJI

Roman o mladostniškem dozorevanju v tržaškem predmestju Sv. Ivan, v Postojni in Ljubljani. Brstenje ljubezni, predvsem pa dramatičen dialog z gorami, s kamnitimi stenami, zaradi česar je to obnem tudi roman o alpinizmu. Str. 224

NAMIZNI JADRANSKI KOLEDAR 1993

Da vsega ne boste nosili v glavi ali na begotnih lističih: praktičen, lepo oblikovan, naš v najširšem pomenu besede.

Stanko Klinar STO SLOVENSkih VRHOV

Avtor je v besedi in sliki označil tako gore v Sloveniji, kot tudi vrhove na Koroškem in Primorskem v Italiji, pa tudi daljna gorstva, ki jih je slovenski človek "obiskal" in osvojil, npr. Himalajo, Ande. Bogat vodnik z dragocenimi popotnimi, kulturnozgodovinskimi in naravoslovnimi podatki. Okr. 140 barvnih slik, 272 str.

Naročila sprejemamo:

v TRSTU — na sedežu ZTT, Ul. Montecchi 6
v GORICI — v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 635969
v ČEDADU — na uradništvu Novega Matajurja, Ul. Ristori 28, tel. 731190
v SPETRU — v knjigarni Cernetig Francesca, Condominio al Centro ali po telefonu na št. 727536

• po telefonu od 8.30 do 13. ure, tel. 040/7796420
• preko raznašalcev Primorskega dnevnika

ZALOZNISTVO TRZASKEGA TISKA

R A Č U N A L N I K I

Novosti velikih programskih hiš Lotus

DUSAN MERNIK

Firme Lotus Corp. verjetno ni treba predstavljati nikomur, ki uporablja osebni računalnik, saj je njen slavni proizvod 1-2-3 moc najti domača na slehernem PC-ju tudi pri nas, ceravno zmal vecinoma se v obliki piratskih kopij. Vendar pa 1-2-3 ze davno ni vec njihov edini proizvod, temvec lahko ponudi uporabnikom osebnih racunalnikov široko pahljaco vrhunskih programov za najrazlicnejse namene. Slednje velja predvsem za okolje Windows, skupnega dela za katerega so na strategiji (Working Together) izdelali komplet programov, s katerim lahko velik del uporabnikov zadovolji vse svoje potrebe. V desetih letih obstoja je 1-2-3, program za urejanje preglednic, dozivel ze prenekatero bistveno izboljšavo in adaptacijo za druge nivoje strojne opreme. Tako lahko uporabniki z razlicnimi zahtevami in opremljenostjo izbirajo med dvo- in tridimenzionalnimi preglednicami za DOS, ki se na zunaj locijo po številki verzije: 2.X in 3.X. Vedno ve privrzenecv okolja Windows lahko za preračunavanje tabel uporabi 1-22-3 for Windows, uporabnikom v drugih racunalniških okoljih OS/2, Macintosh, Next, Unix, System V, Sun SPARC, HP Unix, Digital ULTRIX, VAX/VMS in IMB Mainframes pa je na voljo cela pahljaca urejevalnikov preglednic za zmogljivejšo strojno opremo. Omenjene možnosti dobivajo vecji pomen tudi pri nas, saj se bo zaradi svetovnih trendov in vecje odprtosti družbe vedno vec firm in ustanov zacelo spogledovati tudi z racunalniki drugih platform. V mesanih racunalniških okoljih pa je seveda združljivostali prenosljivost podatkov in uporaba enakih ukazov bistvenega pomena za hitrejše uvajanje in učinkovito uporabo.

INFOS - 92

Privrzenecv Lotusa - in seveda tudi konkurenca - so si na stojnicah SRC, d.o.o. lahko ogledali in preskusili novosti, ki se pojavljajo pod geslom Lotus Working Together, kar za uporabnika pomeni povezovanje razlicnih poslovnih aplikacij (1-2-3, Ami Pro, Freelance, Organizer, cc: Mail, Notes, za Windows), racunalniških okolij in uporabnikov.

Poleg izboljšane verzije vizualnega urejevalnika besedil Ami Pro 3.0, ki je trenutno "kralj" urejevalnikov, je bil vreden pozornosti Organizer, urejevalnik osebnih informacij. Ta kategorija programov (PIM, Personal Information Manager) se tako siri tudi k nam in se bo prav gotovo uveljavila tudi v naših poslovnih okoljih - seveda takrat, ko bo cas pomembnejši in ko bo zaposlenim hitro dosegljiva informacija nujnost. Mimogrede: uporaba Organizerja je tako preprosta, da si tudi racunalniško nevešč lahko z njim hitro pomagajo.

Lotus tudi pri nas zacenja s trženjem Notesa, katerega zasnova nakazuje novo smer devetdesetih let. Temelji na novi tehnologiji povezovanja uporabnikov, ki jim omogoca okolje za kreiranje informacij, njihovo distribuiranje in dostop do njih.

Novo v letu 1993

Kaze, da bomo po desetih letih spet dobili popolnoma nov nacín obdelave preglednic, saj Lotus ze za prvo cetrtletje objavlja Improw for Windows. Popolnoma nova tehnologija (doslej le za racunalnike Next daje poudarek kategorijam

Lotus Working Together

posameznih podatkov, pa tudi sicer verjetno ne bo manjkalo izboljšav in odlik. Po pisanju tujih revij je Lotus v zadnjem obdobju namenjal za razvoj se posebno velika sredstva in Improw bo verjetno eden vidnejših rezultatov teh prizadevanj. Rezultat izboljšav bo tudi 1-2-3 verzija 3.4, tridimenzionalna preglednica za DOS. Tudi ta program bo na trgu v prvih treh mesecih 1993.

V istem casu bodo uporabniki PC, ki ocitajo operacijskemu sistemu OS/2 2.0, da je zanj premalo aplikacij, izgubili na tezi svojih argumentov, saj bo Lotus poslal na trg verzije 1-2-3, Ami Pro in Freelance za to operacijsko okolje. SRC Ljubljana zastopa tudi firmo WordStar International, iz katere prihaja razveseljiva novica za tiste, ki bi uporabljali urejevalnik besedil WordStar, ce le ne bi imel menujev v angleščini: slovenska verzija WS 7.0 bo namrec izšla v prvih treh mesecih prihodnjega leta. Takrat se bodo številnim uporabnikom osebnih racunalnikov in omenjenega programa zagotovno pridružili mnogi, ki zaradi neznanja angleščine niso zaceli uporabljati racunalnika.

Kako vidijo prodajo programske opreme?

Opazni so pocasni premiki v smeri legalne programske opreme. Prodira spoznanje, da z ukradenimi programi (brez priručnika, tehnicne podpore in izobrazevanja) ni mogoče kakovostno opravljati dela. Eden redkih pozitivnih zgledov je Krka Novo mesto.

Proizvode Lotus Corp. in WordStar International zastopa SRC, d.o.o. Ljubljana, 61111 Ljubljana, Trzaska 116, tel. 061/271-761, faks 061/262-092.

MAGNETIZEM / NIZKA ELEKTROMAGNETNA POLJA IN ŠTEVILO SPLAVOV

Skrite nevarnosti elektromagnetizma

Zgodbe Luisa Slesina zelijo presenečati. Na primer tista, o 23 delavcih zelezarne Bath v zvezni drzavi Maine, ki so dobili »sončne opekline« nekega dezevnega dne, zato ker se je nekdo na bližnji mornariski fregati izgral z radarjem. Ali pa tista o požarih, ki se nenadoma pojavljajo na smetiščih v bližini radijskih in televizijskih anten v predmestju Honoluluja na Havajih. Ali pa tista o predmestju kraja Vernon v zvezni drzavi New Jersey (kjer je gotovo največja koncentracija anten in satelitskih oddajnih postaj na svetu) in nerazložljivo velikem številu primerov takoiimenovanega sindroma Down. Ze skoraj desetletje se Slesin ukvarja z zbiranjem podobnih pripovedi o elektromagnetizmu, ki je očitno usel z vajeti. Metodico njih objavlja v publikaciji, imenovani »Mikrovalovne novice«. Glasilo ima zelo nizko naklado (500 izvodov), vendar pa je dobro znano v ameriških znanstvenih in profesonalnih krogih. Zadnje case imajo sporočila glasila (o škodljivih in nevarnih učinkih sevanja, ki ga oddajajo daljnovidna omrežja, racunalniški terminali in drugi aparati vitalnega pomena v informacijski dobi) vidno mesto celo v obicajnih

casopisih v ZDA.

V zadnji številki glasila je Slesin natisnil ključni stavek dveletne studije agencije za varstvo okolja ZDA - E. P. A. Ta priporoca, naj bo tako imenovano nizkofrekventno polje označeno kot morebitni vir karcinogenih snovi skupaj s tako znanimi strupenimi kemikalijami snovmi kot so PCB, formalin in dioksin. »Zadeva z EPA je osupljiva,« pristavlja Paul Broeder, pisec znanega New Yorkerja. »Gre za primer, ko Bela hiša politizira poglavite zdravstvene zadeve.«

Ravno Broeder je bil tisti, ki je Slesinovo delo prvič spravil v javnost. Mnogo informacij je v njegovo knjigo »Tokovi desetletje se Slesin ukvarja z zbiranjem podobnih pripovedi o elektromagnetizmu, ki je očitno usel z vajeti. Metodico njih objavlja v publikaciji, imenovani »Mikrovalovne novice«. Glasilo ima zelo nizko naklado (500 izvodov), vendar pa je dobro znano v ameriških znanstvenih in profesonalnih krogih. Zadnje case imajo sporočila glasila (o škodljivih in nevarnih učinkih sevanja, ki ga oddajajo daljnovidna omrežja, racunalniški terminali in drugi aparati vitalnega pomena v informacijski dobi) vidno mesto celo v obicajnih

Slesin v New Yorku iz-

daja »Mikrovalovne novice« skupaj s tremi pomočniki.

Poleg tega, da objavlja jo poročila o nevarnosti električnih odev, mikrovalovnih pecic in medicinske slikovne opreme, tipična 16-strani obsegajoča številka objavlja novice s področja zdravstva vladnih aktivnosti in podobno. Med naročniki so praktično vse družbe, ki se ukvarjajo z električno

distribucijo, družbe za komunikacije, ter predstavniki kakih 30 vladnih agencij.

Za Slesina dejstvo, da agencije in zvezna vlada tega niso vzele resno, predstavlja del problema. Po njegovem mnenju proučevanja, ki povezujejo vedno vec primerov nastanka rakastih obolenj z nizkofrekventnimi elektromagnetnimi polji, postavljajo vprašanje o celo-

tem elektromagnetnemu spektru, ki ga ustvarjajo oddajne antene, valkietalkiji in celicni telefoni. Kljub svarilom pa ni bilo praktično nobene raziskave o tem, kako dolgotrajno izpostavljanje vpliva na ziva bitja. »Zdaj so sli prav zares dalec v tem, da ne preucujejo tega problema,« pravi Slesin. »Kaze, da se bojijo tega, kar naj bi se razkrilo,« se zaljuje. M. K.

ONKOLOGIJA

Tamoksifen zdravi raka

Preveč stranskih učinkov

Zdravljenje raka dojke bo morda se uspešnejše, saj so raziskovalci odkrili se en način delovanja tamoksifena, zdravila, pri nas znanega pod imenom nolvadex. Za to zdravilo, ki ga na široko predpisujejo pri raku dojke, vemo, da na tumorskih celicah blokira receptorje estrogenov in tako preprečuje, da bi ti hormoni pospeševali njihovo rast. Skupina, ki dela na Institutu za raziskave raka in v bolnišnici Royal Marsden v Londonu, je v sodelovanju z nacionalnim institutom za raka v Bethesdi ugotovila, da tamoksifen spodbuja celice v okolici tumorja k hitrejšemu izlocanju »ravnega faktorja«; o tem poročajo v ameriški reviji Cancer Research. Vodja skupina Antony Coletta pravi, da so jih spodbudila opazovanja blagodejnega delovanja tamoksifena tudi pri tistih vrstah raka dojke, kjer maligne celice nimajo estrogenskih receptorjev. V vseh desetih vzorcih, dobljenih od žensk, zdravljenih s tamoksifenom, so nasli »masivne količine« TGF beta-1, poroca Coletta. Proizvedle so ga podpome celice strome v okolici tumorja. Število preiskanih primerov je sicer nizko, razlike med vzorci tumorjev pod vplivom tamoksifena pa so veličanske, tako velike, da so statistično zanesljive. Doslej najboljšo zdravilo proti raku dojke torej ne deluje le z blokado estrogenskih receptorjev na malignih celicah, kot je splošno veljalo doslej. Coletta upa, da bodo odkrili tudi mehanizme, ki do tega privedejo, kar bo omogočilo uporabo se boljših zdravil od dosedanjih. TGF beta-1 je najti vsepovsod po telesu, največ pa v krvnih ploščicah in v ko-

steh. Sodeluje pri zdravljenju ran in pri razvoju organov v casu zarodka. V laboratorijskih okoliščinah močno zavira vse vrste epiteljskega raka, vključno z rakom dojke. Gen za ta rastni faktor so že klonirali in že kar nekaj tovarn ga proizvajajo z rekombinacijo tehniko. Kljub temu Coletta meni, da bi enostavno injektiranje tega faktorja v telo imelo najbrž preveč stranskih učinkov in za zdravljenje ne bi bilo primerno. Ima namreč prekratek učinek, saj je razpolovna doba njegovega življenja v telesu le pet minut. Večina poznavalcev meni, da bi bil njegov blagodejni učinek lahko uporaben le v primeru, če bi nasli zdravilo, ki bi pospeševalo nastajanje tega faktorja prav na mestu, kjer je najbolj potreben. (Iz New Scientist)

Prav nič prijetno se ni srečati z boleznijo in omejitvami, ki jih prinaša. Pri prehodnem obolenju se z nadlogami nekako spriznamo, saj vemo, da bodo prej ali slej minile. Kako pa je, če izvem, da nas bo bolezen spremljala vse življenje in bomo morali upoštevati določena navodila, če bomo želeli delovanje bolezni omiliti in upočasniti? Odzivi so zelo različni. Z zanikanjem se bolniki odzovejo predvsem na zacetek, ko je bolezen sele odkrita in znaki se niso tako moteci. Zanikanje se pogosto pojavi tudi takrat, ko se počutje izboljša. Bolniki na bolezen pozabijo in se navodil ne držijo. Nekaj časa je lahko vse v redu, potem pa se znaki obolenja spet vrnejo, se morda pokažejo v hujši obliki in bolniki jih

MEDICINA / NOVO UPANJE ZA PRIZADETE

Napredek tudi pri Parkinsonu

Fetalna tkiva, pridobljena iz splavljenih zarodkov, so za raziskovalce izredno zanimiva, vsaj v ZDA pa so oblasti iz etičnih razlogov takim poizkusom nasprotovali. Vzrok za Parkinsonovo bolezen ne pozna nihče, unicuje pa življenja skoraj milijon ljudem samo v ZDA. V zdravih možganih skupine celic v predelu substantia nigra izlocajo »sporočilno« snov dopamin, ki pomaga urejati mislicno dejavnost. Če te celice popustajo, bolnik izgublja nadzor nad mislami. Prične se tresti, otrdeva in nazadnje ohromi. Ze dolgo takim bolnikom skusajo pomagati z zdravilom (levodopa), ki sili celice k izlocanju dopamina, vendar je to le zacasno krpanje. Povrh pa so

stranski učinki levodopa hudi; pogosto nastopi celo psihoza, celice pa kljub temu odmirajo naprej in zdravilo izgubi učinek. S fetalnimi celicami je storjen korak blize k jedru bolezni. Umirajočih celic ne skusajo spodbujati, ampak jih nadomestiti s svežimi, dobljenimi iz predela substantia nigra v možganih fetusa. Morda se bodo prijele in se lotile dela. Opazili so, da je trik uspešen pri laboratorijskih živalcah, pred dvema tednoma pa so objavili, da deluje tudi pri ljudeh. V zadnjih starih letih so fetalne celice vbrizgali trinajstim bolnikom. Vsaka od treh skupin je uporabljala različno tehniko, različni pa so bili tudi uspehi. Pri desetih bolnikih je prišlo do

izboljšanja, slikanja z izotopsko tomografijo pa so pokazala, da so celice preživele in da so odzivne. Na Univerzi Yale so brizgali le na eno stran možganov in dosegli zmeren uspeh pri treh od starih bolnikih. Na koloradski univerzi so dali fetalne celice obojestransko sedmim bolnikom in nekaj bolje uspeli pri petih. V enem primeru je bolnik celo spregovoril in prišel voziti avto. Največ uspeha pa so imeli v Lundu na Švedskem, kjer so dvema hudima primeroma dajali celice po večkrat in na obe strani možganov. Eno od bolnic, ki je bila povsem odvisna od tuje pomoči, prejema le tretjino prejšnje doze levodope, sposobna pa je napraviti kakršnoli gib. M. E.

MEDICINA

Soočenje z boleznijo

META PENTEK

morajo upoštevati. Pretirana zaskrbljenost je druga skrajnost. Bolniki zacnejo brati vso dosegljivo literaturo o določeni bolezni, od domačih leksikonov do revij o zdravljenju z zelisci. Priporočljivo je, ce bolnika zanima njegova bolezen in njene značilnosti, ni pa dobro, ce pri tem pretirava. Pogosto prestrašeni bolnik cuti simptome, o katerih jebral,

ceprav jih v resnici nima. Tako mora opraviti marsikatero preiskavo, ki drugače ne bi bila potrebna. Vcasih bolnik uporablja strokovne izraze na tak nacín, da z njimi povsem prekrije resnicno bolezensko dogajanje. Ponavadi se tak prestrašen odziv spremeni, ko se med bolnikom in zdravnikom razvije zaupanje. Za to je potrebno vec časa, ki pa si ga zdravniki vse prepogosto ne znajo vzeti. Najbolj zazeleno pa je, ce bolnik sprejme bolezen in uposteva navodila, kar pa navadno poteka postopoma. Bolnik spozna, da je za uspesno zdravljenje potrebno enakopravno sodelovanje z zdravnikom. Pomembno je, da bolnik prislunne svojemu telesu, zazna simptome in jih opiše zdravniku. Prav tako pomembno je, da zna zdravnik bolnika poslušati in mu povedati, na kaj mora biti pozoren. Bolnik in zdravnik se morata zavedati, da mora v procesu zdravljenja vsak od njiju prispevati svoj delez. Zdravnik svoje strokovno znanje, bolnik pa svojo bolezen prilagodi svoj nacín življenja. Dobro sodelovanje je osnovni pogoj za uspesno zdravljenje.

NOVICE

SedANJI laserji so presibki za optične računalnike

CAMBRIDGE (ZDA) - Pomanjkanje primernih laserjev zadrzuje razvoj optičnih računalnikov, v katerih prenašajo informacije namesto električnih optični signali. Vecina temeljnih problemov tehnologije je po mnenju strokovnjakov ze resenih, ne morejo pa ugnati težav z laserji, ki bi taksnemu sistemu zagotavljali svetlobo. To je nekoliko ironično, saj so od odkritja laserja do zamisli o optičnem računalniku minila ze leta.

Fotoni so nedvomno primernejši za pošiljanje informacij kot elektroni, ker lahko svetloba nosi vec razlicnih signalov obenem in to preko mnogo vecjih razdalj.

V nekaterih manjših mrežah racunalnike ze povezujejo optična vlakna. Vseeno pa optični racunalniki v bližnji prihodnosti se ne bodo izpodrinili elektronskih, ker se ti zelo hitro razvijajo. Ce prenašajo informacije v racunalniškem sistemu tako fotoni kot elektroni, potrebujemo naprave za pretvarjanje enega signala v drugega in obratno.

V preteklih treh letih so resili vse osnovne probleme pri nactrtovanju optičnih naprav. Mocno je napredovala tudi tehnologija preklonpnih naprav in uklonske optike. Zastal pa je razvoj laserjev. Ob prenašanju signalov se sicer res izgubi le malo svetlobe, vendar je pretvarjanje elektronskih impulzov v svetlobne zelo neucinkovito. Zato so potrebni cim mocnejši laserji, katerih pomanjkanje omejuje razmah optičnih racunalnikov.

Raziskovalci bi se z izdatnejšimi viri svetlobe lahko posvetili izpopolnjevanju ostalih delov racunalnika in se sele potem ukvarjali z izkoristkom celotne naprave. Zdi se, da bi bili mocnejši laserji na voljo v kakih petih letih.

Nekateri sklepi upravnega odbora Instituta Jožef Stefan

LJUBLJANA - Pomembnejši del razprave upravnega odbora IJS so njegovi clani na nedavni seji posvetili predlogu novega statuta instituta, pobudi za ustanovitev Tehnološkega parka »Ljubljana« in ustanovitvi starih podjetij, ki bodo prišla z delom v Tehnološkem parku IJS kot zacetni obliki delovanja omenjenega parka. S sprejemom pobude za ustanovitev Tehnološkega parka »Ljubljana« se je sprožilo ustanavljanje podjetij, ki za proizvodnjo svojih izdelkov ali storitev uporabljajo zahtevnejšo tehnologijo in skrbijo za prenos znanstvenih dosezkov v prakso.

Organiziranost je zasnovana na dveh tesno povezanih delniških družbah: Tehnološki park »Ljubljana«, ki upravlja in skrbi za delovanje tehnološkega parka in samostojne finančne institucije Sklad rizičnega kapitala, ki zagotavlja podjetjem v tehnološkem parku potreben rizični kapital.

Za zacetek delovanja Tehnološkega parka bodo vključena stiri podjetja, ki bodo prišla z delom v TP IJS, kot zacasna oblika delovanja. (P.P., Nov. IJS)

Mlačno sprejeto japonsko hladno zlitje

NAGOJA - Upanje na poceni in potencialno neomejen vir energije je nedavno ponovno ozivel, ko so japonski znanstveniki naznanili, da jim je uspelo hladno zlitje. Njihova metoda zlitja v vakuumski komori naj bi bila »popolnoma« ponovljiva, vendar o tem niso prepričali skeptikov.

Na Tretji mednarodni konferenci o hladnem zlitju v Nagoji so raziskovalci japonske telefonske družbe predstavili reakcijo, ki je v nasprotju z elektrokemijskim poskusom Stanleya Ponsa in Martina Fleischmanna iz leta 1988 zasnovana na fiziki trdne snovi.

Jedro njihove naprave je paladijeva plošča v obliki kvadrata s tricentimetrsko stranico, debele 1 mm in na eni strani prevlečena s paladijevim oksidom. Posodo s plosčico najprej evakuirajo, nato pa napolnijo z devterijem. Segreti paladij naj bi absorbiral do 760-krat toliko devterija kot tehta plosčica, trdi Eiichi Yamaguchi, ki vodi raziskovalno skupino. Drugo stran plosčice paladija nato prevlečejo z zlatom in celotno napravo ponovno segrejejo. Yamaguchi pravi, da se po dveh ali treh urah pokažejo atomi helija, kar naj bi bil dokaz za hladno zlitje. Temperatura plosčice se dvigne za 100 stopinj Celzija.

Devterijevi atomi se po mnenju japonskih raziskovalcev zaradi razlik v temperaturi in gostoti gibljejo proti plasti paladijevega oksida in tam kopirajo, nato pa naj bi se prerivajoči se atomi zlivali v helij. Največje število reakcij v sekundi je neke med milijonom in milijardo. Ker poteka reakcija v vakuumu, helij ne more izvirati iz okolnega zraka. Vseeno je eden od udeležencev konference pomislil, da bi helijevi atomi lahko dospeli na plosčico iz steklene komore.

Običajni dokaz za zlitje so nevtroni, ki spremljajo proces, teh pa Yamaguchi ni zasledil: trdi, da gre za drugo vrsto reakcije. Ob zlitju dveh atomov devterija naj bi v njegovi napravi nastal atom helija, sproščeno energijo pa naj bi prevzeli fotoni in mrežna nihanja, ki jim pravimo fononi. Nevtronov ali protonov v tej razlagi reakcije ni. Japonski znanstveniki so izmerili tudi razliko mas med atomoma devterija in atomom helija, ta pa znaša 64 odstotkov. Manjkajoči masi naj bi ustrezala energija, ki se ob reakciji sprosti, kar je po menju Yamaguchija neposreden dokaz za zlitje.

Raziskovalna skupina je eksperiment petkrat ponovila. Porocilo na konferenci je vzbudilo precej zanimanja na Japonskem, kjer so do hladnega zlitja mnogo manj nezaupljivi kot v Evropi in Ameriki. David Williams, vodja skupine, ki ji v Veliki Britaniji pred tremi leti ni spelo ponoviti poskusa Ponsa in Fleischmanna, dvomi v trditve japonskih raziskovalcev. Meni, da je vzrok za dvig temperature lahko oksidacija devterija v težko vodo in da je helij v paladijevo plosčico prišel iz onesnazenega stekla.

B LIGA / V TRŽAŠKI ŠPORTNI PALAČI PLAVI SLAVILI S 74:72

Jadran TKB v dramatičnem finišu iztrgal zmago Portu Sant'Elpidiu

Klavdij Starc s prestreženo žogo in dvema prostima metoma zapečatil usodo gostov

Jadran TKB - Porto Sant'Elpidio 74:72 (44:37)

IGOR CANCELI

JADRAN TKB: Crisma 1 (0:1), Oberdan 7 (2:2), Cuk 6 (0:2), Pregarc 6, Starc 17 (6:6), Pertot 3 (3:4), Rebula, Merlin 17 (3:4), Rauber 13 (2:3), Smotlak 5 (3:4).

PORTO SANT'ELPIDIO: Ribichini 2, De Santis, Di Donna 21 (5:5), Montaguti 6 (0:3), Della Rovere 2 (0:1), Bolognesi 2, Goti 22 (5:11), Ciribeni 13 (3:3), Boggia 4 (1:3), Pallotti.

SODNIKA: Cocchi iz Bologne in Bonini iz Budria. SON: JADRAN TKB 22, Porto Sant'Elpidio 24; PON: Smotlak (35), Bolognesi (36); PM: JADRAN TKB 20:27; Porto Sant'Elpidio 14:2; TRI TOCKE: Oberdan 1, Starc 1, Merlin 3, Rauber 1, Di Donna 2, Goti 1, Ciribeni 2, Boggia 1.

Roko na srce: tudi ob najboljši volji ne moremo trditi, da so jadranovci proti Portu Sant'Elpidio zaigrali odločno, uspešno in prepričljivo, vseeno pa je na tem mestu pomembno poudariti, da so se v končnici znali resiti iz krize in da so se v zadnjem trenutku znasli v vlogi zmagovalca, potem ko so v podobnih okoliščinah letos vsaj trikrat (Antona, Ozzeno, Pordenone) izgubili srečanje. Ob tem je raz-

veseljivo dejstvo, da sta v nedeljo krajši konec potegnili tudi Mestrina in Pordenone, tako da ima Drvariceva vrsta sedaj za sabo pet ekip (zaradi boljše razlike med danimi in prejetimi koši), pred sabo pa možnost, da na podlagi bodočih dobrih iger nadoknadi zaostanek, ki izhaja iz neuspešnega prvenstvenega starta in še dodatno izboljša svoj položaj.

O nedeljski tekmi pa ne gre izgubljati preveč besed: bila je to poprečna predstava, ki je v začetku obetala mnogo, nato večji del dogajanja delovala uspavalno, tik pred iztekom pa nanadoma pridobila vse prvine srhljivke. Na srečo se je vse izteklo srečno za gostitelje, saj bi v nasprotnem primeru tokrat lahko res jokali in stokali. Obe moštvu sta v začetku igrali osebno obrambo, ki je bila na obeh straneh zelo propustna. Ta podatek lahko pripisemo v škodo jadranovcev, ki so v obrambi običajno mnogo bolj odločni in uspešni, tokrat pa so gostje na prelahak način premagovali Jadranovo obrambno formacijo. V prvi polovici srečanja sicer ni bilo razloga za pretirano zaskr-

bljenost, saj so bili nasi v napadu precej razpoloženi. Merlin je zadel zelo natančno in tudi ostali so svoje opravljali temeljito, čeprav je na dlani, da sta Goti in Di Donna imela preveč manevrskega prostora v napadu. Ravnovesje je prevladalo vse do 15. min. p.p., ko so domaćini pritisnili in presli v zanesljivo vodstvo (44:35) nekaj sekund pred iztekom polčasa.

V drugi polovici srečanja pa smo bili priča svojevrstni involuciji Jadrana TKB: nasi kosarkarji so delovali neusklajeno, večkrat zaključili napad neucakano ali iz neizdelanega položaja, tako da so skoraj štiri minute drugega polčasa minile brez kosa jadranovcev, medtem ko so igralci Porta Sant'Elpidia postopoma in potrpežljivo nadoknadili ves zaostanek in v 10. min. d.p. tudi presli v vodstvo (55:59). V teh fazah je Jadranova obramba delovala zmedeno in neuspešno in tudi prehod na consko različico match-up ni prinesel sadov. Nasprotno: gostje so prav takrat dosegli dve trojki in Drvaricu ni preostalo nič drugega, kot da ponovno odredi

mož-moža obrambo. Goti in Di Donna sta bila kar navdahnjena, prav v nepravem trenutku pa se je prebudil tudi mali Ciribeni, ki je dve svoji trojki zadel prav takrat, ko je bilo za nase to najmanj potrebno.

In ni mogoče reci, da so »modri bojviki« dajali vtis, da se zavdajo nevarnosti, saj so na videz igrali zelo lagodno, skoraj kot da bi cutili, da bodo na koncu tako ali tako slavili. To se je tudi zgodilo. Minuto in 43 sekund pred iztekom so nasi še zaostajali (70:72), za zmago pa je tokrat bil odločilen Klavdij Starc, ki je, ponovno zaigral v nekdanjem slogu: na nemoogoče način je prestregel žogo nasprotnikom in poslal Rauberja v protinapad: 72:72. Devetindvajset sekund pred končnim zvizgom so nad njim napravili osebno napako. Tolo pa je hladnokrvno zadel prosta meta eden za enega in tako postavil osebni pečat na nedeljsko Jadranovo zmago.

Prihodnje kolo bo Jadran TKB gostoval pri prvouvrstnem Centu. JADRANOVI STRELCI: Cuk 159, Rauber 157, Merlin 156, Oberdan 91, Smotlak 75, Starc 76, Crisma 56, Pregarc 35, Rebula 28, Pertot 17, Emili 8.

Mauro Čuk (desno, 6 točk) se vedno najboljši Jadranov strellec (Foto Krizmančič)

DRŽAVNI KADETI / V 7. KOLU ZMAGA IN PORAZ NAŠIH

Borovci z odličnim Grbcem premagali ekipo Inter 1904

Kontovelci igrali proti vodilnemu na lestvici in izgubili

Michel Grbec 36 točk proti Interju 1904 (Foto Ferrari)

DRŽAVNI KADETI
Inter 1904 - Bor Radenska 67:79 (36:46)

BOR RADENSKA: Oberdan 8 (2:5), Vidali 5 (1:4), Verri, Cupin 11 (1:3), Bandi 2, Giacomini 7 (1:4), Grbec 36 (12:15), Samec 10 (0:1), trener Martini.

Proti zadnjemvrstnemu Interju 1904 so borovci povsem zasluženo zmagali, saj so bili vseskozi boljši tekmeč od gostiteljev, ki pa se ni tako zlahka predal.

Od posameznikov je treba predvsem omeniti sijajno igranje Michela Grbca, ki je bil za

nasprotnike neresljiva uganika, saj je dal kar 36 točk in je imel tudi soliden odstotek pri izvajanju prostih metov (12:15).

Borovci so tudi pokazali boljše skupinsko igranje in predvsem večjo določnost in samozavest ob ključnih trenutkih, tako da je bila njihova zmaga povsem zaslužena. Pri Interju 1904 sta se izkazala Pangos, ki je dal 14 točk, in Terrini (12 točk).

Ze v prihodnjem kolu čaka borovce slovenski derbi s Kontovelci. Tekma bo ob 18. uri v telovadnici doma Ervatti

in pričakovati je izenačen ter napet boj.

Kontovel - Goccia di Carnia 62:91 (39:44)

KONTOVEL: Krizman 11 (2:2), Spadoni 7 (0:3), Daneu, Colja 2, Cingerla 5, Skerk 7 (1:1), Milic 4 (2:2), Cerne 26 (6:9), trener Furlan.

TRI TOCKE: Cingerla 1, Krizman 1, Spadoni 1.

Proti vodilni ekipi Goccia di Carnia iz Vidma so Kontovelci zdržali le en polčas, nakar so morali priznati premoc gostov. Videmska ekipa je zares močna, verjetno najmočnejša v tej konkurenci, saj uvrsta nekaj zelo dobrih posameznikov, med katerimi zlasti izstopa 206 cm visoki center Galanda.

Tega kosarkarja je pred dvema letoma za »cedne denarce« najel Benetton, igralec pa ni hotel igrati v Trevisu, miroval je eno sezono, sedaj pa je gotovo eden najmočnejših kosarkarjev tega letnika (1975) v nasi deželi.

Sploh pa trener Sebastianutti razpolaga z zelo homogeno, visoko in tehnično dobro pripravljeno ekipo, ki do potankosti izvaja njegova navodila tako v obrambi kot v napadu.

»Redkokdaj sem videl v deželi tako močne ekipe, kot je ta videmska,« nam je po koncu srečanja dejal Kontovelov trener Luka Furlan, ki je zamenjal Valterja Vatovca. Le-ta je imel istocasno tekmo s sokolovci v promocijskem prvenstvu.

Da je uspelo Kontovelcem držati en polčas proti tako kakovostnemu nasprotniku, je vsekakor

ze to lep uspeh. V nadaljevanju pa so gostiteljem posle moci, saj so nastopili z okrnjeno postavo. Gostje so v tem delu zaigrali zelo dobro, predvsem v obrambi, saj je Kontovelcem uspelo dati le 18 točk.

Od Kontovelcev je tokrat zelo ugodno presenetil Dean Cerne, ki je bil s 26 točkami tudi najboljši strellec srečanja. Ostali pa so zadovoljili le v prvem polcasu, v drugem pa je vsa ekipa, razen Cerneta, igrala pod svojimi sposobnostmi. (bl)

DEŽELNI KADETI
Santos - Breg 74:48 (35:21)

BREG: Pro 16 (0:1), Klabjan 15 (1:3), Malalan 8 (2:4), Mingot 6, Gobbo (0:4), Cah 2, Kocjancic 1 (1:3), Delise, Canziani.

Proti poprečnemu Santosu so se Brežani, sicer v okrnjeni postavi, predali že v prvem polcasu. V 10. min. je bilo stanje se izenačeno, a komaj so nasprotniki rahlo povedli, so nasi povsem popustili. Ob dobri conski obrambi 2:3 so nasi izgubili veliko zog v napadu in s tem izničili ves trud v obrambi. Zopet se pojavljajo ene in iste napake: pomanjkljiv met pod košem in površen napad iz se neizdelanih položajev. To in pomanjkanje volje sta vzrok, da nasi doživljajo tako visoke poraze, ob katerih bi se morali vsi igralci globoko zamisliti.

V prihodnjem kolu bodo Brežani igrali doma proti močnemu Don Boscu. Od nasih kosarkarjev pričakujemo večjo poztrovalnost in borbenost. (Salvi)

MINIBASKET / DVA TURNIRJA

Slovenski derbi Boru V nedeljo spet »Trofeja«

Na Jadranovi prireditvi, na kateri nastopa deset ekip, bo v telovadnici Ervatti na sporedu 2. kolo

Z mini derbija med Borom in Poljem na 1. maju (Foto Magjina)

TURNIR EWIVA IL
MINIBASKET

Bor - Polet 59:28 (28:12)

BOR: Zobec 8, Lovriha 8, Verri 8, Gaburro 2, Miralem 6, Stokelj 17, Mirceta, Smilovic 6, Pitacco 2, Corbatti 2, Pison, Lombardo, Sikic, trener S. Corbatti.

POLET: Svab, Gustin 4, Grialnc 2, Bogatec, Sibelja, Kocjancic 8, Mijolevic, Piccini 4, Milic 4, Gregori 4, Zagar 4, Derganc, trener Brun-dula.

Tekma je bila zelo borbena in za vsako točko se je odvijal hud boj. Borovci so zmagali zaradi boljše skupinske igre.

V nedeljo pa bo na vrsti drugo kolo Trofeje Jadran v minibasketu za igralce letnikov 1981 in mlajši. Kot prvo bo tudi to v telovadnici doma Ervatti pri Briscikih po

naslednjem sporedu:

14.00: Bor - Kontovel; 15.10: Nova Gorica - Dom; 16.20: Sezana - Portorož; 17.30: Polet - Divac

Dosedanji izidi:
Portorož - Nova Gorica 67:48

PORTOROŽ: M. in U. Vuga, Krizan, Ozbolt, Pdogorelec, Mahnic, Slabe, Zerjal, Sinkovec, Butinar.

NOVA GORICA: Cotic, Celik, Galjevscek, Loncar, A. in U. Leban, Murovec, Skubin, Trampuz, Veluscek, Devetak, Cikic, Marinic.

Sežana - Sokol 122:15

SEŽANA: A. in M. Abram, Bombac, Dodic, Tavcar, Pavlovic, Rakic, Babic, Ziberna, Sila.

SOKOL: J. in P. Rogelja, Jaklic, Hrovatin, Frandolic, Rebula, Privilegi.

Kontovel - Polet 57:31

KONTOVEL: Trobec,

Ursic (35).

Krečičevi varovanci so v 7. kolu tega prvenstva zopet visoko zmagali in tako ohranili stik z vrhom lestvice.

Borovci pa so proti Interju popolnoma razocarali predvsem trenerja samega, saj so igrali brez volje predvsem v obrambi. Poleg tega so pustili gostiteljem pobudo.

Inter 1904 je tako v 30. minuti zaostajal le za 15 točk (58:72). Nasi predstavniki pa so v zadnjih minutah poostriili tempo igre, si priigrali veliko prednost in tako tudi visoko zmagali.

Borovci pa bodo morali ze na prihodnji tekmi veliko bolje igrati, saj jih čaka precej težka naloga, tekma s stefanelom. (Jogan)

Danes zaostala tekma Riceratori - Sokol

Danes bo ob 11. uri v telovadnici v Ulici della Valle nabrezinski Sokol igral proti domacemu Riceratoriju. Nasim kosarkarjem se tokrat ponuja edinstvena priloznost, da osvojijo novi prvenstveni točki.

Odložena tekma

Tekmo državnih mladincev Jadran Farco - Benetton, ki bi morala biti v ponedeljek, 14. t.m. so odložili na kasnejši datum, ker je nekaj igralcev Benettona zaposlenih z državno reprezentanco.

LESTVICE

Moška B liga

IZIDI 11. KOLA
Campi - Argenta 78:66
Cento - San Donà 90:69
Faenza - Montegranaro 78:71
Mestrina - Ancona 97:98
Montecchio - Ozzano 77:74
Oderzo - Pordenone 82:72
San Marino - Ravenna 75:87
Jadran TKB - Porto S. Elpidio 74:72
VRSTNI RED: Raenza in Cento 18, Campi, Ravenna in Oderzo 16, Ozzano, Ancona in Montegranaro 12, Argenta, Pordenone in San Donà 10, Jadran TKB in Mestrina 8, Montecchio 6, San Marino in Porto Sant'Elpidio 2.

Državni kadeti

IZIDI 7. KOLA
Stefanel - Arte Gorica 95:67
Don Bosco - Italmonfalcone 79:66
Riceratori - Latte Carso 67:88
Inter 1904 - Bor Radenska 67:79
Menta Più - Udine Club 84:64
Kontovel - Goccia di Carnia 62:91
VRSTNI RED: Goccia di Carnia Videm in Stefanel 14, Italmonfalcone 10, Don Bosco, Menta Più Gorica, Arte Gorica in Udine Club 8, Bor Radenska 6, Kontovel in Latte Carso 4, Riceratori in Inter 1904 0.
PRIHODNJE KOLO (12.12.): Bor Radenska - Kontovel (18.00 Brisciki, dom Ervatti), Stefanel - Menta Più, Riceratori - Don Bosco Udine Club - Arte, Latte Carso - Inter 1904, Italmonfalcone - Goccia di Carnia.

Deželni kadeti

Don Bosco - Ginnastica Triestina 60:71
Santos - Breg 74:48
Libertas - Ferroviario 76:73
VRSTNI RED: SGT 10, Libertas 8, Don Bosco in Libertas 6, Dinocenti Milje in Santos 4, Breg 0.
PRIHODNJE KOLO (12.12.): Breg - Don Bosco (15.30 v Dolini), SGT - Dinocenti, Ferroviario - Santos, Libertas prost.

Naraščajniki

Riceratori - Sokol (danes)
Ferroviario - Stefanel 52:84
Lega Nazionale - Stella Azzurra 57:107
Inter 1904 - Bor Radenska 65:112
Don Bosco B - Santos 90:66
Libertas - Don Bosco A 117:67
Lunanova - Servolana 121:46
VRSTNI RED: Lunanova, Stefanel in Don Bosco B 14, Bor Radenska 10, Ferroviario 8, Santos, Libertas in Servolana 6, Sokol, Inter 1904 in Don Bosco 4, Stella Azzurra 2, Riceratori in Lega Nazionale 0.
PRIHODNJE KOLO (12.12.): Sokol - Lega Nazionale, Santos - Ferroviario B, Inter 1904 - Riceratori, Stella Azzurra - Don Bosco, Bor Radenska - Stefanel, Ferroviario A - Libertas, Servolana - Don Bosco A.

Pri dekletih slalom Švedinji Wibergovi Nataša Bokal v vrhu

Že v prvi vožnji odstopila vrsta znanih smučark
Zaradi padca na 1. progi Hrovatova odstopila

STEAMBOAT SPRINGS - Slalom se je začel v temnem, oblačnem, hladnem vremenu, z neba pa so na Miklavžev dan padale tudi posamezne snežinke. Trener Jurčec je prvo progo postavil tako, da se je več tekmovalk zapletlo zaradi sprememb ritma. Skoraj pol jih je končalo ob slalomiscu. Kar šest tudi iz prve jakostne skupine, med njimi Vreni Schneider, Julie Parisien, zmagovalka slaloma iz Park Cityja, Monika Meierhofer, Claudia Strobl, Anne Berge... Na žalost je ze po nekaj vrstah v sneg zavila tudi Urška Hrovat, pri tem je podrla tudi enega od varnostnikov. Nekaj sekund je lazala na snegu, toda izkazalo se je, da vzrok ni poškodba, pač pa žalost zaradi se ene zamujene prilagoditve. Najbolje je privic smučala Annelise Coberger, tesno za njo pa sta bili Švedinji Pernilla Wiberg in Christina Andersson. Tudi Nataša Bokal, ki je imela številko sedem, je bila v boju za stopničke, na šestem mestu. Da ji ne gre le v veleslalomu, je dokazala trikratna zmagovalka svetovnega pokala Petra Kronberger, uvrstila se

je tik pred Natašo, na peto mesto.

Med obema tekoma se je v Koloradu zjasnilo. Na posvem drugačno progo, tudi bolj tekoco, se je prva podala domaćinka Diane Roffe in ze po nekaj zavojih končala v snegu. Za njo je odlično smučala štirinajsta v prvem nastopu Francozinja Patricia Chauvet, ki je ostala v vodstvu vse do voznje Nataše Bokal. Ta je smučala se bolj agresivno kot na prvi progi in prevzela vodstvo. Kronbergerjeva in Wachterjeva sta bili na to za malenkost hitrejši, smolo pa je imela Christina Andersson, ki je smučala se bolj agresivno kot na prvi progi in prevzela vodstvo. Kronbergerjeva in Wachterjeva sta bili na to za malenkost hitrejši, smolo pa je imela Christina Andersson, ki je smučala se bolj agresivno kot na prvi progi in prevzela vodstvo.

Vse je nato popravila Pernilla Wiberg, ki je smučala agresivno, zanesljivo in hitro. Kar sekundo in 40 stotink je imela prednosti, ko je prisla do cilja, in Cobergerjeva je bila na startu zagotovo pred veliko dilemo. Ali poskusiti nemogoče, pa morda uspeti, ali pa raje počasneje priti do drugega mesta? V zgornjem delu je se lovila prednost Wibergove, zaostaja je le za 6 stotink, v spodnjem pa je smučala obcutno bolj previdno.

S pol sekunde zaostanka je končala na drugem mestu, tretja pa je bila, kot že rečeno, Petra Kronberger. Zdaj je prvi del svetovnega pokala za dekleta, ki se merijo le v tehničnih disciplinah, končan, specialiste za smuk in superveleslalom pa se bodo lahko izkazale prihodnji konec tedna v Vailu, prav tako v Koloradu.

V italijanskem taboru so po sobotnem slavlju na veleslalomu pričakovali se en uspešen nastop »azzurri«. Toda med deseterico se je uvrstila le Astrid Plank, ki se je s startno številko 46 prebila na osmo mesto, Magonijeva, ki je imela po prvem teku dober izhodišni položaj pa je v drugem teku odstopila. Junakinja veleslalom Panzaninijeva pa je osvojila dobro devetnajsto mesto. VRSTNI RED: 1. Wiberg (Švedska) 1, 35, 82 2. Coberger (N. Zelandija) 1, 36, 47 3. Kronberger (Avstrija) 1, 37, 22 4. Wachter (Avstrija) 1, 37, 33 5. Bokal (Slovenija) 1, 37, 44 6. Chauvet (Francija) 1, 37, 56 7. Accola (Svica) 1, 37, 90 8. Plank (Italija) 1, 38, 48 9. Vogt (Nemčija) 1, 38, 73 10. Salvenmoser (Avstrija) 1, 38, 74...

KOŠARKA / 3. KOLO EVROPSKEGA POKALA

Smelt Olimpija drevi doma z Brocenijem

Latvijska ekipa precej nepredvidljiva - Brez Kotnika

LJUBLJANA - Berzins, Grots, Muznieks, Zankovskis, Galvanovskis, Valeiko, Valneris, Zeidaks, Spolitis in Jekabsons, to so kosarkarji Brocenija iz Rige, ki bodo drevi ob 19.30 uri v Tivoliju nastopili proti Smeltu Olimpiji. Gostje iz Latvije so v Ljubljano prispeli že včeraj zvečer, danes pa bodo, tako kot gostitelji, dopoldne lažje trenirali. Brocenij je v 2. kolu pred tednom dni doma presenetljivo visoko izgubil proti vodilnemu Efes Pilsnu (72:93), kot kaže pa sta ravno obe skupini pokala pokalnih zmagovalcev precej nepredvidljivi in izenačeni.

Smelt Olimpija se je z istim klubom pomerila že lani v kvalifikacijah (predtekovanju) za isto tekmovalno, po dveh zmagah (v Rigi in Vidmu) pa so jih nasi kosarkarji izločili. Tudi državni prvaki pribaltske Latvije so, podobno kot Ljubljancani, letosnjo sezono pričeli v predtekovanju za pokal državnih prvakov, kjer jih je izločil Bayer iz Leverkusna. V skupino evropskega pokala pa so uvrstili po ponovnem presenečenju, izločili so namreč angleški Kingston. Kot kaže, so gostje sila nepredvidljiva ekipa, kljub temu, da ne

igrajo kar stiri »lanski« kosarkarji - reprezentanta Miglinieks in Vetra ter centra Melnik in Bondarenko. Najbolj nevaren je tako krilni kosarkar Muznieks, sicer pa naj bi Brocenij po informacijah igral hitro in učinkovito v napadu ter nekoliko slabše v obrambi. V Tivoliju imajo celo kaseto (posnetek) tekme med Brocenijem in Efes Pilsnom, ki so jim jo poslali Turki in s tem delno omogočili nasi ekipi, da se na tekmo dobro pripravijo.

Pri Smeltu Olimpiji se v zadnjih dneh ni zgodilo nič presenetljivo novega, težko pa je reci, kako je slaba igra v sobotni tekmi SBA lige vplivala na že tako nepopolno moštvo. Znano je že, da center Kotnik zaradi poškodbe zapestja ne bi smel igrati kar do konca tega meseca, čeprav naj bi kljub temu vsaj poskusil igrati. Brzcas bodo morali nasi kosarkarji ubrati taktiko, ki se je obnesla proti Hapoelu, z agresivno in cvrsto globinsko (posamično) obrambo ter hitrejšo igro v napadu. Ljubljancani se vedno igrajo prepocasi in prevec »šablonsko«, čeprav je res, da na stanje in formo ekipe vpliva vrsta pomembnih dejavnikov, ki Smeltu Olimpiji trenutno niso

Jaka Daneu (z zogo) v zadnjem času eden od najboljših standardnih igralcev v moštvu Smelta Olimpije

naklonjeni. Drugi par tock v mednarodni konkurenci bi seveda pomenil veliko, predvsem bi se ponovno dvignile ambicije in samozavest posameznikov, ki potrebujejo vzpodbudo in podporo tudi iz tribun. Tivoli bi moral ozi- vati, zdi pa se, kot da je zal ravno SBA lige pod- rla nekatere (klubske) kri- terije in vzela precej moči kosarkarjem.

Cena vstopnic bo tokrat nižja, 300 in 500 tolarjev, klub pa za gledalce pripravlja lepe nagrade in program med odmorom tekme. Drugi pari 3. kola pokala pokalnih zmagovalcev - skupina A: Hapoel - CSKA, Zaragoza - Efes Pilsen; skupina B: Slobodna Dalmacija - Hapoel Galil, Benfica - Aris in Budivelnik - Cholet.

TENIS / OD DANES GRAND SLAM CUP

Šestnajst najboljših do nedelje v Münchnu

Manjkata le Jim Courier in Boris Becker

Po slavlju v Davisovem pokalu Agassi se v Münchnu

teniskih profesionalcev (ATP), pod taktirko drugega računalniškega velikana IBM-a prevzelo vse moške teniske turnirje na svetu, razen Davisovega pokala.

Denarne nagrade za nastopajočo so izredno visoke in samo s prvim nastopom v münchen- skem olimpijskem objek- tu bo šestnajst teniskih igralcev pospravilo v žep po 100.000 dolarjev, zmagovalec pa bo dobil približno 2 milijona dolarjev.

Prvi Grand Slam Cup je pred dvema letoma dobil American Pete Sampras, lani je slavil njegov rojak David Wheaton, tokrat pa na stavnih listicah »book- makerjev« najbolje »stoji« Splitcan Goran Ivanisevič, pred Petom Samprasom in Svedom Stefanom Edbergom. Od najboljših bosta v Muenchnu manjkala Jim Courier in Boris Becker. Prvi bo turnir izpustil zaradi priprav na nastop v Melbournu (januar 93), Nemec pa ne zeli nasto- piti zaradi, po njegovem mnenju, previsokih dolarjskih nagrad. Tako sta zadnji vlak za Muenchen ujela se Emilio Sanchez in Wayne Ferreira.

Vse dvoboje od torka do nedeljskega finala bo v živo prenasala nemška satelitska TV postaja SAT 1.

Teniske loparje bosta danes prva prekrizala Francoz Leconte in Južnoafrikanec Ferreira, Goran Ivanisevič pa se bo najprej pomeril s Francozom Forgetom. (L.S.)

NOGOMET / V ANGLIJI, NEMČIJI, ŠPANIJI

Norwich v angleški ligi pluje s polnimi jadr

V Nemčiji Bayern izgubil točko proti zadnjemu, v španskem prvenstvu Barcelona ne popušča

V nemškem nogometnem prvenstvu so gledalci iz tedna v teden pričali izredno zanimivim bojem, kjer postaja tudi boj za naslov prvaka vse bolj negotov (AP)

LONDON — Norwich pluje v prvi angleški ligi s polnimi jadr. Zdaj je domnevni nasledovalec po svojo bolj oddalje- ni. Rumeno-zeleni so tokrat premagali skomni Wimbledon, se enkrat pa je svoje popeljal do zmage Robbins. Blackburn in Arsenal, ki je bil se pred nekaj tedni glavni favorit za naslov, sta v gosteh položila orožje pred Middlesbroughom oziroma Southamptonom. Na drugo mesto pa sta se tako prebila Chelsea in Aston Villa. Zanimiv mestni derbi je bil v Manchesteru, z 2:1 je zmagal United. V dresu rdečih vranov je svoj krstni nastop opravil tudi francoski reprezentant Cantona, ki je prišel iz Leedsa, v katerem zdaj preživlja notranjo krizo. Do mini senzacije je

prislo v Bundes ligo, kjer je Bochum prisilil Bayern na delitev tock. Na točko zaostanka se je Bavarcem tako približal Eintracht, ki je kar v gosteh premagal Kaiserslautern. Verjetno so domači varčevali z močmi, saj jih v sredo čaka povratna pokalna tekma z Ajaxom. V severnem derbiju sta se Hamburg in Werder Bremen sprijaznila z remijem. Tocka pa v bistvu ustreza le prvemu moštvo. Zelo napeto je bilo v Leverkusnu. Bayer in Borussia Dortmund sta se razšla pri izidu 3:3. Oba pa najbrž nimata več možnosti za končno zmago.

Do odločilnega preo- brata je verjetno prišlo v Španiji. Barcelona ne pozna razlike med Noucampom in tujimi igrišči, saj je tokrat v Cadizu slavila s 4:0. Po

daljši krizi pa se je prebu- dil tudi Lauderup. Bolj kot poraz Atletica preseneca poraz Reala, zanesljivo zmago pa je tokrat dose- gel Deportivo Lacoruna. Prijeto presenečenje v španskem prvenstvu predstavlja vsekakor tudi Athletic Bilbao. Z močno pomlajeno postavbo je ta ugledni klub postavil temelje za ponovni vzpon. Zaenkrat je baskovsko moštvo četrto, prevladuje pa mnenje, da se bo povzpelo se više. Zelo slabo pa se godi drugemu baskovskemu prvoligasu Real Sociedadu. Stara nogo- metna trdnjava, stadion Atocha je že med staro, na novem stadionu pa belomodri niso več nepremagljivi in pred- zanje mesto odraza vso krizo, v katero je zasel ta klub. (Dimitrij Krizman)

NOVICE

Od danes spet tekme v nogometnih pokalih

ZURICH - V evropskih nogometnih pokalih bodo v tem tednu odigrali zadnje tekme pred zimsko prekinitvijo. V pokalu UEFA bo večina povratnih tekem osmine finala na sporedu že drevi. Odigrali bodo sledece tekme (v oklepaju izid prve tekme): Kaiserslautern - Ajax (0:2), Anderlecht - Paris Saint Germain (0:0), Benfica - Dinamo Moskva (2:2), Auxerre - Standard Liege (2:2), Real Zaragoza - Borussia Dortmund (1:3).

Jutri (ob 12. uri) bo igrala le Roma v Ankari proti Galatasaray, ki je v domačem prvenstvu premagal večnega tekmea Besiktasa, za katerega je bil to prvi poraz po 48 ugodnih rezultatih Prva tekma v Rimu se je končala z zmago Rome s 3:1, vrh tega bo turska enajsterica igrala brez treh diskvalificiranih igralcev.

V četrtek bosta se dve tekmi in sicer med Juventusom in Olomoucem ter med Real Madridom in Vitesse. Juventus si lahko celo privo- sčijo poraz z 1:0. V pokalu prvakov bodo v četrtfinalnih skupinah jutri odigrali pare drugega kola. Tekme bodo pre- težno na razmočenih igriščih, nekatera bodo mogoče celo zasnežena. V italijanskem prvenstvu nepremagani Milan (ne zgublja že 47 kol, a v nedeljo je doma igral le 1:1 z videmskim Udinesejem) bo gostoval na Nizozemskem proti PSV Eindhoven. Gostitelji imajo precej poskodo- vanih igralcev, njihova prednost pa je v tem, da so bolj spociti od Milančanov, ker zadnje prvenstve- ne tekme zaradi razmočenega igrišča niso odigrali. V drugi tekmi B skupine se bosta pomerila Porto in Göteborg. Spored v A skupini pa je sledec: Olympique Marseille - Bruges; CSKA Moskva - Rangers Glasgow. Velja omeniti, da je francoski prvak iz Marseillea od italijanskega moštva Genoa prav včeraj najel 26-letnega Moskovčana Igorja Doborovolskega.

Junior izključen po 10 letih

RIO DE JANEIRO - Po desetih letih zglednega obnašanja v Italiji in Braziliji si je nekdanji brazil- ski nogometni reprezentant Junior na tekmi med Flamencom in Vascom de Gama (1:1) prislužil izključitev. Junior se je vpletel v polemiko s sod- nikom, ki ga je zato poslal predčasno v stališnico, Vasco de Gama pa je tako brez izgubljene tekme osvojil prvenstvo Ria de Janeira.

Smrtna kosa v motonavtiki

BUENOS AIRES - Na treningu pred pričetkom svetovnega prvenstva v motonavtiki »off shore« je izgubil življenje italijanski pilot Alessandro Balestrieri, sopilot Maurizio Moreschi pa je bil ranjen, a ni v smrtni nevarnosti. Reševalci se ugi- bajo, zakaj se je coln italijanskih dirkačev sploh prevrnil.

Odvzem krvi bo leta 1994

LAUSANNE - Mednarodni olimpijski odbor bo se postril proti doping. Predsednik zdravniške komisije pri MOK princ Alessandro De Merode je namreč napovedal ustanovitev pravne delovne skupine znotraj komisije za boj proti doping. Dejal je tudi, da bodo na zimskih olimpijskih igrah na Norveškem (1994) že uvedli reden pregled krvi. Vzorce krvi bodo odvzeli iz usnega mešička ozi- roma iz prsta. V poročilu za MOK je De Merode zapisal, da so na poletnih igrah v Barceloni pregle- dali 1840 atletov (dvajset odstotkov več kot v Seulu), od teh jih je bilo dopingiranih pet.

Forsberg prvi v Lulelju

LULEC - Švedski tekač na smuceh Henrik Forsberg je zmagal na tekmi 15 km v klasičnem slogu v Lulelju s časom 40 minut in 54 sekund. Za njim sta se uvrstila rojaka Niklas Jonsson (41:06) in Jan Ottosson (41:30).

Pemilla Wiberg športnica leta na Švedskem

STOCKHOLM - Švedski casnik Aftonbladet in Združenje športnih zvez Švedske sta za športnico leta 1992 izbrala olimpijsko zmagovalko v velesla- lomu Pernillo Wiberg. Alpska smučarka je prva švedska športnica, ki so jo razglasili za najboljšo drugič zapored.

Visoke zmage gostiteljev

NEW YORK - V zadnjem kolu NHL lige so bili doseženi naslednji rezultati: New Jersey Devils - Buffalo Sabres 7:3, Boston Bruins - Philadelphia Flyers 7:1, New York Rangers - Toronto Maple Leafs 6:0, Chicago Blackhawks - Montreal Canadiens 2:0.

Zmaga Splitčanov

ZAGREB - Rezultati nepopolnega osmega kola hrvatskega državnega prvenstva v košarki: Slobodna Dalmacija - Zagreb 77:73 (42:34), Croatia Line - Osijek Koteks 84:80 (40:43), Cibona - Gradine 126:79 (67:40).

Vrstni red: Cibona 15 tock, Slobodna Dalmacija 15, Zagreb 13, Zadar 12, Croatia Line 12, Sibenik ZM 11, Osijek Koteks 11, Zrinjevac 9, Gradine 9, Dalmacijavoj 7 tock.

Slovo Kozmetike Afrodite

BUDIMPESTA (Morel) - Na zaključnem turnirju srednjeevropske lige LBS za košarkarice, skupina A, je Mercurbank iz Avstrije ugnal Kozmetiko Afrodito 93:87 (49:39). Strelke za nase so bile Pesic 17, Jurse 22, Skegro 3, Jezovsek 10, Majstrovic 19, germ 7, Vodopivec 9. Košarkarice iz Rogaske Slatine so tako zapravile priloznost za uvrstitev na finalni turnir. Vrstni red: Jezica 18 tock, Tungsram in Mercurbank po 15, Pesz 14, Kozmetika Afrodita 12, Rijeka 10 tock.

Prihodnji stolpec fotocalcia

13.12.: Atalanta - Brescia; Foggia - Juventus; Genoa - Napoli; Lazio - Inter; Milan - Ancona; Parma - Fiorentina; Pescara - Sampdoria; Torino - Roma; Udinese - Cagliari; Lecce - Pisa; Ternana - Modena; Alessandria - Vicenza; Siracusa - Casertana.

Courier priboril ZDA 30. Davisov pokal

FORT WORTH - Reprezentanca Združenih držav Amerike je dobitnica letošnjega Davisovega pokala. Takšen razplet 81. finala prestižnega pokala s Svico je bil pričakovan, vendar pa sta Rosset in Hlasek krepko »prestrasil« Američane, pre- den so se jim pre- dala s končnim rezultatom 3:1. Posebno dramati- no je bilo v igri dvojici, ko so bili Svicarji že na pragu senzacije, saj sta Hlasek in Rosset proti McEnroeju in Samprasu že vodila z 2:0, nato pa popu- stila in v preostalih treh setih zbrala le osem iger, v zadnjih dveh le tri. Dvojbo je se tako odločil ze v prvi tekmi zadnjega dne, v kateri je Courier odpravil Hlaska, pete tekme pa sploh niso odi- grali.

ZDA so Davisov pokal osvojile že tridesetice, lani pa so v finalu nepričakovano izgubile s Francijo. Rezultati finala: ZDA - Svica 3:1, Agassi - Hlasek 6:1, 6:2, 6:2; Rosset - Courier 6:3, 6:7, 3:6, 6:4, 6:4; McEnroe/Sampras - Hlasek/Rosset 6:7 (5:7), 6:7 (7:9), 7:5, 6:1, 6:2; Courier - Hlasek 6:3, 3:6, 6:3, 6:4.

NOVICE

Mladinska odbojka

MLADINCI
IZIDA 12. KOLA: Zaula - Sant'Andrea 0:3, Pallavolo Trieste - Prevenire 3:0, Sloga - Nuova Pallavolo 3:1, Bor Furlani - Volley club 0:3.
VRSTNI RED: Pallavolo Trieste 24, Sant'Andrea in Sloga 18, Volley club 12, Prevenire 10, Nuova Pallavolo Trieste in Zaula Rabuiese 6, Bor Furlani 0.
PRIHODNJE KOLO: Nuova Pallavolo, Pallavolo Ts, Prevenire - Zaula, Sant'Andrea - Bor Furlani, Volley club - Sloga.

MLADINKE

IZIDI 10. KOLA: Sgt - Cus 3:0, Prevenire - Breg 1:3, Sant'Andrea - Koimpex 0:3, Virtus - Altura odigrana včeraj, Bor Friulexport ni igral.
VRSTNI RED: Bor Friulexport in Koimpex 16, Altura in Sgt 12, Virtus 8, Cus, Prevenire in Breg 4, Sant'Andrea 2. (Bor Friulexport, Altura in Virtus imajo tekmo manj)
PRIHODNJE KOLO: Koimpex - Virtus, Bor Friulexport - Prevenire, Breg - Sgt, Cus - Sant'Andrea.

DECKI

IZIDI 3. KOLA: Bor Furlani - Pallavolo Trieste 3:0, Baker - Rozzol 3:0, Nuova Pallavolo - Sloga 0:3. IZIDI 4. KOLA: Rozzol - Nuova Pallavolo 0:3, Pallavolo Trieste - Volley club 1:3, Sloga - Bor Furlani 3:0.
VRSTNI RED: Sloga 8, Nuova Pallavolo 6, Volley club in Bor Furlani 4, Baker 2, Pallavolo Trieste 2, Rozzol -2. (Baker, Volley club, Bor Furlani in Pallavolo Trieste imajo tekmo manj)
PRIHODNJE KOLO: Volley club - Bor Furlani, Baker - Pallavolo Trieste, Rozzol - Sloga, Nuova Pallavolo ni igral.

DEKLICE

IZIDI 4. KOLA: Sokol - Sant'Andrea 3:0, Virtus - Koimpex 0:3, Club Altura - Oma 0:3, Bor Friulexport - Ricreatori 3:0, Cus Prevenire - Sgt 3:0.
VRSTNI RED: Oma 8, Bor Friulexport in Cus 6, Ricreatori, Sokol in Sloga Koimpex 4, Club Altura, Virtus in Sant'Andrea 0. (Sloga Koimpex, Oma, Cus Prevenire in Sant'Andrea imajo tekmo več)
PRIHODNJE KOLO: Ricreatori - Sgt, Sloga Koimpex - Club Altura, Sant'Andrea - Virtus, Sokol - Cus Prevenire. Bor Friulexport in Oma ne igra.

NARASCAJNIKI

IZIDA 1. KOLA: Bor Furlani - Npt 3:0, Sloga - Pallavolo TS 0:3, Rozzol ni igral.

NARASCAJNICE

IZIDI 1. KOLA: Virtus - Cus Prevenire 0:3, Altura - Ricreatori 0:3, Pallavolo Ts - Sloga 0:3, Npt - Kontovel 0:3, Sokol - Bor Friulexport in Sgt - Oma neodigrani.

Mladinski nogomet

DEZELNI MLADINCI

IZIDI 11. KOLA: San Sergio - Pro Gorizia 2:3, Union 91, San Luigi 1:1, Primorje - Fortitudo 0:0, San Canzian - Trivignano prek, Monfalcone - San Giovanni prek, Costalunga - Italia 2:2, Lucinico - Ronchi in Cormonese - Juventina prek.
VRSTNI RED: San Luigi 16, Ronchi in Costalunga 15, Italia San Marco in Pro Gorizia 14, San Giovanni in San Sergio 13, Cormonese 12, Union 10, Trivignano 9, Juventina 8, Lucinico 6, Monfalcone 5, San Canzian, Fortitudo in Primorje 4.

MLADINCI

IZIDI 10. KOLA: Sant'Andrea 3:3, Edile Adriatica - Ponziana 2:1, Portuale - Opicina 1:1, Muggesana - Zarja 2:3, Domio - Campanelle 3:0, Olimpia - Chiarbola 0:2.
VRSTNI RED: Ponziana 15, Edile Adriatica 14, Opicina 13, Portuale, Domio in Olimpia 11, Zarja 9, Chiarbola in Muggesana 8, Sant'Andrea 6, Don Bosco 5, Campanelle 4, Zaula 1.

NARASCAJNIKI

IZIDI 11. KOLA: Zaula - Olimpia 0:4, Chiarbola - San Giovanni 1:2, Montebello - Esperia 0:0, San Sergio - Cgs 3:1, Don Bosco - Campanelle 1:1, Sant'Andrea - Portuale 3:1, Ponziana - Fortitudo 1:1.
VRSTNI RED: Olimpia 18, Sant'Andrea 17, San Sergio 16, Portuale in Ponziana 13, San Giovanni in Fortitudo 12, Primorje 11, Campanelle in Chiarbola 8, Cgs 7, Montebello 6, Zaula 5, Esperia 4, Don Bosco 3.

NAJMLAJSI

IZIDI 11. KOLA: Primorje A - Triestina 1:2, Altura Muggesana - Domio 3:1, San Canzian - Cgs neod., Fani - Montebello 1:4, Chiarbola - Fortitudo 0:6, Portuale - Primorje B 4:1.
VRSTNI RED: Fortitudo 18, Montebello 16, Primorje A in Portuale 15, Triestina in Altura Muggesana 14, Primorje B 11, Costalunga 8, Fani 6, San Canzian 4, Cgs in Domio 3, Chiarbola 2, Esperia 1.

ZACETNIKI

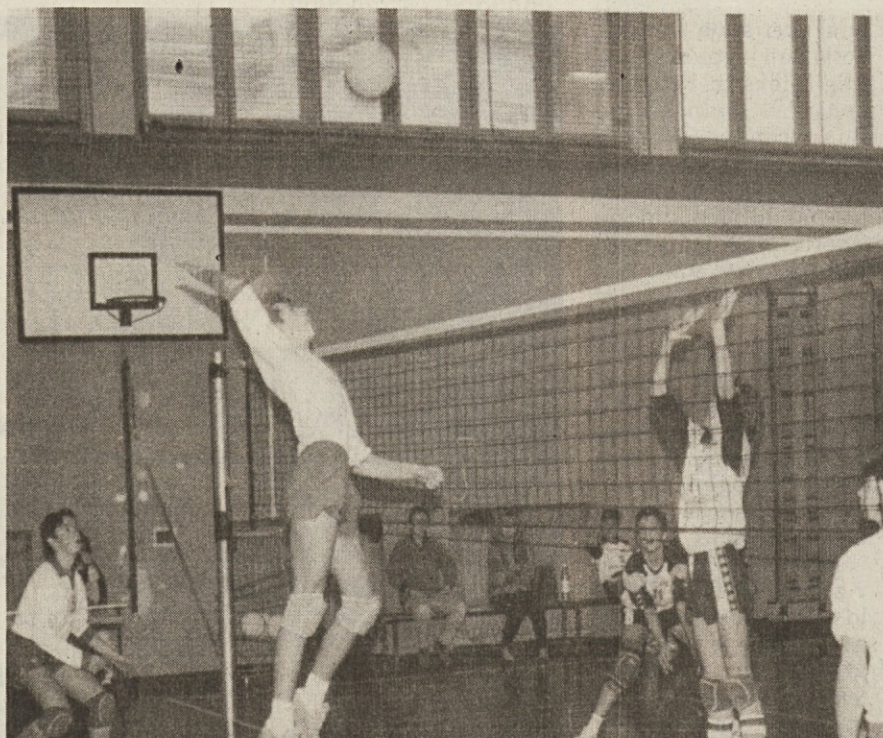
Skupina A

IZIDI 7. KOLA: Zarja - Esperia 1:0, Roianese - Triestina 0:4, Ponziana - Chiarbola neod., Portuale - Altura Muggesana 1:0, Don Bosco - Campanelle 1:1, Fortitudo - San Giovanni 0:3.
VRSTNI RED: Triestina in San Giovanni 14, Portuale 12, Ponziana 8, Zarja A 7, Chiarbola, Altura Muggesana in Roianese 6, Don Bosco in Fortitudo 3, Campanelle 2, Esperia 1.
Skupina B
Fani - Fulgor prek., Domio - Cgs 1:5, Opicina - Zarja B 0:1, San Luigi - Sant'Andrea 3:0, Triestina B - Costalunga 2:0.
VRSTNI RED: Fani Olimpia in Triestina B 12, San Luigi 10, Fulgor 8, Cgs 7, Opicina in Zarja B 6, San Giovanni B, Sant'Andrea in Costalunga 2, Domio 1.

ODBOJKA / SLOVENSKI DERBI DEČKOV

Borovci lahek plen slogašev

Tekma ni izpolnila pričakovanj

Fabio Germani (med tolčenjem) je bil za borov blok nerešljiva uganika (Foto Ferrari)

Sloga - Bor Furlani 3:0 (15:2, 15:5, 15:4)

SLOGA: Germani, Volčič, Kralj, Metlika, Marc, Micalessi, Plešničar.

BOR FURLANI: Furlani, Pieri, Furlani, Cuk, Domio, Sustersic, Smotlak, Pertot, Sancin.

Pred prvenstvom dečkov sta obe slovenski ekipi napovedovali boj za vrh, toda kdor je v tekmi med Slogo in Borom Furlani pričakoval izenačeno igro in oster boj za vsako zogo,

je ostal razočaran. Tekma, ki je pravzaprav odločala o vrhu lestvice, je bila povsem enosmerna in je trajala samo 35 minut čiste igre, saj so slogaši nasprotnika nadigrali v vseh elementih igre. Na mreži sta izstopala predvsem Aljosa Kralj in Fabio Germani, ki sta bila za borovce skoraj neustavljiva. Pohvalo pa zaslužijo prav vsi igralci, ki so igrali zelo samozavestno in naredili izredno malo napak. To pa je bil verjetno tudi

ključ tekme, saj so nasprotno borovci zgrešili precej v sprejemu, na servisu in tudi v napadu. Manjka jim odločnosti in samozavesti, tako da so igrali v nekakšnem strahu, ki jim ni omogočil, da bi zaigrali, kot znajo. S to gladko zmago je sedaj Sloga prvi favorit za končno zmago v prvenstvu. Spomniti pa je treba, da je prvenstvo se zelo dolgo in da lahko pride še do velikih preobratov na lestvici. (Andrej Maver)

ODBOJKA / V GORICI

Zanimiv ženski turnir Olympie

Poleg domačink sodelovali še Koimpex, Sokol Indules in Solkan

V organizaciji goriskega SZ Olympia je v slovenskem športnem centru v soboto potekal mednarodni ženski odbojkaški turnir. Turnir je bil precej zanimiv in na dobri kakovostni ravni. Za ekipo Olympie je bil to istocasno tudi dober test za prvenstvo 1. divizije, ki se bo začelo v petek, 11. t.m. Ekipama Koimpexa in Sokola Indules obe sta nastopili dejansko s prvima ekipama), kateri sta že v polnem prvenstvu, pa je pomagal, da sta se enkrat preizkusili nove sheme igre. Kot nam je povedal trener Petelin, je bil turnir za slogašice izredno koristen, saj je na igrišču lahko preizkusil mlado podajajočo Starcevo, ki se je dobro odrezala.

Po pričakovanju je zmagala ekipa Koimpexa, a ne brez truda. V prvi tekmi med Olympio in Slogo so igralke domače Olympie v prvem setu zasluženo premagale slogašice in navdušile številno prisotno publiko. V drugem in tretjem setu pa so se openske igralke zbrale in po pričakovanju brez večjih težav premagale Goricanke.

Druga tekma med Sokolom Indules in Solkanom je minila brez velikih presenečenj. Z dobro igro so Nabrezinke premagale mlado a že dokaj izkušeno ekipo Solkana.

Finale za tretje mesto je bila prava bitka in na obeh straneh je bila prisotna velikanska želja po zmagi. Igralke Olympie in Solkana so se poizkušale borile, saj nobena od ekip ni hotela izgubiti. Bolje je slo mladi ekipi Olympie, pod vodstvom trenerke Kristanciceve, ki je v kratkem času znala igralke dala pravilno motivirati in jih pripraviti za prvenstvo.

Finale med Koimpexom in Sokolom Indules je bilo za gorisko publiko prava poslastica. Med gorisko publiko je največje zanimanje vladalo za nastop Zottijeve in Briscove, ki sta se lani branili barve Olympie, letos pa sta okrepili vrsto Sloge na podlagi sodelovanja med društvoma. Obe igralki sta dobro igrali in nista razočarali publike. Po pričakovanju je bil Koimpex boljši, izredno zanimiv pa je bil drugi set.

Turnir, ki ga je zelo dobro organiziralo SZ Olimpija, se je končal z nagrajevanjem. Nagrajeval je podpredsednik Olympie Komjanc in se v imenu društva zahvalil vsem nastopajočim ter želel vsem veliko uspehov v sezoni.

REZULTATI ČETVERBOJA

Kvalifikacijske tekme: Sokol - Solkan 3:0 (15:10, 15:4, 15:3); Olympia - Sloga 1:2 (16:14, 4:15, 3:15).
Za 3. mesto: Olympia - Solkan 2:1 (15:9, 15:8, 13:15)
Za 1. mesto: Sokol - Sloga 0:3 (9:15, 16:17, 9:15).

POSTAVE EKIP

KOIMPEX: Pertot, Gregori, Pittoni, Fabrizi, Zotti, Brisco, Starc, Sossi, Garbini, Ukmar, Magnaldi, Miot.
SOLKAN: Sibar, Kumar, Grapulin, Tomsic, Ambrozic Kralj, Zega, Pasoni, Simcic.

OLYMPIA: Bratina, Corsi, Cernic, Bulfoni, Princi, A. Corsi, Iussa, Braini, Lutman.

SOKOL INDULES: Masten, Vidali, Skerk, L. Masten, Marucelli, Brumat, Kosuta.

MLADINSKA ODBOJKA / MED MLADINCI NA TRŽAŠKEM

Slogaši že v finalni fazi Deklice Bora brez poraza

Borovke prepričljivo vodijo tudi med mladinkami Začeli sta se tudi prvenstvu naraščajnikov in naraščajnic

MLADINCI

Do konca prve faze manjkata se dve koli, v končnico za naslov pa se bodo uvrstile stiri ekipe. Sporno je samo se 4. mesto, ki je zdaj v rokah ekipe Volley club. Prva tri mesta so oddana, eno od teh zasedajo slogaši, neizkušeni borovci pa so se naprej zadnji.

Sloga - Npt 3:1 (15:11, 15:4, 8:15, 15:10)

SLOGA: Germani, Kralj, Marc, Micalessi, Miot, Radetti, Spetic, Stranj, Veljak, Volčič.

Te tekma je bila za obe ekipi, kar se lestvice tiče, praktično brez pomena. Sloga je namreč že matematično uvrščena v skupino, ki so bo v drugi fazi prvenstva potegovala za pokrajinski naslov, Npt pa bo igral v skupini slabših. Oba trenerja sta zato preizkusala različne postavbe na igrišču in izkoristila tekmo za dober trening. (Inka)

Bor Furlani - Volley club 1:3 (3:15, 15:10, 12:15, 11:15)

BOR FURLANI: Talotti, Furlanec, Domio, Sustersic, Furlani, Pertot, Pieri, Smotlak, Cuk, Berto, Sancin.

Mladi borovci so zamudili priloznost za zmago, saj nasprotnik res ni bil nepremagljiv. Po poraznem prvem setu, je kazalo, da so plavi ujeli pravi ritem, saj so drugi set z res dobro igro pre-

prilčno dobili. Zal je v nadaljevanju tekme spet prisla do izraza stara hiba - pomanjkanje kontinuitete. Zaradi številnih napak so si plavi v 3. setu pripravili lepo prednost sedmih točk (12:6), vodili pa so tudi v četrtem nizu (9:6), a so kljub temu ostali praznih rok.

MLADINKE

Konec tedna so odigrali prvo povratno kolo. Vodeči Bor Friulexport je bil prost, zato ga je na lestvici dohitel Koimpex, ki pa je neposredni dvoboj prvega dela gladko izgubil. Tretjevrščena Altura je izgubila tako z borovkami, kakor s slogašicami, vse ostale sesterke pa se zaradi slabše kakovosti lahko potegujejo kvečjemu za četrto mesto. Brežanke so izgubile proti Prevenireju s 3:1 (15:6, 15:10, 9:15, 15:9), ki so ga v prvem delu premagale, zato se naprej ostajajo bližje dnu kot sredini vrstnega reda.

Sant'Andrea - Koimpex 0:3 (6:15, 1:15, 4:15)

KOIMPEX: Ciocchi, Fonda, Kosmina, Meriani, Milic, Spacal, Starc.

Ceprav je Koimpex tokrat nastopil v okrnjeni postavi, je novi par točk osvojil brez najmanjše težave. Tehnična razlika med ekipama je bila odločno v korist slogašic. (Inka)

DEKLICE

Vrstni red je nejasen

zaradi odložitve tekem in počitkov. Brez poraza sta po starih kolih le še Oma in Bor Friulexport. Slogašice in sokolovke imajo po dve zmagi, eno od teh so sokolovke osvojile v derbiju, v minulem kolu pa so s 3:0 premagale ekipo Sant'Andrea (15:4, 15:7, 15:6).

Virtus - Sloga Koimpex 0:3 (14:16, 5:15, 8:15)

SLOGA KOIMPEX: Ban, Grgic, Kalc, Kocjancic, Kufersin, Marucelli, Novakovic, Sossi, Tensi.

Slogašice so tokrat nastopile v nekoliko okrnjeni postavi, saj se svojim soigralkam zaradi poskodbe ni mogla pridružiti Mojca Kalc. Kljub temu so osvojile gladko zmago. V prvem setu se sicer stvari niso odvijale najbolje, saj je Virtus že povedel z 11:2, pa so slogašice z značajno igro razliko nadoknadile, osvojile set in potem z dobrimi akcijami nadigrale domačinke tudi v preostalih dveh. (Inka)

NARASCAJNIKI

V tem prvenstvu, v katerem sodeluje le pet sesterk, so odigrali prvo kolo. Od slovenskih ekip so bolje pričeli borovci, ki so z gladkim 3:0 premagali ekipo Nuova Pallavolo, slogaši pa so proti ekipi Pallavolo Trieste izgubili. Rozzol je bil prost, ker se je ekipa Cus

Prevenire odpovedal igranju, kar društvu, ki postavlja kot vodilno pokrajini na moški področju, res ne more stati v cast.

NARASCAJNICE

Prvenstvo se je začelo s precejšnjimi zapletmi. Derbi v Nabrezini med sokolovkami in borovkami je bil odločen. Koimpex velke pa bodo tekme. Npt dobile brez boja, saj so se gostiteljice v igrišču predstavile le petih. Od naših sesterk tako dejansko debitirale Sloga, ki je tudi priložnost zmagala.

Npt - Sloga 0:3 (4:15, 2:15, 3:15)

SLOGA: Ban, Cibi, Criti, Franko, Kalc, Kocjancic, Marucelli, Sossi.

V soboto so krstni nastop v letošnjem prvenstvu opravile se Slogašice in naraščajnice. Pri naraščajnicah imajo letos zelo širok izbor igralk letnikov '79 in '80, tako da bi lahko igrali kar dvema ekipama. Ker seveda ni mogoče, je trener Cac odločil, da bodo igralke pac vrstne in se iz tekme v tekmo izmenjavale. Tokrat nastopile nekoliko starejše, ki v tem srečanju niso naleteli na nasprotnika, ki bi jim lahko grozil pot do zmage, čemer zgornjo pričakovanje izpolnijo tudi izidi posameznih setov. (Inka)

MLADINSKI NOGOMET / V PRVENSTVU NAJMLAJŠIH

Proti Triestini je združena ekipa Primorja A doživela prvi poraz

Slabo tudi B ekipa - Mladinci Primorja pa so nadigrali Muggesano Uspešno kolo tudi za obe Zarjini moštvi začetnikov - Miklavž pri Boru

POKRAJINSKI MLADINCI

Muggesana - Zarja Adriaimpex 2:4 (0:0)

ZARJA ADRIAIMPEX: Plehan, Grgic, Svava, Maggi, Dandri, Giacca, Gentile, Iurincich, Kocman, Guglioso, Vrše, 13. Razem, 14. Guarente, 15. Neri.

STRELCI ZA ZARJO: Gentile, Maggi, Iurincich in Vrše.

Zarja se vrača iz Milja s pomembno zmago. Pod silovitim nalivom (sodnik je moral v drugem polcasu za dobrih deset minut celo prekiniti tekmo) je premagala domaćo Muggesano, potem ko se je polcas brez večjih prilik končal brez zadetka. Vse se je torej zgodilo po odmoru, ko so domačini celo prvi povedli, potem pa so rdece-beli učinkovito reagirali, dobesedno zagospodarili na igrišču in kljub težkemu igrišču dosegli 4 gole. (d.gr.)

NAJMLAJSI

Primorje - Triestina 1:2 (1:0)

STRELEC ZA PRIMORJE: Pertot.

PRIMORJE: Bergagna, Blazina, Tence, Miliani, Bukavec, Lorenzi, Sancin, Sustersic, Ota, Semec, Pertot, (Gregori, Martini).

Proseska združena ekipa je nerodno izgubila v srečanju, ki bi ga bila morala brez težav osvojiti, saj nasprotnik res ni bil boljši. To je bil prvi poraz Primorja ob sedmih zmagah in enem neodločenem izidu. V prvem polcasu je bila proseska ekipa v premoci in si je pripravila dve veliki priložnosti, obakrat z Oto, ki

Najmlajši Primorja A so tokrat prvič izgubili (Foto Ferrari)

je sam pred vratarjem zgrešil strel. Do zadetka je prišlo po lepi akciji. Semec je podal Sancinu, ta pa Pertotu, ki je zatresel mrežo. V drugem delu je Primorje prejelo dva zadetka po napakah obrambe in tako nerodno izgubilo. Po tem porazu se je zaostanek Primorja za vodilnim Fortitudom povečal na tri točke, a Primorje je odigralo tekmo manj. (Gorazd)

Portuale - Primorje B: 4:1 (2:0)

PRIMORJE B: Gruden, Iozza, Sardo, Jan Gregori, Krizmanic, (Damjan Gregori), Zornada, Ostrovska, Baselice, Manzini, Karis, Skrl, 12. Budin.

STRELEC ZA PRIMORJE B: Skrl.

Lahko rečemo, da so rdece-rumeni odigrali eno najslabših tekem. Domačini so povedli že v drugi minuti, nato so podvojili, imeli se več priložnosti, medtem ko

se je ekipa Primorja le branila in ni izvedla niti enega protinapada. Drugi polcas nasih je bil živahnejši in s prostim strelom, ki ga je izvedel Iozza, so po odbiti vratarjevi zogi s Skrlom rezultat znižali. Ko pa so imeli celo zogo za remi, so domači spet prevzeli pobudo in na koncu zmagali s 4:1. (d.gr.)

ZACETNIKI

Zarja Adriaimpex A - Esperia 1:0 (0:0)

STRELEC ZA ZARJO: Giraldi

ZARJA ADRIAIMPEX A: Jas Gregori, Zornada (Bernetti), Umari, Longo, Berce, Grgic, Stokelj, Carli, Tolentino, Primosi, Geraldini (Tul).

Kljub tesnim izidom so zarjani igrali dobro in so si zmago popolnoma zaslužili, saj so bili skozi vso tekmo boljši. Gostje se niso niti enkrat prebili v kazenski prostor domačih, nasprotno bi lahko zarjani povedli že v

prvem polcasu, če ne bi strel Tolentina zadela precke. Tudi po odmoru so se naši trudili, da bi dosegli zmagoviti gol, toda napadalcji so bili las netočni, vsekakor je v sredini polcasa Giraldi premagal vratarja gostov. V nadaljevanju pa so kljub ugodnim priloznostim Stoklja in ostalih zamudili priloznost za podvojitve. (d.gr.)

Opicina - Zarja

Adriaimpex B: 0:1

STRELEC ZA ZARJO: ADRIAIMPEX B: Strajn

ZARJA ADRIAIMPEX B: Hrovatin, Skabar, Cernjava, Batic, Gabrovac, Kapun, Jan Pahor, Martini, Strajn, Damjan Pacor. Z golom zivahnega Strajna si je Zarjina ekipa priborila pomembno zmago na račun enake vrednega tekmeča in kljub blatnemu igrišču borbeno in zanimivo, tako da je bil rezultat vedno v dvomu. Zarjani so svoj gol, kljub prisilnim domačih, uspešno branili, treba pa je reči, da so gostitelji zadeli precko. (d.gr.)

CICIBANI

Bor Farco - San Giorgio neodigrana

Zaradi slabega vremena tekme niso odigrali. Kljub temu je bilo na v. maju »vse živo. Mladci nogometase je namreč vsako leto obiskal sv. Miklavž. Vsak je prejel priložnostno darilo, ki so prispevali denarni zavodi ter posamezne privatne tvrdke. Priloznostni nagovor je imel predsednik NK Bor Krapez ter trener Zezelj, ki je vsem čestital za dobre rezultate. (d.gr.)

GLEDALIŠČE

Slovenija

LJUBLJANA

OPERA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 19.00 uri Strauss: Netopir.
JUTRI: 9. decembra ob 19.00 uri Verdi: Nabucco. Blagajna je odprta med 11. in 13. uro in od 16. do 19. ure, rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uri.

KUD FRANCE PRESEREN

JUTRI: ob 21.00 uri predstava Gledališča Ane Monro Tarzan v epizodi Veliki mrvohinar. Cena vstopnic 400 SIT, studentje 200 SIT. Informacije na tel. 061/33 22 88.

GLEJ

JUTRI: ob 21.00 uri predstava Gleja in Grapefruita Balkan Santa Claus, parapolitična parajebancija. Cena vstopnice 300 SIT. Rezervacije med 11.00 in 13.00 uro na tel. 061/216-679.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

JUTRI: ob 19.30 uri (za abonma STU-DENTSKI A) tragikomedija E. Flisar Kaj pa Leonardo? V vlogi gospe Marin igra Marjana Jaklic Klansek, vloga sestre pa Majda Grbac.

JESENICE

GLEDALIŠČE TONE CUFAR
DANES: ob 19.30 uri predstava Presernovega gledališča iz Kranja Ray Cooney: Zbezi od zene.

V PRIHODNIH DNEH: 11. decembra ob 19.30 uri premiera H. Ibsen: Nora.

VELENJE

KULTURNI CENTER IVAN NAPOTNIK

JUTRI: ob 19.30 uri premiera Gora Glivič: Plakat, Amaterskega gledališča Velenje, ezija Marija Kolar.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER
DANES: ob 19.30 uri predstava Presernovega gledališča iz Kranja Ray Cooney: Zbezi od zene.

V PRIHODNIH DNEH: 11. decembra ob 19.30 uri premiera La scarpeta di visnu, Gledališke skupine O. S. v italijanskem učnem jeziku.

LEDAVA

JUTRI: ob 19.30 uri gostovanje Gledališča Loza iz Kopra s predstavo Cehov: Snubac. Predstav je za izven.

10. decembra ob 8.00 in 10.00 uri Cehov: Snubac (zaključeni za soli).

TRNOVLJE

KULTURNI DOM
V PRIHODNIH DNEH: 11. decembra ob 19.30 uri gostovanje KUD Gledališka skupina Ljutomer s predstavo T. Partljiča: Moj deda socialistični mrtvak ali prvi primer policijske inspektorice Darje, režija Stane Kralj. Informacije in rezervacije Zveza kulturnih organizacij Celje in na tel. 063/24-516.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

KULTURNI DOM
SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
DANES: ob 16. uri (abonma red G) ponovitve predstave A. P. Cehov, Česnjev vrt, ob 40-letnici gledališkega dela Mire Sardoč. Ob jubilejntki nastopajo: Maja Blagović, Lucka Pockaj, Adrijan Rustja, Vladimir Jurc, Alojz Svete, Stojan Colja, Lidija Kozlovic, Gojmir Lesnjak, Anton Petje, Tone Gogala, Alojz Milic. Minu Kjuder in Vesna Hrovatin. Režija Boris Kobal.

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 13. t. m., ob 16. uri, spevoigra Vinka Vodopivca Srce in denar. Režija Aleksij Pregarc, dirigent Hilarij Lavrencic. Edino gostovanje na Trzaskem.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Stalno gledališče FJK
JUTRI: ob 20.30 premierska predstava gledališke skupine Gabriella Lavie z delom Johana Augusta La Signorina Giulia. Režija Gabriele Lavia. Nastopata Monica Guerritore in Ester Galazzi. Predstava v abonmaju: odrezek št. 5. Ponovitve bodo trajale do

Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti.

SALA TRIPCOVICH

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 16. decembra, otvoritev novih prostorov v dvorani Tripovich, kjer se bodo odvijale predstave gledališča Verdi. Otvoritveni koncert orkestra in zbora gledališča Verdi bo vodil Carl Melles. Solisti Tiziana Sojat, Helga Müller Molinari, Etienne Dupré in Robert Holzer.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

DANES: ob 20.30 ponovitve predstave Carpinterija & Faragune Duo paia di calze di seta di Vienna v izvedbi La Contrada. Režija Francesco Macedonio. Nastopajo Artella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Orazio Bobbio.

GORICA

KULTURNI DOM GORICA
V PRIHODNIH DNEH: 15. decembra bo predstava SSG, P.A. Cehova, Česnjev vrt. 22. decembra: B. Slade, Ob letu osorej. Gostovanje Cankarjevega doma iz Ljubljane. Predstave se bodo odvijale v teatru G. Verdi v Gorici (ul. Garibaldi 4), s pricetkom ob 20.30. Informacije in uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20) tel.: (0481) 33288.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE
V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 21. in v torek, 22. decembra, ob 20.30 gostovanje gledališča iz Sardinije z delom A. Brofferia »Il Vampiro«. Režija Beppe Navello.

ČEDAD

GLEDALIŠČE RISTORI
V PRIHODNIH DNEH: v torek, 22. decembra, ob 20.30, Pierre Chesnot - L'inquieta del piano di sopra. Izvajajo gledališki skupini La Pro.Sa in Teatro. Režija Gianfranco De Bosio. Nastopajo Lia Tanzi in Giuseppe Pambieri.

VIDEM

GLEDALIŠČE PALAMOSTRE
JUTRI: ob 21. uri bo na sporedu Opera Omnia, Il ritorno di Butterfly iz izvedbi gledališke skupine Banda Osiris.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 14.30 uri Gregor Strnisa: Samorog, gostovanje Drame SNG iz Ljubljane. Režija - Meta Hocevar. Igrajo: Boris Cavazza, Zvone Hribar, Silva Sucin, Sasa Pavcek, Brane Grubar, Bojan Emeršic, Ivo Ban, Andrej Nahtigal. Prireditelj - Krscanska kulturna zveza v Celovcu, pokrovitelj - Zveza bank.

JUTRI: ob 19.30 Shakespear - Der Widerspenstigen Zähmung.

BELJAK

KONGRESNA HISA

DANES: ob 20.00 Gostovanje Ruskega državnega baleta.

GLASBA

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 17.00 in 18.30 (Gallusova dvorana) Edina ljubezen Jakoba Gallusa Krajca - koncert Ljubljanskih madrigalistov, v sodelovanju Glasbene mladine Slovenije. Po svoji vsebini je prireditelj srečanje s glasbo in osebnostjo skladatelja. Na sporedu je deset izbranih del iz Gallusovega opusa. Dirigent: Matjaz Šcek. Govornika: Barbara Gracner, Jerner Sugman. Vstopnice 200 SIT.

Za 9.12. ob 19.30 (Gallusova dvorana) napovedani koncert pianista Alexisa Weissenberga zaradi boleznih odpade.

Informacije na tel. 222-815, prodaja vstopnic vsak delavnik od 13. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 14. ure.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

DANES: ob 19.30 uri Revija odraslih ljubljanskih pevskih zborov in vokalnih skupin. Gost srečanja ženski zbor Rotovz Marijbor.

JUTRI: ob 19.30 uri Revija odraslih ljubljanskih pevskih zborov in vokalnih skupin. Gost srečanja moski zbor Trta Zitara vas.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI
DANES: ob 19.30 uri nastop folklorne ansambla Metelica iz Sibirije. Informacije: Klemen Ramovs Management, tel. 061/221-752.

OPERA SNG LJUBLJANA
V PRIHODNIH DNEH: 12. t. m. ob 20. uri bo koncert basista Franca Javornika v okviru Cikla Mojstri pevci, ki ga organizira Festival Ljubljana.

Informacije in rezervacije na tel. 061/221-948.

KRIZANKE

JUTRI: 9. decembra ob 19.30 uri koncert Ljubljanskega trobilnega kvinteta. Koncert je pripravljen v sodelovanju s Glasbeno mladino Slovenije.

Informacije in rezervacije festival Ljubljana na tel. 061/226-544.

MURSKA SOBOTA

GRAJSKA DVORANA
V PRIHODNIH DNEH: 10. t. m. ob 19. uri koncert Ljubljanskega kvinteta trobil. Nastopili bodo: Tibor Kerenek, trobenta, David Spec, trobenta, Metod Tomac, rog, Ales Snofl, pozavna in Damjan Jures, tuba.

METLIKA

KULTURNI DOM
DANES: ob 11.30 uri koncert Ljubljanskega kvinteta trobil. Nastopajo Tibor Kerenek, trobenta, David Spec, trobenta, Metod Tomac, rog, Ales Snofl, pozavna in Damjan Jures, tuba.

ČRNOMELJ

KULTURNI DOM
DANES: ob 19.00 uri koncert Ljubljanskega kvinteta trobil.

BLED

GRAD GRIMSCE
V PRIHODNIH DNEH: 11. decembra ob 19.30 uri koncert Ljubljanskega kvinteta trobil, v organizaciji Glasbene mladine Slovenije.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA
Do 13. decembra bodo na sporedu koncerti posvečeni 300-letnici Tartinijevega in 200-letnici Rossinijevega rojstva.

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 13. t. m., ob 11. uri koncert dua Emanuele (violina) in Lorenzo (klavir) Baldini. Na sporedu Tartini, Strauss, Schubert, Brahms.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità in v Muzeju Revoltella eno uro pred pricetkom koncerta.

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 10. t. m., ob 20.30 Koncert za mir, ki ga organizira Trzaska letovišarska ustanova pod pokroviteljstvom dežele FJK.

Nastopil bo komorni orkester Alpe-Jadrana pod vodstvom Romola Gessija. Na sporedu Vivaldi, Locatelli, Tartini in Cajkovski. Vstop prost.

GLEDALIŠČE MIELA

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 12. decembra, ob 21. uri v okviru prireditelj All frontiers, celovečerni koncert angleskega pevcia, pianista in kitarista Petra Hammila.

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 17. decembra, ob 21. uri: koncert dua Kenny Drew in Niels O. Pedersen. Večer organizira Trzaski jazzovski krožek.

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 18. decembra, ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matic - Violina pri Kogoju ter sobodnikih. Izvajata Tomaž Lorenz (violina) in Alenka Šcek (klavir). Na programu Kogoj, Dallapiccola in Britten.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 14. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopili bodo Bruno Canino, Antonio Ballista in Gruppo Amadinda.

NAPOVEDUJEMO: 25. januarja 1993 koncert Francesca De Gregorija; 26. in 28. marca musical My fair lady s Sandrom Massiminiem; 29. in 30. aprila koncert Giorgia Gaberija.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 20.30 koncert Stanislava Bunina, ki je bil napovedan za 27.11. Na sporedu Bach, Schumann in Chopin.

GORICA

STOLNA CERKEV

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 20. t. m., koncert, ki ga prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo in Glasbena matica. Skupina Concentus ottoni iz veronske arene, pod taktirko dirigenta Silvia Michelija bo izvajal Purcelllove, Haendlove, Bachove, Wagnerjeve in Tomasijeve skladbe.

Koroška

CELOVEC

DOM GLASBE (Velika dvorana)

JUTRI: ob 19.30 Klavirski koncert Stefana Vldarja (J. Haydn, F. Chopin, J. Brahms).

VETRINSKI SAMOSTAN

JUTRI: ob 19.30 - Koncert kvartetov Szabo in Rchmaninow (Spohr, Mendelsohn-Bartholdy).

GALLO NERO

(Pfarrhofgasse 8)

JUTRI: ob 20.30 - Jazz Art: Daniel d'Agaro, Ernst Glerum, U.T. Ghandi.

RAZNE PRIREDITVE

LJUBLJANA

KLUB K4

DANES: ob 22. uri bo Povolilni benefit balkantanz. V najboljši tradiciji decembrskih balkan partijev v Klubu K4. Dobicek večera in honorar DJ-jev bo namenjen fondu za nabavo solskih potrebnin za mlade begunce. Informacije na tel. 061/113-282.

KULTURNICA VALENTIN VODNIK
DANES: ob 20.00 uri, v okviru Vecerov v Vodnikovi domaciji, predavanje z diapozitivi Egipt - Tutankamon. Program bo vodil prof. Frelh Marko. Cena vstopnice 250 SIT. Informacije na tel. 061/558-973.

FILOZOFSKA FAKULTETA
DANES: ob 19.00 uri, v okviru humanističnega simpozija, predavanje Nede Pagon Iz zgodovine imaginacij 18. stoletja. Vstopnine ni.

KINO DVOR

V PRIHODNIH DNEH: 10. decembra okrogla miza in filmska predstava v organizaciji Ljubljanske skupine Amnesty International. Okrogla miza bo organizirana na temo kršitev človekovih pravic staroselcev v Amerikah. S to prireditvijo se slovenska Amnesty International vključuje v mednarodno kampanjo Amnesty International, ki poteka od oktobra letos pod naslovom 500 let pozneje.

SLOVENSKA FILHARMONIJA
V PRIHODNIH DNEH: 10. decembra ob 13.00 uri (mala dvorana SF) predstavitev in tiskovna konferenca ob izdru audio kasete, laserske plošče in dvojezične (slo./ang.) knjige Ljudska pesem poje v meni- Slovene Folk Song.

KRANJ

FOTOKLUB JANEZ PUHAR
JUTRI: ob 18.30 uri podelitev nagrad in projekcija izbranih diapozitivov natečaja na temo o naravi in na prosto temo.

Furlanija-Juljska krajina

GORICA

DIJASKI DOM

Zveza slovenskih kulturnih društev prireja v nedeljo, 13. t. m. deželni seminar o ljubiteljski kulturi. Na seminarju se bodo srečali vsi predstavniki naših kulturnih društev in skupin, da bi prosto spregovorili o zahtevah in potrebah, o smernicah in izbirah na področju ljubiteljske kulture.

ZA NAJMLAJŠE

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
DANES: ob 20.00 uri premiera lutkovne igrice Hudic in pastir. Igro je napisal in režiral Jan Zakonjšek, po motivih slovenske ljudske pravljice.

V PRIHODNIH DNEH: 11. decembra ob 18.00 uri predstava v Kulturnici.

Gledališka blagajna je odprta v sredo, četrtek in petek in uro pred predstavo. Informacije na tel. 061/314-795.

MENGEŠ

KULTURNI DOM MENGES
DANES: ob 17. uri F. Milčinski: Butaljski policaj, Čefizelj in pek. Gostuje Lutkovna skupina pri GM z Jesenic.

Vstopnice lahko kupite v predprodaji v Marketu Brigita Rogović, prodajalni Napredek Zarja, knjižnici Menges, Knjižnici Domzale ali uro pred predstavo.

DOMŽALE

KNJIZNICA DOMZALE
JUTRI: ob 17. in 18. uri Racke - avtorska predstava Lutkovne skupine pri GM z Jesenic. Vstopnice si lahko zagotovite v predprodaji v knjižnici Domzale.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER
V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 10. decembra, ob 17. uri premiera pravljice La scarpeta di Visnu v izvedbi gledališke skupine osnovne sole z italijanskim učnim jezikom.

MURSKA SOBOTA

GRAJSKA DVORANA

DANES: ob 17. uri (izven) Oh, te princeze. Gostuje Lutkovno gledališče iz Ljubljane. ZKO obvešča abonente, da je še zmeraj možen vpis lutkovnega abonmaja, in sicer 7. in 8. decembra od 16. ure v grajski kapelici.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE CRISTALLO
V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 13. t. m., ob 11. uri »Povem ti pravljico«. Na sporedu bo Andersenova pravljica Cesarjeva nova oblacila v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča.

FELETO UMBERTO

OBCINSKI AVDITORIJUM
V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 13. t. m., ob 15.30 druga predstava ciklusa L'Accordeon. Na sporedu bo pravljica Il Teatrino di Gelsomina v izvedbi Lucie Osellieri.

RAZSTAVE

LJUBLJANA

PIONIRSKA KNJIZNICA OTON ZUPANCIC

DANES: ob 11.00 uri otvoritev razstave Vse je ostalo v Bosni. Na razstavi bodo predstavljena likovna in literarna dela bosanskih otrok iz zbirnih centrov v Sloveniji. Razstavljena dela so rezultat natečaja, ki ga je razpisalo Drustvo za razvijanje preventivnega in prostovoljnega dela. Razstava bo na ogled do 19. decembra.

KUD FRANCE PRESEREN
DANES: ob 20.00 uri bo otvoritev razstave paravanov in svetil Petra Lovrina. Razstavo si boste lahko ogledali do 19. decembra, vsak dan, razen v ponedeljek in nedeljo, od 15.00 do 24.00 ure.

JAKOPICEVA GALERIJA
Do 31. decembra je odprta razstava arhitekta Tomaza Velene. Razstava je nastala v sodelovanju med Arhitekturnim muzejem in FAAG-sola za arhitekturo.

NARODNA GALERIJA
Do 31. decembra je odprta razstava Metamorfoze. Razstava otroških glinastih kipcev, ki so nastali po vzgledu gotске plastike iz stalne zbirke Narodne galerije. Galerija je odprta od toka do sobote od 10. do 18. ure, v nedeljo pa od 10. do 13. ure.

Vstopnina je 100 SIT, za študente, dijakke in upokoence 60 SIT, za učenke v skupinah pa 30 SIT. Informacije: tel. 061/219-716.

MODERNA GALERIJA
V spodnjih prostorih galerije je odprta razstava Studentske grafike iz zbirke Akademije za likovno umetnost. Izbor obsega grafične liste slusateljev Akademije v letih 1966 in 1972.

MALA GALERIJA
Do 13. decembra je odprta razstava slikarja Mitje Tuska. Galerija je odprta od toka do sobote med 10. in 18. uro, ter v nedeljo med 10. in 13. uro. Vstopnine ni. Tel. 061/214-106.

GALERIJA LABIRINT
Do 22. t. m. so na ogled dela trzaskega slikarja Avgusta Cernigoi. Odprta vsak dan, razen ob nedeljah, od 10. do 19. ure.

GALERIJA TIVOLI - MEDNARODNI GRAFICNI LIKOVNI CENTER
Do 12. decembra je na ogled razstava slik in instalacij korejske umetnice Baik Soon-Shil. Galerija je odprta od toka do sobote med 10. in 16. uro, v nedeljo med 10. in 13. uro. Vstopnina je 40 SIT, za študente in upokoence 20 SIT. Tel. 061/225-632.

CANKARJEV DOM
V galeriji CD bo do 12. decembra na ogled razstava slik seuleskega slikarja Choboo-Sooa. Odprto od 12. do 20. ure, v nedeljo od 15. do 18. ure. Vstopnina 100 SIT, študentje in dijaki 50 SIT. Tel. 061/158-121.

BEZIGRAJSKA GALERIJA
Do 13. decembra je odprta razstava lutk Marjana Manca Od skice do skice. Razstava je odprta od ponedeljka do petka od 10.00 do 13.00 ure in od 16.00 do 19.00 ure, ob sobotah pa od 10.00 do 13. ure, ob nedeljah je galerija zaprta. Vstopnine ni. Informacije na tel. 061/313-648.

GALERIJA ZDSLU, KOMENSKEGA 8
Do 21. decembra je na ogled razstava najnovejših del akademkega slikarja Bojana Bense. Razstava je odprta vsak dan, razen sobote in nedelje, med 10.00 in 18.00 uro.

SKUC
Do 11. decembra bo odprta razstava skulptur Rene Rusjan. Odprto od 12. do 20. ure. Vstopnine ni. Tel. 061/216-540.

GALERIJA EQURNA
Do 15. decembra bo na ogled razstava Marka Pogacnika Litopunktura Severne Irske - podoba boginje. Vstopnine ni. Galerija je odprta vsak dan od 10. do 13. ure in od 17. do 19. ure, v sobota pa od 10. do 13. ure. Tel. 061/223-932.

GALERIJA PIC LEK
Do 11. decembra bo na ogled razstava Slovenija. Denarništvo - zgodovina, ki jo prireja Lek in Numizmatični kabinet Narodnega muzeja. Razstava je odprta vsak dan, tudi v soboto in

nedeljo, od 15. do 19. ure. Vstopnine ni. Informacije na tel.: 061/182-161.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI
Do 15. decembra je na ogled razstava slik in kipov Metoda Bohinca. Informacije na tel. 061/448-922.

GALERIJA KRKA
Do 6. januarja je na ogled razstava slik akademkega slikarja Mireta Cetina. Galerija je odprta vsak dan, razen sobote in nedelje, od 8. do 18. ure. Vstopnine ni. Tel.: 061/114-333.

GALERIJA KOMPAS
Do 15. decembra je odprta prodajna razstava grafik Bojana Klancarja Podobe Cerkniškega jezera. Informacije na tel. 061/331-444.

GALERIJA STONISCE
Na ogled je skupinska razstava fotografij na temo tihozije. Galerija je odprta od 8.00 do 4.00 zjutraj. Vstopnine ni. Informacije na tel. 061/313-926.

ARHITEKTURNA GALERIJA DESSA
Do 3. januarja je na ogled je razstava Arhitektura Vseine in Mateja Vozlica. Pred

Bürašenje na Muri

Franc Krapec, upokojeni büraš, se spominja svojega poklica, ki živi le še v prozi rojaka Miška Kranjca

Gotovo gre za najbolj nenavaden poklic, a v njem je Franc Krapec pravi mojster.

Büraši je. Se pravi, »volcni - mojster«, kar je najvišja kategorija v tem poklicu.

Opravlja ga je mogoče v Pomurju, ker je v celoti vezan za Muro.

Cuden poklic. Pa tudi besede, ki ga opisujejo. Pavs. Fasina. Volcni. Kvadra.

»Bürašenje« v izakovski inaci prekmurškega govora pomeni zaustavljanje ali zaježevanje Mure. »Pavs«, »fasina«, »volcni« pa so prav tako posamezni izrazi, ki označujejo vse, kar je nujno pri tem pocetju zaustavljanja in zaježevanja strahovito močne reke Mure - da bi na koncu postala takšna, kakršna je zdaj: močna in umirjena, divja in krotka, urna in sumeca. In seveda brez jarkov, ki jih je muhasta Mura zmeraj dolbla, ko je spreminjala svojo strugo in se izlivala tam, kjer se ji je zahotelo. A ti jarki so zdaj samo spomin. Od njih so ostale gube na lepem obrazu površin ob Muri. Ostala je tudi Kranjeva proza.

In tudi bürašenje je samo se spomin.

Büraši so tisti delavci, ki so udomačevali Muro.

Njihovega ponosa je bilo zares konec leta 1972. Takrat so bili z gradbeno mehanizacijo zgrajeni predpisani nasipi na Muri. In tako so bili büraši izrinjeni v pozabo, njihova težka dela pa so postala brez smisla, pred drugo perspektivo. Samo turistična atrakcija tega kraja so se lahko in prav tega so se spomnili v Izakovih koncih letošnjega avgusta, ko so pripravili turistično prireditve. Dali so ji naslov Büraški dnevi, na platno pa je bil narisana cekar, iz katerega gleda sekirica in steklenica spricarja. Na ta svoj prvi praznik so povabili tudi najbolj slavnega živečega Prekmurca Milana Kučana. Predsednik je prišel, pravzaprav priplul, saj se je s colnom pripeljal po Muri iz smeri Kroga.

Ob radosti, ker je stara obrt znova oživila, je mojster Krapec tudi starost ucajal pri močeh. Tako je na izakovski prireditvi brez posebnega napora s svojimi starimi tovarisi pokazal, kaj je pravzaprav »volcni«. Na zunaj ni bilo videti, da bi ga radovedneži naokoli kaj

vznemirili. Mimogrede je zavril diskreten namig predsednikovega protokola, naj malo pohiti in s tem pokazal, da gre vendarle za poklic, pri katerem ni sale, cetudi samo improviziraš pred gledalci. Ceprav je njegovemu mojstrskemu napuhu moralo goditi, da ga gleda tudi predsednik države. Lahko domnevamo, da je tudi Kučanovemu napuhu godilo, da ima pred očmi takšnega rojaka.

Vsi büraši so upokojeni. Tudi mojster Krapec.

»Med prvo in drugo svetovno vojno nas je bilo 76 bürašev iz Izakovcev. Po drugi svetovni vojni pa samo še 30. Zdaj v podjetju, ki skrbi za nasipe na Muri, dela pet Izakovcev, a njihovo delo je čisto drugačno. Nas način dela pa se je prenasal z generacije na generacijo. Oče moje žene je bil büraš. Tudi mama moje žene se je ukvarjala s tem. Ja, bilo je veliko dela in potrebovali smo veliko pomočnikov, zato so pomagale tudi ženske, da ne bi moški izgubljali casa, kadar je slo brez močnih rok. Büraška dela tudi med okupacijo v drugi svetovni vojni niso prenehala,«

pripoveduje zadnji volcni-mojster z Mure.

Razen nasipov, ki so kar daleč stran od reke, so sodobni regulatorji Murinega korita ob obale nasuli tudi milijone kubikov zdrobljenega kamena. Struga Mure je tako skoraj povsem utirjena. Izdado so se zmanjšale možnosti, da bi reka spremenila tok ali se razlila v poplave. Močna mehanizacija je opravila svoje skrajno učinkovito. In vse to brez kakršnega koli napora in patetike, kot so to stoletja počeli büraši, ko ni bilo nobene kamna na tej ravnini in ko je bilo treba obalo postopoma ugrabiti deroci reki. Pomagali so si tistim, kar jim je bilo na voljo. To pa so v prvi vrsti pavše (vrbove veje). Sekali so jih v pet metrov dolge palice in jih povezovali v fasne (snope). Več fasn so potem razporedili po širini do enega metra. Potem so nanegli debel sloj murskega proda. Na vse to so, kakor v prekmurški gibanici, naložili nove sloje fasen. Na koncu pa so vse to zategnili (»naspanali«) z zico. Ta velikanski tovor pravilne četverokotne oblike z volumnom kakšnih petih

kubčnih metrov, pa se je imenoval volcni.

Volcne so izdelovali na samem robu obale. Potem so na znak volcni-mojstra »ho-ruk« in na končni »hoop« tovor zavalili do reke.

Na tak volcni so naložili se enega in potem se enega in se toliko, kolikor jih je bilo potrebnih, da so ukrotili gladino Mure in dosegli višino njene obale. Na vrh so položili betonske kvadre (kocke v velikosti približno enega kubičnega metra). S tem so volcne tudi utrdili. Potem so ob obali razvrstili nove dolzine in višine teh cudnih barikad. In tako ob Muri ali vzdolž Mure, ob obeh njenih bregovih.

Vse je delovalo po sistemu, da je Mura omejevala samo sebe. Kajti vrbove veje (in prav tako jelseve, hrastove ali jesenove, saj gre za drevje, ki pač raste na močvirnatem terenu) ne gnijejo pod vodo. Prav nasprotno. Reka jih je samo impregnirala in trajale so lahko dolgo kakor večnost. Obenem pa je Mura nanasala mulj, ki se je mešal s prodom, nasutim med povezane veje. To je ustvarjalo kompaktno celoto. Nic mehkejšo od betona. In

Büraši

Fotografija: Isnam Taljic

valovi Mure so se ob obali butali ob okope, tiste, ki so jih sami utrdili, reka pa je tekla naprej tako, kot so to hoteli büraši.

In tako je mogoče Mura postala pametnejša od same sebe!

Boj z njo je bil seveda polna trpljenja in nevarnosti. Nihče ni popustil, ne njihova Mura, pa tudi njeni büraši ne. Zato so vzdolž celotnega toka, na obeh straneh reke zrasle umetne obale volcnov, v pasovih, ki so široki

po pet metrov! Kar pogledamo si jih, te obale. Zrasle so se z Muro in okoliskimi zemljišči. In kdor ne pozna celotne zgodovine, mu ne bo nikoli padlo v glavo, da ta priobalni pas ni od zmeraj.

Na podoben način so bile narejene in postavljene tudi traverze in tako je Mura po zaslugi teh umetnih spojev izgubljala svojo moč in postajala ljudem pokorna.

»Delali smo od šestih zjutraj do šestih zvečer.

V službi sem bil 31 let,« pravi 68-letni volcni-mojster Franc Krapec, ki se iz svojega dela spominja marsičesa dobrega, se posebej tega njihovega büraškega cekarja z malico in obvezno »flaso« jabolcnika ali spricerja v razmerju 3:1 za vino!

Mojster Krapec je oženjen, ima dva sinova, hčerko in pet vnukov. Pa tudi enega pravnuka, ki mu je ime Saso in ki ima, tako kot njegov praded, zelo rad Muro.

JUTRI
9. decembra

Slovenci so bili v drugi polovici devetnajstega stoletja v hudo zapleteni situaciji. Da nesreca nikoli ne pride sama, se je pokazalo na celi cesti.

Narastajoči socialni in družbeni krizi se je pridružila kulturna in politična, stiski obubožanega podeželja pa se socialna beda porajajočega se delavstva. Raznarodovalni pritisk tujega kapitala in globalnih interesov je uspešno razdvajal slovenski intelektualni potencial.

Ostro sta trečila dva koncepta, nazadnjaški - klerikalni - in napredni, ki je vsrkaval socialdemokratske ideje. Oba pa sta v resnici zanemarila slovenski narodni interes. Na dušo Slovencev sta pihala pač toliko, kolikor jima je to koristilo.

Zaradi pomanjkanja politične moči (centralizem!) se je bojeval oster boj predvsem na literarnem področju. Na eni strani je bil Dom in svet, na drugi - tega konja je zajahal naturalizem - pa ljubljanski Zvon. Tu je delal kot urednik paradižni konj nasprotnikov klerikalizma pesnik Askerc. Z - na žalost - nekritičnim hvalisavljem pa ga je podpiral nesporni prvak slovenskega naturalizma, pisatelj in dramatik. Fran Govekar.

Fran Govekar se je rodil 9. decembra

RECEPT

Solnograški žličniki

SESTAVINE:
6 jajc, 2 žlici moke, 2 žlici sladkorja, 60 g masla, mleko, vaniljin sladkor.

CAS PRIPRAVE: 20 minut

V kotličku stepemo trd sneg iz šestih beljakov. Vanj vtepemo počasi sladkor pridamo razmešane rumenjake in moko.

Dodamo 60 g stopljenega masla in četrt skodelice toplega mleka, oslajenega z vaniljinim sladkorjem. Nato v globoki ponvi stopimo se preostalo maslo in v njem pečemo pokrito zmes, dokler se spodaj rjavo ne obarva.

S penovko narezemo velike žličnike, jih obrnemo in pokrite pečemo naprej, dokler se spodaj ne obarvajo. Prelijemo jih s četrt skodelice vaniljinkega mleka, nato naj ponev nekaj časa stoji na vročem, da žličniki vpijejo mleko (postanejo rahlejši). Žličnike potresemo s sladkorjem in ponudimo takoj, da se ne sesedejo.

(Slavko Adamlje)

ZELENI RECEPT

Krompirjeva pogača

SESTAVINE:
6 krompirjev, 1 manjši gomolj zelene, 1 kisló jabolko, 2 stroka česna, sol, curry, rozmarin, peteršilj, 2 jajci, olje

Krompir dobro operemo, olupimo in nastrgamo skupaj z jabolkom in zeleno, osolimo, začnimo in dodamo sesekljane dišavnice. Vse skupaj zmesamo z jajci in zapečemo na olju, ne da bi mešali. Čez čas pogačo obrnemo in jo oprazimo še po drugi strani.

Ponudimo s paradižnikovo solato.

(Neva Miklavcic Predan, iz knjige Stirje letni casi v kuhinji - jesen)

NAŠE RIBE

Potočna postrv

DUSAN BRAVNICAR

Vsak jo lahko prepozna po rdečih pikah po telesu. Zelo je cenjena tako med ribiči kot med gurmani. V Sloveniji živi v skoraj vseh čistih in hladnih vodah.

Glavne značilnosti

Potočna postrv je mesojeda riba, ki se razlikuje od vseh ostalih pri nas po tem, da ima na bokih izrazite svetlo obrobene rdeče pike. Te so lahko različno velike, tudi njihovo število je od ribe do ribe različno in je prirojeno. Osnovna barva telesa je v veliki meri odvisna od življenjskega okolja, predvsem od dna potoka ali reke, kjer živi. V alpskih potokih z belimi kamni najdemo čisto svetlo srebrne potočnice, v kraskih rekah z lapornatim dnom pa temnejše. Vse pa imajo rumenkast trebuh, ki prehaja prek srebrenorjavih bokov v temnorjav hrbet. Telo je bocno rahlo sploščeno, sicer je valjasto. Ker je roparica ima precej velik gobec.

doba je v ugodnih razmerah tudi čez dvajset let, ko posamezni primerki dosežejo tudi deset kilogramov. V

cega potoka, kjer je ne bi našli. V rekah jadranskega porečja ni avtohtona vrsta. Tja so jo umetno naselili v začetku tega stoletja. Ker se uspešno križa s sorodno marmorno oziroma soško postrvjo, ki je s tem kot endemna in redka vrsta ogrožena, je tu potočnica nezaželen. Potočna postrv se križa tudi z jezersko in morsko postrvjo, medtem ko se z ostalimi vrstami postrvi v naravi ne križa. Odrasle ribe se hranijo pretežno z nevretenčarji, pa tudi z odraslimi insekti, ki padejo v vodo. Tudi manjše ribe so njihova pogosta hrana. Spolno dozori pri treh letih, ko samica v peščeno dno izpusti od tristo do tritisoč iker. Njena življenjska

Potočna postrv (Salmo trutta m. fario)

Fotografija: Dušan Bravničar

dobro je v ugodnih razmerah tudi čez dvajset let, ko posamezni primerki dosežejo tudi deset kilogramov. V

stivko. Živi posamično in je čez dan skrita. Iz skrivališča pride, ko so vode nekoliko višje, ob nevihtah ali v jutranjem in večernem mraku. Ze ob najmanjši nevarnosti se zopet skrije, zato mora biti ribič, ki se približuje vodi, zelo previden, ker ribe cutijo najmanjše tresljaje tudi na daljavo. To jim omogoča zanje značilna pobocnica oziroma cutilo daljinskega tipa, s katerim zaznavajo tudi smer vodnega toka. V Sloveniji so za ribolov najbolj priljubljene reke Krka, Savinja, Kolpa v zgornjem toku, Sava Bohinjka in Dolinka, Kokra, Sora, Ljubljanka in Unec. Ribolov na potočno postrv se začne 1. aprila. To je marsikje začetek ribiškega praznika. Lovimo jo lahko do konca septembra. Čez zimo se drsti in ribolov nanjo ni dovoljen.

Ribolov

Potočnica je med ribiči zelo priljubljena riba, ker je zelo previdna in izbircna, ko pa je zapeta, je zelo borben. V večini voda jo lahko lovimo le z muharjenjem, le v jezerih in večjih rekah je dovoljen ribolov z ble-

Generalni in politiki ubijajo, kdaj se bo pricela vojna v Grciji. Filatelisti ugotavljamo, da se je ze.

Ob obletnici neodvisnosti 8. 9. 1992 je makedonska posta izdala svojo prvo znamko. Oblikoval jo je Mitko Dameski. Znamka je grebenicasto zobčana, tiskana v večbarvnem ofsetu v nakladi dveh milijonov. Nominala 30 denarov. Za znamko so izbrali motiv z ikonostasa iz XVII. stoletja iz samostana Jovan Bigorski (XII. stoletje), ki sta ga izdelala Peter Filipović in Gari Makarije iz znane debarske sole rezbarjev. Upodobljen je tisti detalj ikonostasa, na katerem je avtoportret obeh mojstrov.

Promocijo prve makedonske znamke je zanimivo, prevzela njena sosedla Bolgarija.

Na drugi strani bojišca pa niso Srbi, kot večina zmotno misli, temveč Grcija, ki neodvisnosti Makedonije najbolj nasprotuje. Grki so 17. julija 1992 izdali serijo sedmih znamk pod skupnim imenom »Makedonija je bila in bo grška«. Spreminjajo tekst je napisal bivši minister, zgodovinar Nikolaos Martis. Na znamki so upodobljene: 10 Drs - relief Herkulesa z levjo glavo (najden v Vergini); 20 Drs - doprsni kip Aristotela z zemljevidom Makedonije (grski); 60 Drs - mozaik z Aleksandrom Velikim v

bitki pri Issosu; 80 Drs - Vergina z grobom Filipa Makedonskega in s portretom arheologa Andronikosa; 90 Drs - mozaik s starodavne Pelle, na katerem je upodobljen lov na jelenja; 120 Drs - starodaven makedonski kovnec: prva tetradrahma; 340 Drs - Apostol Pavel z upodobitvijo bazilike iz 4. stoletja v pokrajini Filippos.

Herkules, Zeusov sin, naj bi bil v grški mitologiji začetnik makedonske dinastije. Filip Makedonski (grski Garibaldi) je podredil vse Grke in tako omogočil svojemu sinu Aleksandru Velikemu,

da ustvari prvi imperij, s čimer je omogočil sirjenje grške kulture in jezika po vsem svojem imperiju. O Aristotelu, učitelju Aleksandra Velikega ni vredno izgubljati besed, ker ga vsi dobro poznamo.

Ta vojna me sploh ne moti, dokler so znamke topovska hrana in žrtve samo naše denarice.

Nova božična znamka

Slovenske božične znamke v vrednosti 6 tolarjev so povsem nepricakovano postale pred božičem. Zato so se na pošti odločili, da bodo izdali novo, dodatno božično znamko v vrednosti 7 tolarjev,

Prva redna makedonska znamka

Znamka iz grške serije o Makedoniji

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

- 09.00 Zlati prah: O pajku in pameti, ponovitev
09.10 Zgodbe iz školjke
10.05 Analitična mehanika, 9/52
10.35 Anglesčina - Follow Through, 2. lekcija
10.55 Muzzy, anglesčina za najmlajše, 9/20
11.10 Sedma steza, ponovitev
11.40 Da ne bi bolelo: Kako ravnamo z zdravili, ponovitev
12.00 Porocila
14.35 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah:
Za hlapce rojeni, ponovitev 9. oddaje
Krvoločna mama, ameriški film, ponovitev, VPS 1520
TV dnevnik I
17.00 **Loneček, kuhaj: Sirov puding**
Po belih in crnih tipkah, 9., zadnji del glasbene oddaje
Denver - poslednji dinovizer, 11/20 del am. nanizanke
O praznikih: Sveti Miklavž, 1. oddaja, ponovitev
Zlati prah: O čudežnem zdravilu
18.30 Mostovi
19.30 TV dnevnik II, vreme, sport
20.05 Zarišce
20.35 Osmi dan, VPS 2035
21.45 Sestre, 1/7 del ameriške nadaljevanke, VPS 2140
22.30 TV dnevnik III, vreme, sport, VPS 2230
SOVA:
23.20 Haggard II,
7., zadnji del angl. humoristične nanizanke, VPS 2310
23.45 Sam Sobota, 3/6 del angleske nanizanke, VPS 2340

SLOVENIJA 2

- 13.40 Mednarodna obzorja: Nemčija, ponovitev
14.20 Dokumentarec meseca: Celjanka med ljudozerci, pon.
14.55 Sova, ponovitev:
Korak za korakom, 1/13 del ameriške nanizanke
Sam Sobota, 2/6 del angleske nanizanke;
Znaki zodiaka: Oven, 1/12 del nemške nanizanke
16.50 Svet poroca
17.30 Slovenci v zamejstvu
18.00 Slovenska kronika
18.10 Regionalni programi - Koper
19.00 V službi Rock'n'Rolla
19.30 TV dnevnik ORF
20.30 **Parl, tv igrice**
20.50 **Gozdarska hiša Falkenau**, 49. del nemške nanizanke
21.45 Glasba, Show in cirkus: Portret princeze Diane
23.10 Kosarka (M): Smet Olimpija-Riga, posn. iz Ljubljane
Svet poroca, ponovitev

KANAL A

- 10.25 Astrološka napoved
10.30 RIS, risanke in spoti
11.00 Drugačen svet, 47. del am. nadaljevanke
11.50 Teden na borzi
18.45 Napoved sporeda, vreme
19.00 **Ninja želve, 2. del risanke**
20.00 Risanka
20.15 Dnevnoinformativni program, vreme
20.32 **Dokumentarec tedna: Indija, 1/6 del**
21.00 Avtorja: Mojca Cesnik in Vlado Kadunec
22.30 Americana, ameriška drama
23.15 Drugačen svet, 47. del ameriške nadaljevanke
23.52 Smučarski test Kanala A in Slovenskih novic
23.52 Dnevnoinformativni program
00.10 Porocila v anglescini: Deutsche Welle
00.30 Astrološka napoved
00.50 MCM
01.00 Video strani

KOPER

- 18.00 Slovenska kronika
Studio 2 mladi

RAI 1

- 6.50 Aktualno: Unomatti-
na, vmes dnevnik in
gospodarstvo
10.15 Parola e vita
10.55 Masa
11.55 Vremenska napoved
12.00 Variete: Servizio a do-
micilio, vmes (12.30)
dnevnik 1
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Variete: Prove e provi-
ni a Scommettiamo
che...?
14.30 Otroška oddaja
15.00 Glasba: Nagrada Collo-
di, 15.30 Sanremo fa-
mosi
16.30 Mladinski variete: Big
17.55 V Parlamentu in vesti
18.10 Aktualno: Italija, na-
vodila za uporabo
18.45 Variete: Ci siamo?
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Variete: Partita doppia
22.30 Aktualno: Caffè italia-
no, vmes dnevnik
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Rubrika opolnoci
1.20 Prove tecniche

RAI 2

- 6.10 Metropolitan Police
7.00 Otroški variete
9.35 Aktualno: Ristorante
Italia
9.50 Film: La signora scom-
parsa (krim., 1938)
11.25 Nan.: Lassie
11.50 Kratke vesti
11.55 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik, Gospodarst-
vo, Diogenes in vreme
13.55 Sto ključev za Evropo
14.10 Nad.: Quando si ama,
14.40 Santa Barbara
15.25 Kronika v živo
17.15 Dnevnik 2 iz Milana
17.20 Nan.: Jackie in Mike,
nato sport
18.20 Nan.: Hunter
19.15 Nad.: Beautiful
19.45 Dnevnik in sport
20.30 Film: Ritorno al Futu-
ro 2 (fant., 1989)
22.15 I figli di Colombo
23.15 Dnevnik in vreme
23.35 Film: Spira alla luna

RAI 3

- 6.30 V kioskih, Televideo
9.45 Sport: ciklokros
12.00 Kratke vesti iz Milana
12.15 Proza: Il galantuomo
per transazione
14.00 Dezelne vesti
14.20 Popoldanski dnevnik
14.50 Samo za sport
17.20 Sportna rubrika Derby
17.30 Drobci
18.00 Dok. oddaja: Geo
18.30 D. Raffai odgovarja
18.50 Vreme in dnevnik
19.30 Dezelne vesti
19.45 Telegiornale Zero
20.05 Variete: Blob
20.25 Una cartolina
20.30 Telefomo giallo
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.45 Aktualno: Milano, Ita-
lia, 23.40 Allarme in città

RETE 4

- 6.30 Aktualno: Telesveglia,
vmes od 7.00 dalje
vsakih 30 min. vesti
8.45 Nad.: Doppio imbrog-
lio, 9.30 Potere
10.00 Rubrika: Zenska TV
11.40 Nan.: Doris Day Show
12.10 Variete: Kosilo z Wil-
mo
13.00 TMC News - Sport
14.00 Film: La soffiatà
(krim., ZDA 1979, i.
David Niven)
16.00 Risanke: Zorro
16.15 Variete: Amici mostri
17.15 Rubrika: Zenska TV
19.30 Vesti: TMC News
19.55 Pravljica
20.00 Nan.: Maguy - Concor-
so a premi
20.40 Glasbena oddaja: La
più bella sei tu - Italia
proti ostalemu svetu
22.35 Variete: T' amo TV
(vodi Fabio Fazio)
23.40 Nočne vesti in vreme
0.05 Sport: Strike, ribolov
na ekranu
24.00 Film: Stalker (fant.,
SZ, 1979, r. Andrej
Tarkovski, i. Alek-
sander Kajdanovski)
Aktualno: CNN News

CANALE 5

- 6.30 Na prvi strani
8.35 Variete: Maurizio Co-
stanzo Show (pon.)
10.30 Nan.: La casa nella
prateria (i. M. Landon)
11.30 Variete: ore 12
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Aktualno: Sgarbi quo-
tidiano
13.35 Variete: Non è la RAI
14.40 Aktualno: Forum,
15.15 Agenzia matri-
moniale, 15.45 Ti amo
parlamente
16.00 Otroški variete
18.00 Kviz: OK il prezzo è
giusto, 19.00 La ruota
della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Striscia la notizia
20.40 Variete: Bravo bravis-
simo
22.30 Nan.: Pappa e Ciccio
23.00 Variete: Maurizio Co-
stanzo Show, vmes
(24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

- 6.20 Pregled tiska
6.30 Otroški variete
9.15 Nanizanke
12.45 Odprti studio
13.00 Nan.: Lepotica in zver
14.00 Otroški variete
16.00 Variete: Unomania
16.05 Nan.: Happy Days
16.35 Variete: E' pericoloso
sport, Twin Clips, Lo
dici tu, 17.25 Mitico
17.50 Film, vmes sport
20.00 Variete: Karaoke
20.30 Film: Gli intoccabili
(dram., ZDA 1987, r.
Brian De Palma, i. Ke-
vin Costner, Sean Con-
nery)
23.00 Sport: Torkov priziv
1.00 Odprti studio, pregled
tiska in Studio sport
1.30 Nočni spored

TMC

- 8.30 Tecaj anglesčine
8.45 Nad.: Doppio imbrog-
lio, 9.30 Potere
10.00 Rubrika: Zenska TV
11.40 Nan.: Doris Day Show
12.10 Variete: Kosilo z Wil-
mo
13.00 TMC News - Sport
14.00 Film: La soffiatà
(krim., ZDA 1979, i.
David Niven)
16.00 Risanke: Zorro
16.15 Variete: Amici mostri
17.15 Rubrika: Zenska TV
19.30 Vesti: TMC News
19.55 Pravljica
20.00 Nan.: Maguy - Concor-
so a premi
20.40 Glasbena oddaja: La
più bella sei tu - Italia
proti ostalemu svetu
22.35 Variete: T' amo TV
(vodi Fabio Fazio)
23.40 Nočne vesti in vreme
0.05 Sport: Strike, ribolov
na ekranu
24.00 Film: Stalker (fant.,
SZ, 1979, r. Andrej
Tarkovski, i. Alek-
sander Kajdanovski)
Aktualno: CNN News

ITALIA 7

- 7.30 Risanke
11.30 Nad.: Aspettando il do-
mani, Cara a cara
13.45 USA Today News
14.00 Nad.: Aspettando il do-
mani, Il tempo della
nostra vita
15.45 Deželni programi
17.30 7 in allegria
19.15 News Line
19.30 Nan.: Mississippi
20.30 Film: Rag. Arturo De
Fanti bancario precario
(kom., It. 1980, r.
Luciano Salce, i. Paolo
Villaggio)
22.35 Variete: Colpo grosso
story
23.35 Film: Il caso «Venere
privata» (krim., Fr.
1969, i. B. Cremer)
1.20 Kino in News Line

TELEFRIULI

- 10.00 Telefriuli non stop
16.55 Kratke vesti
17.00 Starlandia
18.00 Nan.: Barney Miller
18.30 Nad.: Destinì
19.00 Večerne vesti
19.30 Rubrika: Crno in belo
20.30 Nan.: I giorni di Brian
21.30 Sport in sport
22.20 Nan.: Anna e il suo re
(i. Samantha Eggar)

TELE 4

- (Se povezuje s sporedi
Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

- 13.00 Rayanovi, ameriška
nadaljevanke
13.20 Zdravniki s krili, av-
stralska nadaljevanke
14.10 Ponedeljkov sportni
pregled, ponovitev
15.10 Projekt NLP, ameriška
nanizanka
16.00 Novice
16.05 Carobna svetilka,
otroski program
16.05 Tecaj italijansčine
Deček Dominic, 11.
del
16.50 Cikaske zgodbe, ame-
riška nanizanka
18.00 Slovenska kronika,
Studio 2
19.00 TV dnevnik
19.25 Rayanovi, ameriška
nadaljevanke
19.50 Zdravniki s krili, av-
stralska nadaljevanke
20.40 Sanchezozi otroci,
mehiška drama, 1979;
igra Anthony Quinn
21.40 TV dnevnik
20.40 Festival avtorske po-
pevke, 2. oddaja

ORF Avstrija 1

- 9.00 Ponovitve raznih od-
daj
10.30 Denar ni pomemben,
am. komedija
14.30 Charlie Brown, ris.
15.00 O 6. evropskem
otroškem gledališkem
projektu
16.00 Samson in Sally, na-
grajena danska ris. o
okolju
17.00 Mini cas v sliki
17.10 Nemška pop kariera
18.30 Blagoslovljena dvojica
19.22 Metamorfoze
19.30 Cas v sliki
19.50 Sport
20.15 Slavnostni večer ob
otvoritvi igralnice Inn-
sbruck
21.45 Največja zbirka o zgo-
dovini smucanja
22.05 Operni pevci
23.50 Glasbeno srečanje:
Masa v H-molu J. S.
Bacha
0.50 Porocila; 1000 mojstr.

ORF Avstrija 2

- 9.05 Princ z otroka Fogo,
norv. otroški film
10.15 V tisihi severa, kanad-
ski film, 1981
11.45 Risanke
11.50 Cirkuski festival v Pa-
rizu
12.50 Tisoč mojstrov
13.00 Leksikon umetnikov
14.40 My fair lady, ameriški
glasbeni film
17.30 Orientacija
18.00 Hišni duh, serija
19.00 Lokalni spored
19.30 Cas v sliki, vreme
20.15 Partner s hladnim
smrkom, am. film
22.10 Prekletstvo strasti,
am./kanadski film
23.45 Aleluja za dve pistoli,
it./španski film, 1969

Hrvaška 1

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška
Porocila, TV kolektor
Zgodbe in Monticella,
17. del
10.00 Porocila
10.30 TV sola
11.30 Mali svet
12.00 Porocila
Ko se svet vrtil, 16. del
ameriške nadaljevanke
13.30 Monofon
14.00 Porocila
14.05 Slika na sliko
14.50 Mavrica, ponovitev 3.
dela nadaljevanke
16.00 Porocila
16.05 Učimo o Hrvaski
16.35 Malavizija
18.00 Porocila
18.05 Zadar, porušeno me-
sto, izobraževalna od-
daja
18.35 Santa Barbara, 269.
del ameriške nadalje-
vanke
19.18 Risanke
19.30 Dnevnik
20.05 Sartre in njegova do-
ba, 3/4 del francoske
dokumentarne oddaje
21.00 V velikem planu
Dnevnik
23.45 Porocila v nemščini
23.50 Porocila
0.00 Sanje brez meja

Hrvaška 2

- 17.50 Jurnjak, ponovitev av-
stralskega filma
19.20 Loto
19.30 Dnevnik
20.05 Drzavnik novega kova,
14., zadnji del an-
gleske humoristične
nanizanke
21.10 Wynne in Penkovsky,
1/3 del angleske na-
daljevanke; po knjigi
Grenvillea Wynna
»Clovek iz Moskve«
22.10 Tri ljubezni, 12. del
švedske nadaljevanke
23.05 Poezija
23.25 Horoskop
23.30 TV spored za sredo

MTV Madžarska

- 5.40 Dobro jutro
8.35 Cez dan
9.00 Viljem Tell, francoska
serija
12.00 Porocila
17.00 Pregled dnevnih do-
godkov
17.10 Kupil bom to zensko,
112. del mehiške se-
rije
17.50 Svet denarja
18.00 Varstvo clovekovih
prav
18.45 Program madz. Zidov
19.35 Večerna pravljica, ri-
sanka
20.00 Dnevnik, telesport
20.40 Dinastija Strauss, 8.
del avstrijske nad.
21.45 Aktualno
22.10 Car sporta
23.50 Dnevnik

SATELIT

- SUPER**
5.30 Victory; 6.00 Super Shop;
6.30 Poslovni tednik; 7.00 Finan-
cial; 7.30 Europa Report; 8.00 no-
vice; 9.00 Channel E; 9.30 Super
Shop; 11.00 Travel magazine;
11.30 Poslovni dnevnik, Financial,
Reportage; 13.00 Poslovne no-
vice z Japonske; 13.30 Novice;
14.00 Inside Edition; 14.30 Serie
Noire; 15.00 The Mix; 16.00 All
Mixed Up; 17.00 On the Air; 18.30
Bonanza; 19.30 Serie Noire; 20.00
I Spy; 21.00 Inside Edition; 21.30
Media Europe; 22.00 Novice;
22.30 Financial; 22.45 US Market
WRAP; 23.00 Brief Encounter; 0.50
News Watch; 1.20 Media Euro-
pe, The Mix; 2.00 China News Euro-
pe.

SKY ONE

- 7.00 DJ Kat show; 9.40 Mrs. Pep-
perpot; 9.55 Playabout; 10.30
The pyramid game; 11.00 Let's
make a deal; 11.30 Držni in lepi;
12.00 Mladi in nemiri; 13.00 St.
Elsewhere; 14.00 E Street; 14.30
Drugacen svet; 15.20 Santa Bar-
bara; 15.45 Maude; 16.15 The
New Leave It To The Beaver;
18.00 Star Trek: The Next Gen-
eration; 19.00 Rescue; 19.30 E Street;
20.00 Alf; 20.30 Družinske vezi;
21.30 Teech; 21.30 Murphy
Brown; 21.30 Vse razen ljubezni;
22.30 Gabrieljev ogenj; 23.30
Studs; 24.00 Star Trek: The Next
Generation.

EUROSPORT

- 9.00 Aerobika; 9.30 Hitrostno dr-
sanje; 11.30 SP v roketu; 13.00
Evrogoli; 14.00 Nogometne
zgodbe; 15.00 Tennis; pokal Davis
(finale); 17.00 Nogometne zgod-
be; 18.00 Evrogoli; 19.00 Billard;
20.00 Hitrostno drsanje; 21.30
Sportne novice; 22.00 Kickboks;
23.00 Boks; 0.30 Sportne novice.

SCREENSPORT

- 8.00 Aerobika; 8.30 Košarka; 9.00
Konjinstvo; 10.00 Powersport;
11.00 Motošport; Formula 3;
12.00 Aerobika; 12.30 Nogomet;
14.30 Motorni colni; offshore;
15.30 Hokej na ledu; 16.30 Tria-
tion; 17.30 Nogomet; 18.30
Snooker; 19.30 Snooker; 21.30
Boks; 23.30 Ameriški nogomet;
1.30 Teniški magazin.

MTV

- 8.00 Awake On The Wild Side;
10.00 Red Hot and Dance; 10.30
Video; 16.00 Greatest Hits; 17.00
Coca Cola Report; 17.15 MTV v
kinu; 17.30 Porocila; 17.45 Trije ob
enega; 18.00 MTV Sports; 18.30
MTV Prime; 19.30 Red Hot and
Dance; 20.00 Dial MTV; 20.30
Most Wanted; 21.30 Unplugged;
Joe Cocker; 22.00 Greatest Hits;
23.00 Coca Cola Report; 23.15
MTV v kinu; 23.30 Porocila; 23.45
Trije ob enega; 24.00 Hit List Uk;
3.00 Yoi; 3.30 Nočni video.

SKY MOVIES

- 7.00 Pregled programa; 11.00
Backfield in Motion; 13.00 Skull-
duggery; 15.00 Matrim Takes a
Shot; 16.00 The Perfect Date;
16.55 Coolminer's Daughter;
19.00 Backfield in Motion; 20.40
Entertainment Tonight; 21.00
Chain of Gold; 23.00 Rambo - Fir-
st Blood; 0.35 The King of new
York; 2.20 Monkey Shines; 4.50
Howling VI: The Freaks.

MOVIE CHANNEL

- 6.00 A Wild Affair; 8.00 Treasure
Island; 10.00 The Truth About Wo-
men; 12.00 Oh, Rosalinda; 14.00
Space Riders; 16.00 White Cradle
Inn; 18.00 Young At Heart; 20.00
Miss Firecracker; 22.00 Dance
with Wolves; 1.00 Phantom 2;
2.40 Why me?; 4.15 Rude
Awakening.

PRO 7

- 5.30 Serije: Fant z druge zvezde,
6.20 Vicki, 6.45 Risanke, 8.20 Nelz-
prosa, a prisrčna, 9.10 Agencija
Maxwell; 10.15 Tlata Tahiti (kom.,
VB 1961); 12.10 Ulice San Fran-
cisco; 13.00 Show Billia Cosbyja;
13.30 Primeri Harryja Foxa; 14.20
Inside Out - Genialna ukana (VB-
Nem. 1975); 15.55 Nelzprosa, a
prisrčna; Ko se svet obrne; 16.45 Ri-
sanke; 18.30 Show Billia Cosbyja;
19.00 Ulice San Francisco; 20.00
Porocila; 20.15 Perry Mason;
Umetnost silkanja; 22.05 Polnočni
klici: Mesto izgubljenih duš;
23.00 Groza na gradu Witley
(fant., ZDA-VB 1965); 0.20 Porocila;
od 0.30 do 3.30: Simon Tem-
plar; 1.20 Porocila; 1.30 Yakuza;
3.20 Porocila; 3.30 Tisoč milj
prahu.

RTL

- 6.00 Jutranji magazin; 8.45 Serije
in razvedrilne oddaje; 12.00
Opoldanski magazin; 12.30 Mladi
in strasti; 13.20 Kalifornijski Klan;
14.15 Springfieldova zgodba;
15.00 Quincy; 16.00 Hans Meiser;
17.00 Kdo je šef?; 17.30 Strašno
prijazna družina; 18.00 Enajst 99;
18.45 Porocila; 19.15 Eksplozivno;
19.45 Dobri časi, slabi časi; 20.15
Musketski obroč; 21.15 Oprostni
skali; 22.15 Eksplozivno; 23.15 Gott-
schalk, nočni show; 24.00 Law
and Order; 1.00 Ponovitve: Straš-
no prijazna družina, 1.30 kdo je
šef?; 2.00 Quincy; Hans Meiser,
Eksplozivno; 5.40 Enajst 99.

SAT 1

- 5.30 Regionalna porocila; 6.00
Dobro jutro; 8.30 Ponovitve;
10.25 Zlata parada popevk;
11.05 Hirbovski zdravniki; 11.55
Kolo sreče; 12.45 TV borba; 13.35
Tenis (Grand Slam Cup '92);
14.05 Polji na vse; 17.30 Straš-
nina porocila; 18.15 Bingo;
18.45 Porocila; 19.00 Sport; 19.20
Kolo sreče; 20.00 Hallo Heino;
21.15 Vibes - Nadnaravni lov na
zareco piramido (pust., ZDA
1987, i. Cindy Lauper); 23.00 TV
Spiegel, reportaže; 23.35 Electric
Blue; 0.15 Na begu; 1.10 Pregled
programa; Video-text.

TELE 5

- 6.40 Vrhunski model; 7.05 Bim
Bim Bim; 9.20 Sosedov primer;
9.45 Nevamni zaliv; 10.15 Umik;
10.40 Hallo ali top; 11.25 Vrhunski
model; 12.00 Divji bah; 12.35 S
prizorišča v...; 13.00 Bim Bim Bi-
no; 16.30 Wildcat; 17.00 Tenis;
Grand Slam Cup; 19.20; 20.45
Umik; 21.15 Hallo ali Top; 22.00 Pa-
rada (ZDA 1984); 23.40 Bal proti
mafiji; 1.35 Zasebne afere Bel
Amija (ZDA 1947, i. G. Sanders).

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 21.45

Težave sester
z materjo

Ameriška nadaljevanke Sestre
Režiserja Roberta Butlerja

Njmlajša Frankie si navadno postavlja vi-
soke cilje, katere pa tu-
di doseže. Tokrat si je
ze pridobila sestrinega
moža.
Stiri sestre se med se-
boj ljubijo in sov-ražijo.
Kljub svojim ose-bnim
in družinskim težavam
pa vse stiri sku-sajo po-
magati materi, ki se je
znasal v krizi. Mo-rala
bi prodati hišo, v kateri
so njene hčere od-rašče-
le, vendar ji srce brani,
da bi to storila. Zato
isce tolažbo in alkoholu.
V nadaljevanju igrajo:
Swoosie Kurtz, Patricia
Phillips, Sela Ward, Eliza-
beth Hoffman, Ed Mari-
naro. Režija: R. Butler.

Slovenija 1

- (UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1;
96.4; MHz; od 16.00 SV 918 kHz)
4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00,
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00,
18.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50
Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio
plus, 8.40 Minute za smeji; 9.05
Klub uspešnih; 11.30 Pregled ti-
ska; 12.05 Na današnji dan; 12.30
Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do
13-ih; 13.45 iz tujega tiska; 14.05
Poslovne informacije; 15.00 Radio
danes; 15.30 Dogodki in odmevi;
16.00 Obvestila; 17.00 Studio ob
17.00-ih; 19.45 Lahko noč, otroci;
20.00 Slovenska zemlja v pesmi in
besedi; 20.35 Minute za...; 21.05
Emergency Exit; 22.00 Zrcalo
dneva; 22.30 Slovenski pevci san-
sonov; 23.05 Literarni nohturno.

Slovenija 2

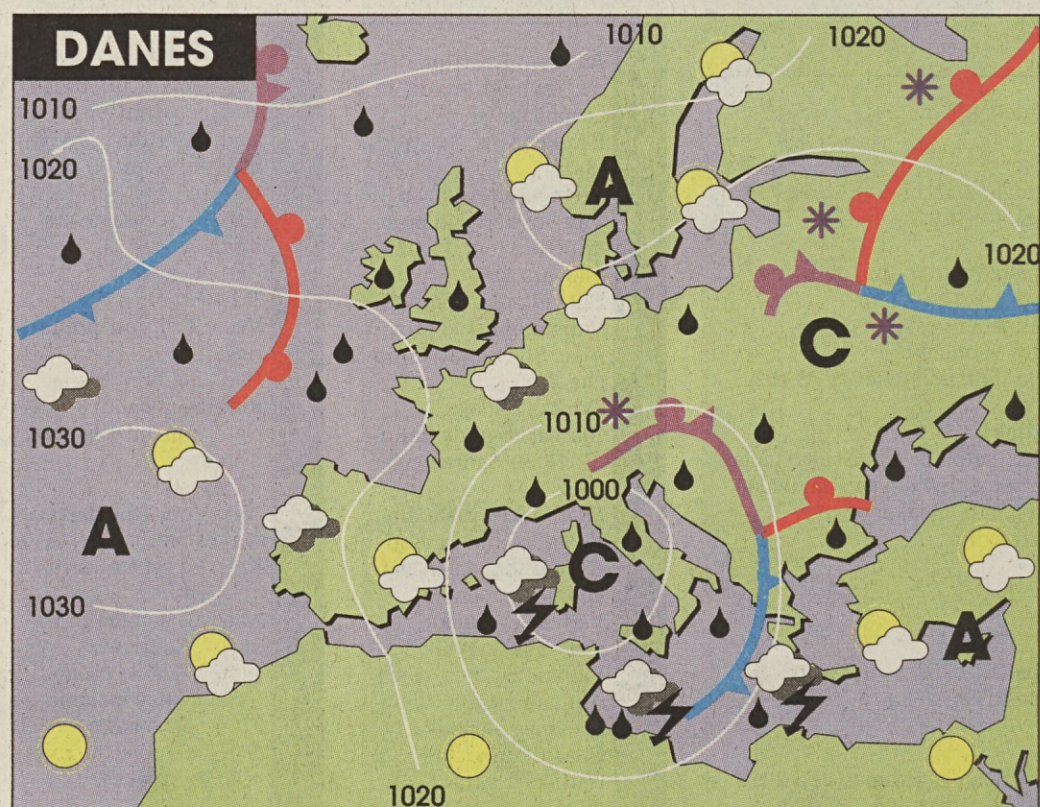
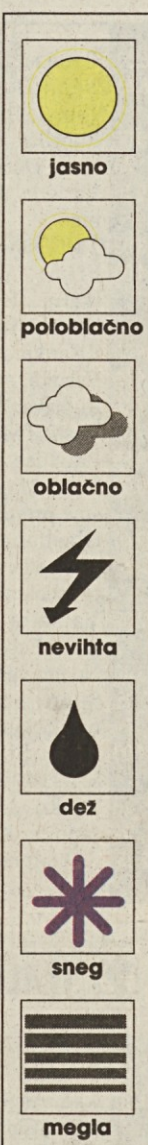
- 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30,
11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30
Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Ju-
tranja kronika; 8.00 Štokovnjak
svetuje; 8.30 Dopodne na valu
202; 8.40 Koledar prireditve;
10.40 Primorski val; 11.00 Novo-
sti založbo; 12.00 Točno opoldne;
12.10 Kuharski recept; 12.40
Stajerski val; 13.00 Danes do 13-
ih; 14.00 Drobčinice; 15.10

- Menjalniški tečaj; 15.30 Do-
godki in odmevi; 16.40 Tema
popoldneva; Solstvo; 17.50
Sport; 18.00 Fiesta; 19.30 Štos;
21.00 Od delanj k besedam;
22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Jazz.

Slovenija 3

- (UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9;
MHz; od 19.30 88.6; 93.1; 100.3;
100.6; do 16.00 SV 918 kHz)
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00,
14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.10
Dobro jutro; 9.05 Glasbena ma-
tineja; 10.05 Žive mihi; 10.25
Opeme melodije; 11.05 Človek
in zdravje; 12.05 Igramo in poje-
mo; 13.05 Enajsta sola; 14.05
Izobraževalni program; 15.00
Big Band RTS; 15.30 Dogodki in
odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo;
17.00 Vokalna glasba; 17.45 Iz-
lo je; 18.05 Koncerti; 19.35 Arje;
20.00 Literarni večer; 22.05 Pre-
tok idej; 22.25 Glasba.

EVROPA / NESTALNO VREME S POGOSTIMI PADAVINAMI

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vstalo ob 07.31 in zašlo ob 16.17. Dan bo dolg 8 ur in 46 minut. Luna bo vstala ob 15. uri 00 minut in zašla ob 05. uri 51 minut.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.37 najnižja -11 cm, ob 7.39 najvišja 51 cm, ob 14.45 najnižja -62 cm, ob 21.21 najvišja 27 cm. Jutri: ob 2.19 najnižja -12 cm, ob 8.14 najvišja 53 cm, ob 15.17 najnižja -67 cm, ob 21.56 najvišja 31 cm.

TEMPERATURE

PO SVETU

HELSINKI	2/2
OSLO	-4/0
STOCKHOLM	0/3
KØBENHAVN	3/3
MOSKVA	1/3
BERLIN	0/4
VARSAVA	3/3
LONDON	6/9
AMSTERDAM	3/6
BRUSELJ	3/7
BONN	3/7
FRANKFURT	2/6
PARIZ	6/7
DUNAJ	1/4
MÜNCHEN	-2/3
ZÜRICH	-2/4
ŽENEVA	-1/7
RIM	2/12
MILAN	-1/13
BEOGRAD	2/15
NICA	7/17
BARCELONA	10/13
BUKAREŠTA	3/7
CARIGRAD	10/17
MADRID	11/12
LIZBONA	5/17
ATENE	12/19
LARNAKA	10/20
TUNIS	12/17
ALŽIR	9/19
MALTA	14/18
JERUZALEM	6/14
KAIRO	10/21

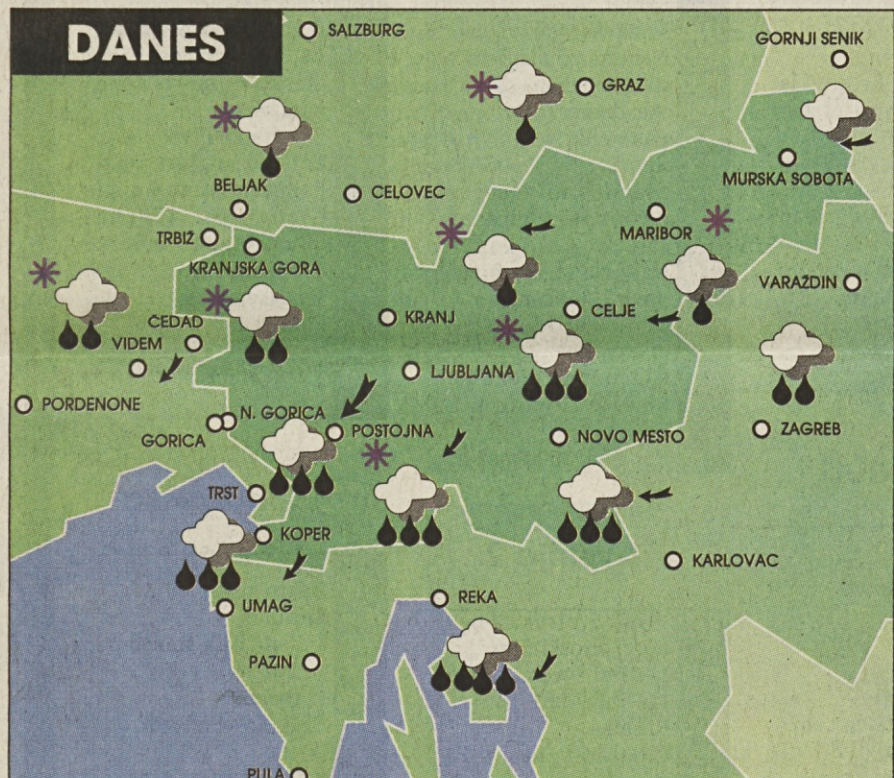
ALPE-JADRAN / OBLAČNO S PADAVINAMI, DELOMA KOT SNEG

TEMPERATURE

VČERAJ

OB 7. IN OB 13. URI

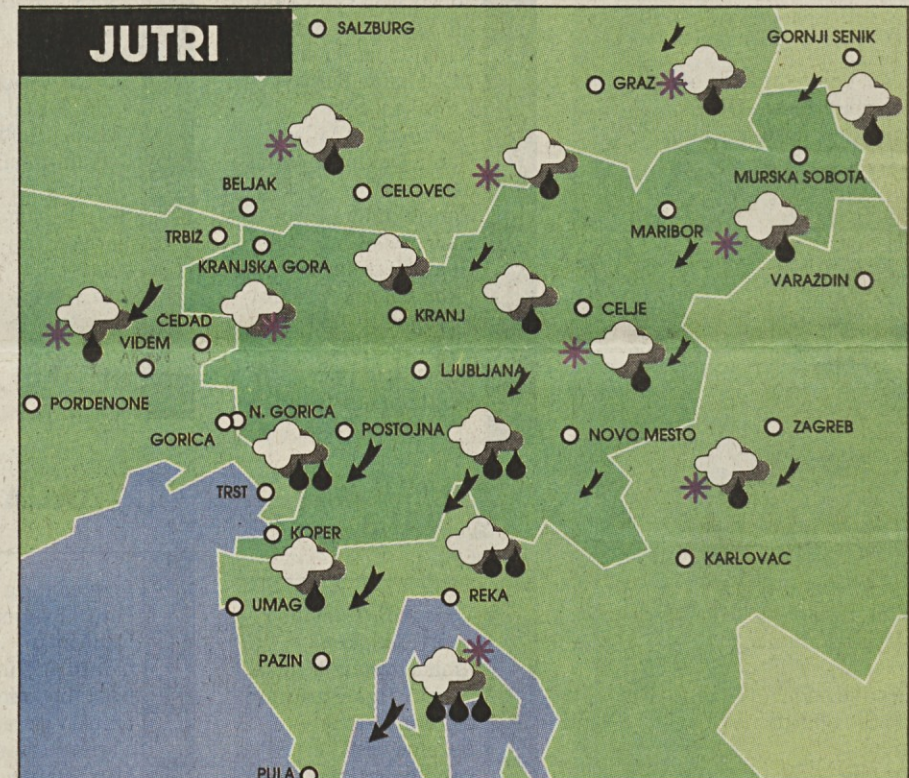
LJUBLJANA	-3/2
TRST	6/10
CELOVEC	-6/-1
BRNIK	-4/3
MARIBOR	1/7
CELJE	0/5
NOVO MESTO	-1/4
NOVA GORICA	-1/7
MUR. SOBOTA	2/7
PORTOROŽ	1/12
POSTOJNA	-5/2
IL. BISTRICA	-4/3
KOČEVJE	-3/3
ČRNOMELJ	-2/4
SL. GRADEC	-2/1
BOVEC	-2/3
RATEČE	-8/-1
VOGEL	-3/-3
KREDARICA	-10/-3
VIDEM	3/8
GRADEC	-2/4
MONOSTER	2/6
ZAGREB	0/8
REKA	5/11

V SLOVENIJI: Danes bo oblačno s padavinami, izrazitejši v zahodnih in južnih krajih. Sprva bo snežilo tudi nekod po nižinah, meja sneženja pa se bo v južni Sloveniji dvignila nad 1000 m.

SOSEDNJE POKRAJINE: Oblačno bo s padavinami, ki se bodo širile proti vzhodu. Na območju Alp bo snežilo.

OBLAČNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	

V SLOVENIJI: Jutri bo oblačno z občasnimi padavinami. Meja sneženja se bo postopno spuščala. Na Primorskem bo začela pihati burja.

OBETI: V četrtek bodo občasno še padavine. Na Primorskem bo pihala zmerna burja.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	24
Maribor	28
Celje	19
Trbovlje	64
Hrastnik	60
Zagorje	35
Šoštanj	5

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri: Mura, G. Radgona: 206, Drava HE Dravograd: —, Sava Radovljica: 175, Sava HE Mavčiče: —, Sava Radeče: 422, Sora Skofja Loka: 210, Ljubljana Moste: 223, Savinja Laško: 226, Krka Podbočje: 245, Kolpa Radenci: 226, Soča HE Solkan: —.

HOROSKOP

Pise: Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Če ste razpoloženi za zapravljanje, raje poslušajte prijatelja, ki vam svetuje varčevanje. Čeprav boste novico izvedeli pozno, jo boste s pridom izkoristili.

BIK 21-4/20-5: Ljudje na vodilnih položajih bodo razlog za vaše današnje nezadovoljstvo. Bodite čim bolj potrpežljivi in ne izzivajte jih z nepotrebnimi besedami.

DVOJČKA 21-5/21-6: Zaupni pogovori vam sicer pomagajo, vendar pazite, da ne razkrijete skrivnosti napačni osebi. Možnosti za studij in razmišljanje so danes zelo izrazite.

RAK 22-6/22-7: Večina dneva bo minila v razmišljanju o skrbih, vrhuncem pa bo popoldanska zagata glede denarja. Vplivna oseba vam bo pomagala do rešitve.

LEV 23-7/23-8: Vasi cilji bodo zaradi partnerjevega uspeha na stranskem tiru. Dan nikakor ni primeren za načrtovanje poslovne prihodnosti, udi popoldan boste naleteli na oviro.

DEVICA 24-8/22-9: Vec kot očitno se kaže potreba po temeljitem načrtovanju proračuna ter zanesljivi evidenci prihodkov in odhodkov. Popoldan se skrb, večer pa bo lep.

TEHNICA 23-9/22-10: Če s sodelavci nikakor ne boste mogli priti zadevi do konca in zato nobena rešitev ne bo prava, se potolazite, ker vam bodo vsaj doma nepričakovano polepsali dan.

ŠKORPIJON 23-10/22-11: Ker se danes s partnerjem ne bosta srečala iz oči v oči, poskušajte odgovoriti na vprašanje, če je vajina zveza sploh vredna vse te zmesnjave. Vmesala se bo tretja oseba.

STRELEC 23-11/21-12: S sodelavcem bosta imela različne poglede na zadevo, ki je za oba enako pomembna, zato poskusita ohraniti prijateljske odnose. Pozno zvečer pricakujte klic.

KOZOROG 22-12/20-1: Cez dan se bodo nizala drobna poslabšanja, tisto v zvezi z denarjem pa vas bo dokončno spravilo v slabo voljo. Presenetljivi dogodki bodo pripeljali do prijetnega popoldneva.

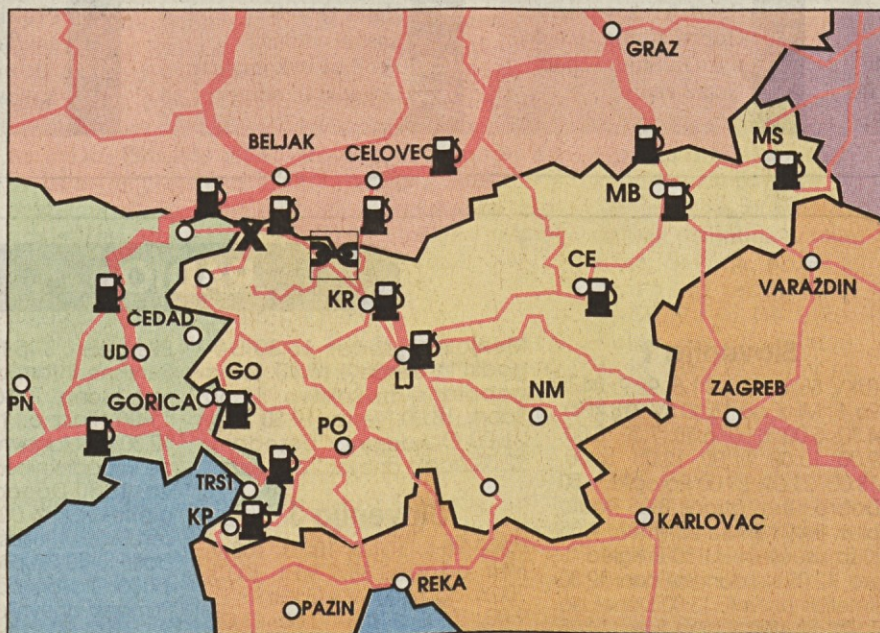

VODNAR 21-1/19-2: Tudi življenje doma lahko povzroča neprijetnosti. Včasih vas odgovornosti vlečejo stran od doma, drugič pa zaradi družinskih obveznosti omenjena vaša osebna svoboda.

RIBI 20-2/20-3: S sodelavcem ali zaupnim prijateljem se bosta temeljito pogovorila in načrtovala zmagoslaven nastop v službi. Ustvarjalnost bo poplacana.

CESTE / MOKRE IN SPOLZKE

Zaradi poplavljenosti je še vedno zaprta cesta Luče — Logarska dolina, medtem ko je zasavska cesta spet prevozna. Kljub temu voznike opozarjamo na previdno vožnjo zaradi naplavin na cesti. V notranjosti in na mejnih prehodih je promet tekoč.

Cesta čez Vrščice je zaprta, za mejne prehode Jezersko, Korensko sedlo in Ljubelj priporočamo zimsko opremo. Zaradi vzdrževalnih del na avtomobilski cesti Ljubljana — Razdrto je kake 3 km pred Uncem v smeri proti Ljubljani zapora prehitvevalnega pasu.

	ZASTOJI
	ZAPRTA CESTA
	POPRAVILA NA CESTIŠČU
	POLEDICA
	SAMO Z ZIMSKO OPREMO
	ŠPORTNA PRIREDITVE
	GOSTA MEGLA
	BENCINSKE ČRPALKE 24 UR

belinka®
ambient

ekološka
barva
za les

V VEDNOST

Meritve onesnaženosti zraka

Prve meritve trenutnih koncentracij žveplovega dioksida (SO₂) v Sloveniji so bile opravljene v zgodnjih sedemdesetih letih. Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije se je oskrbel s štirimi merilniki za merjenje trenutnih koncentracij, v tistem času pa so s podobnim instrumentom opravljali tovrstne meritve v okolici topilnice cinka in svinca v Žerjavu na Koroskem.

Ti merilniki so delovali po načelu električne prevodnosti. Skozi instrument je tekla raztopina, ki se je mesala z zrakom, vsebovala pa je tudi vodikov peroksid. Ta se je z SO₂ iz zraka v merilni celici spojil v žveplovo kislino. Prevodnost raztopine je odvisna od števila prostih ionov, število le-teh pa se ob nastanku kisline precej poveča. Električno prejša merilno vezje, ki daje električni signal, sorazmeren s koncentracijo SO₂ v zraku. Trenutne vrednosti koncentracij je mehanski integrator zbral v polurne vrednosti.

Meritve s temi instrumenti so potekale na različnih mestih po Sloveniji, predvsem tam, kjer je prihajalo do največjega onesnaževanja zraka. Poleg meritev v Ljubljani je bilo največ meritev opravljanih na različnih lokacijah v okolici TE Trbovlje, nato pa v okolici TE Šoštanj. Na vsaki lokaciji so meritve trajale nekaj mesecev in so bile skupaj s spremljanjem vremena podlaga za sanacijo razmer po poplavi nad dolino Save.

Danes teh instrumentov ne uporabljamo več, nadomestili so jih sodobnejše in za vzdrževanje manj zahtevne naprave. V zadnjem tednu decembra smo imeli v Sloveniji dokaj čist zrak zaradi pogostih prehodov vremenskih front, ki so doobra prevetrile naše doline in kotline.

dipl. ing. meteorol.
Tone Planinšek